

FAŞİZME, EMPERYALİZME, SOSYAL-EMPERYALİZME, ŞOVENİZME VE HER TÜRLÜ GERİCİLİĞE KARŞI

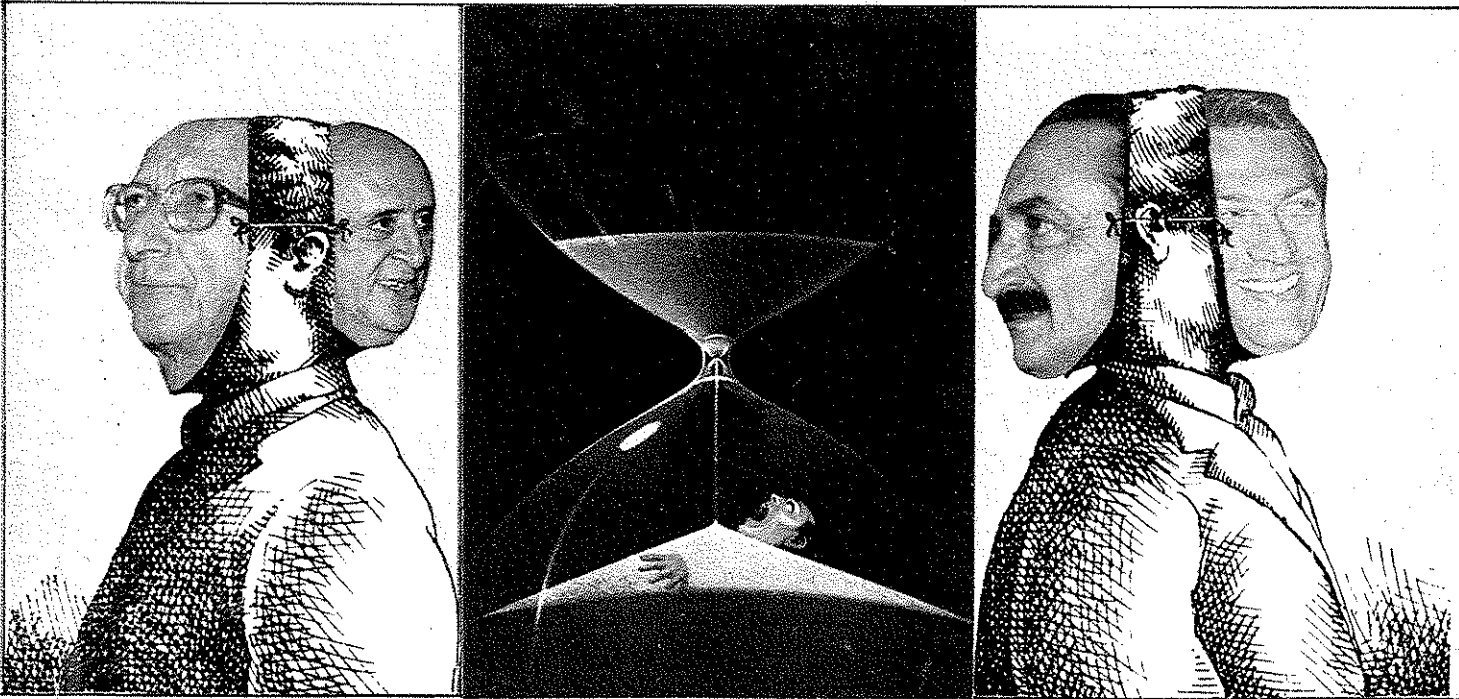
halk DEMOKRASİSİ

Eylül-Ekim 1991, Yıl: 2 Sayı: 9

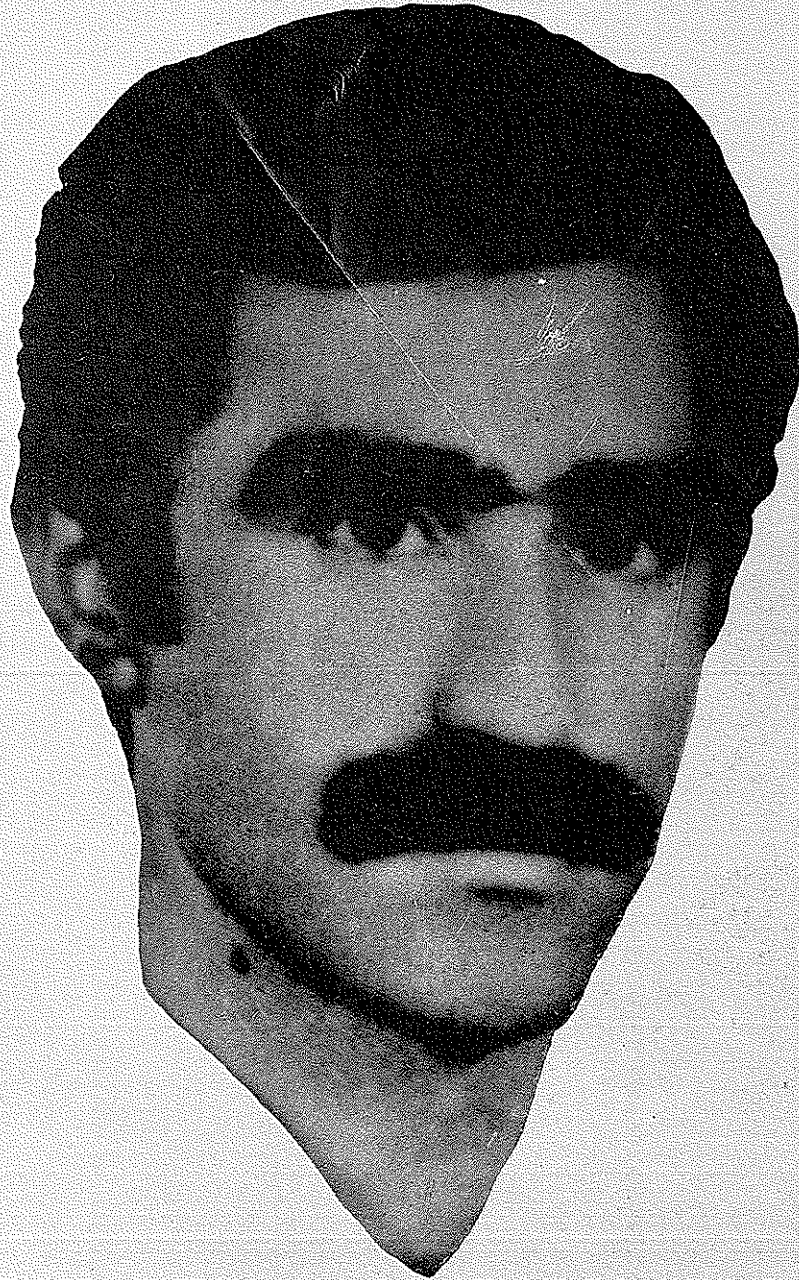
Aylık Siyasi Dergi

Fiyatı: 5000 TL.(KDV Dahil)

HALKIMIZ HAKSIZ BİR SEÇİME ZORLANAMAZ!

O, İŞKENCEHANELERDE, DEVİRİME, HALKA VE ÖNCÜYE BAĞLILIĞI İLE DÜŞMANA KORKU SALARAK ÖLÜMSÜZLEŞTİ!..

SÜLEYMAN CİHAN

A.Rıza DERMANLI
Cemal RAKİP

halk DEMOKRASİSİ

Ocak Yayınları Adına Sahibi
Hüseyin Yıldız

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Hasan Ceylan

Yönetim Yeri:
Ankara Cad. Cağaloğlu Yokuşu,
Fevzibey Han No: 43/9
Sirkeci-İstanbul
Tel: 511 63 21

Dizgi
Bibliotek Dizgi

Baskı
Aydınlar Matbaacılık
544 76 29-30

Dağıtım
Hürriyet Dağıtım

Abone Koşulları
Yurtiçi
6 Aylık 30.000 TL
1 Yıllık 60.000 TL

Yurtdışı
Birim Fiyatı: 5 DM
6 Aylık 30 DM - 15 \$
1 Yıllık 6x0 DM - 30 \$

Yurtiçi Hesap No:
Hüseyin Yıldız
Akbank Nurosmaniye Şb.
Hes. No: 8983-9/AOO/01

Yurtdışı Hesap No:
Hüseyin Yıldız
Akbank Nurosmaniye Şb.
Döviz Tevdiat Hesabı
Hes. No: 6338-8BU6/01

İlan Koşulları:
Arka Kapak: 1.000.000 TL
Kapak İçi: 800.000 TL
Tam Sayfa: 600.000 TL
1/2 Sayfa: 400.000 TL
1/4 Sayfa: 200 TL

SUNU

Merhaba
Dergimizi ikinci sayısından itibaren düzenli olarak her ayın 20-25'i arasında çıkarıyorduk. Ay sonlarına kalması dağıtımda sorunlar çıkarıyordu. Bu nedenle normal periyodu yakalamak için, bu sayıyı bir hafta gecikmeyle Eylül-Ekim sayısı olarak çıkarttık.

Günümüzde sosyalizm ve sosyalist değerlerin stratejik bir saldırıya hedef olduğu, sosyalizme sahtekârca sahip çıkanların artık gerçek yüzlerini açığa vurup, özle biçim arasındaki biçimsel farklılığı da ortadan kaldıran hızlı gelişmelere tanık olmaktayız. Bu gelişmeler yerkirede faşist yönetimlerin tutunamaz durumda gerileme sürecine girmesine neden olurken, ülkemizde tam tersine faşist iktidar, emekçi halkımıza karşı uyguladığı baskı, şiddet ve katliam politikasına hız veriyor. Gelişen ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi ve devrimci halk muhalefeti karşısında zor durumlara düşen komprador patron-ağa devleti bir taraftan bu mücadeleyi bastırmaya çalışırken, diğer taraftan da canhavliyle siyasi ve ekonomik krizine seçimi ilaç yapmaya çalışıyor.

İki aydır seçim ülkemizin gündemine oturmuş ve bu konuda her sınıfın temsilcileri soruna kendi sınıf pencerelerinden bakış açılarını yansıtan tavır alışları ile kendilerince "gerekeni" yaptılar.

Onun için; bu sayımızda Rusya'daki gelişmelere ve birçok cambazın aynı ipte oynadığı, bazı "sosyalistlerinde" gönüllü figüranlık yaptığı "Erken Genel Seçim" sorununa genişçe yer verdik.

Dünyada yaşanan son toplumsal olay ve olgular, Mao Zedung'la daha da yükseklere çekilen ML bayrağına daha sıkı sarılmayı gerektiriyor. Başkan Mao'yu anarken O'nun ülkemizdeki öğrencileri olan iki büyük önder Süleyman Cihan ve Baba Erdoğan'ı anlatan bir yazıya yer verdik.

Ayrıca dizi yazımız Ulusal Sorunun yayımına devam ederken, yeni öğretim yılının başlaması nedeniyle, öğrenci gençliğin ülke sorunlarından ayrı düşünülmemesi gereken sorunlarını anlatan bir yazıyla birlikte diğer güncel gelişmeler ve haberlere de yer vermeye çalıştık.

Kasımda buluşmak heyecanıyla!

İÇİNDEKİLER

Başyazı	4
Halkımız Haksız Bir Seçime Katılmaya Zorlanamaz	5
Sosyalizmin İnsancıl İdeallerini Yıkma, Komünist	
Önderlerin Heykellerini Yıkma Kadar Kolay Değildir!	15
Egemenler Nasıl Bir Gençlik İstiyor?	33
Orta Öğrenim Gençliğin Sorunları	41
Ulusal Sorun	44
Eşgali Dağlara Yakışan İçin	57
Ölümünün 15. Yılında Başkan Mao ZEDUNG'u Anıyoruz!	62
Demokratik Devrim ve İşçi-Köylü İttifakı Üzerine	65
Şiir	70
Haberler	72
Kamuoyuna	73
Devrim Şehitlerini Anıyoruz	74

Gerçekten dünyamız çok küçüldü. Muazzam iletişim ve ulaşım olanakları toplumların, toplumsal olayların birbirini daha çarpıcı ve kısa sürede etkilemesini kolaylaştırıyor. Ama ne yazık ki bu olanaklar, emperyalistlerin denetimindedir ve onun lehinde sonsuz bir hızla kullanılıyor. Yeryüzünün, gerici-emperyalist sistem aleyhinde birçok insanlı boyutu bulunan olayları, olguları gene aynı dünyayı küçüten teknolojik olanaklarla, bu kez gizlenmekte, erişilmez uzaklıklara dönüştürmektedir ona gereksinim duyan insanlar için. İnsanlık tek yanlı bir biçimde, ekonomik gücü elinde bulunduran bir avuç kimse tarafından şartlandırılıyor. İnsanlığın bilinci, korkunç derecede çarpıtılarak anlaşılabilir çelişkilerle dolu hale getiriliyor. Bilinçli, sistemli dışsal müdahale ile insanlık bilinç yönünden durmadan sakatlanıyor, hastalıklı hale getiriliyor. Aslında Hitleri coşkuyula alkışlayan milyonların tavrı böyle hastalıklı bir "sosyal bilinç" in oluşmasından başka ne olabilir. Sovyetlerdeki anti-darbeci tepkilerin anti-komünist dalgaya dönüştürülmesi de benzer bir olaydır. Yalnız arada şu fark var; Alman halkını zehirleyen faşist ideolojiyi, daha çok ulusal boyutta Alman emperyalistleri şırınga ediyordu ve teknolojik olanaklar bu kadar geniş olmadığı için etkisi sınırlıydı ve ancak savaş olgusuyla genişleyebilirdi; Sovyetlerdeki, Doğu Avrupa'daki ve başka yerlerdeki anti-komünist histeri ise, hem buraların burjuvazisi, hem de başta ABD olmak üzere daha çok emperyalist sistemin topyekün çabasıyla oluşturuluyor ve bu fark yeni teknolojik olanaklardan kaynaklanıyor. Artık sosyalizm maskesinin altından çıkararak dışlarını gösteren Rus burjuvazisi, küçüklü, büyüklü bütün Sovyet uluslarını silkeliyor. Dünya emperyalist sistemi içinde daha etkili manevra olanakları için Sovyet ulusları üzerindeki ilişkilerini yeniden örgütüyor. Ayrıca bütün bunları anti-komünist bir kampanya ile birlikte yürütüyor. Bu gerekli, çünkü, bu hegemonyaya karşı direnenler eski biçimde, "komünizm" adına direniyor. Rusya Federasyonu, Ukrayna gibi büyük cumhuriyetler buna karşı darbeye karşı yeni Birlik Anlaşmasını desteklerken, küçük cumhuriyetlerin çıkması ve bazılarının açığa, bazılarının da sessizlik yoluyla "8'ler Darbesi"ni desteklemesi bundandır. Rus burjuvazisi bu direnişi kırmak için, şimdi iç

karışıklıklara başvuruyor. İlginçtir bu karışıklıklarda genellikle cumhuriyetlerdeki geleneksel anti-komünist gruplar, "Gürcistan Ulusal Muhafızları", "Azerbaycan Halk Cephesi" gibi yerel ırkçı-milliyetçi gruplar kullanılıyor. Moskova Belediye Başkanı, cumhuriyetler ayrılacaksa, bu işi, yapı değişikliği gerçekleşikten ve yeni bir anayasa oluşturulduktan sonra yapsınlar diyor. Bu, Batılı emperyalistlerin de isteğidir. Çünkü bu cumhuriyetler, bireysel özel girişimci kapitalist anayasal form içinde sömürüye daha elverişli hale gelirler diye düşünülüyor.

Sovyetlerdeki burjuvazi, kendi çıkarları gereği kapitalist cumhuriyetin farklı biçimleri üzerinde çatışırken, bu çelişki üzerinde sonradan şaşırtıcı biçimde anti-komünist histeriye dönüştürülen, "anti-faşist" sloganlar ve "demokrasi" isteğiyle barikatları dolduran bir kitle hareketinin doğmasına da yol açtı.

Bu, dünyanın birçok ülkesini olduğu gibi, ülkemizi de etkiledi. Türkiye'de anti-militarist kitle kabarcığının soluşunu birkaç kez enseşinde hisseden iktidarın şefi Özal, kendisinin 12 Eylül cuntasının bellibaşlı sivil kadrolarından ve bu rejimin asil sürdürücülerinin en büyüğü olduğunu unutup, keskin anti-darbeci demeciler vermeye başladı, kitlelerin Sovyet halkı gibi darbelere direnmesini, boyun eğmemesini istedi. Hemen arkasından da, zaten ekonomik kriz ve halkın demokrasi isteğinin baskısı altında çatlayan hükümet, alalacele uzun süredir direndikleri seçime karar aldılar. Anlaşıyor ki, halkın iradesine karşı direnen darbecilerin akıbeti iktidarı korkutmuştur. Böylece sahte bir anti-militaristlik mesajı vermeyi ve bunu hemen seçim kararı olarak pekiştirmeye ve kitleleri yatıştırmaya çalıştılar.

Ancak seçim olayı böyle durumu kurtarma eylemi olarak gündeme geldiği için, son derece kötü bir seçim biçimiyle karşı karşıya geldik. Kendi aralarında tartıştıkları ve kesin olarak kabul göreceği sanılan değişiklikler bile yapılmadı. Mesela 18 yaşındaki gençlerin oy hakkı böyledir. Görünüşte karşı olan kimse yok. Buna karşılık iktidar, seçimin daha kısıtlı ve anti-demokratik olması için gerekli olan hazırlıklarını yaptı.

Halkın insan hakları, can güvenliği, demokrasi ve özgürlük isteğine iktidarın

verdiği karşılık, önce devlet terörü yasası oldu, şimdi de faşist bir seçim oyunu. Seçime katılmakta olan RP bile bu seçime "faşist" diyor.

Gerçekten dünyada anti-faşist, anti-militarist bir dalga her tarafta böyle faşist rejimleri sarsarken, her tarafta uluslar yeni ve daha ileri haklar için ayaklanırken, Türkiye'de faşizm, dünyadaki gelişmelere meydan okurcasına yeni faşist şiddet yöntemleri üzerinde çalışmalar yapıyor.

Bu somut koşullarda seçim taktikleri üzerinde hâlâ sona ermeyen yoğun tartışmalar oluyor. Ancak bu tartışmaları yapanlar noktalamadan, zaman noktayı koyuyor. 24 Eylül'de aday başvuruları sona erdi. Böylece geriye iki tavır kaldı; ya mevcut seçime giren partilerden birini desteklemek, ya da boykot.

İlginç olan, bu seçimde boykot taktiğinin etkisi ve meşruyeti ortada iken, başta yasalci "sosyalistler" olmak üzere bazı legalist, sivil toplu ve yeni dünya kaşiflerinin boykotu hiç ağızına almamaları! Kürdistan'da illa da düzen partilerinden birinin kanatları altına sığınma düşünceleri, "bağımsız adayların can güvenliğini kontr-gerilla şiddetine karşı koruyamayız" gerçeğine dayanırken, son derece adaletsiz bir seçime bir de kontr-gerilla terörü eklendiği halde, her nasılsa bir türlü boykotu onlar da ağızına almıyor ve düzen partileri ile işbirliğine başvuruyor.

Tabii ki boykot, bu lafı ettikten sonra kenara çekilmek olmadığı zaman, etkili bir protesto biçiminde yürütüldüğü zaman iktidarın hismini çeken bir taktiktir. Zordur, yürek ister. Ama doğru olanı yapmak gerekir.

Demokrasi ancak yürekli insanların hakkıdır. Özgür ve insanca yaşamak için birşeyler göze alınmadığı zaman, ne demokrasi kurulabilir, ne de kurulu olan korunabilir.

Bu seçimde bir karar verirken insanın aklından daima çıkmaması gereken kaygı bu olmalıdır, yoksa "baş belaya sokmama" duygusu, başka küçük çıkarlar bir devrim kavgasının yüreğine sızdığı zaman doğru karar vermesi çok güç olur. □

HALKIMIZ HAKSIZ BİR SEÇİME KATILMAYA ZORLANAMAZ!

20 Ekim Erken Genel Seçimde Doğru Seçim Taktiği, Halkı Adaletsizliğe Katılmaya Çağırarak Olmaz, Onu Protesto Etmeye Çağırarak Olmalıdır. Bu Faşist İktidarın Teşhiri ve 12 Eylül Sürecine Artık Dur! Demek İçinde En Elverişli Taktiktir!..

Ali ÇETİNKAYA

Emperyalist gerici dünya sistemi içinde yer alan Türkiye'de halkımız, bir asırdır özgürlük ve demokrasi kavgası veriyor. Yirminci yüzyılın başlarında derinleşen emperyalist-gerici dünya krizi, bir yandan "çözüm" yolu olarak emperyalist savaş gündeme getirirken, bir yandan da dünya işçileri, köylüleri ve ezilen ulusları için devrim olanağı yarattı ve Sovyet devrimi ile yeni bir çağın doğuşuna yol açtı. Emperyalistlerin fiili saldırısına uğrayan ve emperyalistlerarası bölüşüm kavgasının en önemli nesnelere biri olan Osmanlı İmparatorluğu halklarında bir devrim ve özgürlük için ayağa kalktılar. Sovyet devriminin olağanüstü devrimci etkisi ve fiili desteği, özellikle Küçük-Asya (Anadolu) ulusları ve azınlık halkları için demokratik bir halk devrimi şansı yarattı. Ancak bu şans, devrimin önderliğinin komprador, feodal sınıfların eline geçmesiyle kaybedildi.

Ortaya çıkan yeni Kemalist rejim monarşiyi tasfiye etmekle

birlikte onun toplumsal temeline dokunmadı ve bir nevi "laik" görüntüsüyle yerine kendisi geçmiş oldu. Nitekim bu rejimin yasal kuruluş dönemlerinde, birçok milletvekili ve hareketin önder unsuru, Mustafa Kemal'e, "Müslümanlık alemini halifesiz bırakmamak için" halifeliğini ilan etmesini istiyorlardı. Ancak bu artık mümkün değildi. Çünkü, monarşi kabul edildiğinde, onun geleneksel kurallarına da uymak gerekiyordu, bu durumda, o kişi Mustafa Kemal olamazdı. Öte yanda, dünyada da bu "hanedanlık" sistemi artık yarı-feodal sömürü için elverişli değildi. Sonuçta sözde "laik" Türkiye Cumhuriyeti ilan edildi.

Türkiye Cumhuriyeti, "laiklik ilkesini" yasal bir kural olarak kabul etmesine karşın, buna uygun bir din reformu yapmadı. İnanç özgürlüğü sağlamadı. Tersine Osmanlı dönemindekinden daha ağır dinsel baskı körüklenen şoven Türk milliyetçiliği ile birleşerek azınlıklar üzerinde vahşi bir zulme dönüştü. Bunun sonucu olarak, Anadolu mozağinden taşlar kopmaya,

renklerini yitirmeye başladı; Anadolu uygarlığının gelişmesine büyük katkıları olan birçok ulusal azınlık kaçırabildikleri servetleri ile ülkeden kaçtı. Rumlar, Ermeniler, Yahudiler, Süryaniler, Yezidiler gibi Türklerin ve Kürtlerin komşusu, hismi, dostu halklar bugün neredeyse artık Türkiye'de yok gibiler ve bunların hepsi acılar içinde olumsuz anılarla gittiler.

Onlardan önce, onlarla birlikte ve onlardan sonra şimdi de Alevisler -besleme dernek ve kuruluşlar eliyle devlet politikasına alet edilmeye çalışılırken- üzerinde aynı baskı sürdürülüyor. Anadolu insanının neredeyse yarısını oluşturan, Müslümanlığın, Türkiye'deki bu "resmiyet" dışı mezhebine dahil olan yurttaşlar, defalarca katliama ve zulme uğradılar, uğramaya devam ediyorlar.

TC kurulduktan sonra, burjuva cumhuriyetinin ana ilkelerinden ve karakterini belirleyen ana faktörlerden biri olan Kürt ulusal sorunu çözümlenmedi. Çözümlenmek şöyle dursun, Osmanlı döneminden daha azgın bir

baskı gördü. Osmanlı döneminde bile rastlanmayan ağır katliamlara uğradı. Türk şovenizminin ve ırkçılığının daha sistematik terörü altında asimilasyon planına tabi tutuldu. Ama sorun çözümlenmedi ve rejimin gerici karakterini besleyen ve vurgulayan bir konu olarak kaldı. Şimdi yine, Kürt ulusu burjuva cumhuriyetlerinin ana ilkelerinden biri olan ulusların

tam hak eşitliği ve özgürlüğü için sahnededir. Bu, sorunun çözümünü dayatıyor ve istiyor. Yerkürede artık giderek soyu tükenen böylesi sorunlar, Türkiye gibi birkaç ülkede hâlâ duruyor ve ivedi çözüm bekliyor. Türkiye'de toprak sorunu

çözümlenmedi. Milyonlarca köylü topraksız ve az topraklı iken, sayıları birkaç yüzü geçmeyen toprak ağalığı toprakların büyük bir kısmını tekeli altında bulunduruyor, monarşiden kalıt olarak intikal eden geniş araziler ve kaçıp göçen azınlıkların bıraktığı topraklar "hazine" arazisi olarak devletin elinde spekülâtorlere ve diğer

rantiyeci sınıflara ve bizzat devlete rantıye sömürsü sağlamaya devam ediyor. Birçoğu "vakıflar" ve dinsel, geleneksel kurumların elinde, Türkiye'de feodal ideolojiyi ve gericiliği beslemeye devam ediyor, demokratik burjuva toplum kültürünün gelişmesini engellemeye devam ediyor.

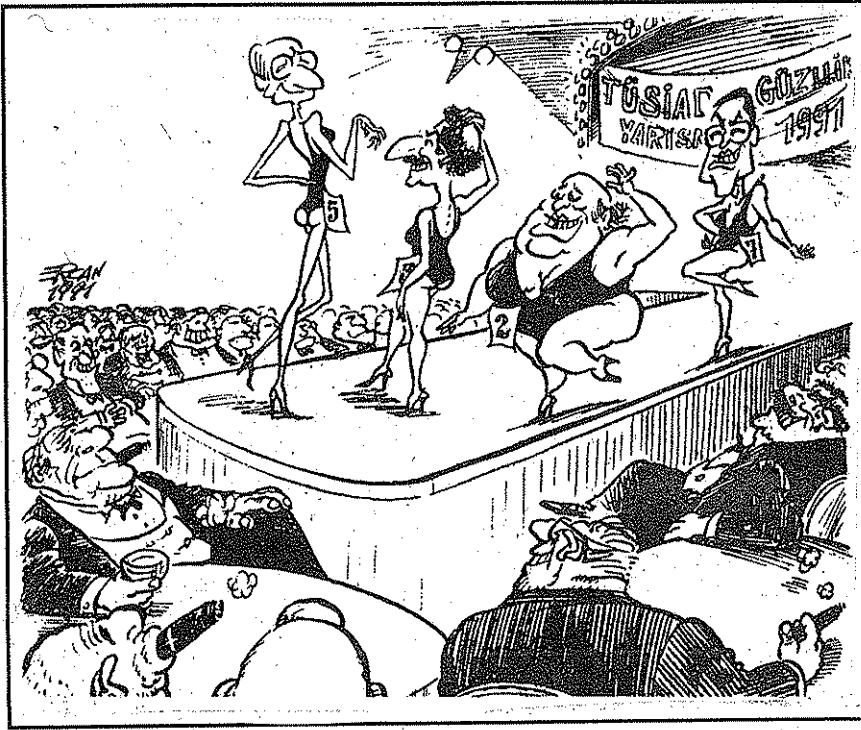
Ülkemizde emekçi sınıflar bu yüzden özgür değil. Çünkü Türkiye'de demokrasi yoktur.

yaptıklarına pişman ediliyorlar. Oysa bir demokratik burjuva cumhuriyetinin temel insan kaynağı, dayanağı ve güvencesi köylülerin özgürlüğüdür. Bu faşist cumhuriyet biçimini kolaylaştıran baskı, işçiler, memurlar, küçük esnaf, sanatkar ve aydınlar içinde hükümünü icra ediyor. Türkiye, memur, öğretmen ve kamu görevi yapan diğer birçok

meslek gruplarının sendikal örgütlenme ve mücadele hakkı olmayan ender ülkelerden biridir. İşçilerin örgütlenme özgürlüğü bile çok sınırlı ve baskı altındadır.

Türkiye'nin yarı-sömürge statüsü daha da pekişerek

devam ediyor. Bütün İÇ Ulusal sorunlarımıza emperyalistler artık açık açık müdahale edebiliyorlar. Çoğu kez hepimiz, "Türkiye egemen bir devlet midir, yoksa bir Amerikan eyaleti midir?" diye düşünüyoruz. 20-25 yıl önce gençliğimiz ABD filolarını protesto eder ve askerlerini denize atarken daha az vahşet görüyordu. Bu gün ise,

Bu karikatür Milliyet Gazetesi'nden alınmıştır.

emperyalist liderler daha Türkiye'ye gelmeden, bir "protesto ihtimali"nden dolayı onlarca gencimiz katlediliyor.

Kısacası Türkiye'de demokratik devrim sorunları çözülmek yerine, daha da ağırlaşmış durumdadır. Özellikle 12 Eylül rejimi adeta bir yarı-feodal tepki biçiminde ortaya çıkmış ve her toplumsal sorunu dahada ağırlaştırmıştır. Bu yüzden daha çarpıcı biçimde ve adeta ağzını zorlayan bir volkan gibi patlıyor. Kürt sorunu patladı hızla yayılıyor. Çünkü orada baskı daha azgın ve dayanılmazdır. Diğerleride patlayacaktır. Çünkü, tarihsel gelişmeye ters çözüm yöntemleriyle çözümlenecek sorunlar değildir. Türkiye'de bu sorunlar ancak köktenci bir demokratik halk devrimi ile çözümlenebilir.

Durum böyle iken, mevcut rejimi ve onun çözüm yöntemlerini sürdürmede ısrar eden yeni bir seçim gündeme geldi.

Halkımız 12 Eylül darbesiyle 3-3.5 yıl her türlü siyasal faaliyet özgürlüğünü kaybetti, tek siyasal faaliyet alanı olarak dağlar kaldı, özgürlük naraları sadece oralardan gürleyebildi ve halkın özgürlük umudunu yaşatabildi. Sekiz yıldır da halkın zincirlerinden boşalan çığılığı sonucu bazı örgütlenme ve siyasal faaliyet olanağı doğuyor. Bu süre içinde yapılan seçimlerde halkın seçme ve seçilme özgürlüğü iyice budanarak, kısıtlı, kendi hapisane müdürünü seçme özgürlüğü olarak kaldı. Peki yapılan bu yeni olağanüstü

seçim, 12 Eylül düzeni içinde yaşanan seçimlerden farklı mıdır? Asla. Aynı seçim sistemi ve amacıyla yeni bir 12 Eylül düzeni seçimi yaşıyoruz.

Fakat toplumsal koşullar çok farklıdır artık. Uluslararası koşullarda çok farklıdır. Halkımız bu koşullarda 12 Eylül düzenini sürdürmeye yarayan bir seçime mecbur değildir. Onu bütünüyle protesto edebilir ve yeni bir düzen isteyebilir. Sekiz yıldır sözde seçimle yönetime gelenler, halkın ve "muhalif" kliklerin baskısı altında artık 12 Eylül düzenini sürdürmede zorlanmaya başlamışken ve zorlana zorlana erken genel seçime mecbur olmuşken, tamamen onun belirlediği 12 Eylül seçim sistemine razı olmak hiç değilse ilerici güçlerin ve partilerin yapmaması gereken bir durumdur.

Aslında bu seçim burjuva yasallığı içinde bile rahatsızlıklar ve tepkilerle ilerliyor. Seçim kanunu bilinçli olarak bazı partileri saf dışı bıraktı; kendisini tasfiye ederek, isminin içinde "gereksiz" duran "K" harfini atmaya hazırlanan TBKP kapatılarak bu süreç hızlandırıldı. HEP ise sözde "zamanında kongresini yapmamış" olma engeline takıldı. TBKP'den devşirme SBP'de bu engele takıldı. Aynı seçim kanunu ile SP, RP, MÇP, İDP, gibi küçük düzen partileride ulusal ve bölgesel seçim barajı ile saf dışı edilmiş bulunuyor. Bunların seçim kampanyaları, programlarını "propaganda" etme ve

yakınmanın dışında bir umurları kalmamıştır.

Yani düzen içinde padişah soytanlığı ve stepne görevi ile görevli bu partiler için "seçilme" esprisi fiilen kalmamıştır. Tüm heveslerine rağmen "seçilme" hakkından yoksun bir "seçim" olgusuyla karşı karşıyalar. Elbette faşizmin varlığı ve ona karşı sınırsız mücadele özgürlüğünü kullanan "yasa dışı" kalmış devrim ve devrimci güçler ise, zaten yasal olarak bu seçime katılmıyor, seçilemiyor. Bu seçim kampanyalarını büsbütün tutarsız, çelişkili bir sürü entrika ve yalan alanı haline getiriyor. Kimileri "bölücülerle", "yıkıcılarla" gizli işbirliği ile birbirlerini suçluyor, birileri partilerini kapatıp birilerine sığınmak zorunda kalıyor, onlarla bir dizi ayak oyunları oynuyor. Kimi parti yönetimleri, kendi kitlelerine karşı komplolar düzenliyor, son derece ilginç "seçim işbirliği" komedileri sergileniyor. Bu olgular, mevcut seçim sisteminin "yasal" çerçevesini zorluyor, yasaya karşı "hile" taktiklerini özendiriyor, ama yinede bir şey düzeltilemiyor.

12 Eylül planının öngördüğü "iki veya en çok üç parti"yle, toplumu, Amerika ve diğer birçok emperyalist ülkedeki gibi birbirini tamamlayan iki haramiler partisinin arasına sıkıştırmak istiyorlar. Bu seçimde, bu elemeyi hızlandırmak için çok pratik ve çarpıcı biçimde işliyor. Eğer bu plan bir kazaya uğrayamazsa, "iki partili seçim sistemi"ne doğru gidecektir.

Üstelik bu seçimde de, önceki gibi, oyların %35-40'ı yine boşa gidecek, TBMM'ne yansımayaacaktır.

Peki halkın çaresiz oy vermek durumunda bırakıldığı, tercihlerinin sınırlarını belirleyen bu partiler nedir ne yapabilirler?

ANAP, kendisinde açıkladığı gibi, 12 Eylül faşist çalışma düzenini, aç gözlü sömürsünü ve devlet terörü politikasını 21. yüzyıla ulaştırmak istiyor. Mesut Yılmaz bunu, "diğer partiler 21 Ekim'i düşünüyor, ben ise 21. yüzyılı düşünüyorum" şeklinde ifade ediyor. Çünkü onlara göre, "gerisinde bulunduğumuz ülkeleri geçmek için" bu gereklidir. Bu yüzden eğer toplumdan hükümet edebilecek kadar yeterli onayı alırsa, "Terörle Mücadele Kanunu"nu daha vahşice yürürlüğe koyacaktır. Sendikalar, dernekler, partiler ve her türlü sosyal faaliyet üzerinde terör estirecek ücretleri düşürecek, vergileri arttıracak, yaptıkları insanlık dışı zindanları arttıracak ve buralara halkın direnme ruhuna gömmeye çalışacaktır. Kürdistan'da "yüzbin kişilik profesyonel ordu", yani özel savaş birlikleri kurmayı, direnişi böylece kanla boğmayı, fırsat doğarsa Kuzey Irak'ı da ilhak etmeyi düşünüyor. Bu nedenle Amerika ve diğer Batılı emperyalistlere daha çok yaltaklanmayı, yeni askeri üsler vermeyi ve yeni emperyalist yükümlülükler altına girmeyi düşünüyor. Bu zulüm ve sömürü ortamından kurtulmak için yeterli sosyal bilince sahip

olmayan, bu yüzden böyle bir zulümden kurtulmak için tanrıya dua eden halka bolbol kur'an ayetlerini ve dini öğretecek, eğitim sistemini daha çok dinselleştirecektir. Yani halkın çaresizliğini umutsuzluğunu da ideolojik olarak sömürecektir. Kısacası şimdi yaşadığımız durumu daha büyük bir cesaretle ve ağırlaştırarak sürdüreceklerdir.

Bu seçimle yönetimi üstlenmek isteyen ve bu şansa en çok sahip olan DYP, SHP ve DSP ise ANAP'tan farklı ne yapıp ne yapmayacakları belli değildir.

DYP, ANAP'ın bu seçim sistemine dünden razı ve onunla mutlak ezici bir çoğunluk oluşturarak, tek başına bir "milliyetçi cephe" olmak, hepsini "şapkanın altına" toplamak istiyor. Daha önce zaten kendisinin yapmak istediği mevcut bütün baskı yasalarını sürdürmek ve ceplerini doldurmak için bunlardan yararlanmaya çalışacaktır. Yani Demirel ile ANAP liderliği arasında hemen hiçbir ideolojik, politik ve taktiksel fark yoktur. Aynı sınıflara hitap ediyorlar ve aynı sınıfların çıkarlarının emirlerine uyuyorlar. Gerçi Genel Başkan Yardımcısı Hüsamettin Cindoruk "yakında açıklayacaklarını" söylediği hükümet programında Olağanüstü Hal, koruculuk sistemi ve SS karamamelerini kaldıracaklarını söylüyor. Ama Kürt sorunu konusunda alternatif politikasının ne olduğunu söylemiyorlar. Oysa bu konuda ANAP'tan daha "tutucu", daha "üniter devlet"

yapısına bağlı ve daha şovenist olduğunu bilmeyen yoktur. "Terörle Mücadele Kanunu"nu karşı hiçbir tutum takınmadı. SHP göstermelikte olsa konuyu Anayasa Mahkemesine götürürken DYP sessizce onayladı. Bu, DYP'nin nasıl bir rejime bağlı olduğunu gösteriyor.

SHP, bu seçimde biraz daha "anti-faşist" bir görüntü sergilemeye çalışıyor. Amerikancı klik karşısında çok büyük gerilemeler içine düşen Batı Avrupalı

feodal-komprador klik, bu durumdan kurtulmak için halkın desteğine daha çok gereksinim duyuyor. Bu yüzden "12 Eylül'cülerden hesap soracağını" ve halka demokrasi getireceğini söyleyip duruyor. Fakat "demokrasi" sorunları demokratik cumhuriyet formlarından hiç biriyle ilgili tutarlı bir alternatifleri yoktur, hepsi sözden ibaret vaatlerdir. Kürt sorununda "üniter devlet"ten yanadır ve bunu korumak için HEP'çi yakınmaları bile elimine etti; bu konudaki devlet planını yürürlüğe soktu. "Laiklik"te dahil bütün diğer sorunlarda da hiçbir somut, akla uygun planları ve programları yoktur. Üstelik ABD emperyalizmine karşı tutum konusunda da, SHP içine güçlü biçimde mevzilenmiş olan Baykal Amerikancılığı ile uzlaşmadan başka şans bulunmamaktadır. Bu Truva Atı, ABD çıkarlarını SHP yoluyla korumaya elveriyor ve yeterlidir. Kısacası, 12 Eylül rejiminin aşırılıklarını bir ölçüde törpülese bile, faşist

rejiminin ana karakterini koruyarak sürdürecektir. Ayrıca bir SHP yönetimi için, 11 yıldır oluşturulan militarist "çekirdek devlet" gizli faşist devlet kadrolarını parlamentonun disiplini altına alabilmeside son derece kuşku ve güçtür.

DSP için fazla bir şey söylemeye gerek yoktur. O, SHP'yi bile "solcu"lukla eleştirmektedir. Kürt sorununda "bölücülük"le suçlamaktadır. Yani bu ŞEF'lik partisi ve lideri, artık her zamankinden daha şoven ve gerici bir pozisyonadadır. Ama öbür yanda, yine her zamanki gibi, özgürlüğü, özgürlük aleyhtarlığına kullanmadaki becerisini de sürdürüyor. Bunun en yeni örneği Ozan Emekçi'nin "Özgürlük mahkumları" marşının müziğini aşırarak DSP marşı yapmasıdır. DSP, kamuoyunda da bilenen kanı ile, ANAP ve ABD'nin hükümranlılığını sürdürmenin aleti durumundadır. Ve STAR-1'den bu yüzden bolca yararlanıyor, parlamento dışı partilerden farklı bir ayrıcalığı sahiptir ve bunu parlamento içi partilerden daha fazla kullanabilmektedir.

Bu seçimde yönetimi paylaşma, parlamentoya girme şansı çok zayıf olan MÇP, RP, İDP, SP vs. gibi faşist, monarşist gerici ve sosyalist maskeli karşı devrimçi partiler ise zaten ne yapacakları belli olan partilerdir.

BU DURUMDA SEÇİM TAKTİĞİ NE OLMALIDIR?

Dergimiz, bu seçimin karakterini, amacını ve olası

gelişmeleri, erken seçim kararından iki ay önce yürütülen seçim tartışmalarını izleyerek inceledi, ve hiçbir tereddüte düşmeden tavrını açıkladı ve faşist bir "seçim oyunu" konusunda kamuoyunu uyardı. Açıkça belirtmeliyizki, şu andaki durum, o günlerde tahmin ettiğimiz seçim olgusundan daha kötü ve çok daha protesto edilmesi gereken bir seçim sistemidir ve geline aşamada kendiliğinden biçimde birçok kesim, koşulların ve çıkmazların etkisiyle el yordamıyla olsa bizim önerdiğimiz noktaya geldi.

Çünkü, bu erken seçim kararı, "seçim baskını" şeklinde gündeme geldi. İktidar, TBMM'deki çoğunluğunu belli bir grup parti lehinde istismar ederek, mevcut anayasaya bile ters düşen, belli bir "zümre"yi kollayan seçim kanunu ile pekiştirilmiştir. Birçok parti bölge ve ulusal oy barajı ile açmaz sokulurken, SBP ve HEP'te, (burada esas olarak HEP'in seçim dışı tutulması amaçlanmıştı) açıkça gayri meşru ve bilinçli bir şekilde seçime sokulmamıştır.

Özellikle önemli ölçüde kitleselleşmiş ve yapılan anketlerden anlaşıldığı kadarıyla barajları aşma şansı bulunan HEP içinde ciddi tepkilere ve çalkantılara yol açtı. Eğer seçim dışı bırakılmasaydı bünyesinde belkide sadece seçimde yürütülecek propaganda taktikleri ve aday belirleme üzerinde tartışılacakken, çok farklı dört seçim taktiği

üzerinde hararetli ve sert tartışmalar yaşandı;

1- Seçime katılabilen başka partilerle işbirliği yapmak,

2- Bağımsız adaylarla seçime girmek,

3- Sosyalist ve demokratik güçlerin oluşturacağı platformlarla, ortak adaylar göstererek seçime girmek,

4- Seçimi protesto etmek; boş oy kullanmak, HEP amblemini atmak veya tümünden boykot.

Taban bunları yoğun biçimde tartışırken, Genel Merkez'in daha çok RP ve SHP ile işbirliği üzerinde uğraştı. Refah Partisinin sözünün geçmesinin şaka götürür bir yanı olmadığı, gerçek olduğu anlaşılınca tabandan yoğun tepki geldi ve bundan bir daha söz etmedi. Ama tabana danışılmadan birden SHP ile "ittifak" yapıldı. Aslında bunun bir "ittifak" mı, iltilhak mı, yoksa ilhak mı, olduğu hâlâ anlaşılabilir değil. Görüşmenin kamuoyuna duyurulduğu toplantıda İnönü;

"Eski arkadaşlar yuvaya döndüler... Geçmiş dönemde bazı talihsizlikler, anlaşmazlıklar oldu. Bunların nedenleri üzerinde durmuyorum. Ancak bu talihsizliğin zararını hep beraber gördük. Bu yapay durum zaman zaman kutuplaşmaya kadar gitti. Bundan kurtulmayı hepimiz istiyorduk. İşte halk buna bir yol bularak çözüm getirdi. Yapay ayrılıklar ortadan kalktı. HEP'te görev alanlar tekar aramıza katılıyorlar. SHP, arkadaşlarımızın da katılımıyla

iktidar yürüyüşünü sürdürecektir..." dedi.

Buna karşılık HEP Genel Başkanı Fehmi Işıklar; "Bize bu olanağı vererek takdire şayan bir davranış sergilediniz. Bu girişimimiz demokrasiye konmuş bir tuğladır. Siyaset tarihine geçecek bir olaydır" dedi. Gazetecilerin "seçimden sonrada SHP'de kalacak mısınız?" sorusunu şöyle yanıtladı; "Uygun bulunursa SHP'den aday olacağım. Önemli olan her iki partinin tabanının anlaşması. Bu olursa Fehmi Işıklar'da buna uyar."

Yani kendileri fiilen SHP'ye katıldılar, ama tabanın katılmaya ikna edilebilmesi için belli ki zamana gereksinim duyuluyor. Kısa sürede HEP, bazı üyelerinin belirttiği gibi yalnız devletin seçim dışı bırakan komplosu ile karşı karşıya olmadığı, ayrıca bir siyasal eğilimin ve bizzat kendi HEP genel merkezinin "tasfiye komplosu" ile de karşı karşıya olduğu anlaşıldı.

HEP Genel Merkezinin çoğunlukta olan kanadı SHP ile bu şekilde bir seçim "işbirliği" yaparken, azınlıktaki kesimi de "bağımsız" adaylarla seçime girme taktiği üzerinde ısrar etti ve bu çekişme devam ediyor. Ancak tabanın önemli bir kesimi, özellikle İstanbul'daki etkili muhalefet kesimi, ta başından bu "anti-demokratik seçimi ve haksızlığı" protesto etmek için seçimi "boykot etmek" gerektiğini, bunu da bütün merkez ve yerel yönetim organlarından milletvekillerine kadar kitlesel bir açlık grevi ile etkili bir kampanya şeklinde

yürüterek olabileceğini önerdi. "HEP'in hem halkın demokrasi mücadelesine, hem de parti olarak ciddiyeti ve kişilik kazanması bakımından tek doğru taktik, meşruiyetinden kaynaklanan önemli bir tarihsel fırsat olduğunu" belirttiler.

Tartışmalar bu şekilde sürüp giderken, hem bizim boykot kararımız nedeniyle katılmadığımız "sosyalist dergiler platformu"nda, hem de HEP'in kendi içindeki "bağımsız adaylar"la seçime katılmayacağı, bu "fırsatın zaten kaçırılmış olduğu için, geriye iki olanak kaldı; ya SHP işbirliğini desteklemek, yada BOYKOT. Zaten "sosyalist dergiler platformu"ndaki dergilerin bir bölümünde boykottan yana tavır koyma fikri gittikçe ağırlık kazanmaktadır.

Seçim taktikleri içinde en ilginç olan; Yeni Ülke Gazetesi ve Özgür Halk dergisinin tumudur. Bunlar, SHP-HEP "ittifakına", "demokratik bir platform" olarak bakıyor ve "özel savaş politikası güdüp ortalığı kan gölüne çeviren rejimin birçok uygulamalarına karşı çıkıp bazı demokratik tepki ve çözümlerle soruna yaklaştıkları gözleniyor" diye düşünerek destekleme kararı aldılar ve övdüler. Eylül'ün son haftasında yayınlanan Yeni Ülke gazetesi, SHP-HEP ittifakının "devletin oyununu bozduğunu" savunuyor.

SHP-HEP ittifakına "demokratik platform", birtakım "demokratik açılımlara" girişebilecekleri, "savaş hükümeti"nin önlenmesini

sağlayabileceklerini savunmak aşırı ve gerçekçi olmayan bir iyimserliktir. Ecevit İnönü tartışmasında; Ecevit'in "bölücülerle birleştiniz" sözüne, İnönü, "Bu tutumumuz 'ayrı bir Kürt partisi şarttır' izlenimini ortadan kaldırıyor. Ulusal birliği korumaya yönelik hareket ediyoruz. Ecevit'in bunu anlamak istememesi çok üzücüdür" diye yanıtıyor.

Gerçekten Yeni Ülke Gazetesi'nin "SHP-HEP işbirliğinin devletin oyununu bozduğunu" iddiası doğru olabilir mi? SHP gibi devletçilikte son derece tutucu ve tavizsiz bir partiyle "devletin oyunu" nasıl bozulabilir? Tersine, devlet HEP'i önce kapatmak istedi, bunun ulusal ve uluslararası tepkilerini hesaba katarak, bir seçim baskını ile seçim dışı bırakmaya karar verdi. HEP milletvekillerinin açılmış sayısız soruşturmayla, dokunmazlık zırhını kaybetme korkusu içinde olduğunu biliyordu. Yönetim organlarındaki birçok kimsenin HEP'in özellikle Kürdistan'da 'radikal hareket'e karşı handicap haline geldiği ve tasfiye edilmesi gerektiğini düşündüğünü de biliyordu. O halde devlet bakımından HEP'in tasfiyesi için son derece elverişli bir ortam doğmuş seçimle ve bunu Batıda oy kaybetme pahasına, 'üniter devletçilik'te ve 'ulusal birlik'te her zaman 'özverili' SHP üstlendi. Zaten devletin bu planını uygulamak için SHP'den başka elverişli bir parti de yoktur. Kürdistan'da bu ittifakla alacağı fazla oy'un Batı'da kaybedeceği oy'u

karşılmasının dahi SHP için önemi yoktur. Çünkü onun için daima önemli olan "üniter devlet"tir. Ve Kürtlerin bu "üniter devlet" içinde "ulusal birliğe" dahil olmasıdır. Gerçi RP ile ittifak çok daha gerici bir şey olacaktı, nitekim bu parti MÇP ile ittifak haberinin basında çıkması, bu tartışmayı durdurdu. Ama umarız ki bu sessiz sessiz yürütülüyor olmasın. Ecevit'in halk arasında, onun seçim afişlerine atıfla, "Gözün Aydın Türkiye, Ecevit'i kaybettik" tekerlemesinde olduğu gibi, sözde 'sosyal demokrasi'de artık onu kaybetmiştir. O, MÇP'nin tabanından, RP'sinin tutucu tabanından oy olmayı, onlarla birleşmeyi düşünmektedir. O, en hafif deyişle politikada en ağır hatayı yapıyor. Çünkü, doğru politika, geri kitleleri ilerletme çabalarını da içermek üzere esas olarak kitlelerin ileri kesimi ile birleşmeyi gerektirir. Ama bunun salt bir 'politik hata' olduğuna inanmak aymazlık olur.

Benzer şekilde, ulusal hareketin "parlamentoya Kürt milletvekili sokacağım" -sanki bugüne kadar parlamentoya Kürt milletvekili girmemiş gibi-anlayışla pragmatist davranması dahada büyük bir hata olur.

'SOSYALİZMİN PROPAGANDASI' NEDEN SALT SEÇİME KATILMAK OLABİLSİN? BU, SADECE DÜZENİN ÇİZDİĞİ SINIRLAR İÇİNDE 'SOSYALİST' (!) OLANLARIN FİKRİ OLABİLİR..

Büyük haksızlıklarla dolu bir 'erken seçim'den halkın hemen her kesiminden protestoların yükseldiği bir sırada, kitlelerin haklı tepkisini oylayıp devrimci biçimde yönlendirmek yerine, onları haksızlıklara katlanmaya çağırarak sandığa götürmek, 'kırk satırla kırk katırı' tercihe sürüklemek devrimcilerin seçim tercihi olabilir mi? Halk Demokrasisi ve sosyalizm propagandası için seçime katılmaktan başka yol yok mudur? Her şeyden ve bir seçimden önce demokrasi istemek, halkın iradesinin dışlandığı dünyanın en anti-demokratik seçimi yerine, halkın kendi iradesini ve tercihlerin ortaya koymayı imkansız kılan faşist zulmün, Olağanüstü Hal'in, Kontr-gerilla'nın, koruculuk sisteminin, MIT'in, siyasi polis ve işkence merkezlerinin, bütün 'çekirdek gizli devlet örgütlerinin tasfiyesini istemek, bunun için etkili devrimci kampanyalar yürütmek neden daha etkili halk demokrasisi ve sosyalizmin propaganda taktiği olmasın.

Seçime katılmayı hararetle savunup, bütün "sosyalistleri", "Sosyalist Parti" çatısı altına çağırın Doğu Perinçek bunun gerekçesini şöyle açıklıyor:

"Dünya kapitalizminin sosyalizme her aracı kullanarak saldırdığı koşullarda, sınıfsız toplum davasını paylaşan bütün arkadaşlarımızı Sosyalist Partiye katılmaya ve mücadeleyi örgütlü bir proleter devrimci olarak sürdürmeye çağırıyoruz. Partisiz sosyalist

olmaz, Sosyalist Parti işçi hareketindeki ve Kürt halkının demokratik mücadelesindeki rolüyle işçi sınıfının öncü müfrezesi karakterini fiilen kazanmaktadır. İşçi sınıfının önderleri hızla sosyalist partide örgütleniyor. Gene partimiz Türkiye ve Kürt halkları arasındaki biricik köprüdür. Özetle sosyalistleri birleştirmekte olan örgütsel mevzi yaratılmıştır. Günün devrimci sorumluluğu bu mevziye girmektedir.

Bununla birlikte bazı sosyalist gruplar ve çevreler açısından partide birleşmenin zaman gerektirdiğini gözönünde tutarak, onları genel seçimde ortak bir zemine mücadeleye çağırıyoruz. Partimiz bu çağırışı yaparken, devletin koyduğu legal-illegal gibi ayrımları da tanımıyor" diyen Perinçek, "Bununla birlikte seçim fikri gerçekleşsin gerçekleşsin SP, 74 ilde seçime girecektir" diye eklemeyi de ihmal etmiyor.

Yani ortak bir irade belirleme fikri yok, kendi iradesinin benimsenmesini istiyor ve bunu devletin kendisine tanıdığı seçime katılabilen, "düzen dışı tek parti" (!) olma olgusuna bağlıyor. Kestirmeden karar veriyor; "HEP ve sosyalist gruplar... seçim mevziini paylaşabilir."

Doğaldır ki, bu çağrı kesin bir seçime katılma fikrini içerdiği için değil, çağrı yaptığı güçlere ilişkin ölçsüz hatalarla yüklü genel muhtevastan dolayı ciddiye alınmamıştır.

Burjuva politikasında deneyimi olan Perinçek'in bu uslubunu 'hata' saymak bile zor olur. Nitekim bu girişim hiçbir ciddi muhatap bulmadı. "SP", "propaganda" hevesinde ölçüyü iyice kaçırmış neyi nerede söyleyeceğini unutmamıştır. Propaganda bildirisi ile ciddi bir politik eylem çağrısını birbirine karıştıran son derece kibirli ve subjektif iddialarla dolu böyle bir çağrı ciddiye alınabilir mi? Oysa gereken sosyalizmin ve sosyalist ideallerin dünya çapında stratejik bir saldırı altında bulunduğu bu günkü koşullarda, sosyalist, sosyalizme sempati duyan, anti-faşist bütün ilerici güçlerin seçim dönemini ortak bir mücadele arenasına çevirmesini bizde isteriz ve bunu geçen sayılarımızda belirtmiştik. Ancak bu eylem birliğinin içinde "SP", "TBKP" gibi, devrimci halk hareketine kanalize olacak kitlelerin önünde bir baraj vazifesi görmekte görevli düzen partileri olamaz.

"Sosyalist Partinin" propagandasını yapmak farklıdır, sosyalizmin, devrimin propagandasını yapmak farklıdır. Sosyalizmin programı, sosyalistlerin haksızlıkları protestosu, ona karşı militan tutarlı tavır alış, "SP"nin birkaç yerde "sosyalizm güzeldir/iyidir" toplantısı yapmasından, TV'de üç defa boy göstermekten çok daha etkili ve devrimcidir. Kaldiki, "SP" bazı partilerin seçim dışı bırakılmasını bile neredeyse devletin değil, bu parti yönetimlerinin suçu saydı ve

İktidarı aklar savlara sarıldı.

Gerek "SP" ve gerekse Özgür Halk ve Yeni Ülke, bu seçim dönemi için ileri sürdüğümüz talepler ve ittifak koşullarını bazı eksiklikleri ile birlikte kendileri de belirliyor. Ancak ileri sürdükleri talepleri bir yana bırakıp, biri, kendisine olmadık misyonlar yükleyerek, "sosyalist" grupları kendine katma (!) sürecini başlatmakla meşgul, öteki kesim, handikap saydığı bazı yasal ilerici yasal partileri bu seçimde birkaç milletvekili ile değiştirmekle meşguldür. Bu iki tutum halk demokrasisine terslikte çakışıyor. Biz hiç bir örgütün sonsuza kadar yaşamasından yana değiliz. Ancak demokratik devrim sürecinde, birçok ilerici parti ve grubun varlığını kaçınılmaz ve doğal olarak karşılarız; bunlar devrimci partilerin önünde "handikap" değil, dostturlar, dolayısıyla onları tasfiyeyi değil, onlarla dayanışmayı düşünürüz. "SP"den bunu anlamasını beklemiyoruz ama öyle anlaşılıyor ki Yeni Ülke kesimi de bu gerçeği çok vurgulamakla birlikte anlayamamıştır, ya da anlamak istemiyor.

Bu seçim döneminde demokrasi için, burjuva düzen partilerinden bazıları ile ittifakını yapmak istiyorsunuz? Ortada kitlelerin yanısıra, bu adaletsiz seçim sistemini "faşist" bulup protesto isteği taşıyan burjuva partileri bile varken, neden salt "propaganda" ve milletvekili hesabı üzerinde, güdük, tutarsız, kitlelerin kuşku ve tepkiyle karşıladığı bir seçim politikası benimsensin? Neden

düzenin ayrıcalıklı kıldığı partilerin aynı taktiği ile haksız ve adaletsiz bir seçimi olumlama platformu paylaşılsın?

Parlamentodan yararlanma ve seçim sorunu ile ilgili "SP" ve Yeni Ülke ile Özgür Halk'ın tavrına ilişkin eleştirilerimiz bu düşünceye yatkın kesimlerin tümü için geçerli olmasına karşın, bu yazımızda devrimci grup, grupçuk ve Sosyalist Dergiler Platformu'nda savunulan birtakım yanlış düşüncelere de kısaca değinmek gerekiyor. Çünkü bu arkadaşlar, parlamento ve seçimler hakkındaki düşüncelerinin "ML bakış açısının gerektirdiği tavır" ve kendilerinin de işçi sınıfının önder gücü olarak (!) bu doğruyu hayata uygulamakla görevli oldukları iddiasındalar. Biz burada önderlik sorununu tartışma konusu yapmayacağız, çünkü önderlik sorununu tartışmalara yer bırakmadan mücadelenin kendisi belirler. Parlamentodan yararlanma sorunu ise, Türkiye Devrimci Hareketi içinde tartışıla gelmiş ve halen tartışılmaktadır. Biz burada reformist ve küçük burjuva grupların, parlamento ile ilgili değerlendirmelerine tek tek değinmeyeceğiz, çünkü üç aşağı beş yukarı hepsi aynı şeyleri biraz değiştirerek sunarlar.

Kimi hareketler, ülkenin sosyo-ekonomik yapısını yarı-sömürge, kapitalist olarak değerlendirerek, strateji ve taktiklerini de buna göre belirleyerek mücadele yürütürler.

Bu tespiti yapanlara göre; "Ülkemizde esas mücadele biçimi barışçıldır ve şehirlerden başlayarak, (çünkü işçiler ordadır) toplu ayaklanma ile devrim yapılır." Kapitalist ülkeler ile yarı-feodal, yarı-sömürge ülkelerin mücadele biçimleri, yararlanacağı kurum ve kuruluşlar, yani ülkenin siyasi yapısı ve demokratik yapısı da birbirinden farklıdır. Onun için parlamentodan yararlanıp yararlanmama sorunu, ülkelerin sosyo-ekonomik yapıları ile ilgili bir sorundur.

Bunun böyle olmasının iki nedeni vardır. Birincisi; ülkenin mevcut yönetiminin niteliği. İkincisi; devrimin subjektif güçlerinin nasıl oluşturulacağıdır. Bu güçler barışçıl mücadele içinde mi, yoksak başından sonuna kadar silahlı mücadele içinde mi oluşturulur? Cevaplanması gereken sorun budur. Çünkü bu arkadaşlar, "seçim taktik bir sorundur" demelerine rağmen, parlamentodan yararlanma "taktik"lerinin gerçek nedeni; iyi huylu emperyalizme feodalizmi tasfiye ettirip, kapitalist bir ülke için geçerli olan, örgütlenme, kadro politikası ve mücadele biçimleri belirlemelerinin getirdiği bir sonuçtur.

Dergimizin 7. ve 8. sayılarında ML'lerin parlamentoya bakış ve "erken genel seçim" ile ilgili düşüncelerini yansıtan yazıları yayınlamıştık. Ancak, hakim sınıfların bir sirki andıran seçim oyunlarına bir takım reformist, revizyonist grup ve grupçukların da gönüllü figüran olarak katılmaları üzerine bu konuya tekrar değinmek gerekiyor. Çünkü, bu arkadaşlar seçimi boykot

tavrımızı, "maceracı küçük burjuvazinin tepkici yaklaşımı" olarak değerlendiriyorlar.

Faşizme bir "peçe" görevi gören parlamentodan yararlanmayı savunanlar her dönem reformist ve revizyonistler olmuştur. Faşizmi sadece askeri cunta ile özdeşleştirenlere göre, parlamentonun varlığı demokrasi demektir.

Bu yanlış, Rusya'dan örneklerle doğrulamaya çalışmak mümkün değildir. Bunlar, Türkiye ve Rusya'nın farklı ekonomik yapılarına bakmadan, yada Türkiye'yi devrim öncesi Rusya'ya benzeterek bu sonuca varıyorlar. Her iki sonuçta doğru değildir. TC başından beri faşist bir niteliğe sahiptir. Ve ülkemizde faşizm gelip geçici-mevsimlik değil, sürekli bir olgudur. Parlamentosunun varlığı faşizmin varlığı ile çelişen bir durum değildir. Kaldiki, devrim öncesi Rusya emperyalist bir devlet iken, Türkiye yarı-sömürge, yarı-feodal bir ülkedir. Dolayısıyla devrimin yolu aynı değildir.

Bu açıdan bakacak olursak;

1- TC'nin faşist niteliğinden dolayı, bu güne dek burjuva demokratik anlamda da olsa demokratik bir ortam yaşanmadı. Kısmi demokratik kırıntıların yaşandığı üç kısacık dönemde (1923, 1946, 1960) bile devrimci bir partinin yaşamasına izin vermedi. Bu devlet yıkılmadıkça demokratik bir ortam gelmez. Demokrasi ancak Demokratik Halk Devriminin zaferi ile kurulur.

2- Mücadelenin ileri aşamalarında, egemen sınıflar, kendi iktidarını ayakta tutabilmek için birtakım reformlar yapabilirler. Bu kısmi

bir toprak reformu yada kısmi demokratik hakların verilmesi olabilir. Her iki halde de sistem değişmez, ama mücadele karşısında geri adım atar. Devrimci mücadele sonucu, bütünü kurtarmak için parçayı feda etmeye hazır olan burjuvazinin bu oyununa gelerek bunlarla yetinmek yada bunları kabul etmek devrime ihanet olur. Verilen bu demokratik kırıntılarla, proletarya partisine "serbestlik" tanıyarak parlamentoya girmesine göz yumabilirler, hatta "içtenlikle" isteyebilirler. Ama ML'ler bunu kesinlikle reddeder, etmelidirler de.

3- En önemli sorun devrimin yoluna ve devrimin subjektif güçlerinin inşasına ilişkindir. Türkiye gibi ülkelerde devrimin subjektif güçleri olan, parti, ordu ve cephe esas olarak silahlı mücadele içinde inşa edilir. Başından beri devrim ile karşı devrim savaş halindedirler. Silahlı mücadelenin, her zaman şartları vardır ve esas mücadele biçimidir. Bunun için esas mücadele biçimini, taktik bir dönem içinde olsa bir kenara atamaz ve tali bir mücadele biçimi olan barışçıl mücadele esas alınmaz. Bir kürsü olarak parlamentoya girme ve proletaryanın yararına savunmak, barışçıl mücadeleyi, o dönem içinde, olsa esas aimayı gerektirir. Bunun aksini iddia etmek saçmalamaktan başka birşey değildir. Bir taraftan kitleleri partinin ve ordunun saflarında savaşmaya çağırarak, diğer taraftan parlamentoya girmek için oy istemek birbiri ile çelişir. Parlamentosu girmek için burjuvazinin verdiği parçaya razı olmak, bütünü almak için

mücadele etmemek demektir. Esas mücadele biçimi olan silahlı mücadelenin yerine barışçıl mücadele tespit edilmeden parlamentoya girmenin olanağı yoktur. Burjuvazinin sıkışması sonucu bu hakları verdiği aşamada bunların elinin tersiyle itmemek proleter bir tavır değildir ve olamaz da.

Kaldiki; Rusya gibi emperyalist bir ülkede bile Lenin yoldaş; objektif koşulların devrim için uygun olmadığı koyu gericiilik dönemlerinde devrimin lehine parlamentodan yararlanmayı savunmuştur. Çünkü parlantoya girmek aynı zamanda onun tarihsel misyonunu bitirmek demektir. Hemen belirtelim ki, kapitalist ülkelerde devrimci durum her zaman mevcut değildir. Lenin yoldaş, Rusya'da devrimci durumun olmadığı ve 1. Emperyalist Paylaşım savaşını engelleme taktiğinin (bu istisnai bir durumdur) izlendiği dönemlerde parlamentodan yararlanmayı savunmuştur. Kapitalist bir ülkede durum böyle iken, devrimci durum sürekli var olduğu, devrimin baştan sona kadar silahlı mücadele geliştirdiği bizim gibi ülkelerde nasıl oluyor da barışçıl mücadeleyi gerektiren parlamentodan kürsü olarak yararlanmak mümkün olabiliyor?

Bütün bu açmazlarına karşın, barışçıl mücadeleye yeminli birtakım reformist ve küçük burjuva revizyonist akımların, Kemalizm ve faşizm tahlilleri(!) ile "TKP'nin 70 yıldır kurduğu parlamento hayallerini devam ettirme merakından kaynaklanan ısrarı en elverişli koşullarda bile onları boykot fikrinden uzak tutmaya yetiyor. Ama proletarya hareketinin

"boykot" tavrını maceracılık olarak gören bu titrek küçük burjuvaların parlamentodan yararlanma hevesleri her seçimden salya-sümük sürünerek çıkmaları ile sonuçlanmıştır. Çok istemelerine rağmen bu "garibanlar" niye parlamentoya bir türlü giremiyorlar acaba? Burjuvazi için demokrasi olan, burjuva demokrasininin kırıntısının bile olmadığı yarı-sömürge, yarı-feodal bir ülkede parlamentoya girmeye çalışmak" gümüşsüz zurna çalmaya" benzer onun için giremiyorlar!

Sanırsız tarihte ilk kez bu derecede yaygın bir seçim boykotu, için geliyor. Halkın bu adaletsiz seçime karşı duyduğu haklı tepki, birçok ilerici kesim ve grubuda etkiliyor ve onlar da boykot yönünde kamuoyuna açıklamalar yaptılar. Açıkırtki bu seçimde "devrimci mevzi" bu alanda oluşuyor. SHP'de ön seçim hileleri ile listeye oturan mafyacı ve niteliksiz unsurlara dayanılan tepki, SHP'ye oy vermeyi düşünen kitlelerde bile boykot tartışmalarına neden olmaktadır. Aynı yerde ve aynı taktikte toplanan devrimci, demokratik ilerici güçler, bunu etkili bir anti-faşist mücadele, halkın haklı demokrasi taleplerini devrimci bir kampanya biçiminde yürütmek üzere dayanışmalarını örgütlemelidirler. Adaletsizliği sandığı boykot ederek, boş oy kullanarak protesto edelim.

Bu seçimle oluşacak parlamento, olağan olmayan burjuva hükümet değişikliklerinden farklı bir misyona sahip olacak gözüküyor. Nitekim Başbakan Mesut Yılmaz ve iktidar partisi ANAP'ta dahil olmak üzere, bütün burjuva partileri, bu

seçimi 1-2 yıl içinde yeni bir seçimin izlemek zorunda olduğunu açıklıyorlar.

Her halükârda, yeni oluşacak TBMM'nin önünde bir Anayasa sorunu vardır ve bu konuda geniş bir mutabakatın bulunduğu anlaşılıyor. O halde bu parlamentonun asıl işlevi, büyük bir olasılıkla "kurucu meclis" işlevidir. Aşağı yukarı oluşacak parlamentonun yapısal dengeleri belli olan konumunda Anayasa değişiklikleri ve yeni idari düzenin teşkilinde seçim ve parlamento içi etkilerle halkın lehine baskı oluşturmak oldukça zordur. Halbuki daha dinamik ve seçim sonrasına da uzanıp giden toplumsal uyanıklığı arttırmak ve demokratik eylemini örgütlemek boykot yoluyla daha mümkündür ve yeni bir Anayasa çalışmasına daha etkili bir basınç yaratabilir.

Sonuç olarak; emekçi halk ve tabakalarının yararlanabileceği bir parlameneto yoktur. "Dönem dönem parlamentodan yararlanılabiliyor" gibi muğlak ifadelerle kendimizi ve kitleleri kandırmak bizim tavrımız olamaz. Seçim ise egemen sınıfların farklı kesimlerinin kendilerinin ne ölçüde temsil edecekleri sorusunu yanıtladıkları bir formalitedir. Proletarya hareketi için parlamentodan yararlanmak -bölgesel dönem 1977- hariç sözkonusu olmamıştır, ve olamazda.

Onun içindir ki; Onlar ülkemizin gerçeklerini yansıtan ML programı canbedeli bir mücadele ile hayata uygulayarak, kanları ile yeni yeni gerilla alanları yaratıyorlar. □

Sosyalizmin İnsancıl İdeallerini Yıkarak, Komünist Önderlerin Heykellerini Yıkarak Kadar Kolay Değildir!

Sovyetler Birliği'nde 'Olağanüstü Hal Devlet Komitesi'nin Darbe Girişimi, Ülkedeki Sosyalist Biçimlerle-Kapitalist Öz Arasındaki Çelişkinin, Kapitalist Öze Uygun Olarak Düzeltmesini Hızlandırdı!

Cevdet YILMAZ

20 Ağustos sabahı dünya radyo ve televizyonları ve basını büyük manşetlerle "GORBİ'YE DARBE!" haberini veriyordu.

Ordu-KGB ve SBKP'nin "muhafazakar kanadından oluşan ve hepsi de mevcut önemli yönetim kademelerinde yer alan Savunma Bakanı Mareşal Dimitri YAZOV, Başbakan Valentin PAVLOV, Gorbacov'un Başkan Yardımcısı Gennady YANAYEV, KGB Başkanı Vladimir Kruçkov, Devlet İşletmeleri Konseyi Başkanı Aleksander Tizyakov, Çiftçiler Sendikası Başkanı Yardımcısı, Milletvekili V.A. Vasily Staradubtsev, Sovyet Savunma Konseyi Başkanı, Milletvekili Oleg Bakhlanov ve İçişleri Bakanı Boris PUGO, 8 kişilik "OLAĞANÜSTÜ HAL DEVLET KOMİTESİ" olarak "ülkede yönetimi üstlendiklerini" duyurdular.

Devlet Başkanı Mihail Sergeyeviç Gorbacov'un "sağlık nedeniyle görevini yürütemez halde olduğu "Kırım'da yılların yorgunluğunu" üzerinden atmak için 'tatilde' bulunduğu, "iyileşir iyileşmez görevine dönebileceği" belirtiliyordu. 8 kişilik Olağanüstü Hal Devlet Komitesi, "ülkede yönetimi üstlenmesini" şu gerekçelere dayandırıyor:

● "Ülkede ne pahasına olursa olsun iktidarı ele geçirmek, devleti çökertmek ve Sovyetler Birliği'ni tasfiyeye girişmek için bazı güçler ortaya çıktı. Komite bu nedenlerle ülkenin geleceğinin sorumluluğunu üstlenmiştir.

● Gerçek Demokrasi sürecinden ve ülkemizi modern hale getirmeye yaratacak sağlam siyasi reformlardan, sosyal ve ekonomik refahın sağlanmasından yanayız.

● Ülkede dengenin kurulması için gerekli önlemler alınmasaydı açlık ve felaket kaçınılmaz hale gelecekti.

● İçine düşülen krizden toplumu ve devleti bir an önce kurtarabilmek amacıyla gerekli önlemler alınacaktır.

● Olağanüstü önlemler geçici niteliktedir ve ekonomiyi çöküşten, ülkeyi açlıktan kurtarmayı amaçlamaktadır."

Devlet erklerinin yanısıra SBKP üyesi ve hatta çoğu Merkez Komitesi ve Politbüro üyesi de bulunan 8 kişilik Olağanüstü Hal Devlet Komitesi, "kurtarıcılık" görevini yerine getirebilmek için gerekli tedbirleri de şöyle açıklıyorlardı:

1. Basına sansür uygulanabilecek ve gerekirse sokağa çıkma yasağı da konulabilecek;

2. Güvenlik Konseyi'nin faaliyetleri askıya alınacak;

3. Siyasi partilerin kamu örgütlerinin ve kitle hareketlerinin, du-

rumun normale dönüşünü engelleyici faaliyetleri askıya alınacak; gösteri, yürüyüş ve grevlere izin verilmeyecek;

4. Halkın elinde bulunan yasadışı silahlar teslim edilecek, edilmezse zorla alınacak;

5. KGB ve İçişleri Bakanlığı, kardeş kavgası ve iç savaş önlemek için tam yetkiye sahip olacak;

6. Gıda dağıtımı sıkı biçimde denetlenen ve bazı gıda maddelerinin fiyatları düşürülecek."

Bu darbenin ayak sesleri bir yıldır hissediliyor. Buna karşılık, darbenin belli başlı liderlerinden Gennady Yanayev, Pavlov, Kruçkov ve Yazov, "aslı yok, biz Gorbacov ve reformlarını destekliyoruz" şeklinde güvence veriyorlardı. Ama birçok konudaki gelişmeler ilişkin de rahatsızlıklarını belirtiyorlardı. 1985'te göreve gelen Gorbacov'un başlattığı reformlar devlet bürokrasisini direnişe itti. Bu yüzden kendisini yeterince güçlü hissetmeyen reformcular ve Gorbacov, etkili olamıyorlardı. Yapabildikleri belli başlı şeylerden biri "alkolizme karşı kampanya", "votka yasağı" vs. gibi önemsiz pratikler oldu. Bunlar da halkta tepki uyandırmaktan başka pek işe yaramamıştı. Bu yüzden güç toplamaya, hazırlıklarını sürdürmeye devam ettiler. 1986'da yapılan 26. Parti Kongresi'nde Gorbacov'un programı kabul

edilmekle birlikte, devlet monokletrasını temsil eden "muhafazakar" kesim de direnişini artırmış ve aslında ortaya bir "denge" yönetimi çıkmıştı. Bu denge, 1985'te de vardı ve sürdürülmek isteniyordu. Ancak, Gorbaçov'un yönetime gelişinden üç ay sonra, "Muhafazakar" Adrei Gromiko Dışişleri Bakanlığında alınarak yerine Şevardnadze'nin getirilmesi ipleri germiş ve iki kesim arasında güvensizliği ciddi biçimde başlatmıştı. Çünkü Gromiko, reformcularla bir "uzlaşma" içinde bu göreve getirilmişti ve anlaşılabilir anlaşma tekyanlı olarak bozulmuştu.

Ekimde "perestroyka" planını açıklayan Gorbaçov, bürokratların ekonomi üzerindeki denetimini sarsıyordu.

Öte yandan, hem içte, hem dışta politikada ciddi değişiklik gereksinimi Gorbaçov'u "uzlaşmayı" zorlamaya itiyordu. Batılılarla, özellikle de ABD ile yeni dünya statüsü üzerinde başlayan görüşmeler, silahlanma, çeşitli bölgelerdeki çatışmalar, çeşitli ülkelerde bulunan askeri güçlerin çekilmesi gibi ve buna uygun yeni bir diplomasi gerekiyordu; buna "muhafazakarlar" direniyorlardı. Oysa Gorbaçov'un reform politikasına uygun bir politika ve diplomasi, özellikle 26. Kongre'den sonra başlamış bulunuyordu. 8 Aralık 1987'de Washington Zirvesi'nde ABD ile "orta menzilli füzelerin yok edilmesi"ni öngören INF Anlaşması imzalandı. 18 Mayıs 1988'de, "Kızılordu 8 yıllık çatışmadan sonra yenilgiyi bir nevi kabullenerek Afganistan'dan çekilmesi de Devlet bürokrasisi ve orduyu rahatsız etti. 1 Ekim 1988'de Gorbaçov Devlet Başkanı seçildi ve Brejnev döneminden kalan yöneticilerin büyük bir bölümünü "gençleştirme" sloganı altında tasfiye etti. Daha sonra Devlet Başkanı'nın yetkileri büyük ölçüde arttırıldı. Yine Ekim 1988'de Gorbaçov, Doğu Avru-

pa'da bulunan 500 bin Sovyet askerinin peyder pay çekileceğini açıkladı. 1989 yılı Doğu Avrupa'daki yönetimlerden Sovyetlerin desteğini çekmesi sonucu bunların bir bir yıkıldığı yıl oldu. Daha sonra İki Almanya'nın birleşmesi Sovyetlerin izniyle gerçekleşti. Sanki Doğu Almanya parasal yardım karşılığında Batı Almanya'ya satılmıştı. Son zamanlarda yine ekonomik yardım karşılığında Eski Doğu Almanya Devlet Başkanı'nın Alman yönetimine iadesi de gündeme geldi. Sovyet generalleri, Doğu Avrupa'daki stratejik üstünlüklerini hızla kaybettiklerine inanıyorlardı. Ayrıca yabancı ülkelerdeki Sovyet askerlerinin dönüşü, ekonomik ve sosyal sorunlar da yaratıyordu. Mesela "konut" sorunu hemen başgösterdi.

1990'da KP'ni "öncü rolü"nü kaldırılması bütünü gerilimi arttırdı. Yeni partiler kuruldu, milliyetçi hareketler hızla gelişmeye başladı ve en son olarakta Sovyetlerin bütünüyle dağılmasına yolaçan "Yeni Birlik Anlaşması" devlet bürokrasisi ve orduyu harekete geçirdi.

Gerilim iyice artmıştı. "Gidişe durdeme" konusu açık açık tartışılır oldu. Gorbaçov'un reformlar sürecini çatışmaya yol açmadan, adım adım gerçekleştirme planı bir çıkmaza gelip dayanmıştı. Reformlar için gerekli ekonomik yardım da bu nedenle Batı'dan gelmiyor ve onları ciddi endişeye itiyordu. Sonunda Aralık 1990'da Gorbaçov'un yakın arkadaşlarından Şevardnadze, "Yaklaşan bir diktatörlük tehlikesine karşı istifa ediyorum. Bu istifa diktatörlüğe karşı benim bir protesto bayrağım sayılsın. Diktatörlük yaklaşıyor!" diyerek görevinden istifa etti. En son, darbeden üç gün önce, 16 Ağustos'ta, Şevardnadze'nin yakın arkadaşı ve Gorbaçov'la birlikte perestroykanın en önde gelen mimarlarından Aleksander Yakovlov, "bir darbenin hazırlanmakta olduğunu" bildirerek, "Parti'de Stalin-

ist darbe hazırlığı"na karşı partiden istifa etti. Anlaşılabilir bu darbeden Boris Yeltsin'de haberdardır. Çünkü, darbenin yenilgiye uğramasından sonra yaptığı açıklamada, darbenin başarıya ulaşma olasılığına karşı, OLEG LOBOV başkanlığında bir heyeti, gerektiğinde "sürgün hükümeti" olarak görev yapmak üzere Moskova dışına çıkarıyor.

DARBESİ KARŞI ÖRGÜTLENME HIZLA YAYILIYOR...

Olağanüstü Hal Devlet Komitesi'nin emirlerine uyan askeri birlikler bazı devlet radyo ve televizyon istasyonlarını işgal etmekle birlikte, iç ve dış, telefon ve iletişim olanakları kesilmemişti. Hatta bazı radyolar, darbe karşıtlarının çağrılarını yayınlıyorlardı. Bu olanaklardan yararlanan Rusya Federasyonu Başkanı Boris Yeltsin, Eski "Sovyetler Birliği" Dışişleri Bakanı Şevardnadze ve diğer birçok belibaşlı reformcu, iç ve dışa dönük darbe karşıtı çağrılar yapıyorlar. Yeltsin Rusya Federasyonu parlamentosundan Batılı belibaşlı devlet başkanları ve liderlerinden telefonla yardım istiyor. Şevardnadze, dışarıda da darbe karşıtı komitelerin kurulması çalışmalarını başlatıyor. Yeltsin'in çağrısı üzerine binlerce genç Moskova sokaklarına dökülerek, tankların hareketini kısıtlamak için gelişigüzel dolaşıyor, büyük bir kısmı Rusya Parlamentosu binası önünde toplanarak etrafına "koruma" barikatları kuruyor. Barikatlarda ve sokaklarda "faşizme geçit yok" diye sloganlar atan, elleri sopalı, punkçusuyla, rockçusuyla, dazlağıyla, asitçisiyle tamamen batılı görünüşler sergileyen, gitarları eşliğinde batı şarkıları söyleyen ve bir yandan barikat örerken, bir yandan da "Açlık ve yokluk zamanı değil, demokrasi zamanıdır" diyen bu gençler direnişin lokomotifidir. Kızıl Meydan'a açılan sokakları ve Rusya Federasyon Parlamentosu binasını

kuşatan tankların kimisinin üstüne tırmanarak, araç personelinin tokatlarken, onlar hiç bir harekette bulunmuyorlar. Buna karşılık, bu kalabalığa Yeltsin darbecilere meydan okuyor." Darbe, sağcı, gerici ve anayasaya aykırı bir eylemdir. ...Askerler, subaylar, generaller... Ülkeyi terör ve diktatörlük bulutları kaplamaktadır. Sonsuz bir gece getirmelerine izin verilmemelidir. Bu stratejik zamanda doğru seçim yapacağınıza inanıyorum" diye hitap ediyor ve işçileri genel greve çağırıyor.

Basın yayın ve iletişim araçlarında giderek darbecilerden çok, darbe karşıtlarının propagandası ağırlıklı olarak yer almaya başlıyor. Boris Yeltsin, Rusya Parlamentosu binası içinde gazetecilerle basın toplantısı yapıp iç ve dış kamuoyunu kendilerini desteklemeye çağırırken, Moskova'nın başka bir sokağında da aynı şeyi Eduard Şevardnadze yapıyor. Aynı anda Rusya Federasyonu hükümetinin "Vatandaşlarımızın, keyfi yönetime izin vermeyeceğine eminiz. Utanma duygusunu ve vîdanını yitirmiş olan darbecileri kınıyoruz" bildirisi bütün dünyaya yayılabiliyor.

Darbeye karşı kitlesel gösterilerin artması ve bütün bu tür gelişmeler, Olağanüstü Hal Devlet Komitesi'nin Olağanüstü hal ve sokağa çıkma yasağı ilan etmesine yol açtı. Rusya Federasyonu parlamentosu binasının önüne yeni tanklar ve askeri birlikler sevk edildi. Fakat, bunlar durumu etkilemedi. Tersine 2000 asker ve 10 tank saf değiştirdi. Bu arada Rusya Federasyonu hükümeti yayınladığı bildiriye, "Olağanüstü Hal Komitesi, olağanüstü hal uygulamasını yürürlükten kaldırmazsa, halkı ayaklanmaya çağıracağını" bildirdi. Yeltsin'in yardımcısı, Valentin Sergeyev; "Gorbaçov'un yönetime dönmesini istiyoruz. Bütün ülkelerin yasal yollarla işbaşına gelen Gorbaçov'un görevini

sürdürmesi için mümkün olan bütün yollara başvurmalarını ve moral destek vermelerini istiyoruz" dedi.

Moskova'da Rusya Federasyonu parlamentosu önünde sergilenen bu görüntülere yakın bir durum da Baltık ülkelerinin başkentlerinde yaşandı. Bunların da ana telefon santralleri askerler tarafından işgal edilmesine karşın, iç ve dış bağlantıları kesilmedi ve onlar da gerekli mesaj ve çağrılarını yapmaya devam ettiler.

Moskova ve Leningrad'da 150-200 bin kişilik kitle gösterileri olur ve bir kısım asker ve tank saf değiştirirken, darbeciler de panik içinde bir kısım Kırım'da Gorbaçov'u ikna etmeye çalışırken, bir kısmı sert karşılık vermeyi düşünüyor, darbeci Başkan Genady Yanayev ise, bir yandan Batılı liderlere Gorbaçov hakkında "Güvence" verirken bir yandan da Boris Yeltsin'le telefon görüşmeleri yapıyordu.

Boris Yeltsin, İngiltere Başbakanı John Major'le yaptığı telefon görüşmesinde; Moskova'da sokağa çıkma yasağı ilan edildiğini ve ordu birliklerinin parlamentoya saldırmaya hazırlandıklarını bildirerek, "galiba sonum geldi!" dedi. Aynı sıralarda Rusya Parlamentosu Basın Merkezi'nden yapılan açıklamada, darbeci Başkan'ın, Rusya Parlamentosu binasında milletvekilleriyle birlikte kalan Boris Yeltsin'le şöyle bir telefon görüşmesi yaptı:

Yeltsin-" Rusya Parlamentosu'na baskın düzenlemek istiyorsunuz. Ancak bunun ülke açısından ne gibi sonuçlar yaratacağını düşündünüz mü?"

Yanayev-" Bu konuda bir şey bilmiyorum. Hemen bilgi alacağım. Eğer bu doğru ise, bu emirleri iptal edeceğim."

Özellikle Yeltsin- John Major telefon görüşmesinden sonra sokağa çıkma yasağı ilan edildi ve bunu bir general radyoda, "kanun ve düzeni korumak için" yapıldığını halka duyurdu. Buna karşılık Moskova Belediye Başkan Yardımcısı, Sergey Stankeviç, bina

içine yerleştirilen hoporlörden yaptığı duyuruda, "Askeri birlikler Beyaz Saraya (Rusya yönetimi Gorbaçov'un görevden alınmasından bu yana kendi parlamento binasına, ABD taklidıyla 'Beyaz Saray' demeye başladı) saldırmaya hazırlanıyorlar. Tüm kadınlar ve çocuklar derhal binayı terk etsin ve parlamentoyu savunmaya hazırlananların daha rahat hareket etmelerine olanak tanısınlar" diye konuştu.

Olağanüstü Hal Devlet Komitesi tarafından görevden alınan "Güvenlik Konseyi"nin Gorbaçov yanlısı iki üyesi Yevgeny Primakov ve Vadhim Bakathin "Gorbaçov'un sağlık durumunun iyi olduğunu ve ordunun geri çekilmesini" istediler.

Yeltsin de, Mihail Gorbaçov'la en kısa zamanda görüşmek istediğini ve Gorbaçov'un muayenesi için Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) oluşturacağı tarafsız bir doktorlar heyetinin gönderilmesini önerdi. Ayrıca bu tedavinin SSCB Parlamentosu Başkanı Andrei Lukanov tarafından organize edilmesini istedi.

Bu gelişmelerden sonra, daha önce, "Gorbaçov'un sağlık durumu görevini yürütmesine engeldir. Tedavi uzun zaman alabilir" diyen Yanayev, gerileyerek, yaptığı basın toplantısında "Gorbaçov'un sağlık durumunun iyi olduğunu ve kısa zamanda göreve döneceğinden umutlu olduğunu" açıkladı.

Rusya Parlamentosu Başkanı Ruslan Hasbulatov, SSCB Parlamentosu Başkanı ile görüşme yaptığını ve Lukanov'un kendisine Gorbaçov'un 24 saat içinde Moskova'ya dönmesinin mümkün olduğunu söylediğini belirtti. Ayrıca, Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Yardımcısı Aleksandr Rustkoy da 20 Ağustos'ta yaptığı açıklamada, Lukanov'un "alınan bir dizi kararın anayasaya aykırı olduğunu kabul ettiğini" bu nedenle Yeltsin'in taleplerini tartışmak

üzere Prezedyum'u toplantıya çağırıldığını söyledi.

Olayların kritik bir noktaya doğru ilerlediği bir anda, Devlet Başkanlığı üstlenen Gennady Yanayev, bir basın toplantısı yaparak; Gorbaçov'un 1985'te başlattığı reformları sürdüreceğini, Gorbaçov'un 9 cumhuriyetin liderleriyle 20 Ağustos'ta imzalaması beklenen "Yeni Birlik Antlaşması"nın da imzalanacağını; bundan vazgeçilmeyeceğini açıkladı.

Bununla birlikte yeni yönetimin tehlikeye girmekte olduğunu gören Olağanüstü Hal Devlet Komitesi, bazı işletme görevlilerini görevden aldı. Ayrıca, yeni bir açıklamaya kadar Trud, Rabochaya, Tribuna, Izvestia, Pravda, Krasnaya Zvezda, Sovetskaya Rossiya, Moskovskaya Pravda, Leninskoye Znomya ve Seleskaya Zhizn gazetelerinin dışındaki bütün gazetelerin yasaklandığını açıkladı.

Ancak Olağanüstü Hal Komitesi'nin bütün yasaklamalarına karşın, Yeltsin'in mesajları radyo ve TV'de sansürsüz yayınlanmaya devam etti. Gene yasağa karşın, grev ve gösteriler yayılmaya devam etti. Yeltsin taraftarlarının açıklamalarına göre, Leningrad'daki bütün işçiler genel greve gitti. Ayrıca madenciler bölgesi Vorkuta kentinden gelen bir milletvekili "Rusya, Ukrayna ve Beyaz Rusya Cumhuriyetlerinde tüm madencilerin grevde olduğunu" belirtti. Sibirya maden bölgesi Kuzbass'tan gelen başka bir milletvekili ise, Sibirya'daki madencilerin de genel greve gittiğini söyledi. Ancak bunların abartma olduğu, işçilerin büyük çoğunluğunun, bir kesimin "demokrasi"ci, öteki tarafın sözde "komünist" gözükmemesine rağmen, her iki kesimin de kendinden olmadığını sezgi yoluyla anlıyor, fakat yeterli öncülük ve örgütlenmeye sahip olmadığı için de, bağımsız bir etkide bulunamadığı ve esas olarak kararsızlık içinde olduğu anlaşılıyor.

Cuntacılar, kitleleri etkilemek için, "halkın gönülünü alma operasyonu" olarak yorumlanan stoklardaki malların dükkanlara verilmesi ile şaşkına dönen Moskova'lılar, şekerlemeden tavuğa, peynirden kahveye, hatta sosisten somon fümeye kadar buldukları her şeyi filelere doldurmak için uzun kuyruklar oluşturdu.

GENEL OLARAK SOVYET CUMHURİYETLERİNİN TUTUMU

Üç Baltık cumhuriyeti Estonya, Letonya, Litvanya ile Beyaz Rusya, Moldova ve doğal olarak Rusya Federasyonu darbeye karşı açık tavır aldılar. Ancak Rusya Federasyonu'nun dışındaki cumhuriyetlerden Estonya, Letonya ve Litvanya, Rusya ordusu tarafından havadan ve karadan ablukaya alındığı için pasif bir direniş biçimini benimsediler. Moldavya'da ise büyük kitle gösterileri yapıldı. Bunun dışında kalan cumhuriyetler çoğunlukla kararsız ve temkinli davranmayı tercih ettiler. Sadece Kafkas Cumhuriyetlerinden Gürcistan ve Azerbaycan yönetimi Olağanüstü Hal Devlet Komitesi lehinde açıklamalar yaptı.

Estonya Cumhuriyeti'nin Başkanı Edgar Savisaar, "İktidarı ele geçirenlerin halkın iradesine dayanmadıklarını" belirterek darbeyi kınadı. Ancak bunun sürpriz olmadığını da belirtti. Bu gelişmenin sadece Baltık ülkeleri için değil, tüm dünya için tehlikeli olduğunu belirterek, direniş çağrısı yaptı ve Batı'dan yardım istedi. Letonya da aynı yönde tutum takındı ve direneceğini açıkladı. Litvanya Devlet Başkanı Vitautas Landsbergis, BM ve diğer uluslararası kuruluşlardan yardım isteyerek, "Prag ve Budapeşte'deki trajedinin tekrarlanmasına izin verilmemesini" istedi ve durumu darbe olarak değerlendirdi.

Ukrayna, durumu "ihtiyatla" karşıladı. Ukrayna Parlamentosu Yüksek Sovyeti'nin Başkanı Leonid

Kravçuk, radyodan halka "sükünet" ve "cumhuriyetin egemenliğini koruma" çağrısı yaptı. Buna karşın, Yeltsin gibi darbeyi kınamaktan ve "yasadışı" göstermekten kaçındı.

Moldavya Parlamentosu Başkan Yardımcısı Ion Hadrica, "Gorbaçov'un görevden alınması bir darbedir ve yeni Sovyet yönetimi yasadışıdır" diyerek, darbeyi kınıyor ve sonuçlarının" Moldavya Cumhuriyeti'ni etkilemesine izin vermeyeceklerini" söyledi.

Kazakistan Cumhuriyeti Başkan Nursultan Nazarbayev, "tarafımızdan girişilecek her türlü duygusal ve düşüncesiz hareket, çok ciddi patlamalara kıvılcım olabileceği için sükünet ve itidal şimdi büyük önem taşımaktadır" dedi.

Gürcistan Devlet Başkanı Zviad Gamsahurdia da Olağanüstü Hal Devlet Komitesi'ni olumlayan görüşler belirtti. Gürcistan'la birlikte, Azerbaycan yönetimi de Gorbaçov'un görevden alınmasını olumlu karşıladı. Azerbaycan Devlet Başkanı Ayaz Muttalıbov, "Sovyetler Birliğindeki son gelişmeyi olumlu karşıyoruz. Son gelişmeler Sovyet dış politikasını olumsuz yönde etkilemeyecektir ve Azerbaycan halkı üzerinde ters bir etki yaratmayacaktır" diyerek, bunun, "son yıllarda izlenen politikanın getirdiği karmaşa ortamında doğal bir sonuç olduğunu" söyledi.

Ermenistan, Türkmenistan, Kırgızistan hiçbir tepki vermeden, gelişmeleri sessizce izlemeyi yeğlerken, Tacikistan "bağımsızlık" isteğinin darbeye birlikte yok olacağı kaygısı içinde. Rusya'nın "pamuk tarlası" ve dünya pamuk üretiminde üçüncü sırada bulunan Özbekistan ise yine ikilem ve kararsızlık içinde.

Darbenin en çok Doğu Avrupa ülkeleri üzerinde heyecan yarattığı gözlemlendi. Hemen hepsi gelişmelerden büyük bir endişeye kapıldılar. Gerçi "doğrudan kendilerini tehdit eden bir

durum bulunmadığını" açıklamakla birlikte henüz önemli sayıda Rus askeri gücünün bu ülkelerde bulunması ve Rus generallerinin Doğu Avrupa'da "stratejik üstünlüklerini" yitirme konusunda Gorbaçov yönetimine dönük eleştirileri anımsandığında Rusya'daki durumun tersine kendilerini doğrudan ilgilendirdiği ortada. Nitekim, çoğunlukla, yolundan dönmeyeceklerini, gerekli ekonomik ve siyasal değişiklikleri yapmaya devam edeceklerini vurgulamaları da bunu bildiklerini gösteriyor. Çekoslovakya Devlet Başkanı Vaclav Havel, "Şüphesiz Sovyet uluslarını zor günler beklemektedir, ancak tarihin tekerleği geriye çevilemez" derken, Polonya Devlet Başkanı Lech Walesa, "Bu özel anda" iç politik tartışmaları ve iş anlaşmazlıklarını bir kenara bırakarak Polonyalıları birlik olmaya çağırdı.

Doğu Avrupa ülkelerinin bu endişelerine karşılık, ABD Başkanı George Bush, bu ülkelerin liderleriyle görüşerek, bu ülkelerdeki "demokratik hareketlerin" Rusya'ya eski tip "komünist" yönetim gelse dahi durmayacağı yolunda "güvence" verdi ve desteklerini sürdürmeye devam edeceğini açıkladı.

EMPERYALİST DEVLETLERİN TUTUMU

Darbe haberi duyulur duyulmaz, Avrupa Topluluğu üyeleri sorunu görüşmek üzere hemen toplandı. AT, yapılan ekonomik yardımın askıya alınmasını düşündüğünü açıkladı. İngiltere Başbakanı John Major ve Almanya Başbakanı Helmut Kohl, yardımı; Moskova'nın yeni yönetiminin insan haklarına uyması, uluslararası anlaşmalara bağlı kalması ve silahsızlanmayla yumuşama politikalarını sürdürmesi koşuluna bağladıklarını belirttiler. Batılı liderlerin hemen hepsi, darbeyi, "ciddi sonuçlara yol açabilecek rahatsız edici bir durum", "anayasanın yönetim

değişikliği için belirlediği kuralların dışında" bir girişim olarak değerlendirerek, özellikle Gorbaçov'un "kişisel güvenliğinin garantiye alınması"ni hem darbeci Yanayev'den, hemde Yeltsin'den istediler.

ABD Başkanı George Bush, ilk tepkisi, "Bu yasadışı eylemi destekleyen herhangi bir şey yapmak istemediği" için "yeni yöneticilerle hiçbir bağlantı kurmadığını." "Bu koşullarda yardımı durdurabileceğini" açıkladı.

Kenebunkport'taki tatilini yarıda keserek Washington'a dönen ve bütün geceyi üst yetkililerle birlikte toplandıkları Beyaz Saray'da geçiren Bush, sabah şu yazılı açıklamayı yaptılar:

"Sovyetler Birliği'nde son saatlerde yaşanan olaylardan ciddi derin üzüntü duyuyor ve bu anayasa dışı uygulamayı kınıyoruz. Olay gelişmesini sürdürüyor, henüz bilgilerimiz tam değil. Ancak Başkan Gorbaçov'un açıkça anayasa dışı olan bir biçimde görevden uzaklaştırılması, olağanüstü durum ilan edilmesi, Moskova ve diğer kentlere yerleştirilen Sovyet askeri güçleri SB'nin geleceğine ilişkin çok ciddi sorular yaratmıştır. Bu gayri meşru uygulama hem Sovyet hukukunun hem de Sovyet insanının arzularını yok saymaktadır.

Bundan ötürü Başkan Yeltsin'in yasal olarak seçilmiş organların yeniden organların yeniden işbaşına getirilmesi ve SSCB Devlet Başkanı Gorbaçov'un görevine iade edilmesi yönündeki çağrısını destekliyoruz.

Bu koşullar altında ABD'nin politikası şu prensipler üzerinde temellendirilecektir:

● Sovyetler Birliği'nde demokratikleşme, merkezi cumhuriyetler arasında barışçı işbirliği süreci ve ekonomik değişimi de kapsayan reform politikalarının sürdürülmesi gerektiğine inanıyoruz.

● Anayasaya uygun olarak

seçilmiş liderleri destekliyoruz ve liderlerin güç kullanılarak ya da sindirme yoluyla baskı altına alınmasına ve konuşma haklarının kısıtlanmasına karşı çıkıyoruz.

● Demokratik olarak seçilmiş hükümetleri bastırmak ya da değiştirmek amacıyla Baltık cumhuriyetlerinde ya da cumhuriyetlerden herhangi birinde güç kullanılmasına karşıyız.

● SSCB'ye, uluslararası anlaşmalara ve teahhütlerine uyması, bu kapsamda insan haklarına saygı göstermesi ve Helsinki kararıyla Paris Şartı'na uygun olarak demokratik uygulamaları sürdürmesi için çağrı yapıyoruz.

● Bu darbe girişimine meşruyet sağlayacak ya da destek verecek girişimleri mümkün olan her türlü yolla engelleyeceğiz.

● Yeni bir soğuk savaştan ya da Doğu-Batı ilişkilerinin kızıştırılmasında çıkarımız yoktur.

● Aynı zamanda anayasa dışı araçlar kullanıldığı sürece ekonomik yardım programına destek olmaya çağız."

Bush ayrıca, Rusya'daki duruma karşı izlenecek tutum konusunda Türkiye'den Özal'la, İngiltere, Almanya, Japonya, Fransa, Kanada, İtalya, Hollanda, Macaristan ve Polonya devlet ve hükümet başkanlarıyla da görüş alışverişinde bulundu. ABD, her bakımdan darbeye karşı etkin propaganda ve müdahale yolunu benimsedi.

TÜRKİYE'DEN TEPKİLER

Özal ve hükümet çevreleri, durumdan "derin kaygı" duyduklarını belirtmekle birlikte, "ellerinde kesin ve yeterli bilgi bulunmadığı için olayları izlemekten başka bir şey yapamayacaklarını" açıkladılar. SSCB'deki Türk müteahhittik hizmetlerinin ise etkilenmeyeceğini belirttiler.

Türkiye'deki bütün feodal burjuva

parti liderleri ve üst bürokratlar, Gorbaçov'un başlattığı reformların sürdürülmesini dileyerek, darbenin eskiye dönüş endişesi yarattığını belirttiler. Faşist bir darbe becerisiyle yeniden ilgi odağına giren Kenan Evren, darbecilerin "beceriksiz" gözüküğünü belirtirken, DSP Genel Başkanı Ecevit, "Sovyetler Birliği'nde 6 yıldır gerçekleşmeyen perestroyka hayalinin yerini, Komünist Parti-Kızıl Ordu-KGB'nin (troyka) üçlüsünün katı gerçeği alıyor..." "Gorbaçov öncesinde SB'inde düzenin çıkarları yarı korkuyla, yarı inançla dönüyordu. Gorbaçov döneminde korku da inanç da kalmadı. Şimdi KP-Kızıl Ordu-KGB troykası korkuyu geri getirebilir, ama ideolojik inancı geri getirebileceği çok kuşkulu" şeklinde konuştu.

Sol çevrelerde, öteden beri Rusya konusunda bazı gerçekleri görmekten kaçınanlar ve kapitalist restorasyonu yakın tarihe (Gorbaçov dönemine) erteleyenlerden kimileri açık açık kimileri de için için, idealist bir düşünlemlerle Olağanüstü Hal Devlet Komitesi'nden "sosyalizmi kurtarma" umuduna düştü. Özellikle Yalçın Küçük, SB bürokrasisi ve ordusuna geçmişten gelen özel güven ve sempatisi nedeniyle darbecileri açıkça destekledi. Yalçın Küçük gibilerinin bu aymazlıklarına sarılan Zaman, Türkiye, Tercüman ve diğer gerici gazete ve yazar çevreleri, sözüm ona kendi "anti-militarist", meşruiyetçiliklerine bu "darbeci sol kafa"ları eleştirerek gösterme sahtekarlığı kazandılar.

Öte yandan aşırı şovenist, faşist parti ve grupların tavrının tersine, Orta Asya Cumhuriyetleri'nin çoğu ve özellikle de bir Kafkas Cumhuriyeti olarak Azerbaycan, Yeni Birlik Anlaşması'nın Avrupa Topluluğu gibi gevşek ve daha çok ekonomik öğeyi temel alan konfederatif birliği benimsemiş için darbeyi açıkça destekledi.

DARBE, ANTI-KOMÜNİST BİR KAMPANYA VE VANDALİZMİN BAŞLAMASINA VE ENGELLEMEK İSTEDİĞİNİ HIZLANDIRARAK 72 SAATTE YENİLDİ

Rusya Federasyonu Başkanı Boris Yeltsin, darbenin uzun süreden beri iyi ve ayrıntılı biçimde hazırlandığını iddia etmesine karşın, artık birbirlerini tasfiye etmek için uzun süreden beri hazırlanmakta olan iki kesimden Boris-Gorbaçov kanadına bu fırsatı vermeden "muhafazakar" kanadın darbeye başvurarak işi kotarmak istediği anlaşılıyor. Ancak "reformcu" kanadın çok daha kapsamlı bir tasfiye hareketini düşünmesi nedeniyle bir tarafta darbenin başarısızlığa uğraması için etkili tedbirler alır ve asıl olarak böyle bir girişimden yararlanarak halkın ve dünya kamuoyunun desteğini almayı kollarken, sürüncemeye sokulan batı yardımını hızlandırmak için de bir darbe girişimine gözyumduğu gözüküyor. Yani Yeltsin-Gorbaçov kanadının çok daha 'uzun ve ayrıntılı hazırlandığı' anlaşılıyor. Nitekim, Yeltsin'in açıkladığına göre, 19 Ağustos akşamı Rusya Parlamentosu binasını basarak kendisi ve Rusya Başbakanı İvan Slayev dahil, cumhuriyetin 11 liderini tutuklamakla görevlendirilen 20 kişilik KGB subayı bu talimatı uygulamayı reddederek bu operasyonu boşa çıkarıyor. Böylece yeni bir saldırı gecikince, Yeltsin taraftarlarına çağrı yaparak parlamento etrafında toplanmalarını ve barikatlar kurulmasını sağlıyor.

Yalnız bu kadarla kalmıyor, ilerleyen zaman içinde darbe liderliği de kendi içinde çatlamaya başlıyor. Başbakan Valentin Pavlov, Savunma Bakanı Dimitri Yazov'un "hasta oldukları" gerekçesiyle görevlerinin "geçici" olarak başkalarına yürütüleceği açıklandı. Pavlov'un yerine 1989'dan beri Başbakan Yardımcılığı görevini üstlenen Vitali Doguzhiyev, Yazov'un yerine de Genel Kurmay Başkanı Gen-

eral Mikhail Moiseyev getirildi. Bu arada Sovyet televizyonunun akşam kuşağında yayınlanan ana haber programı Vremya'da yayın kesilerek yine Dışişleri Bakanı Aleksander Besmertnih'in de hasta olduğu, bu nedenle iki gün süreyle görevinin başında bulunamayacağı, Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü tarafından açıklanıyordu.

21 Ağustos'ta darbenin başarısızlığının ilan edilmesinden bir süre önce, darbenin 4 önemli lideri Savunma Bakanı Dimitri Yazov, KGB Başkanı Vladimir Kruçkov, "SSCB" Savunma Konseyi Başkan Yardımcısı Oleg Batlanov ile İletişim ve Kamu İşletmeleri Birliği Başkanı Alexander Tizyakov, söylentilere göre uygulanacak cezaların yumuşatılması için Kırım'da bulunan Gorbaçov'la görüşmeye gittiler. Bu dört kişinin, Gorbaçov'u getirmek üzere Yeltsin'in isteği ile Kırım'a gönderilen "SB" Parlamentosu Başkanı Anatoli Lukyanov ve SBKP Genel Sekreter Yardımcısı Vladimir İvaşko birlikte gittikleri belirtiliyordu.

Kısacası başta Olağanüstü Hal Komitesi olmak üzere darbeciler, KGB kendi içinde bölündü. "SBKP" yayınladığı bildiriye "8'er cuntası"ni desteklemediğini açıkladı.

21 Ağustos akşamına doğru darbeciler kesin olarak yenildi ve ipler şimdilik Gorbaçov adına konuşan Boris Yeltsin'in eline geçti.

Gorbaçov'un görüntüsü verilmeden radyo ve TV'de yayınlanan konuşmasında, hareketi "maceracılık" olarak değerlendirdi. Gorbaçov, açıklamasında, Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Yeltsin, Kazakistan, Ukrayna, Beyaz Rusya ve Özbekistan liderleriyle görüşüğünü ve tümünün darbeyi kınadıklarını söyledi. Ayrıca bu cumhuriyet hükümetlerinin hiçbir zaman anayasaya karşı herhangi bir eylemi desteklemeyeceklerini kaydetti. Genelkurmay Başkanı Mikhail Moisey-

ev'e de sadece kendi emirlerine bağlı kalmasını ve bütün Rus askerlerini kendi daimi kışalarına çekilme talimatı verdiğini bildirdi.

Bu gelişmeler üzerine Olağanüstü Hal Devlet Komitesi'nin yasadışı ilanı ve lağvedilmesi duyuruldu. Gorbaçov'un yokluğunda görevlerini üstlendiğini ilan eden Gennady Yaneyev'in bu süre içinde yayınladığı tüm kararnamelerin geçersiz olduğu ve Gorbaçov'un hâlâ Sovyetler Birliği'nin Başkanı olduğu ilan edildi. "SSCB Parlamentosu, Yüksek Sovyet Başkanlık Divanı, ayrıca, 8 kişilik Olağanüstü Hal Devlet Komitesi ile diğer kişilerin eylemlerinin kovuşturulması için bir komisyon kurulacağını da belirtti.

Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Boris Yeltsin'in danışmanlarından Lev-suhanov, Gorbaçov'un beraberindekilerle Moskova'ya döneceğini açıkladı. Gorbaçov'u getirmek üzere "SSCB" Yüksek Sovyet Başkanı Anatoli Yukyanov'un Kırım'a gönderildiği de belirtildi.

SBKP, darbeyi desteklemediğini açıkladı. SBKP Merkez komitesi'nin, bazı komünist yöneticilerin, özellikle Başkan Mihail Gorbaçov'u devirmek için yapılan darbeye katılan kişilerin partideki konumlarını incelemek için önümüzdeki günlerde toplanacağı ve buna Gorbaçov'un başkanlık edeceğini bildirdi. Politbüro bildirisinin okunduğu basın toplantısında, darbecilerin ve parti içinde buna karışan kişilerin durumunu inceleyen komisyonun, "bazıları, ülkeyi kriz durumundan kurtarmak için başvurdukları çözüm yollarında yanlış olabilirler" düşüncesinden hareket edecek. Ayrıca Gorbaçov'un 1985'te başlattığı reform hareketinin sürdürülmesinde istekli olduğu da belirtildi.

Gazeteciler, "Politbüro'nun neden bu açıklamayı bu kadar geç yaptı?" şeklindeki sorularına; Olağanüstü Hal Devlet Komitesi'nin anayasaya aykırı

olduğu açıklanmadan önce, Gorbaçov'un sağlık durumunun iyi olduğundan emin olmak istediklerini söyledi.

Darbeciler arkalarında bir sürü sahte kahraman ve soru işareti bırakarak bir bir tutuklanmaya başlandı. Savunma Bakanı Dimitri Yazov, Başbakan Valetin Pavlov, Başkan Yardımcısı Genady Yanayev, KGB Başkanı Vladimir Kuruçkov, Devlet İşletmeleri Konseyi Başkanı Aleksander Tizyakov tutuklandılar.

Çiftçiler Sendikası Başkanı Vasily Staradubtsev ile Savunma Konseyi Başkan Yardımcısı Oleg Baklanov, milletvekili oldukları için dokunulmazlıkları nedeniyle gözaltına alındılar.

İçişleri Bakanı Boris Pugo, kendilerini tutuklamaya gelenlere fırsat vermeden karısıyla birlikte intihar etti, ancak karısı yaralı kurtuldu. B. Pugo, Letonya'daki KGB'nin Başkanı iken, buradaki ayrılıkçı harekete karşı sertliği ile tanınıyor ve "darbenin gerçek lideri" olduğu söyleniyor. 1990'da İçişleri Bakanlığı'na getirilmişti. Ayrıca "pazar ekonomisi"ne karşı olduğu biliniyor.

Darbeye karıştıkları gerekçesiyle milletvekili ve KGB yetkilisi Valeri Boldin, Milletvekili Kara Kuvvetleri Komutanı Valentin Varennikov ve Güney Rusya'daki parti yöneticilerinden Oleg Senin'in dokunulmazlıkları kaldırıldı.

İçişleri Bakanı Boris Pugo'dan sonra, Gorbaçov'un Başkanlık Danışmanlarından Mareşal Sergey Ahromeyev, "inandığım tüm değerler yok oluyor" diyerek intihar etti.

Yapılan açıklamada, Mareşal'in darbeye bulaştığına ilişkin herhangi bir belirtiye rastlanmadı. Mareşal'den sonra, SBKP İdari İşler Müdürü Nikolay Krucina da intihar etti.

HER ZAMAN OLDUĞU GİBİ ANTI-KOMÜNİSTLİK KENDİ KARAKTERİNE UYGUN OLARAK ŞUURSUZ BİR GERİCİLİĞE DÖNÜŞÜYOR

Böyle bir hareket, doğal olarak lider kadrosu içinde en gerici olanı "kahraman"laştırır. Böyle liderler, daha küçük ve türleriyle alta doğru hareketin içine kadar dağılırlar. Haklı bir tepkiye dayanarak çoşan kitlelerin yanına sokularak, onların hareketinin coşkusu içinde kendini kaybetmesinden yararlanarak kulaklarına kendi gerici amaçlarına uygun sloganlar üfler ve hareketi gerici biçimde saptırırlar. Yeltsinci şarlatanların yaptığı budur. Sosyalizm, hiçbir zaman, hiçbir yerde darbelerle ne kurulmuş, ne de korunmuştur; o her zaman ve her yerde, başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi kitlelerin istek ve eylemiyle kurulabilmiş, korunabilmiştir. Bu açıkça bilindiği halde, darbe yapanlarla darbeye karşı çıkanlar arasında temelde bir fark bulunmadığı ve daha üç gün öncesine kadar yönetimi birlikte paylaştıkları halde, darbecilerin sözde bir "KP" (!)nin (halbuki kendileri de bu sözde "KP'nin kısa süre önce üyeleri idi ve hâlâ çoğu öyleydi) bazı üye ve yöneticilerinin "komünist" sıfatını kullanarak darbeye girişmesini bahane ederek, kitlelerin haklı anti-darbeci tepkilerini anti-komünizm doğrultusunda yönlendirerek, gerici bir kasırgaya dönüştürmeye çalıştılar.

"Açlık ya da tokluk zamanı değil, demokrasi zamanı" diye slogan atan barikatlardaki kitleler, darbecilerin tutuklandığını, Gorbaçov'un Kırım'dan dönmek üzere olduğunu duyunca, "Gorbi Gelecek, faşizm gidecek", diye gösteriye başladılar. Barikatları gevşetip şarkı söylemeye başladılar. Giderek büyüyen kalabalığa Yeltsin, onları belli hedeflere yönelten bir konuşma yaptı. Daha sonra kalabalık "Yeltsin yanlıları" Kızıl Meydan'a doğru yürüyerek SBKP Genel Merkezi'nin önüne geldiler ve burada KP parti üyelik kartlarını hep birlikte yırttılar. Buradaki gösterilerde, "Gorbi gitsin", "Gorbaçov istifa" slo-

gan atıldılar. Aynı kalabalık buradan KGB'nin önüne geldi. Buradaki Felix Gerzinski'nin heykelini yıkmaya çalıştılar, ancak yıkamadılar. Daha sonra alkışlar arasında bir vinç meydana görüldü. Vinçle, kaidesine "faşist" diye yazılan "Demir Felix" in heykeli yıkıldı. Darbeciler "komünist" değil, ama Felix bir komünistti. Onun heykelinin yıkılması, Yeltsin anti-komünist histeriyi harekete geçirdi ve küfürle dönüştürdü. Şuursuzca komünistlere küfürler savruluyor, tehditler atıyorlar.

Bu olaylarla birlikte "KP" binaları mühürlendi ve "faaliyetleri askıya" alındı. Korkunç bir cadı kazanı kaynatılmaya başlanıyor; kara listeler hızla kabarıyor, durmadan suç zanlıları üretiliyor ve tutuklama listeleri büyütülüyor. Lenin de dahil olmak üzere bütün komünist önderlerin anıtlarına ve görüşlerine karşı bir şiddet başlatılıyor. Hemen "bir darbe daha olabilir" tartışması başlıyor. Bizat Yeltsin, "sağ eğilimli askerler ve gizli servis liderleri henüz su üstüne çıkmadılar, olağanüstü Hal Komitesinin arkasına saklanıyorlar" diyerek bütün karşıtlarını bu yolla tasfiye etmek istiyor. Öte yanda sokaklarda son Rus Çarı'nın resimleri taşıyor. Rusya Parlamentosu'nun gönderilerinde dalgalanan kızıl bayrak indirilip ayaklar altında çiğnenirken, onun yerine Çarın bayrağı çekiliyor. Parlamento binasının adı, Amerikan "Beyaz Saray"ına izafeten, "Beyaz Saray" oluveriyor.

Yeltsin'in bütün muhalifleri ezip geçme isteği sınır tanımıyor. Yeltsin, darbeciler erkini kaybeder etmez, kendisi peş peşe yetkisini aşan kararname yayınladı. Yeltsin, 23 Ağustos'ta yayınladığı bir kararname ile "muhafazakarların yönetiminde" olduğu gerekçesiyle Rusya federasyonu'ndaki "KP" faaliyetini askıya aldı. Moskova Belediye Başkanı, evrak ve para

kaçırıldığı iddiasıyla Merkez Komite binasını boşaltarak mühürlendi. Birçok yeni bakanı kendi adamlarından atayıp, onları daha sonra Gorbaçov'a dayatıyor. Kendi yetkilerini artıran kararname yayınladı; bunun gerekçesi, "yürütme erkini daha etkin kullanılması" dir. Buna göre belediye görevini yerine getiren yerel sovyetlerin yürütme kurulu başkanlarını görevden alma yetkisini üstlendiğini ilan etti. Kararnamede ayrıca, öteki birlik cumhuriyetlerinin Rusya topraklarındaki temsilcilerinin de yalnızca Boris Yeltsin önderliğindeki Rusya Federasyonu yönetimiyle ilişkiye girebileceklerini ve daha alt düzeydeki birimlerle kurulacak ilişkilerin geçersiz olacağı belirtiliyor.

Gorbaçov'un asıl gücünü aldığı Yüksek Sovyet'in erkini safdışı tutmak için, önce "SBKP"yi, sonra da bundan dolayı "SSCB" Parlamento Başkanı Andrei Yukyanov, bazı milletvekilleri ve üst düzey yönetici ve "KP" yöneticisi hakkında sürekli darbeye bulaştıkları yönünde şaibeler yaratıyor ve onların istifasını ya da tutuklanmasını sağlıyor. Ardından kendi adamlarını devreye sokuyor. KGB Başkanlığına atadığı, aşırı liberal görüşleri nedeniyle görevden alınan eski İçişleri Bakanı Vadim Bakatin'e KGB içindeki tüm "KP" hücrelerinin lağvedilmesini emrediyor. Ayrıca Savunma Bakanlığına Hava Kuvvetleri Komutanı Yevgeni Şapoşnikov'u (darbecilerin emirlerine uymamıştı), İçişleri Bakanlığı'na Rusya Federasyonu Polis Şefi, sıkı Yeltsinci Viktor Baranikov, (Şapaşnikov'un atadığı) Millis Güçleri Komutanlığı'na Pavel Garçev, Gorbaçov'a dikte edilip atandıklarından sonra, ilkin Yeltsin tarafından Moskova'nın Yubyanka Meydanı'nda halka duyuruldu. Gorbaçov daha sonra 9 cumhuriyetin liderleriyle yaptığı görüşmede bunlarla birlikte (yine Yeltsin tarafından atanan) Dışişleri Bakanı ile Genel Kurmay Başkanlığına atanan General Vladimir Lobov'un atanma-

larının kabulünde anlaşmalarını açıkladı.

Yine Rusya Federasyonu'ndaki iletişim araçlarının denetimini Sovyetler'den aldı. Ayrıca, Rusya Federasyonu Bakanlar Kurulu, SSCB'nin yeni hükümeti belirleninceye dek Rusya ekonomisinin denetimini eline aldığı ilan etti. Öte yanda Savunma Bakanlığına atanan Şapaşnikov, ordu kademelerinin büyük ölçüde yenileneceğini ve gençleştirileceğini belirterek, ordu içinde geniş tasfiye işareti de vermiş oldu.

Darbe sırasında "Gorbaçov koruyucusu" görüntüsü veren Yeltsin, aslında onu ya tamamen kendi yürüncesine sokmak, olmazsa tasfiye etme çabası içinde oldu.

Darbenin yenilgisinden sonra yaptıkları basın toplantısında Yeltsin, Gorbaçov üstündeki manevi baskısını vurgular sözler sarfetti. Yeltsin, "Rusya Federasyonu Parlamentosu, hükümeti ve halkıyla tüm Sovyetler Birliğini kurtardığı için kıvanç duyduğunu" söyledi.

Buna karşılık Gorbaçov, 1.5 saat süren basın toplantısında Yeltsin, Rusya Parlamentosu'nu, Sovyetler Birliği halkına teşekkür ettikten sonra, çevresindeki yöneticilerden ihanet gördüğünü, yönetimde köklü değişiklikler yapacağını, reform politikasında ödünçü ve kararsız davrandığını, Stalinist devlet yapısını yıkmada geciktiklerini, bu yapıların yerini alacak yeni kurumların oluşturulmasında kararsız davrandıkları için "aslında beklenen darbenin" girişiminin başlatılabildiğini, perestrojka yanlısı güçler arasındaki koordinasyon eksikliğinin rol oynayan temel nedenlerden biri olduğunu belirtti ve bundan sonraki önlemleri özetledi: Yeni Birlik Anlaşması'nın derhal yürürlüğe sokulması; Birlik Anlaşması imzalanır imzalanmaz, Başkanlık dahil, bütün üst düzey organları için seçim hazırlıklarına

başlanması; SSCB Ulusal Güvenlik Konseyi'nin birlik cumhuriyetlerinin liderlerini içerecek biçimde genişletilmesi ve konsey yetkilerinin artırılması; ülkede ekonomik bunalımın aşılması için, inisiyatifin yerel cumhuriyetlere kaydırılmasını ve toprak reformunun derhal gerçekleştirilmesi.. Başkanlık ve Parlamento seçimlerinin, 2 Eylül'de toplanacak olan Halk Temsilciler Meclisi'nin öncelikle konusu olacağını belirtti.

Gorbaçov, 19 Ağustos'ta, Olağanüstü Hal Devlet Komitesi'nin temsilcisi olduğunu söyleyen kişilerin Kırım'daki tatil konutuna gelerek, kendisinden ya olağanüstü hal ilan etmesini, ya da yetkilerini Başkan Yardımcısı Gennady Yanayev'e devretmesi için ultimatom verdiğini, ancak buna kararlı biçimde karşı çıktığını anlattı. Gorbaçov; "üç gün boyunca tüm dünya ile olan bağlantımı kestiler. Beni iktidardan çekilmeye zorlamak için ailemi tehdit ettiler. Onlarla hiçbir pazarlığı kabul etmedim ve tutumumdan en ufak bir taviz vermedim. Bu adamlar devlet başkanlarının iradesini kırmaya çalıştılar. Ona karşı baskı uyguladılar. Bu eylemlerinin cezasını çekeceklerdir.

Gorbaçov, şimdiye değin kendi güvenliği konusunda da fazla rahat olmakla, eski Savunma Bakanı General Yazov ile KGB Başkanı Vladimir Kruçkov'a güvenmekle ve geçen Aralık ayında Halk Temsilciler Kongresi'nde yardımcılığı için Gennady Yanayev'i seçtirmekte ısrar etmekle hata ettiğini şimdi anladığını belirterek bir özeleştiri yaptı. Ayrıca, SSCB Yüksek Sovyet Başkanı Anatoli Lukyanov'a da artık güvenmediğini ima etti.

Gorbaçov, darbecilerin Yeltsin'i tutuklamayı planladıklarını, ancak şans eseri bunu başaramadıklarını belirtti. Gorbaçov, Yeltsin'in darbe girişimi devam ettiği sürede aldığı tüm kararların "çok yerinde ve zamanında atılmış adımlar" olduğunu belirterek, "Yeltsin

kararnamelerini onaylamak için kendisinin de bir kararname yayınlayacağını" belirtti. Ayrıca, "Sovyet hükümetinin darbe girişimi boyunca ikircikli bir tavır takındığı için istifa etmesi gerektiğini" söyledi. Dışişleri Bakanı Aleksander Besmertnihi de, darbeciler karşısındaki "manevraları" yüzünden görevden alındığını belirtti. Devlet Başkanlığı Yardımcılarını bir Orta Asya cumhuriyetinden olmasını düşündüğünü, Başbakanlığa Rusya federasyonu'ndan olmasını kabul ettiğini, reformların hızlandırılması ve darbe yanlılarının hızla temizlenmesinde ve kendisinin veya Yeltsin'in görevini yerine getiremez duruma geldiğinde yetkilerinin diğerinin üstleneceği konusunda anlaşmalarını belirtti.

Gorbaçov, ayrıca, "KP" aleyhinde başlatılan kampanyaya da değindi: Bazı üyelerinin yanlış eğilimleri yüzünden KP'nin tümüyle suçlanamayacağını, "KP'nin çektiği tüm tepkilere karşın, SSCB'den sosyalist düşüncüyü tümüyle yok etmenin "ancak ütopya" olabileceğini, çünkü sosyalizm idealinin yok edilemeyeceğini, "Eğer komiteyi destekler bir konum aldılarsa, bir önlem alınmasını desteklerim, ancak "KP'nin yasaklanması ciddi bir hata olur" dedi.

Gorbaçov, Rusya Parlamentosu'ndaki milletvekillerinin sorularını yanıtladığı bu toplantıda, ayrıca, 72 saat süren darbenin ardından başlayan "suçlu avı'nın yanlış olduğunu vurgulayarak, "hukuk çerçevesinde kalarak örnek olmayı" önerdi. Darbecilerin "ilkel ve beceriksiz" olduklarını anladığını belirten Gorbaçov, "Bu eyleme kişisel çıkar ya da ihtiras için değil, değişimden korktukları ya da değişim istemedikleri için kalkışmış olabileceklerini düşündüğünü" söyledi.

Özellikle "KP" faaliyetinin askıya alınması ve binalarının mühürdenmesiyle ilgili kararnameleri imzalarken Yeltsin'le aralarında kısa bir tartışma çıktı. Yeltsin, bunun "geçici bir önlem" olduğunu,

KP konusunda kendisiyle aynı düşündüğünü belirtince, kararnameyi imzalamıştı. Ancak binadan çıkarken, bütün çıkış kapılarını tutan göstericiler tarafından yuhalandı: "Gorbaçov, darbenin kurbanlarının kanları senin ellerinde", "Senin yerin suçluların yanı" gibi pankartların taşındığı görüldü. Göstericiler tarafından yaklaşık yarım saat alıkonulan Gorbaçov, 20 kişilik silahlı korumalarının gözetiminde binadan ayrıldı.

Gorbaçov, Sovyet hükümetinin yerine çoğu Yeltsin'in adamlarından oluşan 4 kişilik geçici komite, kurması, çevresini temizleyerek, yerine Yeltsincileri doldurması, darbeyle ilişkisi konusundaki söylentileri yaymalarına engel olamıyor; "darbecileri kendisi atadı", "darbenin arkasında Gorbaçov da var", "darbeden haberdardı", en sonunda da, ilk defa bir Merkezi Yönetim'in Devlet Başkanı'nın savcılığa ifade vermesine kadar uzandı.

Ama neden aynı iddialar Yeltsin için de ileri sürülmesin? Darbeye direnen Yeltsin'e sansür uygulanmadan TV'den kamuoyuna ulaşması olanağının tanınması, başlangıçta kapatılan radyo istasyonlarının kendisine açılmaya başlaması, Gorbaçov enterne edilebilirken, kendisine kahramanlık yapma olanağının tanınması ve safdaş KGB kadrosuna şans seri rastlaması yeterince sorularla yüklü bir konudur. Darbecilerin Yeltsin'i devre dışı etmeden amaçlarına ulaşmayacakları bilindiği halde, direniş çağrılarının TV'de yayınlanmasının nedenleri bilinmiyor ve bütün dünya kamuoyu bu noktaya dik-kati çekiyor.

Şevardnadze, "Gorbaçov, komploya karışmış olabilir ya da çok pasif kalarak bunu kolaylaştırmış olabilir... Eğer bu komploya bulaşarak ellerini kirlettiyse, bunun hesabını halka verir, ancak Gorbaçov'un bu darbenin kurbanlarından olduğuna inanmak istiyorum, aksi takdirde kendi ölüm fer-

manını imzalamış demektir" dedi.

Bütün yorumcular, "sahte darbe" olasılığı üzerinde de duruyor. Bununla hem yitirmekte olan kitlelerin desteğini yeniden sağlamak, hem de sürüncemeye sokulan ekonomik batı yardımının hızlandırılması istendiği sanılıyor. Buna en akla yakın ve çarpıcı olan, "köklü bir anti-komünist kampanyasının başlatılması planı da eklenebilir. Kısacası darbe, karşı bir Yeltsin darbesine dönüşerek devam ediyor.

BAŞARISIZ DARBENİN BATI'DA UYANDIRDIĞI SEVINÇ, "RUS İMPARATORLUĞU" ENDİŞESİYLE DUDAKLARINDA DONAKALYOR

Batılı emperyalistlere göre, darbenin tarihi aynı zamanda Gorbaçov döneminin bitiş, Yeltsin döneminin başlangıç tarihidir. "Kızıl Ordu'ya karşı göğsünü siper ederek direnen demok-rasi kahramanı!" Yeltsin, daha önce, "yeterli tabanı olmayan hayalci bir radikal", ABD gezisinde içki içip "rezalet" çıkartan ve Batı basınında hatifliği sergilenen bir züppe iken, artık yeni SB'nin en güçlü adamıdır.

ABD Başkanı George Bush, darbenin yenilgisiyle birlikte yeniden basın karşısına çıkınca, "sevinçten şoka uğramış" gibi, defalarca, "Bugün gün çok güzel, çok güzel.. çok güzel..." diye gevelemekle yetindi. Tabii emperyalist "dostluk" sevinci, hep güflüşlerinin altında bir hinoğlu hinlik, hep yılanımsı bir tıslama saklar. Nitekim, Gorbaçov'cu "demokrasi hareketinin" hamisi kesilen ABD, "yardım" konusunda direnmeye başlıyor: Bush, "Para göndermeden önce, belirli şeylerin gerçekleşmesini beklemek gerekir" diyor. Oysa ABD ve İngiltere dışındaki bütün G-7'ye dahil Avrupa devletleri hemen yardım yapılmasından yana. Almanya, Fransa ve İtalya, "ekonomik ve siyasi reformların birlikte yürütülebileceğini" savunuyor. Alman Devlet Başkanı Rudolf Seiter, "Siyasi

reformların başarıya ulaşmasını isteyen herkes, ekonomik reformların da başarıya ulaşmasını istemeli ve SB'ni bu konuda desteklemelidir" derken, Başbakan Helmut Kohl de, darbenin başarısızlığa uğratılmasının SB ile Batı arasındaki kültürel ve ekonomik işbirliğine "yeni bir boyut" kazandırdığını belirterek, "SB'inde pazar ekonomisinin nasıl inşa edileceği konusundaki teknik destek vererek ve danışmanlık yaparak bu ülkeye yardımcı olunması" çağrısı yaptı.

ABD ile aynı görüşü savunan İngiltere Başbakanı John Major, daha çok yardım, özellikle de para yardımı yapılmasına gerek olmadığını belirterek, "Nakit paradan çok, öneri, teknik bilgi ve yardıma ihtiyaçları var. Bunu da zaten sağlıyoruz" diye direniyor. Major, "gelecek aylarda yapılacak pek çok şey var. Ancak hiç kimse Batı'dan gelecek nakit para ile SB'deki ekonomik sorunların çözülebileceğini ve gerekli değişikliklerin yapılabileceğini hayaline kapılmıyın." Yardım için daha köklü, daha inandırıcı, daha kararlı önlemler istediklerini belirtiyor.

Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterand, Londra'da geçenlerde yapılan G-7 zirvesini dile getirdiği görüşü tekrarlayarak, "haklı çıktığını" belirtti ve "Perestroykanın gerçek demokrasiye dönüşebilmesi için her zaman gerçek ve güçlü bir yardım yapılmasını savundum" dedi.

Batılı emperyalistler, darbe girişiminin başarısızlığa uğramasıyla anlaşmaya bağlandığı halde darbeyle birlikte "askıya" alınan ekonomik yardımı serbest bıraktılar. Ancak, "reformların darbe tehditi altında bulunduğu" son darbeyle belli olması gerekçesiyle, yeni yardımların yapılıp yapılmaması aralarında derin tartışma konusu olmaktadır.

Bu tartışmaların Batı'da yapıldığı sırada, Baltık ülkelerinin bağımsızlıklarının tanınmasıyla başlayan

seri bağımsızlık ilanları Rus burjuvazisinin dişlerini göstermesine yolaçmış, "Sovyetler Birliği'nin yerini 'Rus İmparatorluğu' mu alıyor?" gibi şok sorular sordurdu. Özellikle Ukrayna'nın bağımsızlık ilanından sonra Yeltsin, "demokratik" görüntüsü altındaki Rus emperyalizminin dişlerini gösterdi: "SB'nden ayrılmaya karar verdikleri taktirde, bu cumhuriyetlerle sınır sorununu gündeme getirme hakkımızı saklı tutuyoruz" diye uyardı. "Sınır sorunlarında statükonun yalnızca federal ilişkilerin korunacağı bir sözleşmenin imzalanıp onaylanmasıyla korunabileceğini" vurguladı. Yalnız Baltık cumhuriyetleri bu tehditin dışında tutuldu. Gorbaçov da benzer daha yumuşak görüşler belirtti.

Bu açıklama, Batı'da kuşku sorulara, Sovyet cumhuriyetlerinde ise tepkiye yol açtı.

ABD ve diğer Batılı emperyalist devletler, Sovyet yetkililerini "içte ve dışta sınırlara saygı gösterilmesi" yönünde uyardı.

Fakat Yeltsin'in bu tehditleri ters yönde bir etki yaptı. İktisadi bakımdan güçlü olan Rusya Federasyonu'nun bu "hegemonyacı" tutumu diğer cumhuriyetleri kaygılandırdı ve bu kaygıyla peşpeşe bağımsızlık ilan etmeye başladılar. Ukrayna'yı Moldova cumhuriyeti izledi. Bunları, Beyaz Rusya, Azerbaycan, Gürcistan izledi. 1 Eylül'de, SB'nin "pamuk ambarı" ve pamuk üretiminde dünyada üçüncü sırada bulunan Özbekistan da bağımsızlık ilan etti. Özbekistan'dan kısa bir süre sonra, Gorbaçov'un "Başkanlık Yardımcısı" önerisini kabul etmeyen Devlet Başkanı Askar Akayev ülkesi Kırgızistan da bağımsızlık ilan etti...

Bağımsızlık ilan eden cumhuriyetlere karşılık, bu cumhuriyetlerin içinde yer alan azınlıklar bu kez harekete geçiyor. Azerbaycan'da Nevcihan ve Karabağ cumhuriyetleri sızlanıyor. Ka-

rabağ bağımsızlık ilan ederek, Azerbaycan yasalarına değil, bundan böyle sadece SSCB yasalarına bağlı olduğunu ilan etti. Gürcistan'da, yönetim, eski KP Birinci Sekreterleri ve eski Sovyet Dışişleri Bakanı Eduard Şevardnadze'yi "Gürcistan halkının düşmanı" ilan ederken, Rusya Federasyonu Parlamentosu da, Abhazya ve Güney Osetya bölgelerindeki etnik unsurları ve Tiflis'teki muhalefeti harekete geçirmekte, Gürcistan Devlet Başkanı Gamsahurdia'yı, "Azınlık hakları da dahil olmak üzere insan haklarına saygıyı öngören çağdaş yaklaşımın dışında" kalmakla suçladı. Parlamentosunun kararında ayrıca, "durumun daha kötüleşmesi halinde, tüm çatışma bölgelerinde olağanüstü durum ilan etmenin gündeme gelebileceği ve bunun Gürcistan'ın içişlerine karışmak olmadığını, insan haklarının uluslararası yasaların güvencesi altında olduğunu" belirtti.

Buna karşılık Gürcistan da bağımsızlık kararlarının görüşülmesini red eden SB yönetimi ile bütün bağlarını kestiğini ilan etti.

Moldavya'da bağımsızlık ilanını protesto eden Gagavuzlar, o halde biz de bağımsızlık istiyoruz diyerek, yaşadıkları bölgedeki Comrat başkent ilan ettiler. Başkan Yardımcısı George Caciuc, "Gagavuzlar, Kishinov hükümetinden self-determinasyon haklarını tanımalarını" isteyeceklerini söyledi. Ukrayna'da Rus, Tatar ve diğer azınlıklar harekete geçiriliyor.

Bütün bu gelişmelerden önce, Gorbaçov katıldığı SBKP toplantısında parti Genel Sekreterliği görevinden istifa etti ve SBKP'nin fesh edilmesini istedi. Onun tavrı diğer cumhuriyetlere de değişik biçimlerde yansımıştı. Kazakistan Devlet Başkanı ve KP Birinci Sekreteri Nursultan Nazarbayev de darbeyi protesto etmek için partideki görevinden istifa etti, ancak partinin feshedilmesi, adının değiştirilmesi ya

da programının yumuşatılması tekliflerine delegelerin %70'i karşı çıktı. Ermenistan'da da benzer bir protesto yapıldı. Burada parti kapatılarak yerine iki ayrı eğilimde parti kuruldu. Diğer birçok ülkede de KP'nin faaliyetleri askıya alındı, ya da tümünden kapatılarak malları kamulaştırıldı. Bu sırada mevcut hükümette "darbe girişimine karşı pasif kaldığı" için istifa etmiş, onun yerine, Rusya Başbakanı İvan Silayev başkanlığında, radikal ekonomist Grigory Yavlinsky, Gorbaçov'un danışmanı Arkady Volsky ve Moskova Belediye Başkan Yardımcısı Yuri Lujkov'dan oluşan 4 kişilik komite atamıştı. Yönetimde asıl değişiklik ve Yeni Birlik Anlaşmasının imzalanması için Halk Temsilciler Meclisi'nin toplantısı bekleniyordu ve bunun için hazırlıklar yapılıyordu. Birlik olmak isteyen cumhuriyet liderleriyle öneriler üzerinde tartışılıp tasarılar oluşturuluyordu. Bu süreç devam ederken SB'nin hızla dağılması, tehditlerle birlikte bir dizi acele kararın alınmasına yol açtı.

Bağımsızlık kararı ve Yeltsin'in konuşmasına duyulan tepki nedeniyle Ukrayna yönetimini yatıştırmak ve ikna etmek için 8 kişilik bir heyet gönderildi. Heyet bazı anlaşmalar yaparak geri döndü. Ardından Ukrayna, Rusya Federasyonu ve Kazakistan Ortak savunma ve ekonomik işbirliğine ilişkin ortak bir anlaşma yaptı. Yine Rusya, Kırgızistan ve Kazakistan cumhuriyetleri de ortak bir ekonomik bölgenin oluşturulması için anlaşmalar.

Gorbaçov, Yüksek Sovyet'te yaptığı bir konuşmada, son derece duygusal bir tavırla, "ben yeni, reforme edilmiş bir birlikten yanayım. Anlaşma imzalanmazsa istifa ederim" dedi. Ayrılmak isteyen cumhuriyetleri, hakkı olan bu adımı atmaktan engellenemeyeceklerini, ancak ayrılışında belirli bir anayasal süreç içinde yürümesi gerektiğini belirtti.

Rusya Federasyonunun ağırlıkta bulunduğu SB politikası, siyasi ve iktisadi toplum yapısını bütün cumhuriyetlere yaymadan ve onlar üzerindeki hegemonyasını değişik biçimde de olsa formüle edip güvenceye almadan bağımsızlıklarını tanımak istemiyor. Bunu Leningrat Belediye başkanı Anatoly Sobçak açık biçimde ifade etti: "bağımsızlık ilan eden cumhuriyetlerin öncelikle kurulu komünist yapıdan kurtulmaları gerektiği" belirterek, "öncelikle hep birlikte yeni bir yapı ve yasal düzenlemeler oluşturulur, ondan sonra herkes ve her yönetim bağımsızlığını ilan etme hakkı kazanır!" Halk Temsilciler Kongresi Meclisi bu hava içinde toplanıyor.

1920'den Beri Yürürlükte Bulunduğu Söylenen Birlik Anlaşması YENİ BİRLİK ANLAŞMASI ile değiştirildi

Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Gorbaçov'un 9 Cumhuriyet Lideri ile yaptığı görüşmeler sonucu mutabakat sağlanan tasarılar, dört gün süren HALK TEMSİLCİLERİ KONGRESİ'nde görüşüldü. İkin tümden reddedilen tasarılar, tek tek maddeler halinde oylanarak, bazı değişikliklerle kabul edildi. Kongreye katılan 2500 delegenin ortalama olarak 1600'ünün onayı ile benimsenen yeni birlik anlaşması ve yönetim organlarının oluşumu ve oluşum biçim ve yöntemlerine dair kararlar alındı. Esin kaynağı Avrupa Topluluğu tasarısı olmakla birlikte, ondan dahi ileri ve büyük olasılıkla onun üzerinde yönseyici rol oynayabilecek Yeni Birlik Anlaşması, ülkenin her cumhuriyetinin katılım biçiminin kendisinin belirleyeceği "egemen devletlerin gönüllü birliği"nden oluşan gevşek bir KONFEDERASYON'u öngörüyor. Böylece Kongrenin bu kararının alındığı 5 Eylül 1991 tarihi, SSCB'nin tarihe gömülmesi ve "Egemen Devletler Bir-

manını imzalamış demektir" dedi.

Bütün yorumcular, "sahte darbe" olasılığı üzerinde de duruyor. Bununla hem yitirilmekte olan kitlelerin desteğini yeniden sağlamak, hem de sürüncemeye sokulan ekonomik batı yardımının hızlandırılması istendiği sanılıyor. Buna en akla yakın ve çarpıcı olan, "köklü bir anti-komünist kampanyasının başlatılması planı da eklenebilir. Kısacası darbe, karşı bir Yeltsin darbesine dönüşerek devam ediyor.

BAŞARISIZ DARBENİN BATI'DA UYANDIRDIĞI SEVİNÇ, "RUS İMPARATORLUĞU" ENDİŞESİYLE DUDAKLARINDA DONAKALİYOR

Batılı emperyalistlere göre, darbenin tarihi aynı zamanda Gorbaçov döneminin bitiş, Yeltsin döneminin başlangıç tarihidir. "Kızıl Ordu'ya karşı göğsünü siper ederek direnen demokrasi kahramanı!" Yeltsin, daha önce, "yeterli tabanı olmayan hayalci bir radikal", ABD gezisinde içki içip "rezalet" çıkartan ve Batı basınında hafifliği sergilenen bir züppe iken, artık yeni SB'nin en güçlü adamıdır.

ABD Başkanı George Bush, darbenin yenilgisiyle birlikte yeniden basının karşısına çıkınca, "sevinçten şoka uğramış" gibi, defalarca, "Bugün gün çok güzel, çok güzel.. çok güzel..." diye gevelemekle yetindi. Tabii emperyalist "dostluk" sevinci, hep gülüşlerinin altında bir hinoğlu hinlik, hep yılanımsı bir tıslama saklar. Nitekim, Gorbaçov'cu "demokrasi hareketinin" hamisi kesilen ABD, "yardım" konusunda direnmeye başlıyor: Bush, "Para göndermeden önce, belirli şeylerin gerçekleşmesini beklemek gerekir" diyor. Oysa ABD ve İngiltere dışındaki bütün G-7'ye dahil Avrupa devletleri hemen yardım yapılmasından yana. Almanya, Fransa ve İtalya, "ekonomik ve siyasi reformların birlikte yürütülebileceğini" savunuyor. Alman Devlet Başkanı Rudolf Seiter, "Siyasi

reformların başarıya ulaşmasını isteyen herkes, ekonomik reformların da başarıya ulaşmasını istemeli ve SB'ni bu konuda desteklemelidir" derken, Başbakan Helmut Kohl de, darbenin başarısızlığa uğratılmasının SB ile Batı arasındaki kültürel ve ekonomik işbirliğine "yeni bir boyut" kazandırdığını belirterek, "SB'inde pazar ekonomisinin nasıl inşa edileceği konusundaki teknik destek vererek ve danışmanlık yaparak bu ülkeye yardımcı olunması" çağrısı yaptı.

ABD ile aynı görüşü savunan İngiltere Başbakanı John Major, daha çok yardım, özellikle de para yardımı yapılmasına gerek olmadığını belirterek, "Nakit paradan çok, öneri, teknik bilgi ve yardıma ihtiyaçları var. Bunu da zaten sağlıyoruz" diye direniyor. Major, "gelecek aylarda yapılacak pek çok şey var. Ancak hiç kimse Batı'dan gelecek nakit para ile SB'deki ekonomik sorunların çözülebileceğini ve gerekli değişikliklerin yapılabileceğini hayaline kapılmasin." Yardım için daha köklü, daha inandırıcı, daha kararlı önlemler istediklerini belirtiyor.

Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterand, Londra'da geçenlerde yapılan G-7 zirvesini dile getirdiği görüşü tekrarlayarak, "haklı çıktığını" belirtti ve "Perestroikanın gerçek demokrasiye dönüşebilmesi için her zaman gerçek ve güçlü bir yardım yapılmasını savundum" dedi.

Batılı emperyalistler, darbe girişiminin başarısızlığa uğramasıyla anlaşmaya bağlandığı halde darbeyle birlikte "askıya" alınan ekonomik yardımı serbest bıraktılar. Ancak, "reformların darbe tehditi altında bulunduğu" son darbeyle belli olması gerekçesiyle, yeni yardımların yapıp yapılmaması aralarında derin tartışma konusu olmaktadır.

Bu tartışmaların Batı'da yapıldığı sırada, Baltık ülkelerinin bağımsızlıklarının tanınmasıyla başlayan

seri bağımsızlık ilanları Rus burjuvazisinin dışlarını göstermesine yolaçmış, "Sovyetler Birliği'nin yerini 'Rus İmparatorluğu' mu alıyor?" gibi şok sorular sordurdu. Özellikle Ukrayna'nın bağımsızlık ilanından sonra Yeltsin, "demokratik" görüntüsü altındaki Rus emperyalizminin dışlarını gösterdi: "SB'inden ayrılmaya karar verdikleri takdirde, bu cumhuriyetlerle sınır sorununu gündeme getirme hakkımızı saklı tutuyoruz" diye uyardı. "Sınır sorunlarında statükonun yalnızca federal ilişkilerin korunacağı bir sözleşmenin imzalanıp onaylanmasıyla korunabileceğini" vurguladı. Yalnız Baltık cumhuriyetleri bu tehditin dışında tutuldu. Gorbaçov da benzer daha yumuşak görüşler belirtti*

Bu açıklama, Batı'da kuşku sorulara, Sovyet cumhuriyetlerinde ise tepkiye yol açtı.

ABD ve diğer Batılı emperyalist devletler, Sovyet yetkililerini "içte ve dışta sınırlara saygı gösterilmesi" yönünde uyardı.

Fakat Yeltsin'in bu tehditleri ters yönde bir etki yaptı. İktisadi bakımdan güçlü olan Rusya Federasyonu'nun bu "hegemonyacı" tutumu diğer cumhuriyetleri kaygılandırdı ve bu kaygıyla peşpeşe bağımsızlık ilan etmeye başladılar. Ukrayna'yı Moldova cumhuriyeti izledi. Bunları, Beyaz Rusya, Azerbaycan, Gürcistan izledi. 1 Eylül'de, SB'nin "pamuk ambarı" ve pamuk üretiminde dünyada üçüncü sırada bulunan Özbekistan da bağımsızlık ilan etti. Özbekistan'dan kısa bir süre sonra, Gorbaçov'un "Başkanlık Yardımcısı" önerisini kabul etmeyen Devlet Başkanı Askar Akayev ülkesi Kırgızistan da bağımsızlık ilan etti...

Bağımsızlık ilan eden cumhuriyetlere karşılık, bu cumhuriyetlerin içinde yer alan azınlıklar bu kez harekete geçiyor. Azerbaycan'da Nevcihan ve Karabağ cumhuriyetleri sızlanıyor. Ka-

rabağ bağımsızlık ilan ederek, Azerbaycan yasalarına değil, bundan böyle sadece SSCB yasalarına bağlı olduğunu ilan etti. Gürcistan'da, yönetim, eski KP Birinci Sekreterleri ve eski Sovyet Dışişleri Bakanı Eduard Şevardnadze'yi "Gürcistan halkının düşmanı" ilan ederken, Rusya Federasyonu Parlamentosu da, Abhazya ve Güney Osetya bölgelerindeki etnik unsurları ve Tiflis'teki muhalefeti harekete geçirmekte, Gürcistan Devlet Başkanı Gamsahurdia'yı, "Azınlık hakları da dahil olmak üzere insan haklarına saygıyı öngören çağdaş yaklaşımın dışında" kalmakla suçladı. Parlamentosunun kararında ayrıca, "durumun daha kötüleşmesi halinde, tüm çatışma bölgelerinde olağanüstü durum ilan etmenin gündeme gelebileceği ve bunun Gürcistan'ın içişlerine karışmak olmadığını, insan haklarının uluslararası yasaların güvencesi altında olduğunu" belirtti.

Buna karşılık Gürcistan da bağımsızlık kararlarının görüşülmesini red eden SB yönetimi ile bütün bağlarını kestiğini ilan etti.

Moldavya'da bağımsızlık ilanını protesto eden Gagavuzlar, o halde biz de bağımsızlık istiyoruz diyerek, yaşadıkları bölgedeki Comrat'ı başkent ilan ettiler. Başkan Yardımcısı George Caciü, "Gagavuzlar, Kishinov hükümetinden self-determinasyon haklarını tanımasını" isteyeceklerini söyledi. Ukrayna'da Rus, Tatar ve diğer azınlıklar harekete geçiriliyor.

Bütün bu gelişmelerden önce, Gorbaçov katıldığı SBKP toplantısında parti Genel Sekreterliği görevinden istifa etti ve SBKP'nin fesh edilmesini istedi. Onun tavrı diğer cumhuriyetlere de değişik biçimlerde yansımıştı. Kazakistan Devlet Başkanı ve KP Birinci Sekreteri Nursultan Nazarbayev de darbeyi protesto etmek için partideki görevinden istifa etti, ancak partinin feshedilmesi, adının değiştirilmesi ya

da programının yumuşatılması tekliflerine delegelerin %70'i karşı çıktı. Ermenistan'da da benzer bir protesto yapıldı. Burada parti kapatılarak yerine iki ayrı eğilimde parti kuruldu. Diğer birçok ülkede de KP'nin ya faaliyetleri askıya alındı, ya da tümünden kapatılarak malları kamulaştırıldı. Bu sırada mevcut hükümette "darbe girişimine karşı pasif kaldığı" için istifa etmiş, onun yerine, Rusya Başbakanı İvan Silayev başkanlığında, radikal ekonomist Grigory Yavlinsky, Gorbaçov'un danışmanı Arkady Volsky ve Moskova Belediye Başkan Yardımcısı Yuri Lujkov'dan oluşan 4 kişilik komite atamıştı. Yönetimde asıl değişiklik ve Yeni Birlik Anlaşmasının imzalanması için Halk Temsilciler Meclisi'nin toplantısı bekleniyordu ve bunun için hazırlıklar yapılıyordu. Birlik olmak isteyen cumhuriyet liderleriyle öneriler üzerinde tartışılıp tasarılar oluşturuluyordu. Bu süreç devam ederken SB'nin hızla dağılması, tehditlerle birlikte bir dizi acele kararın alınmasına yol açtı.

Bağımsızlık kararı ve Yeltsin'in konuşmasına duyulan tepki nedeniyle Ukrayna yönetimini yatıştırmak ve ikna etmek için 8 kişilik bir heyet gönderildi. Heyet bazı anlaşmalar yaparak geri döndü. Ardından Ukrayna, Rusya Federasyonu ve Kazakistan Ortak savunma ve ekonomik işbirliğine ilişkin ortak anlaşma yaptı. Yine Rusya, Kırgızistan ve Kazakistan cumhuriyetleri de ortak bir ekonomik bölgenin oluşturulması için anlaştilar.

Gorbaçov, Yüksek Sovyet'te yaptığı bir konuşmada, son derece duygusal bir tavırla, "ben yeni, reforme edilmiş bir birlikten yanayım. Anlaşma imzalanmazsa istifa ederim" dedi. Ayrılmak isteyen cumhuriyetleri, hakkı olan bu adımı atmaktan engellenemeyeceklerini, ancak ayrılışında belirli bir anayasal süreç içinde yürümesi gerektiğini belirtti.

Rusya Federasyonunun ağırlıkta bulunduğu SB politikası, siyasi ve iktisadi toplum yapısını bütün cumhuriyetlere yaymadan ve onlar üzerindeki hegemonyasını değişik biçimde de olsa formüle edip güvenceye almadan bağımsızlıklarını tanımak istemiyor. Bunu Leningrat Belediye başkanı Anatoly Sobçak açık biçimde ifade etti: "bağımsızlık ilan eden cumhuriyetlerin öncelikli kurulu komünist yapıdan kurtulmaları gerektiği" belirterek, "öncelikle hep birlikte yeni bir yapı ve yasal düzenlemeler oluşturulur, ondan sonra herkes ve her yönetim bağımsızlığını ilan etme hakkı kazanır!" Halk Temsilciler Kongresi Meclisi bu hava içinde toplanıyor.

1920'den Beri Yürürlükte Bulunduğu Söylenen Birlik Anlaşması İLE YENİ BİRLİK ANLAŞMASI İLE DEĞİŞTİRİLDİ

Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Gorbaçov'un 9 Cumhuriyet Lideri ile yaptığı görüşmeler sonucu mutabakat sağlanan tasarılar, dört gün süren HALK TEMSİLCİLERİ KONGRESİ'nde görüşüldü. İkin tümünden reddedilen tasarılar, tek tek maddeler halinde oylanarak, bazı değişikliklerle kabul edildi. Kongreye katılan 2500 delegenin ortalama olarak 1600'ünün onayı ile benimsenen yeni birlik anlaşması ve yönetim organlarının oluşumu ve oluşum biçim ve yöntemlerine dair kararlar alındı. Esin kaynağı Avrupa Topluğu tasarısı olmakla birlikte, ondan dahi ileri ve büyük olasılıkla onun üzerinde yönseyici rol oynayabilecek Yeni Birlik Anlaşması, ülkenin her cumhuriyetinin katılım biçiminin kendisinin belirleyeceği "egemen devletlerin gönüllü birliği"nden oluşan gevşek bir KONFEDERASYON'u öngörüyor. Böylece Kongrenin bu kararının alındığı 5 Eylül 1991 tarihi, SSCB'nin tarihe gömülmesi ve "Egemen Devletler Bir-

liği" sürecinin başlangıç tarihidir.

HALK TEMSİLCİLERİ KONGRESİ' KARARININ TAM METNİ:

"SSCB Devlet Başkanı ve cumhuriyetlerin üst düzey yetkililerinin ortak bildirisi ve SSCB Yüksek Sovyeti'nin olağanüstü toplantısı sonucunda hazırlanan önergeye bağlı olarak SSCB Halk Temsilcileri Kongresi'nin yayımladığı kararname:

19-21 Ağustos 1991 tarihlerinde gerçekleştirilen darbe, egemen devletler arasındaki yeni birlik ilişkilerinin kurulması sürecini tehlikeye sokmuştur. Ortaya çıkan durum ülke içinde ve yabancı devletlerle olan ilişkilerde vahim sonuçlar yaratacak niteliktedir.

Darbenin başarısızlığa uğratılması ve demokratik güçlerin zaferi, muhafazakarlara, demokratik değişimler sürecini engelleyen unsurlara ciddi bir darbe indirmiştir. Dolayısıyla radikal değişimler ve ülkenin yenilenmesi için tarihi bir fırsat yaratılmıştır.

İktidar yapılarının daha fazla çözümlenmesini engellemek amacıyla SSCB Halk Temsilciler Kongresi, cumhuriyetlerin iradelerini ve ulusların çıkarlarını ortaya koymalarını temel alan yeni bir devlet ilişkileri düzenine geçişi öngörmektedir.

Kongre şu kararları almıştır:

1- SSCB Devlet Başkanı ve birlik cumhuriyetlerinin ortak bildirisi ile SSCB Yüksek Sovyeti'nin darbeye bağlı olarak ülkede ortaya çıkan duruma ilişkin kararlarıyla ortaya öneriler prensipte onaylanmıştır.

-Cumhuriyetlerden her birinin katılım biçimini kendisinin belirleyeceği Egemen Devletler Birliği ile ilgili anlaşmanın hazırlanması ve imzalanması süreci hızlandırılacaktır. Yeni birlik, devletlerin bağımsızlık ve toprak bütünlüğü, ulus ve bireylerin hakları, sosyal adalet ve demokrasi ilkelerine bağlı olacaktır.

3- Ekonomik, parasal-mali, bilimsel ve teknolojik işbirliği, çevresel güvenlik, vatandaşların hak ve özgürlüklerinin korunması, ortak bir askeri güç ve nükleer silahlarla diğer askeri araçların ortak kontrolü altında toplu güvenlik ve savunma ilkeleriyle ilgili cumhuriyetlerarası anlaşmalar biçimlendirilecek ve sonuçlandırılacaktır.

Cumhuriyetlerarası ekonomik komite, açık bir karakter alacak ve üyeliği birlik anlaşmasının imzalanmasında bağımsız olacak yeni ekonomik birlikle ilgili anlaşma için derhal çalışmaya başlayacaktır.

4- SSCB Devlet Başkanı, SSCB Yüksek Sovyeti ve Devlet Konseyi, hukuki iktidar ve hükümet değişimin ve demokratik sivil topluma barışçıl ve düzenli geçişi sağlamaktan sorumludur.

5- Geçiş dönemi boyunca, silahsızlanma, insan hakları, dış ekonomik ilişkiler konularındakiler de dahil olmak üzere SSCB tarafından tanınan uluslararası anlaşma ve yükümlülüklerle kesinlikle uyulacaktır.

Cumhuriyetlerin uluslararası hukuka tabi olma ve Birleşmiş Milletlere üyelik için başvurma konusundaki istemleri desteklenecektir.

6- Tüm devlet organları, kurumları, örgütleri ve yetkilileri SSCB anayasası, İnsan Hak ve Özgürlükleri Bildirgesi, SSCB ve cumhuriyetlerin yasalarının öngörülen ve tanınan insan hakları ve özgürlükleriyle, basın özgürlüğü, düşünce özgürlüğü, siyasal parti, iş ve kamu sendikaları kurma özgürlüğü ve haklarını koruyacaklardır.

7- Cumhuriyetlerce benimsenen egemenlik bildirileri ve özgürlük hareketlerine saygı göstermekle birlikte, kongre, yeni birliğe katılmayı red eden cumhuriyetlerin özgürlüklerini kazanmalarının, ayrılmaya bağlı tüm sorunların yanı sıra kişi hak ve özgürlüklerini garantileyen diğer önemli uluslararası anlaşmalar da dahil olmak üzere Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme

Anlaşması ile Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nın son maddesine bağlı diğer sorunların çözümü için SSCB ile müzakereleri Kongre'de onaylanan yeni yönetim organları, yeni anayasa kabul edilene ve yeni birlik kurulana dek, ülkede yürütme ve yaşama görevlerini üstlenecekler. Cumhuriyetlerin gücünü arttıran ve merkezin yetkilerini kısıtlayan bu organlar özette şöyle ifade ediliyor: şart kıldığını önemle belirtmektedir."

Gorbaçov'un birliğe bağlı 10 cumhuriyetin liderleriyle birlikte hazırladığı ve Kongre tarafından onaylanan plana göre geçiş sürecinin sonunda her cumhuriyetin katılım biçimini kendisinin belirleyeceği gevşek konfederasyonun kurulması ve yeni anayasının kabul edilmesiyle, 1920 Aralık'ta imzalanan Birlik Anlaşması fiilen sona ermiş olacak, ancak bu süreç tamamlanıncaya kadar birlik "SSCB" diye adlandırılmaya devam edecek.

YÜKSEK SOVYET:

1-Geçiş sürecinde en yüksek yasa organı, iki meclisli SSCB Yüksek Sovyeti'dir. Yüksek Sovyet, Cumhuriyetler Meclisi ile Birlik Meclisi'nden oluşur.

Her cumhuriyet Cumhuriyetler Meclisi'ne Halk Temsilciler Kongresi ve Cumhuriyet Meclisi üyeleri arasından seçeceği 20'şer temsilci gönderir. Rusya Federasyonu, federal yapısı nedeniyle, Cumhuriyetler Meclisi'nde 52 üye ile temsil edilecektir. Sınırları içinde özerk cumhuriyet ve özerk bölge bulunan federal cumhuriyetler, bu cumhuriyet ve bölgelerin her biri için Cumhuriyetler Meclisi'ne ayrıca bir temsilci gönderecekler. Oylama sırasında cumhuriyetler arasında eşitliğin sağlanabilmesi için her federal cumhuriyete bir oy hakkı tanınmıştır.

Birlik Meclisi, federal cumhuriyetlerin mevcut kotalara göre Halk Tem-

silcileri Kongresi ile Cumhuriyet Meclisi üyeleri arasından seçeceği temsilcilerden oluşur.

2- Yüksek Sovyet, Cumhuriyetler Meclisi ile Birlik Meclisi'nin birleşik kararı ile anayasayı değiştirir, devletleri yeni birliğe kabul eder, en önemli iç ve dış konularda devlet başkanının raporlarını dinler, bütçeyi onaylar savaş ve barışa karar verir.

Cumhuriyetler Meclisi, birlik organlarının örgütlenmesine ve faaliyetlerine karar verir. Birliğin uluslararası anlaşmalarını onaylar ve fesheder.

Birlik Meclisi'nin kararları, ancak Cumhuriyetler Meclisi'nce onaylandıktan sonra yürürlüğe girer.

DEVLET KONSEYİ:

3- Cumhuriyetlerin ortak çıkarlarını ilgilendiren iç ve dış politika konularında cumhuriyetlerin mutabakatı temelinde karar almak için SSCB Devlet Başkanı ve SSCB Anayasası'nda belirtilen federal cumhuriyetlerin liderlerinden oluşan bir Devlet Konseyi kurulmuştur. Savunma, güvenlik ve dış politika Konsey tarafından yürütülecektir.

4- Başkan Yardımcılığı kaldırılmıştır. SSCB Başkanı, sağlık dahil herhangi bir nedenle görevini yürütemeyecek durumda olursa, Devlet Konseyinin kendi üyeleri arasından seçeceği Devlet Konseyi Başkanı, devlet başkanının görevlerini üstlenecektir.

CUMHURİYETLERARASI EKONOMİK KOMİTE:

5- Ulusal ekonomiyi ve ekonomik reformların uygulamasını koordine etmek amacıyla, cumhuriyetlerin eşit olarak temsil edileceği Cumhuriyetlerarası Ekonomik Komite kurulmuştur. Komite'nin başkanı, Devlet Konseyinin onayı ile SSCB Başkanı tarafından atanacaktır. Komite, faaliyetlerinden devlet başkanına, Devlet Konseyine ve Yüksek

Sovyet'e karşı sorumludur.

Halk Temsilciler Kongresi'nin bu kararlarından sonra oluşan Devlet Konseyi, aldığı ilk kararla Baltık Cumhuriyetlerinin bağımsızlığını resmen tanıdı.

BIÇIMLE ÖZ ARASINDAKİ ÇATIŞMA NİHAYET DÜZELTİLDİ

1917 Ekim Devrimi, insanlık için yeni bir çağ açtı. Yeni bir yaşam biçimi, yeni bir insan tipi ve değerler sistemi yarattı: Dinlere, dillere, uluslara, mezheplere ve sınıflara bölünmüş insanlık bir bütündür ve birlikte barış içinde, kardeşçe yaşama özlemi taşıyorlar. Oysa sömürücüler onları dikenli tellerle, mayın tarlalarıyla bölmüş, bütün insanlığın kardeşçe ve eşit biçimde yararlanması gereken yeryüzü nimetlerini kendi tekellerine alarak insanlığın büyük bir kısmına yasaklamış, onları bencil çıkarlarının bir nesnesi olarak binlerce yıldır baskı ve zulüm altında bulunduruşuyor. Biz işçiler, modern dünyanın en genç ve mülkiyetle bütün bağlarını koparmış modern emekçileri olarak, diğer emekçilerle birlikte Marks'ın çağrısına uyarak yeryüzünün bu köşesinde, insancıl, adaletli, bütün yeryüzü haksızlıklarını protesto eden bir düzen kuruyoruz. Haksızlığa uğrayanlar, sömürülenler, aşağılananlar, zulme uğrayanlar, biz, sömürülenler ve uluslar hapishanesi olan Çarlığı yıktık, sizler de kendi hapishanelerinizi yıkabilirsiniz! Gelin hep birlikte, haksızlıklardan ve sömürden arındırılmış güzel, yeni bir dünya kuralım, dinlerin ve peygamberlerin sizlere vaadettikleri cenneti gelin gerçek dünyada kuralım, hem de hiçbir cehennemden çığlıklarını duymaksızın, hutsuz, silahsız, yeryüzünün bir tek ulusu (İNSANLIK) olarak yaşayalım! Biz bunun için çarlığın katıldığı talan savaşından derhal çekiliyoruz! Biz bunun için burjuvazinin, bir tek ulusun egemenliği ve ayrıcalığı vurgulayan bayrağını yırtıyoruz, onun yerine, evrenin keskin ışıklı yıldızlarının her

dönüşünde emekçilerin elinde aydınlatıldığı, yaratıcı emeğin, üretkenliğin ve gönenc çabasının sembolü olan orak-çekiç'in süslediği ve öteden beri emekçilerin ve mazlumların isyanına işaret olmuş kızıl bayrağı ülkemizin bütün müstahkem yerlerine çekiyoruz; o artık, insanlığın sömürsüz, baskısız güzel geleceğinin çağrısı olarak, her dalgalandığında haksızlığı, eşitsizliği ve sömürüyü protesto ederek, sömürücülerin ve zorbalardan can tellerini korku ile titretecektir! Yeryüzünde zulme ve haksızlığa, sömürüye isyan etmeden ondan kurtulamazsınız! Biz isyan ettik ve kurtulduk, ama hâlâ insanlığın büyük bir kısmı tutsaklık altındadır; böyle bir dünyada bizim özgürlüğümüz de güvencede değildir, ama bundan çok daha önemli bir neden için, bütün dünya emekçileri ve ezilenlerinin kurtuluşu için yeryüzünün bütün haramilerinin saltanatlarına karşı dövüşenlerle omuz omuzayız ve dövüşmeye devam edeceğiz!

Kuzey Asya Komünistlerinin bu çağrısına içten ve samimice sahip olduklarını bütün insanlık tanık oldu. Onlarca köle ulus özgürlüğüne kavuştu. Çarlığın işgal ettiği bütün bölgelerden geri çekildi ve savaş kazançları reddedildi. Asya'dan Afrika'ya, Güney Amerika'dan Avrupa'ya kadar, bütün kıtalarda, bütün ülkelerde ezilenler ve sömürülenler, baskı görenler bu yepyeni olguyu coşkuyla selamladılar.

Emperyalist ve bütün dünya gericiği, aralarındaki yağma savaşına son vererek, hep birlikte, dünyayı ayağa kaldıran bu işçi-köylü devletinin üzerine yürüdüler. Bu ilk saldırı, henüz bebeklik dönemindeki emekçiler devletinin, emekçilerin toplu amansız direnişi ve hızla uyanan diğer dünya emekçilerinin dayanışmasıyla boşa çıkarıldı.

Emekçiler, her yaptıklarının kendileri için olduğunu gördüler, kendileri planlıyorlar, kendileri yönetiyorlar, ürettiklerini kendileri eleştiriyorlar.

Yaşamları hızla değişiyordu. Hastane, eğitim ve kültür kurumları çoğalıyor, eğitim düzeyi yükseliyor, yiyecek, giyecek ve barınak sorunları hızla çözümleniyor. Çalışabilen herkes iş bulabiliyor, çalışamayanlar dilenmiyor, kimseye boyun kırmıyor, hep beraber onlara bakılıyor ve korunuyorlar. Bilimde ve teknolojiye harikalar yaratılıyor, Batılı devletlerden 200 yıl geri olan bu ülkenin halkları, şimdi Batılılara bu konularda öncülük ediyor. Ekonomik faaliyet ve sanayi dev boyutlara ulaşıyor, ülkenin bütün zenginlik kaynakları emekçilerin içten istekli üretici çabasıyla bolluk akıtmaya başladı. Kapitalizmin bütün çirkinliklerinden uzak, yepyeni insancıl, güzel bir yaşam hızla yükseliyor ve bütün dünya emekçilerini kendi sömürücü düzenlerine karşı tahrik edici bir rol oynuyor. Bu işi yok etmek için, uzun süredir hazırlık yapan emperyalistler yeniden saldırdılar. Bütün dünya gericiliği kimi açık kimi gizli ilişkilerle elele vermişti. Bu kara buzdağının görünen ucu Hitler faşizmi, korkunç savaş makinasıyla bu işin kaynağına doğru yürüdü söndürmek için. Ama emekçiler akıllamaz bir fedakarlıkla ölümün üzerine yürüye yürüye o işi korudular. Bütün dünyayı tehdit eden ve dehşete düşüren Hitler faşizmini, emekçi tugayları inine kadar kovalayarak ezdiler.

Emekçilerin bu zaferi, kölelik zincirleri altındaki mazlum milletler lehine çok önemli sonuçlara yol açtı. Emperyalistler, sosyalizmin manevi baskısı altında BM yasalarına birçok "insancıl" madde koymak zorunda kaldılar, şömürgeciliği, yarı-şömürgecilikle değiştirmek zorunda kaldılar. Artık birçok ulusal kurtuluş hareketine eskisi gibi rahatça ve pervasızca saldıramıyorlar. Çünkü karşısında her haksızlığa "hö!" diye bağırın muzaffer bir SB ve her yerde hergün daha çok uyanan, artık uysalca boyun eğmeyi kabul etmeyen dünya emekçileri var.

Fakat herşeye karşın bu fedakar halkların komünist evlatları büyük kan kaybettiler. Yirmi yıl içinde insanlığın ve güzelliğin zaferini savunmak için milyonlarca can verdiler. Defalarca inşaa ettikleri yıkıldı. Her şeyden önemlisi, onu dıştan saldırmakla yok edemeyeceğini anlayan emperyalizm, içerden yıkmak için amansız ve sinsî bir faaliyete girişti. Sonunda bu başarılıdı.

Uzun süredir, biçiminin ana öğeleri bir ölçüde korunmakla birlikte 'Sovyetler Birliği'nin içeriği tamamen değişmişti. Her şey çok ters gidiyor. İşlerin iyi gitmediğini herkes görüyordu. Biçimle öz arasındaki çatışmayı anlamayanlar, şaşkınlık içine düşüyorlardı. Çünkü 1917 Ekim Devrimi'nin çağrılarına hiç uyulmuyor. Tersine, mazlum uluslara baskı yapılıyor, çeşitli küçük ülkeler işgal ediliyor. Devrim yerine uzlaşma çağrıları yapılıyor. Birçok geri ülkenin ekonomik kaynaklarına ve emeğine el uzatılıyor. Kısacası "sosyalizm" biçimi altında emperyalizm uygulanıyordu. Tekelci devlet kapitalizminin bürokratik ayrıcalıklı sınıfları emperyalist yağma sofrasında "sosyalizm" maskesiyle iyi pay kapıyorlardı. İçte de bunun kırıntıları ile, emekçileri yatıştırabiliyorlardı. Ama tek ve en büyük avantajları olan "sosyalizm" maskesi hızla düşüyordu. Bu, sömürü olanaklarının sınırlanması demektir ve tabii ki kendi emekçilerinin kapırdamasına yol açacaktı. Üstelik son Afganistan olayı ile emperyalist amaçlar uğruna artık kan verilmeye de başlanmıştı. Üstelik bütün bunlar "sosyalizm" adına, "komünistler" tarafından yapıldığı için, Rusya emekçileri de tam bir kafa bulanıklığı içinde değil miydi? O halde artık "sosyalizm" in biçimlerine gerek yoktu, öze uygun burjuva yönetsel formları açıkça ilan etmeliydi. Çünkü aksi durumda, biçimsel de olsa, "sosyalizm" in bu formları kapitalizmin gelişmesini önemli ölçüde frenlemekte, rekabet ve yağma

mücadelesinde geriletmektedir. Üretim sürekli düşmekte, teknolojik yenilenme sağlanamamakta, bilimsel çalışmalar hızla hantallaşıp durmakta, sosyalizm döneminin teknolojik üretim potansiyeli ile ayakta durmakta ve ona yeni hemen hiçbir şey eklenmemektedir. Buna karşılık, yasadışı özel mülkiyet ve sermaye edinen devlet-dışı bir burjuva sınıfta hızla ülkenin birçok yerini kaplamakta ve bu küçük burjuva unsurların, teknokratların iştahını da kabartıyordu. Küçük satıcılar, köşedönücü uyanıklar, fahişeler vesayeler ülkenin her tarafını kaplıyorlar. Bunlar küçük burjuva ütopyasını topluma sürekli yayıyorlardı. Gazetecilerin darbecilere karşı direnen barikatçıları arasında yaptığı röportajlarda, çoğunluğun tamamen Batılı motivasyona sahip böyle kimseler olduğu ve uzun süredir başlayan "reform" hareketinin bunlarla büyük kitlesel temel bulduğu anlaşılıyor. Biçimle öz arasındaki gelişmenin ortadan kaldırılması, öze uygun kapitalist formların getirilmesinde bunların önemli bir toplumsal baskısı açıkça gözüküyor.

Demek ki, Gorbaçov, Yeltsin ve George Bush'un iddia ettiği gibî başarısız olan ve ölüm fermanı ilan edilen "komünizm" değildir, "sosyalizm" görünüşleri altında yürütülmeye çalışılan kapitalizmdir, tekelci devlet kapitalizmidir, böyle çelişkili bir sistemin ölüm fermanıdır ilan edilen.

Elbette "reformcu" burjuva kadınının, hem ülkede, hem dünyada emekçilerinde yanısama yaratan hâlâ tasfiye edilmiş sosyalist devletin eski bazı kurum ve formlarının Halk Temsilciler Kongresi'nin 5 Eylül 1991 kararı ile tasfiye edilerek, bunların yerine bir nevi Avrupa Topluluğu'na benzeyen konfederatif "Egemen Devletler Birliği" olarak, burjuva devletler birliğine uygun düşen yapıların oluşturulma sürecinin başlatılması bir bakıma iyi olmuştur. Çünkü 'sosyalist'

yaftaların burjuva sömürü düzeninin üstünde örtü olarak durması çok daha kötüdür. Nitekim bu örtü dünya çapında olduğu gibi, ülkemizde de çok ciddi yanlışlar yarattı. Birçok insan, bu biçimlere bakarak, komünistlerin eleştirilerine ve "sosyal-emperyalist" tanımlamalarına karşı çıkıyor, hatta komünistleri 'sosyalizm düşmanı', "Maocu faşist(!)" diye tepki gösteriyorlardı. Şimdi bunların bir bölümü, "zaten biz komünist değildik", "çağımızda teknolojik gelişme her şeyi hallediyor" derken, bir bölümü de, nazlı nazlı, yavaş yavaş ta olsa yanlışlığını kabul ediyor ve devrim safılarına katılıyor. Bu bakımdan yanılısamın sona erdiği anlaşılıyor. Fakat, "reformcu"ların bu işi, "Stalinist devlet ve kurumları" tasfiye olarak göstermesi, kitlelerin haklı demokrasi taleplerini anti-komünist kampanyaya dönüştürerek yozlaştırması gerici ve tehlikelidir. Çünkü bu baskıcı, faşist bir zorbalığa kadar gidebilir. Üstelik, bu hareketin başını, daha çok kendisini iktisaden güçlü hissedenen, gevşek konfederatif yapı içinde diğer cumhuriyetler üzerinde hegemonya kurmayı planlayan cumhuriyetlerin, özellikle de Rusya Federasyonu'nun çekmesi, Rus burjuvazisinin sınırsız açgözlüğünün gelecekte nasıl bir durum yaratacağını göstermektedir. Yine, Avrupa emperyalist topluluğu ile birleşmelerini güçleştiren farklılıkların tasfiye edilerek bunun kolaylaştırılması da emperyalist sistemin, devrimlere karşı güç yoğunlaştırması anlamına geliyor. Elbette bu verisel olarak işçi sınıfının ortak hareketinin olanaklarını da yaratmaktadır, ancak emperyalist sistemin kendi ömrünü uzatma planı olduğu, devrimi yeni ve çok daha karmaşık sorunlarla karşı karşıya getirdiği de bir gerçektir.

Demek ki esas olarak güçlü cumhuriyetlerin burjuvazisinin stratejisinin ifade edildiği biçim, bugünkü durumda

"reformculuk"tur. Bu, "durgunlaşmaya" yol açan baskıcı bürokratik bir devleti ortadan kaldırıyor diye alkışlanamaz.

Öte yanda, "8'ler cuntası" nı 'sosyalizm kurtarıcısı' sanmak ahmakça bir tutumdur. Bunlar zayıf cumhuriyetlerin bürokrat burjuvalarını da bir ölçüde temsil eden, gerçekten "muhafazakar" tanımlamalarına uygun olarak döneminde ortaya çıkan yeni burjuvazisinin biraz daha eskikiyi temsil eden kesimleridir. İktisadi ve sosyal gelişmenin önünde eski Rus aristokratik soyluluğuna benzer bir rol oynamaktadırlar. 'Sosyalizm' yaftalarını kullanmak alışla gelmiş sömürülerini sürdürmelerinin tek yoludur. Bunlar, Afganistan'dan ve Doğu Avrupa ülkelerinden çekilmeye, 'sosyalizmin kaybı' bakımından karşı çıkmıyorlar, tersine, Batılı emperyalistler karşısında "stratejik üstünlüklerini kaybetme" nedeniyle karşı çıkıyorlar, bunu açıkça da ifade ettiler. Bunların içinde sosyalizme gerçekten samimice inanan ve bir darbe ile onu tekrar kurtarma hayalini besleyenlerin bulunma olasılığı, bunların gerici karakteri üzerinde iyimser olmayı gerektirmez. Nitekim bunlar 'sosyalizm' maskesini kullandıkları ölçüde çok tehlikelidirler ve hep öyle oldular. Bağımsız sosyalist hareketin şimdiye kadar örgütlenmemiş olmasında ve onların çatışmalarının yarattığı bu elverişli ortamda alternatif bir güç olarak ortaya çıkmamasında bu etkenin büyük rolü bulunuyor.

Her iki kesim de, çıkarlarını farklı yönetsel biçimlerde bulmakla birlikte, sömürücü burjuva bir düzende, öteden beri anlaşılıyorlar. Aslında cuntacılar da "başlatılan reformları sürdürmek", "Yeni Birlik Anlaşmasını imzalamak" istediğinde olduklarını darbeden hemen sonra açıkladılar. "O halde farkınız ne?", "öyleyse niye darbe yaptınız?" sorularına yol açtı ve haklı "sahte darbe" yorumlarına neden oldu.

Emekçi sınıflar, "muhafazakar" ve "reformcu", her iki kanadın da kendilerinden olmadığını biliyorlar, hissediyorlar. Ancak kafa karışıklığı içinde oldukları da açıkça bellidir, çünkü komünist bir önderlikten yoksundurlar. Bu kafa karışıklığını, Leningrad'dan, Moskova'ya, Bakü'ye, Tiflis'e, Kiev'e Almaata'ya kadar bütün Rusya emekçilerinde görmek mümkündür. Şu anda bütün Rusya kafası karışık bir ülkedir. Mevcut olanı istemiyorlar, ama ne istediklerini de bilmiyorlar. Bunlar Rusya halklarının ikinci, üçüncü kuşaklarıdır, 'sosyalizmi', uzun süredir, onu yıkmak isteyenlerden öğreniyorlar. Bu karışıklık anında ise, televizyon ve diğer iletişim araçlarının alçakça bir beceri ile yürüttüğü anti-komünist propaganda bombardımanı altında düşünüyorlar, daha doğrusu düşünemiyorlar.

Bu, toplumsal bir hareket karşısında kararsızlığa yol açıyor. Darbeden hemen sonra başlayan çalkalanmalarda işçi sınıfının hareket yönünü merak ettik ve dikkatimizi ona yönelttik. Yeltsin taraftarlarına göre, çoğu "genel grev çağrısına uymuş", ama bu gerçek değil, işçiler darbeyi desteklemediler, ama Yeltsin'in sahtekarlıklarına da fazla itibar etmediler. Geçen 1 Mayıs gösterilerini düzenleyen Bağımsız Sendikalar'ın, Lenin ve Stalin'in posterlerini taşıyan işçilerin de nasıl bir tavır takındığı belli olmadı. Bunlar Yeltsin'in yanında yer almış olamaz, öte yanda, darbecilerin de hiçbir kitle desteğinin olmaması, onları da desteklemediğini gösteriyor. Belli ki çatışmada açık bir tarafta değiller, ama demokrasi, özgürlük ve sendikal haklar konusunda bir tutum takındılar. Çünkü Halk Temsilciler Kongresi'nde bu etkileri gözlenebiliyor. İşçi sınıfındaki karamsarlık, kendisini değişim havasına kaptırmış bir işçinin şu konuşmasında açıkça belli oluyor: "Bu sistem değişmeli. Biz hiçbir zaman

iktidar olamayız. Bu bir aldatmaca. Çünkü işçi sınıfı buna müsait değil. Herkes eşit olmalı, emeğe gereken önem verilmeli, herkese ihtiyacı kadar' şeklindeki sözleri önemsiz. Onun için işçi sınıfının bir gün iktidarı ele alacağı yolundaki düşünce hayal olmaktan öteye gidemez. Bunu Rusya'da yaşayan işçiler çok iyi anladı. Ancak yıllardır korku nedeniyle sesimiz çıkmadı. Şimdi konuşuyoruz. Bundan sonra susmamız da zor."

Bir mağazada tezgahtarlık yapan Renya Zorena, "Lenin de komünistti, Gorbaçov da komünist. Yeltsin büyük politikacı. Gorbaçov bizi aç bıraktı. Lenin ise, zamanında "iktidar halkındır" dedi, bu söz boş çıktı. İktidar partililerin oldu, biz aç kaldık. Ben Lenin'in heykellerine saldırmasına karşıyım. Yerlerinde dursunlar ama komünizmi kaldırsınlar."

Elbette rahatça konuşabilenler, "komünist olmadığını" da açıkça söyleyenlerdir. Komünist işçiler, Yeltsin taraftarlarının başlattığı anti-komünist kitle teröründen beri özgürce konuşamıyorlar, çünkü, sözde bu "demokrat"ın hempaları tarafından "linç" edilme korkusu taşıyorlar. Komünist olmadığını söyleyerek konuşan işçilerin hepsi şu ortak düşünceleri dile getiriyorlar: Birçok işçi arkadaşımız, komünist ideallere gerçekten bağlı birçok işçi, birkaç yıldan beridir partiden ayrılmaktadır. "Sosyalizmin asıl bize dayanması gerekir, ama iktidar bizde değil, partililerde idi, partinin yöneticilerinde idi. "Bundan sonra kendi çıkarlarımız için mücadele edeceğiz." Ve işçilerin hepsi "Lenin'e büyük saygı duyduklarını" ifade ediyorlar.

Darbenin yenilgisini izleyen Yeltsin dalgasıyla heykellere yönelik vandalizm, Lenin'e de gelip dayanınca kitleler tepki göstermeye başladı. Çünkü, Kremlin'deki mozelesinin de saldırıya uğrayacağı, oradan kaldırılacağı söylentileri yayılmaya başladı. Buna

karşılık "Lenin'e son saygılarını sunmak" üzere Mozele önünde binlerce kişi uzun kuyruklar oluşturdu. Bu insanlar, "burada her şey yok ediliyor. Bütün değerleri yıkıyorlar. Lenin'in mozelesini bile kaldıracaklarım" diye yakındılar.

Bunun üzerine Merkezi Yönetim'i İşçileri Bakanı Viktor Barannikov, devrimcilerin anıtlarına karşı girişilen saldırıların durdurulması emrini verdi: "Yasadışı yıkıcılık ve anıtlara yönelik vandalizmin yalnızca, halkın belleğini zayıflatmaya hizmet edeceğini" söyledi. Ama yileğin zayıflamasını Ama yararlı buluyor ve haklılar, çünkü, devrimciler daima insan belleğinde yüce ve etkileyici bir yere sahipler.

Tabii farklı düşününler de var. Sokakta polislerin gözleri önünde 14 erkeğe kumar oynatan bir kız: "Çocukken Lenin'i severdim. Sonra komünizmden nefret ettim. Kalıplar arasında sıkışmış gibiyim. Şu ellerime bakın. Kadın ben miyim, yoksa siz mi? Bunlar neden başımıza geldi? Komünizm yüzünden. Kim getirdi? Marks ve Lenin. Sevmiyorum, hatta nefret ediyorum. Bence bütün heykellerini kaldırsınlar, isteyen evine assın. Ben görmek istemiyorum.

Moskova'da oturan Ukraynalı resim pazarlayan bir kadın: "Lenin'i son darbeye kadar çok severdim. Lenin'e saygım büyüktü. Son olaylarla birlikte, acaba dedim, Lenin o dönemde iyi mi yaptı? Elimde değil bunları düşünüyorum. Birlikte olduğum insanların hemen hepsi de buna benzer şeyler düşünüyorlar. Belki de bir çelişkiyi yaşıyoruz. Komünizmi istemiyoruz, fakat neyin gelmesi gerektiğine de karar veremiyoruz" diye konuşuyor.

Kumarbazların, rahattan köşe dönmecelelerin "komünizmden nefret etmesi" doğaldır. Ama şu işçilere, emekçilere ne oluyor? Onların nefret ettiği, gitmesini istediği 'komünizm' hangisidir. Oysa 40-50 yıl önce sosyalizmi korumak için, komünist önderleri

Stalin'le kavgadan kavgaya koşuyorlardı bu insanların dedeleri, babaları, anneleri, ninneleri. İkinci Dünya Savaşı sırasında, Fransız burjuva lider Deguel ve İngiliz ünlü devlet adamı Çorçil, Stalin'in halk kalabalıkları arasında korkusuzca dolaşmasından, cephe karargahında, erler ve subaylarla haşırneşir gelişigüzel dolaşması ve şakalaşması, siperlerdeki askerleri ziyaret için oradan oraya koşuşup durmasını anılarında dehşetle anlatıyorlar ve halkın onu çok sevdiğini kabul ediyorlar. Bu yüzden artık Sovyetler Birliği'nde kapitalist bir zaferden umutsuzdular ve Stalin'in ölümünü bekliyorlardı.

İşçilerin bugün nefret ettiği "komünizm" Marks'ın, Lenin'in ve Stalin'in kurmak istediği komünizm değildir, Brejnevlerin ve benzerlerinin bürokratik burjuva diktatörlüğüdür ve nefret etmekte haklıdır. Çünkü o, bütün diğer burjuva devletleri gibi halka yabancılaşmış, onu ezen, sömüren bir devletti ve ne yazık ki bunu 'sosyalizm' maskesi altında yapıyorlardı. Lenin ve Stalin'in işçi iktidarı için söylediği sözler boş değildi, dedeleri yaşıyor olsaydı da anlatsaydı bugünkü Sovyet çocuklarına: O, yalnızca iktidar halka demedi, bunu fiilen örgütledi, işçilerin seçtiği işçi Sovyetleri, köylülerin seçtiği köylü Sovyetleri, askerlerin seçtiği işçi sovyetleri kurdu ve iktidarı onlara verdi. Onlara iktidarı vermek istemeyenlerin bir bölümü de bugünkü Sovyet burjuvaları gibi kendilerine 'sosyalist' diyorlardı. Ama işte iktidarın halka verilip verilmemesinde kimin "sosyalist" olduğu ortaya çıktı. Lenin ve Stalin, halkın iktidarı almasına yardım ettiler. Onun için de onların kendi önderleri, gerçek önderleri olduğu biliyorlardı ve uğruna canlarını veriyorlardı. Onların emirlerine tanrı buyruğu gibi uyuyorlardı. Onlar, devrim mücadelesinde halk olmasa

hiçbir şeylerdi. Onların bütün ünü ve yüceliği halk sevgisine dayanıyordu. Çünkü halka karşı hiç hile ve entrika yapmadılar, insanlık için güzel olan şeyler düşündüler ve o düşünceler kitlelerin sevgisiyle birleşerek, köle çocuklarından görkemli liderler yarattılar. Halkı aşağılayan, ona karşı hile ve entrika düşünen partilileri, arkadaşlıklarına, geçmişte yaptığı iyi şeylere bakmaksızın saflardan attılar, cezalandırdılar. Onlar 'sosyalist' te olsa sınıflı toplumun bir kalıtı ve uzun süre zorunlu olarak gerekli olmakla birlikte, kendini söndürmekle görevli, ama tehlikeli bir şey olduğunu da sık sık vurgulayarak, sosyalist devlete karşı da uyanık olmaları gerektiğini ve halka sürekli onu denetlemesini söyledi. Sosyalist devlet, "sizlerin kendi kendinize örgütlü yönetiminizdir", "size rağmen, size yabancı olma istidadı gösteren bir devlet haline geldiği zaman onu yıkınız", dediler. Eğer Sovyet işçileri bu sözlerin içini "boş"ladılarsa, bu kendi kabahatleridir. Mao Zedung; onların öğütlerini "boş"lamadı. O yüzden de devletin ve partinin yozlaşabileceğini, değişmeksizin komünist parti burjuva partisine, sosyalist devlet burjuva devletine dönüşebilir, dedi ve bunu bizzat yaşadığı 1966'larda, Çin işçilerine, köylülerine, gençlerine, kadınlarına başvurdu. İçinde yer aldığı KP MK'si de dahil olmak üzere burjuvalaşan bütün karargahları bombalayın, diye emekçi kitlelere başvurdu. Halktan iktidarı almaya çalışan bu burjuvaları yeni bir devrim kasırgasıyla silip süpüren işte bu "Kültür Devrimi"dir. Yani işçilerin ve emekçilerin iktidara gelmesi "boş" bir laf değil, ama uyanıklık, inat ve cesaret gerektiriyor. Atılgan ve girişken olmayı gerektiriyor. Demokrasi ve özgürlük kavgasını Punkçı, Rock'çı, dazlak vs. gibi başı bozuk anarşi heveslilerine bırakan bir işçi sınıfı tabii ki eşitlikçi, insancil ve emeğin özgürlüğü için kahramanca dövüşen sosyalist de-

delerini anlayamazlar! Lenin'i anlayamazlar, Stalin'i anlayamazlar, Pavel'i Nataşa'yı anlayamazlar. Sahte bir "komünizmi" yıktıkları zaman neyi kurmaları gerektiğini de anlayamaz, bilemezler. Ama Boris Yeltsin'ler, Mihail Gorbaçov'lar çok iyi bilir. Onlar, Amerika'daki, Almanya'daki, Fransa'daki, İtalya'daki, Japonya'daki, Türkiye'dekini kurmayı düşünüyorlar. Buralarda işsizlik, açlık, açlık doludur. Buralarda insan değeri bir ruble bile değildir. Buralarda yaşama hakkı bile deli oyuncağıdır. Hapishane doludur, militarist zulüm doludur. Korca korca okursunuz, korca korca düşünür ve konuşursunuz. Buralarda açık açık zenginler, mülk sahipleri seni emek pazarından satın alır ve kölece kullanır, enerjin tükendi mi sokağa atarlar, yaşayabilirsen şansına. Gelin de görün buraları, hâlinize şükredersiniz. Brejnev'e, '8'ler cuntası'na dünden razı olursunuz. Buralarda özgürlük sözünün ne kadar içi boş bir laf haline geldiğini göreceksiniz. Buralar aptal kutusu TV ekranlarından göründükleri gibi değildir. O kutularla bizi de kandırıyorlar, tatlı hayaller içinde uyutuyorlar bizi. Arka sokakları gezin, fabrikaları gezin, tarlaları gezin memur bürolarını gezin. İyi ki sizin paranız var da alacak şey bulamıyorsunuz, biz, beylerin aldığından arta kalanı alabilmek için para bulamıyoruz. Çünkü yüz kişiden 20'miz işsiziz, çalışanlarımız 100-200 dolar arasında aylık maaş alır. Gençlerimiz, konfeksiyon atelyelerinde, şurda burda aylık 50 dolara çalışıyor! Milyonlarcamız konut açığından dolayı izbe yerlerde, barakalarda şurda burda yaşıyor. Hastalarımız hastane kuyruklarında ölür. Parasızlıktan, okulsuzluktan yarıya yakın çocuk okuma şansı bulmadan büyür, yaşar, ölür.

Vahşi kapitalizmin, Çarlık monarşizminin dehşetini yaşamayanlar, onun yerine Stalin ve Lenin döneminin kurulmuş modern, insanı onurlandıran, yücelten

düzenini kuran dedelerini anlayamazlar.

Sovyet emekçileri, Türkiye'de Kürtler'in ayrılmaktan söz edince asker potini altında dehşet içinde ezilirken, Sovyet uluslarının, bugünkü burjuva yönetimine karşı ayrıma hakkını oylayıp nasıl rahatça yürürlüğe sokmasının nedenlerini düşünmedikçe Lenin ve Stalin'in, onların düşünceleri doğrultusunda çarlığa karşı dövüşen sosyalist dedelerinin yüceliğini anlayamazlar.

Bütün emperyalist ülkelerde, bütün yarı-sömürge ve bizimki gibi yarı-feodal ülkelerde asker ve polise karşı çıkınca insanların cesetlerinin nasıl yerlere serilirken, Moskova'da tankların üstüne çıkıp askerleri tokatlayabilmenin nedenlerini düşünmedikçe, sosyalizmin yüceliğini anlayamazsınız! Sosyalizm kurulduğu zaman, Lenin ve Stalin önderliğindeki komünistler sömürücü toplum dönemlerinden kalan toplumsal alışkanlıkların gücünü kırmak için çalıştılar ve bu çok zorlu bir işti. Ama şimdi aynı zorlu işle yeni Sovyet burjuvalarının başı derttedir; 30-35 yıllık sosyalist yaşantının Sovyet halkında, toplumunda yarattığı değer yargıları ve alışkanlıkların direnci yıllardır kırılmıyor. Sosyalizmin yarattığı insancil kültür birikimi toplu kıyımlara ve vahşete izin vermiyor. Çünkü sosyalist toplumların kızıl ordusu, halk ordusu, halka silah çekemez, halka kıyamaz, silahsız protestocu insanlara kıyamaz; bu halkta bir önyargı haline gelmiş ve sosyalizmden geriye dönmüş burjuva devletlerinin askerlerini manevi baskı altında bulunduruyor, engelliyor.

İşte bu yüzden, komünizmin ideallerini, komünistlerin heykellerini yıkar gibi yıkmaya kimsenin gücü yetmez!

İnsanlar baskı altında buldukça, yani özgürlüğe gereksinim duydukça ve onu istedikçe;

İnsanlar sömürüldükçe ve bu

sömürüden kurtulmak istedikçe;

İnsanlar, yeryüzü farklı çıkarların belirlediği ayrı devletler şeklinde parçellenmiş olarak sürekli savaş tehdidi ile karşı karşıya bulundukça ve barış istedikçe komünizmin toplumsal idealleri ölmez, tersine halkların elinde onları ilerletmeye ve bütün insanlığın yüreğini ve bilincini aydınlatmaya devam edecektir. Ama insanlık, baskı, sömürü ve diğer sınıfsal ve her türlü etnik farklılıklardan kaynaklanan acılardan kurtulduğu zaman, tabii ki artık bu ideallere gerek kalmayacaktır, çünkü kendisi gerçekleşmiş olacaktır.

Yaşadığımız dünyada komünist özgürlük savaşçılarınin heykellerini yıkanlar da dahil, insanlığın ezici bir çoğunluğu özgürlük istemiyor mu?

Yeryüzünü dolduran milyarlarca insan sömürüden kurtulmak için, her gün her saat düşünmüyor, çabalıyor mu?

Bugün, bir avuç çıkarıcı, savaş delisi haydutun dışında bütün insanlık barışçı bir dünya istemiyor mu?

Bugün yüzlerce mazlum ulus, azınlık, özgürlük ve eşitlik için kan ter dökmüyor mu?

Öyleyse "Komünizm Öldü" denilebilir mi? O halde, bu sav, insanlık dışı niyet ve özelemlere sahip ABD Başkanı Bush ve onun gibi haramiler sultanının öznel temennisinden başka ne olabilir?

Sovyet Halk Temsilcileri Kongresi'nin 5 Eylül kararlarından sonra Boris Yeltsin ve Mihail Gorbacov'la, canlı bir sabah yayını yapıldı. Amerikan izleyicilerinin sorularını yanıtlayan Gorbacov ve Yeltsin, sosyalizmin bir "hata" olduğunu ve "başarısız" kaldığını söylediler. Gorbacov, "uyguladığımız model başarısızlığa uğradı. Bu başarısızlığın yalnızca bizim için değil, herkes için ders olduğu inancındayım" derken, Yeltsin de, "Ülkemizde uygulanan model halkımız için trajedi oldu. Belki daha küçük bir ülkede uygulanırsa başarılı olabilirdi. Ancak şunu açıkça söylemek gerekir ki, komünizm güzel olmakla birlikte ütöpik bir düşüncedir. Yaşadığımız deney de güzel bir idealin trajik sonudur" dedi-

er. ABD Başkanı George Bush ise, "Bu yalnız SB'inde komünizmin ölüm ilanı değil, tüm dünyada ölüm ilanıdır" dedi.

Oysa tam tersine, baylar, Marks'ın ve komünistlerin öngörülerini her gün daha çok doğrulanıyor. "Sosyalizm, henüz kimin kazanacağını belli olmadığı, işçi sınıfının burjuvazininin direncini kırmak için" gerek duyduğu bir diktatörlüktür, işçi sınıfı burjuvazisinin direncini kırmayı başaramadığı zaman geçici olarak iktidarı onlara kapırabilir diyenler komünistlerdir. Sosyalist dünya devriminin inişli-çıkışlı ilerleyeceğini, ancak iktisadi gelişme, teknolojik ve bilimsel ilerleme, sosyal örgütlenme hergün daha çok komünizmin teknik ve insansal temelini oluşturur ve pekiştirir; buna koşut olarak büsbütün üretime yabancılaşan sömürücü sınıf tamamen gereksiz hale gelir ve emeğin kendisine yabancılaştığı üretim araçları ve sermaye büsbütün kontrolsüz ve tahripkar hale geleceği için insanlığın onu kolektif denetim altında kendi hizmetine sunması daha çok ivedi ve zorunlu hale gelir (özetle) diyen Marks'tır.

Yaşadığımız dünyanın baş döndürücü teknolojik ve iktisadi gelişimi, bellibaşlı üretim kollarında dev tekeller yaratıyor mu? Bunların her biri yeryüzünü baştanbaşar sarmıyor mu ve yüzbinlere varan işçiyi, mühendisi, idari personeli, teknisyeni bir araya toplamıyor mu ve tekel şirketlerinin sahiplerine gerek duymadan tıkr tıkr işlemiyor mu? Ama buna karşılık kapitalizmin iktisadi anarşizmi, bunları başıboş ve tahripkar hale getirmiyor mu? Pazar bulamadığı zaman, kriz içinde partal partal çökmüyor ve yüzbinlerce insanı işsiz ve aç ortada bırakıyor mu? Ya da rekabet içinde insanlığı savaş mezbahalarına ve savaş makinalarıyla insanlığın bu donmuş göz nuru emeği yerlebir edilmiyor mu? Yine bu kapitalist rekabet ve kâr dürtüsü içinde yeryüzünün bütün güzellikleri, doğası, atmosferi, denizleri, orman ve tüm bitki örtüsü, kısacası insanlığın yaşam ortamı kirletilip yok edilmiyor mu? İnsanı hergün daha çok

emeğine yabancılaştıran ve insanı kendi cansız emeğinin robotu haline getiren bu düzen ters bir düzen değil midir?

Demek ki, "ölen" komünizm değildir, kapitalizmin bir biçimidir, yani seçeneklerinden biridir. O halde kapitalizmin yaşama seçenekleri giderek azalıyor demektir! Gerçek budur. George Bush, koruyuculuğunu üstlendiği kapitalist-emperyalist sistemin seçeneklerden birinin iflası ile, asıl "ölüm çanı"nın kendileri için çaldığını farkında mıdır? Sovyet halklarının "özgürlük" çığlığının dalgalanarak bütün dünyaya ve Kuzey Amerika'ya ulaşınca nasıl bir güç ve etki göstereceğinin farkında mıdır? Çünkü insanlar "kapitalizm" değil, özgürlük istiyor, demokrasi istiyor. Bu çığlıklar dünyaya yayılıp yankılana yankılana, her ülke ve bölgenin yerel özellikleri ve çelişkilerinde değişik biçimler alarak, insanların bilincini uyararak daha anlamlı ve bilinçli hale gelecektir. Biz insanlığa güveniyoruz, çünkü güzel bir dünya arayışı ve çabası içinde bulunduğunu, bu çabasını Bush gibi emperyalist zorbalara karşın inatla ve ısrarla sürdürüyor. Biz insanlık için gerçeği söylüyoruz, çünkü Bush vs. gibi tekel çıkarlarının adamı değiliz, bilincimiz kapitalist açgözlülüğün bencilliği ile çarpılmıyor; insanlık çıkarının adamıyız ve sadece insanlığın mutluluğu için düşünüyoruz.

Sovyetler halklarının yaşanan olgusunda da kokuşmuş emperyalist dünyanın ideologları ve önderleri için sevinecekleri bir şey bulamıyoruz. Onlar kötü olan bir şeyi yıktılar ve daha iyi bir şey kuracaklarına da güveniyoruz. Yaşanan şeyin yıkılması gerektiğini komünistler 30 yıldan fazladır söylüyor ve sovyet halkları onu yıktı. Sovyet halkları daha iyisini arıyorlar, Amerika ve Türkiye gibi daha kötüsünü değil. Galiba emperyalist liderlerin anlayamadığı işte budur.

(*) Gorbacov, "Birlik içinde bir köyün hangi cumhuriyetin sınırları içinde yer aldığı çok fazla önemli olmadığı, ancak işin içine "bağımsızlık" konusu girdiği anda, bu durum değişir" dedi.

EGEMENLER NASIL BİR GENÇLİK İSTİYOR?

Kendi sınıfsal varlıklarının devrimci hareketlerin hedefi olduğunu farkedemeyen egemen sınıflar, varlıklarına yönelik olan bu can alıcı tehdidi yok etmek, ortadan kaldırmak veya ezmek için kutsal diye nitelendikleri nice değerlerini elden çıkarmada tereddüt dahi göstermezler. Bunu yaparken gözlerini kırpamazlar, bu uğurda dinlerini de vatanlarını da feda edebilirler.

Bu kerte alçalmakta yüzü kızarmayan egemenler, baskı altında tuttukları kitlelerin devrimci hareketlenmeleri karşısında bu kitlelere saldırmayı, onları yakalayıp hapislere doldurmayı, işkencelere tabi tutmayı ve nihayetinde kalletmeyi doğal ve gerekli görevler olarak görürler.

Sınıfsal varlığının ve kokuşmuş düzenin kaynaklık ettiği çıkarlarının devamından başka birşey düşünmeyen egemenler, bu varlık ve çıkarlar için gerektiğinde ülke gençliğini de gözden çıkarırlar ve topyekün gençlik imhasına girişirler.

İnsanları imha etmek sadece, fiziksel varlıklarını ortadan kaldırmakla olmaz. İnsanları imha etmek aynı zamanda, düşünsel ve fiziksel üretici ve yaratıcı yetilerini ortadan kaldırmakla da mümkündür. Ki burjuvazi çoğu kez bu ikinci yolu seçer. Çünkü toplumsal üretimin en yaratıcı faaliyetlerin dışına çekilen insan tipi uyuşuk bir hal alır ve düzenle arasındaki sınıfsal çelişkileri

göremez. O fiziksel anlamda canlıdır; yer, gezer, nefes alır ama politik, kültürel, sanatsal, bilimsel vb. alanlarda bir ölüden farksızdır.

Sınıfsal ve ulusal baskılar ve bu baskıların derinleştiği çelişkiler paralelinde ortaya çıkarak, kendini hissettiren toplumsal hareketlenme ve bu hareketlenmenin ivme kazanmasıyla sarsılan burjuvazi, öncelikle toplumun en dinamik kesimine yönelir ve imha operasyonlarını bu kesim üzerinde daha sistemli ve planlı bir biçimde yoğunlaştırır.

Halen mevcut siyasal arenanın en dinamik kesimini, çeşitli sınıf ve tabakalardan oluşan gençlik-özelliikle de devrimci gençlik oluşturmaktadır. Bu durum geçmişteki siyasal hareketlenmelerde de aynıydı.

Günümüz Türkiye'sinin yakın geçmişinde gençliği sindirme ve imha operasyonları en acımasız şekliyle uygulama alanına konmuş ve halende sürdürülmeye çalışılmaktadır. Bunun nedeni, gençliğin devrimci dinamizminin her defasında, gerici burjuva devleti için tehditkar bir hal almasıdır.

Ülkemizde yaşanan toplumsal muhalefete ve bu muhalefetin kaynaklık ettiği devrimci ve ilerici hareketlenmelere göz attığımızda, gençliğin atılımlarının ve bu atılımların sonuçlarının önemini kolayca görebiliriz. Ve kaçınılmaz olarak ta bu kesime

yönelen baskıları.

1950'li yılların ortalarında başlayarak, önce Fikir Kulübü, daha sonra bu kulüplerin yaygınlaşmasıyla federasyona dönüşmeleri sonucu oluşturulan FKF ve yine ülke genelindeki devrimci gençlik hareketlerinin yükselmesi ile oluşturulan Dev-Genç, gençlik örgütlenmelerinin en yaygın yaşadığı dönemlerin ürünüydü. Ve egemen sınıflar bu dönemlerde, gençliğe artan şiddetle yönelmiş, 1980'den itibaren de bu yönelim topyekün hücum biçimini almıştır.

1954 yılında üniversite çevresi Kemalist aydınlarca oluşturulan Fikir Kulübü, 1956'da oldukça masumane bir protestodan dolayı, baskıya maruz kalıyordu.

1960'lara doğru gençlik içindeki kıpırdanmalar hız kazanıyor ve 28 Nisan 1960'ta İstanbul'da bir genç öldürülüyor. 29 Nisan'da ise, bu olayı protesto etmek isteyen öğrenciler, Ankara SBF de polislin kurşun yağmuruna tutuluyor. Birçok öğrenci yaralanırken, 58 öğrenci de cezaevine yollanıyordu. Düzenin en hafif hareketlenmeye, en masumane kalkışlara verdiği yanıtlar bunlardır.

Bu örnekler, burjuvazinin gençliğe bakışını ve yaklaşımını göstermesi açısından ilginçtir. Ama asıl çarpıcı olan 27 Mayıs askeri darbesinden ve bu

darbenin ürünü olan 1961 anayasasından sonraki gelişmelerdir.

27 Mayıs darbesi gerici egemen sınıfların kendi aralarındaki çatışma sonucu Amerikancı kliğe karşı yapılmasına ve gençliğin —ilerici gençliğin— tam desteğine sahip olmasına karşın, Kızılay'da "Kahrolsun Amerika" diya bağırarak öğrenciler ve gençler saldırıya uğruyorlar. İçlerinden 26'sı gözaltına alınıyordu. Arkasından da iktidar sahipleri tarafından "hainlik"le suçlanıyorlardı.

Bu dönemde üniversiteler, hatırı sayılır derecede özerkliğe sahip, çalışan gençliğin örgütlenme olanağı genişti. 70'li yıllara gelinceye kadar gençliğin örgütlenmesi önceki yıllarla kıyaslanamayacak ölçüde genişliyor, eylemlerin etkisi artıyordu.

Akademik istemlerle ortaya çıkan gençlik, örgütlülük kazanıyor ve siyasal iktidara yönelik politik istemlerini dile getiriyordu. Hızlı bir bilinçlenme dönemine girerek çığ gibi geliyor, yeni aynı dönemde devrimci önderlerini ortaya çıkarıyordu.

Henüz merkezi örgütlenmeyi sağlayacak ML bir parti yoktu ve gençlik hareketine damgasını vuran öğrenci gençliği, ağırlıklı olarak küçük burjuva sınıf karakterine sahipti. Merkezi örgütlenmelere gidildikçe, politik hedeflere ve iktidara yönelen devrimci gençliğe karşı, egemen sınıflar en azgın saldırılarını gerçekleştirdiler. 71-73 yılları arasında yaşanan bu saldırılarda devrimci önderlerin çoğu katledildi, binlerce devrimci demokrat ilerici tutuklandı.

Gençlik bir yandan fikri imhaya uğrattılırken öte yandan da işkencelerden geçirilerek cezaevlerine dolduruluyordu.

Gençlik hareketlerinin çıkış

noktasının üniversiteler olduğunu gören yöneticiler, buralar üzerindeki denetimlerini arttırma yoluna, 1961 anayasasıyla verdiklerini tekrar geri alma yoluna gittiler.

Sınıfsal nitelikteki parti örgütlenmeleri ile devrimci kitle örgütlenmelerinin yaygınlaşması ve itici önemdeki gençliğin bu örgütlerde yerini almasıyla, büyük önemde gelişmelerin yaşandığı 1974-80 arası dönem en güçlü devrimci dönem oldu. Bu dönem gerici iktidar sahipleriyle o güne dek yaşanan en açık hesaplaşma dönemi idi. Basmakta oldukları zeminin hızla kaymakta olduğunu gören komprador burjuvazi ve feodal beyler kurtuluşu açık faşizmde buldu.

12 Eylül'ün mimarı cuntacı faşist generaller hakların kırımını dahi halkın elinden alırken, dört elle solu boğmaya girişti. Azgınca girişilen bu karşı devrimci saldırıların en büyük darbesini devrimciler alırken, gençlikte dağıtıldı. Faşist darbe genelde halka özelleştirildi, halkın sol kesimine karşı idi.

Solun büyük çapta gençlik içerisinde örgütlendiğini bilen cuntacılar, gençliğin üzerine giderken özel yöntemler kullandılar.

Yine devrimci örgütlerin çıkışlarını üniversite gençliği hareketlerine bağlayan generaller, üniversiteleri, dolayısıyla da gençliği "adam etmeye" giriştiler. Aydınlanmayla devrimci gelişmenin paralellliğini farkettiler ve çareyi gençliği karanlığa itmekte buldular. Meydanlarda bar bar bağırıyorlardı, "üniversiteler terörist yuvası haline gelmiş", "okullarda çocuklarımızın kafasına zararlı fikirler sokuyorlardı" diye. Ve böylece üniversiteler üzerindeki korkunç baskılarına haklılık kazandırmayı amaçladılar. Gençleri her fırsatta "sizi

kandırıyorlar, sakın oyuna gelmeyin ha", diye korkuttular. Demek ki bunlar gençleri kandırılacak insanlar olarak görüyorlar. Buna şüphe yok. Çünkü gençleri her fırsatta kandırmaya çalışan onlardır.

Üniversiteler medrese, askeri kışla karışımı ucubuk kurumlar haline getirildi. Kısmi özerklikleri elinden alındı, buralara resmi ve sivil polisler yerleştirildi. Okutulan derslerin içerikleri tamamen yozlaştırıldı. İçleri boşaltıldı. Demokrat, ilerici öğretim üyelerini üniversite dışına atıp gerici ve faşistleri de öğretim üyesi yaptılar. Okullarda dayaklı eğitimi yaymamaya çalıştılar. Öğrencilerin örgütlenmesine engel olmak için sayısız engeller yarattılar. Kendilerini yollarda meydanlarda ilkokul öğrencilerine karşılatarak cuntacılar üniversite gençliğine politikayı yasakladılar. Gençliği fuhuşa iterken, diğer yandan da üniversiteli kızları kızılık muayenesine tabi tuttular. Daha bunlar gibi yüzlerce, binlerce uygulama yaşandı, halende yaşanmaktadır.

Üniversiteleri, üzerine oturdukları ve kendi varlıklarını havaya uçuracak dinamitler gibi gördüler. Hızla bu dinamitten kurtulmak için önlemler almaya giriştiler. Akademik yaratıcılığın ve aydınlanmanın odağı olması gereken üniversiteler, bir çırpıda gençliği yozlaştırma merkezleri haline getirildi. Ülke genelinde hızlı bir yenilgi ve çöküş süreci yaşanırken üniversite gençliği bu çöküş karşısında hareketsiz kalarak seyirci konumuna düşürüldü.

Toplumsal dalgaların ve devrimci muhalefetin geliştiği önceki dönemlerde olduğu gibi, egemen sınıflar gençliği bir defa daha günah keçisi gibi gösterip, gelişmelerden dolayı bu kesimi suçlayarak öğretiler

gençlik tehlikesi imajını yaratmaya çalıştılar. Egemenler, kendileri için tehlike olan bu kesimi toplum için tehlikeymiş gibi göstermeye kalkıştılar. Doğası gereği girişken, dinamik ve yürekli olan gençliğin bu özelliklerini iyi bilen egemenler, çareyi gençliğin enerjisini elden geldiğince kırmak, kıramadığı kadarını da başka yönlerde (kendileri için tehlike arzetecek alanlara) akıtmakla buldu.

İşçinin, memurun ve köylülüğün politika yapmasını yasalarla engelleyen burjuvazi, öğrenci gençliğin boynuna da aynı halkayı geçirerek, özlediği uyuşuk ve durgun toplum mozaikini tamamlamayı hedefledi. Böylece doğrudan halka yönelik icraatları kaşısında ne şekilde gelişirse gelişsin hiçbir kısırdanmaya tahammülleri olmadığını bir kez daha açıktan sergilediler.

Toplumun bütün kesimlerine gerici zoru ve baskıyı ulaştıran faşizmin uygulayıcıları, çalışan gençliğe de el attılar.

Çalışan gençliğin örgütlenmesini ortadan kaldırırken emeğine de büyük darbeler indirdiler. Öğrenci gençlikten farklı olarak, üretimin içinde bulunan bu kesim sınıf ideolojisiyle yeni yeni tanışıp örgütlenmekte idi. Çalışan gençliğin aktif kesimi, yani devrimci çalışmalar içinde bulunan kesim cezaevlerine doldurulurken bu kesimle uzaktan ya da yakından bağı olanların da işleri ellerinden alındı. Böylece işsizler ordusu, genç işsizlerle bir kez daha şişirildi.

Hedef; gençliği dört bir yandan kuşatarak önce çaresiz bir konuma düşürmek sonra da yoz reçetelerle sahte çarelerin kucağına itmektir.

Toplumun bu en dinamik kesiminin arabesk kültürle uyuşturup, kadercilğe teslim etmeye çalıştılar. Fuhuşu teşvik

edip yaygınlaştırdılar. Bir yandan kur'andan ayetler ve hadislerle meydanlarda ve iletişim araçlarında topluma seslenirken, öte yandan genç kızlar ve erkekleri fuhuşa ettiler.

Gençliği, denetimlerine aldıkları mafyalara sokuşturdular. Cinayet şebekeleri yaratarak resmi katiller türetiler. Köşebaşlarını birahane vb. türden yerlerle donanmasına sebep olurken, buraların uyuşturma ve uyutma merkezleri haline gelmesini sağladılar. Denetimleri altına aldıkları disko, bar vb. gibi yerlere bol bol uyuşturucu maddeler akıttılar. Politik yönelimleri olan gençleri ise, içi boşaltılmış kavramlarla dolmalarını sağlayacak entel denen aydınları ucubelerin yanına ittiler. Böylece bu kesim, egemen sınıfla kendi arasındaki sınıfsal çelişkiyi toplumla kendi arasındaki çelişkiymiş gibi görmeye başladı.

Bir bütün olarak topluma özellikle de gençliğe köşe dönme felsefesini dayatarak, insanları soysuz umutlarla zenginlik nöbetlerine tutulmasını istediler. Bu nöbete tutulacak toplumun her türlü ahlaksızlığı, soygunu, sömürüyü mübah sayarak, yaşam felsefelerini bu yönde araştırmaya yöneleceğini biliyorlardı.

Çalışan gençliğin sınıf karakteri, öğrenci gençliğin sınıf karakterinden sağlam olmasına rağmen bu kesimde emeğine yabancılaşmaktan kendini kurtaramadı. Üretimden kopuk olması öğrenci gençliği sınıfsal yönden, çalışan gençlikten daha geri bir durumda olmasını sağlıyor, ancak ilk etapta entellektüel faaliyetlerin, bir bütün olarak da akademik faaliyetlerin doğrudan içinde bulunan öğrenci gençliğin çalışan gençliğe nazaran daha bir avantajlı durumdadır. Akademik faaliyetler sonucu bilimle yüz yüze gelen bu gençlik kesimi, sosyalist ideolojiyle,

çalışan gençlikten daha önce tanışma olanağı bulur. Aydın, öğrenci gençlik bu olanağı en yararlı biçimde, ideolojiyi gerçek sahiplerine, yani çalışan kesime götürmekle yerine getiremediği içindir ki çalışan gençlik sınıfsal yapısından beklenen direnci gösteremedi. Dolayısıyla egemenlerin yoz reçeteleri bu kesimi büyük oranda etkiledi.

Nasıl ki üniversitelerde bir yandan fuhuş yaygınlaştırılırken, diğer yandan da aynı üniversitelere mescitler kuruluyor idiyse, çalışan gençliğe de yaklaşımda bir yandan ahlaksızlığın egemen olduğu yöntemler, diğer yandan da din kullanıldı.

Bütün bu yapılanların adı tek kelimeyle kişiliksizleştirme operasyonu idi. Ve gençliğin ağırlıklı bir bölümü kişiliğinden soyutlanma tehlikesi içine düşmüştü.

Gençliği ele alırken, cezaevi gençliğine de değinmek gerekir. 80 darbesi ile gençliğin üzerine, zincirlerinden boşanırçasına yöneltilen baskı işkencehanelerin ve cezaevlerinin gençlerle dolmasını sağladı. Toplumsal muhalefetin, ileri kesimleri (esas olarak ileri kesimleri) bu yollarla kıyımdan geçirildi. İşkencehanelerin ve cezaevlerinin kapıları, bu kesim için ardına kadar açıldı ve arkasından bir daha açılmamacasına kapatıldı. Ülkenin her alanında işkenceci uygulamanın egemenliği daha bir pekiştirilerek, sayısız işkence merkezleri kuruldu. Döndürülmeye başlanan işkence şeritleri üzerinde yüzbinlerce insan yatırıldı. Bir çok devrimci anında katledilirken, bir çoğu da sonu ölümle biten uzun süreli işkencelere uğratıldı. Darağaçları kuruldu. Onbinlerce devrimci, demokrat uzun ve sistematik imha politikasına tabi tutuldu. Bu insanlar, devrimci mücadelenin ileri mevzilerinde yer alanlardı genellikle ve

çoğunluğu gençler oluşturmaktaydı.

Bir yandan dışardaki muhalefeti ezmeye çalışan faşist cunta, diğer yandan da cezaevlerine yükleniyordu. Dışardaki devrimci muhalefeti ezdiğine inanmasıyla da cezaevlerine yönetimi vahşet boyutlarına vardı. Faşist Cunta, önüne cezaevlerinde uygulanmak üzere CIA patentli ve Hitler nazizminin uygulamalarını da içeren bir program koymuştu. Programın amacı, bu insanları her yönden kuşatıp teslim almaktı. Kendilerine güvenlerini yitirmelerini sağlayıp, onurlarından ve kişiliklerinden soyutlamaktı amaç.

Bu amaca ulaşabilmek için kaba güç en yoğun biçimde kullanıldı. Hafızaları köreltip beyin yıkama seansları düzenlendi. Büyük bölümü bilinçten nasibini almış olan bu insanlara zorla Kemalizm dayatıldı, din dersleri verildi. Bunları yaparken içeriye günlük gazete bile sokmayan bu şartlatanlar mahkumlara zorla seks dergileri ve gazeteleri satıyorlardı.

Türkiye devrimci mücadele tarihinde o güne dek daha önce yaşanmamış yoğunlukta bu karşı saldırı ülke genelini etkisi altına alırken en büyük payı cezaevlerindeki devrimciler aldı. Durum böyle olmasına rağmen, gerici zor dayatmalar karşısında, direniş geleneğinin bayraktarlığını yine de cezaevlerindeki devrimciler yaptı. Teslimiyetler yaşanmasına rağmen, cezaevlerine damgasını vuran devrimcilerin direnişleri oldu. Düşmanın elinde bulunmalarına rağmen, kendilerini silahsız hisstemediler. İrade, inanç ve azmi en büyük silaha dönüştürerek, faşist zora karşı koydular. Özellikle Diyarbakır ve Metris zindanları dönemin direniş kaleleri oldu. Dışardaki geleneksel devrimci muhalefet cezaevlerine de taşınarak, ülkenin her

alanında mücadelenin bastırılmadığının kanıtı olundu. Ve onlarca genç devrimci direne direne yaşamlarını feda ederken, dönemin onur kaynağı oldular. Cezaevindeki gençlik yine aynı dönem gençliğin onuru ve yüz akı oldu. Gençlik ülke genelinde teslim alınırken cezaevlerinden teslim alınamadı. Bunun en büyük nedeni, cezaevindeki gençlik kesiminin, temsil ettikleri sınıf ve tabakaların ileri mevzilerinde yer almaları, sınıfsal ideolojiyi tanıması olmaları ve örgütlülüğü yaşamalarıydı.

Egemen sınıflar, sınıfsal varlıkları için gençliği tehdit unsuru olarak görmüşler ve bu tehdidi ortadan kaldırmak için, hem gençliğin fiziksel varlığına yönelmişler, hem de gençliği işlevlerinden koparacak tarzda beyinlerine yönelmişlerdir.

Gerici güçlerin bu yöneliminin ana nedeni gençliğin biyolojik yapısından değil, onun sınıfsal bağlarından kaynaklanmaktadır. Gençlik her ne kadar biyolojik özelliklerinden dolayı atılgan, cesur ve dinamik ise de bu dinamizm cesaret ve atılganlık köhne düzene karşı kullanılmadıkça, yani politik amaçlarla özellikle de işçi sınıfının yararına kullanılmadıkça pek bir şey ifade etmez. Oysa ülkemiz gençliğinin geneli, sınıfsal bağları itibarıyla düzenle sıkı çelişmelere sahiptir. Dolayısıyla da gençliğin enerjisini dinamizmini sınıf savaşımını, düzene yöneltmesi yani egemen sınıflarla arasındaki çelişkiyi ortadan kaldıracak biçimde kullanması gerekli ve zorunludur.

Gençliğin sınıfsal bağları nelerdir? Gençliğin sınıfsal yapısının yanısıra yakından baktığımızda ezici çoğunluğun, düzenin, yarı-feodal, yarı-sömürge sistemlerindeki egemen sınıfların doğal muhalifleri diye niteleyeceğimiz sınıflara ve bu sınıfların çeşitli

katmanlarına mensup olduğunu görürüz. Gençlik, genel olarak proleter, yarı-proleter, köylü, küçük-burjuvazinin sol kanadı kökenlidir. Bir başka deyişle gençlik işçi, emekçi, yoksul köylü, yarı mülk sahibi köylü, memur, esnaf, tüccar, serbest meslek sahipleri kökenlidir.

Bu sınıfların düzenle her zaman şu veya bu şekilde çelişkileri vardır. Bu çelişkiler de değişik şekillerde sınıfın gençliğine yansır. Hatta bir kısmı bu çelişkileri doğuran ilişkilerin doğrudan içindedir. Örneğin çalışan bir genç, emek sermaye çelişmesini doğrudan yaşar. Egemen sınıfları korkutan da sınıf çelişkilerinin farkına varacak olan gençliğin enerjisini, dinamizmini bu yönde kullanmaya kalkmasıdır. Onlar gençliğin doğal enerjisini bilir ve bu enerjinin belli odaklarda toplanıp kendi üzerlerine çakılmasından korkarlar. Bu yüzden gençliğin politik faaliyetlerde bulunmasını engelleyerek enerjilerini ve dinamizmini kendi denetimlerindeki mercilere akıtmayı isterler. Böylelikle gençliğin kendileri için tehditkar olma özelliğini ortadan kaldırmayı hedefler. Yani hem kendi düzenlerini devam ettirecekler, hem de varlıklarına yönelecek tepkileri ya köreltecekler ya da başka hedeflere yönlendirecekler. Sınıflar çelişkiler derinleşerek sürerken gençlikte duyarsız kılınacaktır.

Tek kelime ile apolitik gençlik istiyorlar. Gençlik politikleşmemeli, dolayısıyla politik anlamda hareketsiz kalmalı, yine bu anlamda kişiliksizleşmeli, politik gençlik egemenlerin korku kaynağıdır. Geçenlerin politikleşmesi onlar için gençliğin devrimleşmesi anlamına gelir ki bu da doğrudur.

Çünkü gençlik ne zaman politikleşmeye başladıysa devrimci

uyanış ve hareketlenme artmıştır. Politikleşen gençlik sınıfına ulaşır, ona bilinç götürür, mücadelenin aktivitesini artırır. Gençlik hareketi olarak ortaya çıkan dalgalanma gençliğin sınıfsal birleşmesiyle sınıfsal dalgalanmaya dönüşür. Bu da komprador burjuvazi ve toprak ağalarının kendi uçurumlarını göstermeye yeterde artar.

Düzenin sahipleri, gençliğin bir bütün olarak politikadan uzak tutulması için her gençlik kesimine biçimsel farklılıkları olan politik tutumlarla yönelirler.

Çalışan gençlik için, çeşitli engeller yaratarak sendikalaşmasını önlemeye çalışırlar. Sendikalaşabilen genç işçinin önüne sarı sendikalardan oluşmuş seçenekler sunarlar, yine sendika yönetimine girebilmesini engellemek için yasalar çıkarırlar. Daha da ileri giderek sendikaların partilerle ilişki kurmasını yasaklarlar. Bu yasak egemenlerin korkularını en iyi biçimde yansıtmaktadır. Çünkü mevcut partiler düzenin hatta düzenin en geri kesimlerini temsil etmesine mevcut sendikalarda tamamen devletin denetiminde olmasına rağmen, bunların birbiriyle ilişkilerinin yasaklanması gibi üçlü bir güvence sisteminin getirilmesi korku tepesinin Everest'te yüksek olduğunu göstermektedir.

İşsizliğin korkunç boyutlarda seyrettiği ülkemizde çalışanlar için işinden olup, işsizler ordusuna katılmak demek, ekonomik yaşamlarındaki karanlığın derinleşmesi demektir. Bunu yakından bilen burjuvazi, bu durumu büyük bir silah haline getirerek acımasızca kullanır ki bu silah genç işçiye karşı çok daha rahat ve daha sık kullanılmaktadır. Çünkü genç nüfusun yoğun olduğu ülkemizde işsizlik, kıskaçları arasına daha çok gençliği

almaktadır. Egemenler, işini kaybetmesi halinde yerinin, işsizler yığından biri tarafından anında doldurulacağını bilen genç işçinin, daha riyakar ve tepkisiz olacağını hesaplar. Böylece işsizlik olayı yönetenler için utanç ölçütlerinden biri olacağı yerde bir silah olup çıkar. Sonuçta genç işçinin işinden olmaması için politika ile ilgilenmemesi dayatılır. Başta, henüz sınıfının ideolojisiyle tanışmamış olan genç işçi bu durumda genellikle geri adım atar.

Bütün bu önlemlerin yanında çoğu kez, polisiye ve militarist önlemlere de başvurulur ki buradaki amaçta salt korku yüklemeye yöneliktir.

Bu önlemlerle genç işçinin sınıfına, bir başka deyişle varlığına yabancılaşması hedeflenir.

Öğrenci gençliğin apolitikleşmesi için, benzer bazı önlemlerin yanında, çok daha farklı önlemlerde dayatılır.

Öncelikle öğrencinin politik örgütlenmesinin önüne geçerek, gençliğin bir çatı altında toplanmasını engellemeyi, böylece, dağınık, birbirinden kopuk bir kitle yaratmak isterler. Bunun için gençliğin biraraya gelmesini sağlayacak türden örgütlere ya izin verilmez ya da bu izin kullanılmayacak hale getirilerek verilir. Öğrenci gençliğin dernekleşme hakkı (Bu gün olduğu gibi) yasalarla tanındığı halde keyfi ve fiili olarak engellenerek iğdiş edilir. Bu engeller aşılmaya çalışıldığı durumlarda ise çoğu kez fiili zor kullanılır.

Okullara açık ve gizli polisler yerleştirilir. Gizli politik amaç, genellikle istihbarat ve provakatif faaliyetlerdir. Açıktan dolaştırılan polis ise korkuluk görevi görür. Bununla gençliğin psikolojik olarak etkilenmesi böylece korku içinde yaşaması amaçlanır. Polisin her an yanbaşında

olduğunu gören öğrencinin sindirilmesi politik uğraştan alıkonacağı hesaplanır.

Egemenler gençliğin içerisinde bulunduğu akademik alanı, gençliğin entellektüel faaliyetini, deyim yerindeyse hadım ederler. Okullardaki ders programlarını sıkı denetime alarak merkezi müfredatlar hazırlarlar. Her sınıfsal düzende bilim kaçınılmaz olarak egemen sınıfların yararına kullanılmaktadır. Türk egemen sınıfları da bilimi kendi yararlarına kullanmaya çalışmalarına rağmen, yine de bilimden korkuyorlar. Çünkü bilim öğrenildiği zaman susatan, öğrenildikçe öğrenme arzusunu kamçılayan bir gerçekliktir. Şu veya bu oranda bilimle tanışmış beyinlerin kabaran öğrenme istekleri sonucu toplumun içinde bulunduğu gerçek durumu yakalamalarından korkarlar. Bu yüzden merkezi müfredatlarla öğrencinin kafasının mümkün olduğunca yoz kültürle dolmasına çalışırlar. Bilgi diye kafalara ıvır zıvır sokuştururlar. Öğretim elemanları arasında eleme yapılarak demokrat, ilerici, bilim ve akademik ahlak sahibi öğretim elemanları okul dışına itilir. Öğretim kadroları düzenle muhalefet göstermeyen ve düzenle arasında çelişki görmeyenlerle doldurulur. Gerici kadrolar akademi alanına egemen olur, öğretimde kalite korkunç bir düzeye iner, gerici niteliğe bürünür. Vizeler, final barajları, finaller öğrencinin başını kaldırıp ta dışarıdaki dünyada neler olup bittiğinin farkına varmaması için özel olarak düzenlenir. Ve genellikle öğrenci iki sınav arasına sıkıştırılır. Yıllık harçlar, genel ve ders yayınlarının pahalılığı, yurt sorunları Osmanlı'dan kalma yurt yönetimleri gibi sayısız yan sorunlarla öğrenci her yerden kuşatılmış olur.

Demoralize olan gençlik kitlesi yozlaşmaya ve yaratıcılığını yitirmeye başlar. Umutsuzluk, yaşamın ilerisine bakma gücünü elinden alır, tüketir. Nemelazımcılık gelişir, dağınıklaşır, giderek üniversiteler bezgin ihtiyarlar yurdu haline gelir. Öğrenen insanların yerine oyalanan insanlar alır. Yakın zamana kadar ülkemiz üniversiteleri bu durumda idi. Ve halende üzerinden bu durumu atabilmiş değil.

Toplumun genelini politika dışına mahkum etme anlayışı ve bu yöndeki operasyonlar, gençliğin çalışan ve öğrenci kesimlerini etkisi altına alırken, işçi gençliğin bunlardan etkilenmemesi olanaksızdır. Hatta bu operasyonlar işsiz kesimi daha bir sürüklüyor.

İşsizlik, ülke gençliği arasında veba gibi dolaşmakta, yaygınlaşmaktadır. İşsiz gençliğin durumu gençliğin diğer kesimlerine göre çok daha yürekler acısındır. Ekonomik baskı en çok bu kesimi preslemiş, kelimenin tam anlamı ile bunalım hammalları yaratmıştır. Nitekim toplumumuzdaki sayısız sorunları gözönüne getirdiğimizde ekonomik yokluk gibi sersemletici olanını bulamayız. Gençliğin kişiliği en çok hırpalanan ve moral değerleri en çok tahrip edilen kesimi, işsiz kesimdir. Olumlu-olumsuz hiç bir değer üretmeyenler önce kendilerine olan güvenlerini saygılarını yitirirler. Zamanla kendi dışındaki, çevresindeki saygınlıktan da olur. Giderek kendini kanıtlama, saygınlık oluşturma hırsıyla dolar. Bu hırsla, artık her işe gözü kapalı olarak atılabilir bir durumda bulabilir kendini. Zaten aşındırıla aşındırıla adam akıllı inceltilen değerler, hepten gözden çıkarılır ve bataklığa yollarını burjuvazinin döşediği çöplüğe bir dönemeç kalır ki, o da söz konusu bireyin girişimidir.

Egemenler bu gençliğe, köşe dönme, fırsatçılık, kapkaççılık sunmuşlardır. Bütün propaganda araçları bu yönde kullanılarak gençliğin dikkatleri bu yöne çekilmiştir. Televizyon, gazeteler vb. hep 'meteliksiz yaşama atılan gencin nasıl zengin olduğu' öyküleriyle doldurulmuş, insanlara sahte umutlar satılmıştır.

Gençliği önce işsiz ve aç bırakırlar, sonra da buğday ambarlarını hayal etmesini öğütlerler. Bu propagandaların gençlik üzerindeki etkisini, genç mafya babalarına, sayıları her geçen gün artarak adeta sektörlaşen telekız furyasına, şans oyunları hummasına bakarak netlikle görebilmek mümkündür.

Yasal-gayri yasal, hiç bir alanda, etkili bir örgütlenme gücü gösteremeyen bu kesim, gençliğin en dağınık kesimdir. Bu yüzden sayıları birkaç milyonu bulan koca bir kitle, tepkisini somut bir biçimde ortaya koymamakta, kendi bunalımıyla başbaşa kalmaktadır.

Egemen sınıflar, hangi kesime ait olursa olsun bütün gençlik için hedefleri değişmeyen programlar uyguladılar. Onlara göre gençlik, ekonomik, siyasal sosyal, kültürel bunalımlarla debelenirken, bu bunalımların nedenini, niçinini, kaynağını ve çözüm yollarını düşünmeyi, bu yönde arayışlara girmeyi akıllarına getirmemeliydiler. Genç insan öylesine uyuşturulmalıydı ki, cezaevlerinde, işkencehanelerde, dağlarda, sokaklarda, insanlar katledilirken, o futboldan sözetmeli, arabesk dinlemeli, birahanelerde deşarj olmalıydı. Kaba koyu baskılarıyla, hedeflerine büyük ölçüde ulaşan egemenleri, yine de rahatsız eden bir şeyler vardı. En suskun, en uyuşuk dönemlerde dahi, yaygın olmamasına rağmen gençliğin düzene muhalefetinin

temsilcilerinin bulunmasıydı bu rahatsızlığı doğuran. Sayıları yüksek olmasada, büyük şehirlerde ve kırsal alanların birkaç kesiminde devrimci muhalefetin örnekleri eksik olmadı.

Faşizmin uygulayıcıları olan cuntacılar, gerici zorun enlemesine ve derinlemesine yoğunlaştırılarak uygulanması ile, toplumsal muhalefetin bastırılıp, yok edileceğinin umudu ve hesabı içindedydiler. Bu hesap ve yöntem yeryüzündeki bütün gerici diktatörlerde benzer ve aynı nitelikleri gösterir. Bu yöntemlerle geçici başarılar elde eden egemenler, zafere ermiş komutan edalarıyla meydanlarda boy gösterirler. Ama çok geçmez, toplumsal yaşamın kendini dayatan çıplak gerçeği, eldivenlerinden arınmış bir el olur ve değdiği yerde silinmez izler bırakan şamarlara dönüşür.

Bu gerçek, toplumsal muhalefetin, sınıfsal ilişkilerle kopmaz bağlarla bağlı olduğu, muhalefetin çelişkilerden doğduğu gerçeğidir. Çelişkilerin oluşturduğu toplumsal muhalefet ve devrimci mücadeleler şüphesiz, sınıfsal nitelikteki bu çelişkilerin çözüme kavuşturulmasıyla sona erer. Egemenlerin açık zorlarını doruğa ulaştırdıkları açık askeri dikta dönemlerinde, bu çelişkilerin ortadan kalkmalarından veya azalmalarından söz edilemez. Tersine, bu çelişkiler egemen zorun artmasıyla yoğunlaştırılan sömürüye paralel olarak keskinleşir, egemen sınıflarla boyunduruk altındaki sınıflar arasındaki çizgiler kalınlaşır. Ama bu çelişkilerin kaynaklık ettiği toplumsal muhalefet ve devrimci mücadele geniş oranda bastırılarak, asgari seviyeye düşürülebilir, yenilgiye uğratılabilir, ancak yok edilemez. Çünkü devrimci sınıfın varlığı devrimci mücadelenin yok edilemeyeceğinin

kanıtıdır. Kaldiki ülkemizde '80 sonrası bir yenilgide yaşandı.

Bu yenilgi örgütlü olsun olmasın gençliğe de yenilgisidir. Örgütlü gençlik, içinde bulunduğu merkezi yapıdan dolayı, muhatap olurken, örgütsüz gençlik bu yenilgiye, örgütlü gençliğin ve yapıların yenilgilerine bağlı olarak, bu gençliğin ve yapıların yenilgilerinden sonra esas olarak muhatap kalmıştır. Çünkü örgütsüz kesim için asıl yenilgi ileride içinde olası örgütlenebilecekleri yapıların yenilgi nedeniyle geçici de olsa örgütlenme çalışmalarından yoksun olmalarıdır.

Siyasal arenadaki yenilgi, şüphesiz ağır kayıplara neden olur. Tersinden söylersek ağır kayıplar bir yenilgiye kaynaklık edebilir. Mücadele, yaşamın hangi alanında olursa olsun ve hangi konuda verilirse verilsin, yengi kadar yenilgi olasılığını da bünyesinde taşır. Yenilgi bir kez yaşanmışsa artık yapılacak şey, yenilginin öğreticiliğinden yararlanmak olmalıdır. Gençlikte devrimci mücadeledeki yenilgiyi kendi yenilgisi olarak algılamalı ve bu yenilgiden kendi payına düşen dersler çıkarılmalıdır.

Toplumsal Güç Olarak Gençlik:

Toplumsal güçler içinde, gençliği bir bütün olarak ayrı bir güç biçiminde tasnif edemeyiz. Üretim karşısındaki pozisyonuna bakarak, dahil olduğu ilişkilere dayanarak tasnif edebiliriz. Ancak bu şekilde gençlik kesimlerinin toplumsal güçler içindeki önemlerini doğru bir biçimde açıklayabiliriz.

Çalışan gençlik kesimi, sınıfla doğrudan ilişki içinde olduğundan, üretime doğrudan katıldıklarından modern sanayi proleteryası yarı-proleterya ve köy proleteryası biçiminde çeşitli tabakalara dahildir.

Bu kesimler toplumsal güçlerin önemli bölümünü oluştururlar. Güç olarak bu kesimlerin önemi, sınıf bilinciyle tanışmalarından sonra muazzam bir sıçrama gösterir.

İşsiz gençlik kesiminin büyük bir bölümü lümpen-proletarya dediğimiz kesimi oluşturur. MAO'nun deyimiyile "yarına en az güvenle bakanlar bunlardır", "gözüpek savaşçılar oldukları halde yıkıcılığa yatkın olan bu insanlar, doğru bir rehberlik altında devrimci bir güç haline gelebilirler." (S.E. C.I. Sy. 18)

Öğrenci, aydın gençlik kesimi tamamen üretimden kopuk ve küçük burjuva sınıf karakterli olmasına rağmen devrimci güçler arasında önemli bir yere sahiptir. Bu kesim devrimci mücadelenin ilk aşamalarında öncü rolü dahi oynayabilir. İçinde bulunduğu akademik ortamın getirdiği avantajla sınıf bilincini, sosyalizmi toplumsal güçlerin diğer kesimlerinden daha önce tanıma olanağına sahiptir. Ülkemizin devrimci uyanış dönemlerine baktığımızda, karşımıza gençlik hareketleri ve örgütlenmeleri çıkmaktadır. Bu dönemlerde gençliğin öncü rolüne sahip olduğunu görmekteyiz. Ancak, gençlik her ne kadar bazı dönemlerde öncü rolüne sahip olabiliyorsa da başarı için devrimin ana güçlerine dayanmak zorundadır. Temel güç olmayan gençlik devrimin ana güçlerine dayanmak zorundadır. MAO "Çin halkının anti-emperyalist, anti-feodal saflarında ülkenin genç aydınlarından ve öğrencilerinden meydana gelen bir ordu vardır... bu, emperyalizme ve feodalizme karşı kurulan cepheye savaşan ordulardan, hem de önemli ordulardan biridir. Fakat bu ordu yeterli değildir, sadece ona dayanarak

düşmanı yenemeyiz, çünkü, herşeye karşın bu temel güç değildir." (S.E. C.2 Sy.292) derken, hem genç aydınlarla öğrencilerin devrimci mücadele içindeki önemini vurgulamakta, hem de sadece bu güçlere dayanarak başarıya ulaşmanın, devrim yapmanın olanaksızlığını belirtmektedir.

Öğrencilerin ve genç aydınların devrimin diğer güçlerine dayanmalı, ancak ve ancak bu güçlerle birleşmesi ile anlamını bulur.

Örgütlenmede Gençlik:

Çalışan gençlik, sınıf bilincini kazanmasıyla örgütlenmede önce ML gençlik birlik veya birliklerinde yer alır. Bu onun proleter yapısından kaynaklanan, yani doğrudan üretimin içerisinde yer almasından kaynaklanan bir durumdur. Genç proleteryanın sınıf bilincine varması onda kaçınılmaz olarak bir sıçrama yaratır. Ama daha önce yani bu sıçramadan önce, örgütlenme alanı mesleki ve sendikal kuruluşlardır. Sendikal örgütlenmenin mümkün olduğu alanlarda sendikalarda, mesleki kuruluşlar (mesleki dernekler, odalar vb.) mevcutsa buralarda, bu olanakta yoksun özel devrimci ilişkilerle sınıf bilincine kavuşan bu kesimin esas örgütlenme birimi parti veya partiye bağlı ML gençlik birlikleridir. Bu durum sadece sınıf bilinçli proleterler için geçerlidir. Çalışan gençliğin daha büyük kesimleri ise genel ve yaygın olarak kitle örgütleri içinde örgütlenir. Şüphesiz örgütlenmenin bütün alanları parti örgütlenmesine, illegal örgütlenmeye tabidir ve ona hizmet eder. Genç aydınlarla öğrencilerin örgütlenmesi ayrı bir öneme sahiptir ve çalışan gençliğin örgütlenmesinden daha farklı bir örgütlenmeye gereksinim gösterir. Bu kesim ilk çıkış

dönemlerinde akademik taleplerini demokratik muhtevalarla öne sürerken, örgütlülük kazandıkça bu taleplerin yönünü giderek politik hedeflere yöneltir. Genç aydınlar ve öğrenciler MLGB'ne bağlı olarak örgütlendikçe akademik talepleri ya terkeder ya da bu tepkileri gerektiğinde kullanılan araçlar düzeyine indirir.

Öğrenci kesiminin yaygın örgütlenme alanı kuşkusuz derneklerdir. Sınıf mücadelesi geliştikçe, bu derneklerdeki radikal kesim etkisini artırmakta ve bu dernekleri reformistlerin etkisinden kurtarmaktadır. Olumlu gelişmeler yaşamasına rağmen, mücadele alanındaki etkisini artırabilmesi için bu derneklerin merkezleşmesi, federasyon veya birlik oluşturulması gerekmektedir. Böyle bir birlik ise ancak derneklerdeki devrimci kesimin belirleyiciler haline gelmesinden sonra gerçekleşebilir.

Genç aydınlar ve öğrencilerin örgütlenmesine, öncü, MLGB aracılığıyla kumanda eder. Çekirdeğini sınıf bilinçli genç proleterlerin

oluşturacağı bu birlik, özel bir önemle öğrenci kesimine eğilirken, bu kesimin en bilinçli, en militan, en ileri unsurlarını içine alır, bunların kitlelerle birleşmesini sağlar. Çünkü geniş halk kitleleriyle birleşmesinin biricik yolu, parti önderliğine bağlı olmaktan geçer. Ve gençlik bir bütün olarak, kitlelerle birleşmeyi hedef almalıdır. Bu konuda yine MAO'ya kulak verelim. "Bir gencin devrimci olup olmadığını neye dayanarak söyleyebilirsiniz? Bunu nasıl anlayabilirsiniz?" diye soran Mao, şu yanıtı vermektedir: "Bunun sadece tek bir ölçütü olabilir, o da onun geniş işçi ve köylü kitleleriyle kaynaşmak isteyip istememesi ve bunu gerçekten yapıp yapmamasıdır. Eğer kaynaşmaya istekli ise ve gerçekte de kaynaşıyorsa devrimcidir. Aksi takdirde o devrimci değildir ya da karşı devrimcidir."

Yukarıdaki kısa açıklamalar MLGB'yi oluşturmanın zorunluluğunu göstermektedir. Gençlik kitlelerinin en yoğun olduğu ülkelerden biri olan ülkemizde böyle bir örgütlenmenin kaçınılmazlığı gün gibi açıktır. Gençlik birlikleri, gençliğin itici rolünü ön plana

çıkarmada, propagandacı, örgütleyici, militan gençler yetiştirmede yaşamsal öneme sahiptir. Gençliğin önümüzdeki aylarda tekrar hareketleneceği açıktır. Öncünün bu hareketlenmeye en sağlıklı müdahalesi, geçmişin zengin parti ve TMLGB deneyimlerinden yararlanarak oluşturacağı daha aktif daha etkin ve daha yaratıcı yepyeni bir gençlik birliği ile sağlanabilir.

Başlıbaşına bir kitap konusu olabilecek gençlik, örgütlenmesine ve görevlerine ancak yüzeysel olarak değinebildik. Yazımızı sonlarken; ülkemiz gençliğinin önünde, geçmişten kalan yığınla dersler bulunduğunu tekrar hatırlatırız. Bu dersler gençliğe vakit geçirmeksizin bireysellikte kurtulmayı gençlik birlikleri oluşturmayı, itici rolünü mücadele yaşamında ortaya koymasını, propagandacı, örgütleyici ve militan özelliklerini ortaya çıkaracak olan sınıf bilinciyle donanmasını emrederken, öncüye de hızla gençlik örgütlenmesine gidilmesinin zorunluluğunu göstermektedir. □

ATAOL YAYINCILIK

mehmet çetin

RÜZGAR
VE
GÜL İKLİMİ

şiiir
ikinci baskı

mehmet çetin

ASMIN

öykü

çıkıttı

Hamam Sokak Yavuz Han No:2.15 Cagaloglu / ISTANBUL Tel: 526 58 89

ORTA ÖĞRENİM GENÇLİĞİNİN SORUNLARI

Bugün yurdumuzda orta öğrenimdeki onbinlerce öğrenci çeşitli sorunlarla karşı karşıyadır. Sömürü, baskı, zulüm tüm halkımıza olduğu gibi halkımızın bir parçası olan gençliğe ve onun bünyesinde yer alan orta öğrenim gençliğine de uygulanmaktadır. Çünkü tüm halkımızın düşmanları orta öğrenim gençliğinin de düşmanlarıdır.

Kimdir bu düşmanlar? Bunlar ülkemizi emperyalist devletlere peşkeş çeken, Bush itini karşılamak için birçok devrimciyi katleden, biraz döviz alabilmek için IMF gibi emperyalist örgütlere yalvaran, aldığı döviz karşılığı da tüm temel ihtiyaç maddelerinin fiyatlarını arttıran, halkın son ekmeç parasına da göz koyan, içinde yaşanmayacak olan gecekonduları bile çok görerek halkı katletmeye girişenlerdir (bu arada 2 Eylül Gecekondu Direnişinde katledilen 1 MAYIS MAHALLESİ ŞEHİTLERİNİ saygıyla anıyoruz).

Bunlar işçilerin sendikalaşmasını engellemeye çalışan, memurlara sendikalaşma hakkı tanımayan, öğrencilerin YURTSEVER-DEMOKRATİK EĞİTİM mücadelesini kanla, zulümle bastırmaya çalışan, köylülerin toprak mücadelesini, Kürt ulusunun özgürlük mücadelesini jandarma dipçığıyle bastırmaya çalışan, varlığı ve gelişmesi emperyalistlere bağımlı olan komprador kapitalistler, büyük toprak ağaları, tefeciler ve tüccarlardır.

Bunlardır biz orta öğrenim gençliğine saldıranlar, devrimci

HDYG

öğrencileri yurttan çıkararak sokakta bırakanlar, demokratik örgütlerin önüne birçok zorluk çıkararak halkın ve öğrencilerin bilinçlenmesini engellemeye çalışanlar.

Halkın en küçük muhalefeti bile bu faşist iktidarı rahatsız ettiği için sosyalist basına baskı uygulamakta, devrimci demokrat yazarları gazetecileri faşist yasalara göre yargılayıp zindanlara atmakta ve yüz milyonlarca para cezası vermektedirler.

HDYLG (Halk Demokrasisi Yolunda Liseli Gençlik) bu şartlar altında mücadeleye atıldı. Orta öğrenim gençliğini örgütleyip, onun akademik, demokratik, ekonomik mücadelesine önderlik etmeye çalışmaktadır.

Orta öğrenim gençliğinin sorunlarını genel hatlarıyla anlatmaya çalışacağız.

A-Ekonomik Sorunlarımız

Ticarethane Olarak Okul

Eline sınırlı para geçen ailelerimize, kırtasiye, elbise, ayakkabı, spor malzemeleri... vb. saymakla bitmeyen masraflarımızla yük olurken, bir yandan da "kayıt parası" (şu anda ne kadar alınmadığı iddia edilse de kayıt için çeşitli adlar altında zorla para alınmaktadır), "okul aile birliğine yardım", "filan yerin tamiri için para", "diploma parası", "karne parası"... vb. adları altında zorla haraç alınmaktadır. Okullar birer ticarethaneye benzetilmektedir. İstenileni vermediğin zaman hiçbir işin yapılmamaktadır.

Okul Kantinlerinde Sömürü

Okullarda bulunan kantinler müdür vasıtasıyla dışarıdan torpilli kişilere (ya da müdüre en çok kim para verirse ona) verilmektedir. Çeşitli ihtiyaçlarımızı buradan karşılamak zorundayız. Kantinlerde satılan her şey çok pahalı üstelik bayat ve kalitesizdir. Bu yetmiyormuş gibi okul idaresince buradan alışveriş yapmaya zorlanıyoruz. Kantinler okul kantinlerine devredilmelidir.

Özel Dersane Sömürüsü

Bilim (!) tacirlerinin bir diğer sömürü alanı da özel dersane ve özel okullardır. Her yıl orta halli onbinlerce öğrenciden milyonlarca lira bu bilim (!) tacirlerinin cebine akmaktadır.

Bu tüccarlar açıkça diyorlar ki, "Ey öğrenciler devletin size parasız sağlamak zorunda olduğu fakat sağlayamadığı öğrenimi ben sana sağlayacağım. Paran varsa bu imkandan yararlanırsın", "Devletin okullarda geri, yetersiz bıraktığı öğrenciler sınavı kazanamamakta, onların yerine sen kazanabilirsin."

Aslında bu tacirlerin amacı öğrencilerin iyi yetişmesi değildir. Onlar için önemli olan daha fazla para kazanmalarıdır.

Meslek Liselerinde Angarya Sömürüsü

Bu liselerde öğrenciler üretime katıldıkları halde yaratılan değere el konulmaktadır. Öğrenciler angarya çalıştırılmakta yapılan iş karşılığı alınan para öğretmenlerin cebine akmaktadır. Öğrencilerin öğle yemeği dahil hiçbir ihtiyacı karşılanmamaktadır. Yapılan iş karşılığı alınan para öğrenciler arasında eşit paylaşılmalıdır.

Meslek liselerinde öğrencilerin gönderildiği işyerlerinde öğrenciler ağır şartlar altında çalıştırılmakta üstelik çok az bir ücret almaktadırlar. İş sahibi tarafından hakarete uğramakta, hatta bazı arkadaşlarımıza dayak bile atılmaktadır.

B- Demokratik Sorunlarımız

Eğitimin Gerici Olması

Eğitim sistemi gerici ve yozdur. Emekçi halkımızın alın terinin karşılığında kazandığı gelirinden kesilen vergilerle açılan okullar, diğer alanlarda olduğu gibi, eğitim öğretimin alanında da emekçi halkımız için değil, emperyalistlere ve onların suç ortakları komprador burjuva ve toprak ağalarının yararına çalışmaktadır. Gerici, ezber dayanan, bilimsel olmaktan uzak dersler okutulmaktadır. Öğrencilerin uyanıklığı, yaratıcılığı ve yetenekleri köreltilmektedir.

Öğrenciler emperyalistler ve onların yerli uşaklarına hizmet eden uslu köleler haline getirilmek istenmektedir. Gerici eğitim sistemi, kültürel ve ideolojik alanda da emperyalistlere ve yerli hakim sınıflara hizmet etmektedir.

Onlar üretim için eğitim yaptırmıyorlar. Bize olaylara doğru bakış açısını, bilimsel inceleme ve yorumlama açısını ve yeteneğini geliştirecek olan işçi sınıfının felsefesini öğretmiyorlar(!). Onlar bize, gerici, bilimsel olmayan, işçilerin, köylülerin daha çok nasıl sömürüleceğini, halka daha fazla nasıl zulmedileceğini, halkın nasıl birbirine zıt kamplar haline getirileceğini "Doktorun şerefi ile bir işçinin şerefi bir değildir" öğreten felsefeyi öğretiyorlar.

Elbette emperyalistler ve uşakları bu felsefeyi savunurlar ve yaymaya çalışırlar. Çünkü onların sömürü, baskı, zulüm düzenini iyi, mantıklı ve değişmez gösterecek olan felsefe kendi felsefeleridir.

Feodalizmin eşitsizliği, mutlak ve haklı gösteren kaderci düşüncesi, emperyalizmin sömürüsünü haklı ve değişmez gösteren kişinin kişiyi, sınıfın diğer sınıfları, bir milletin diğer milletleri ezmesini ve sömürmesini iyi bulan bireyci, ırkçı, militarist düşünceleri ve bütün bu düşünceleri işte bu felsefe örgütlemektedir.

Okullardaki Faşist Saldırıların Sorumlusu Emperyalistler ve Onların Yerli Uşaklarıdır

Okullardaki siyasi baskılar, zulümler, kısımlar ve cinayetler bu düzenin gerici eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçasıdır. Saldırıları her gün biraz daha yoğunlaşmaktadır. Kiralık katiller tarlalarda köylülere, fabrikalarda işçilere, üniversitelerde yüksek öğrenim gençliğine kurşun yağdırırken bu son yıllarda da orta öğrenim gençliğine azgınca saldırmaktadır. Her yıl yüzlerce

arkadaşımızın öğretimine devam etmesini engellemektedir.

Faşistler Neden Saldırıyor?

Çünkü onlar; emperyalistlerin ve onların yerli uşaklarının çanak yalayıcısı kiralık katilleridir. Nasıl ki, köyde toprak isteyen, taban fiyatlarının artırılmasını isteyen köylülere saldırıyorlarsa, fabrikalarda sendikalaşmak isteyen işçiye saldırıyorlarsa gerici eğitime karşı yiğitçe direnen tüm gençliğe de saldırıyorlar. Çünkü onlar halk çocuklarının okumalarına karşıdır. Hakim sınıflar biliyorlar ki, kendileri ne kadar gerici felsefelerini öğretmeye çalışırlarsa çalışanlar, öğrenciler gerçeği görüyor ve öğreniyorlar. Emperyalizme ve onun yerli çanak yalayıcılarına karşı halkın yanında halk saflarında yerlerini alıyolar.

İşte, emperyalistler ve çanak yalayıcıları hakim sınıflar, gençliğin uyanışını önlemek, sömürü düzenlerini biraz daha sürdürebilmek için gençliğe saldırmaktadır ve gençliği pasif, yığın, korkak, kendilerine uslu köleler haline getirmek istiyorlar. Fakat gerçekleri gizleyemezler(!). Olayların sebebi okulların açılmasına tahammülü olmayanlar, halkla gençliği karşı karşıya getirmek isteyenler, gençliğe saldıranların kendi çanak yalayıcıları olduğunu gizleyemezler.

Faşist Disiplin Yasalarına Hayır!

Faşistlerin yıldırmadığı devrimci öğrenciler bu seferde karşılarında faşist disiplin yasalarını buluyorlar. Öğrenciler bu yasalar ile cezalandırılıp sindirilmek isteniyor.

Sömürü ve zulüm düzenine ve bu düzenin gerici eğitim sistemine karşı savaşan devrimci liselerin FAŞİST DİSİPLİN YASALARINA göre cezalandırılmalarından ne

umuluyor(!). Devrimcileri yıldırma mı yoksa daha okul sıralarından itibaren faşizme karşı yığın, boyun eğmiş korkak haline mi getirilmek isteniliyor?

Biz faşist beylere sesleniyoruz (!). Boşa umutlanıyorsunuz beyler (!). Biz sizin insanlık dışı sürgünlerinizden, kovulmaktan, işkencelerinizden ve kalles cinayetlerinizden yılmayacağız. DEMOKRATİK LİSE MÜCADELEMİZİ SONUNA KADAR SÜRDÜRECEĞİZ. Bunda kararlıyız.

YAŞASIN DEMOKRATİK LİSE MÜCADELEMİZİ!

Emperyalist Feodal Kültür

Feodalizmin yoz, kaderci kültürü kız çocuklarının okula gönderilmesine karşı çıkmaktadır. Yobaz dede-hoca takımının temsilcileri okulları kız ve erkek okulları diye ayırmaya çalışmaktadır. Okullarda kız ve erkekler ayrı ayrı sıra olmakta (zorunlu olarak), derslerde bir kızla erkeğin yanyana oturmasından kıyametler kopartılmaktadır. Teneffüste birlikte dolaşan kız ve erkek arkadaşlarımız öğretmenler tarafından uyarılmaktadır. Feodalizmin yoz kültürü ile halkı her fırsatta din, dil, ırk ve cinsiyetine göre bölmeye çalışıp bozuk düzenlerini devam ettirmeye çalışmaktadırlar.

Emperyalizm ve yerli uşakları bir yandan caddeleri, meydanları seks kitapları ve filmleri ile, diskoteklerle, randevuevleriyle doldurmakta, esrar ve uyuşturucu maddelere göz yumarak gençliği ve özellikle öğrenci gençliği esrarkeş serseriler haline getirmek istemektedirler.

Bu hainler okullara seks dergilerinin getirilmesine göz yumarken okulda üzerinde devrimci-demokrat dergi ve kitap bulunan arkadaşlarımızı Faşist Disiplin Yasalarına göre cezalandırmaktadırlar.

C- Akademik Sorunlarımız

Dersler bilimsellikten uzak, ezber dayanan göstermelik derslerdir. Okullarda doğru dürüst araç-gereç, laboratuvar hatta birçok okulda tam kadro öğretmen bile yoktur.

Not Baskı Aracı Olarak Kullanılıyor

Not bir değerlendirme değil baskı aracı olarak kullanılıyor. Bu yolla devrimci öğrenciler tehdit edilip sınıfta bırakılmakta ve sindirilmeye çalışılmaktadır. Okullarda öğrencilerin araştırma, inceleme ve yaratıcılık yetenekleri köreltilmekte ve her şeyi not için yapmaya itilmektedirler.

Not Baskısına Son!

Birçok devrimci-demokrat öğretmen sürülmekte, açığa alınmakta ve faşist baskı ve ekonomik zorluklarla istifaya zorlanmaktadır.

ÖĞRENCİ-ÖĞRETMEN KİYİMİNA SON

Okullarda Sağlık Koşulları

Bugün okullardaki şartlar sağlığa elverişli olmadığı halde hiçbir önlem alınmamaktadır. Biz yoksul halk çocukları zaten yetersiz beslenmekte, sağlığa elverişsiz yerlerde oturuyoruz. Bunların üzerine bir de okuldaki sağlıksız yaşam eklenince birçok arkadaşımız çeşitli hastalıklara yakalanmaktadır.

Yüksek Okula Devam Etme Sorunu

Bir çoğumuz yüksek okula devam etmek için orta öğrenime başladık. Oysa bugün yüksek öğrenim hakkından tüm orta

öğrenim gençliği değil parası olanlar yararlanmaktadırlar.

Dersleri çoğu boş geçen, vekil öğretmenlerle idare edilen araç-gereçten yoksun olan öğrencilerle, her türlü imkana sahip özel okullarda okuyan özel ders alan öğrenciler aynı sınava tabi tutulmaktadırlar.

Modern liselerde okuyan öğrencilerle meslek liselerinde okuyan öğrenciler, doğru dürüst fen dersleri görmeyen öğrenciler normal ya da modern liselere göre hazırlanmış sınavlara girmektedir. Kaldı ki biz halk çocuklarının çoğu ailelerimizin ekonomik sıkıntıları yüzünden gündüz okula gece işe ya da öğleye kadar okula öğleden gece yarısına kadar işe gitmek zorunda kalıyoruz. Sonra da okula özel taksi ile gelen, özel öğretmenlerden ders alan, özel okullara giden, gecekonduda değil sıcak güzel evlerinde oturanlarla aynı haklara sahip olduğumuz söyleniyor.

Bu durumda yapılan sınavlar elbette göstermeliktir. Kimin kazanıp kimin kazanamayacağını önceden tahmin edebilmek için biraz düşünmek yeterlidir.

Buna rağmen yüksek okula girmeyi başaranların durumunu bugün görmekteyiz. Giremeyenler ise bu düzen tarafından yine bu düzenin pislikleri içinde işsiz güçsüz serseriler haline getirilmeye çalışılmaktadır. Orta öğrenim gençliğinin onbir senelik öğrenimi bir çırpıda bozuk düzenin çarkları arasında yok olup gitmektedir.

—HERKESE YÜKSEK ÖĞRENİM HAKKI!
—ÜNİVERSİTE SINAVLARI KALDIRILMALIDIR!

Istanbul... Lisesinden Bir Grup HDYLG

ULUSAL SORUN

Ihsan Doğru

III. BÖLÜM

TOPRAK BİRLİĞİ

Ulus bileşenini oluşturan dört temel öğeden biri de Toprak Birliğinin olması koşuludur.

Eğer bir topluluğun (ulusun) uzunca bir ortaklaşa yaşamının olduğundan söz ediyorsak, bunun anasının da ortak bir toprak birliği olduğunu vurgulamamız gerekir. Çünkü, ortak bir toprak birliği olmadan, uzunca bir ortaklaşa yaşamdan söz edemeyiz. Bundan hareketle; aynı dili konuşmakta olan insan topluluklarının tarihsel olarak üzerinde yaşadıkları/ yaşayacakları, yani ortak bir dil birliğinin oluşmasına analık eden belirgin topraklardır. Eğer sözünü ettiğimiz biçimde belirgin topraklar da insan toplulukları ortaklaşa yaşamamış olsalardı, bugün farklı farklı uluslardan söz edemeyeceğimiz gibi, ayrı dillerden de söz edemeyecektik. Buradan çıkan sonuç şu: ulusların gelişigüzel-geçici-kararsız-istikrarsız topluluklar olarak doğmadığı, tarihsel olarak belirli birikimler sonucu istikrarlı/kararlı topluluklardan meydana geldiği gerçeğidir.

Bu arada yanlış algılamalara meydan vermemek için bir noktaya temas

edelim: Ayrı topraklar üzerinde yaşayıp da aynı dilleri konuşan bir dizi ulusun olduğunu vurgulayalım. Yani şu mutlak kural olarak öne sürülemez; "madem ki çeşitli uluslar deniliyorsa, o halde de bütün ulusların dilleri ayrı olmalıdır/ benzeş olmalıdır" gibisinden belirlemeleri yapılamaz. Çünkü bu mantık, dünyamız nesnel gerçeği ile dil birliği sorununu ele aldığımız bölümde çeşitli örneklerle açıkladığımız bir dizi ulus aynı dili konuşmakta-uyuşmayan idealist bir mantıktır.

Stalin yoldaşın da işaret ettiği gibi vaktiyle aynı topraklar üzerinde yaşayıp tek ve aynı ulusu oluşturan topluluklardan bazıları, sonraları göç vb. nedenlerle yepyeni bir ulus oluşturmaktadır. Dil birliği sorununu irdelerken İngilizlerin Kuzey Amerikalılar, Kuzey Kore, Güney Kore, ulusları zamanla tek ulusu meydana getirmelerine karşın, farklı topraklara göç, savaşlar (iç-dış) sonucu topraklarının bölünmesi gibi nedenlerle yeni/farklı ulusları oluşturduklarına ilişkin belirlemelerde bulunmuşuk. İşte konumuz açısından kavranılması gereken önemli halka da gelinen bugünkü prosedür de Kürtleri "dört ulus" olarak değil, "tek ulus" biçiminde algılayıp/yorumlayan mentalitelerin yanlışlığıdır.

Yukarıda adı geçen ulus-

lar için yapılan somut belirlemelerin aynısını Kürtler için de söylemek, nesnel bir belirleme olacaktır. Daha da somutlaştırırsak: İngilizler, Kuzey-Amerikalılar örneğinde görüldüğü gibi, vaktiyle tek/aynı olan uluslardan göç ederek farklı topraklara yerleşmesi ve yeni pazarlar edinmeleri, (dilleri aynı olsa da) yeni bir ulus olarak değerlendirilmeleri için yeterli nedenler olarak yorumlanmaktadır. Ve de bu nesnel gelişmeler sonucu olarak da ayrı uluslar biçiminde görülmekte. Buradan hareketle, 1638 yılında ikiye, 1923 yılında ise dört parçaya bölünen (zorla) genel olarak Kürdistan'ı tek bir ulus olarak değerlendiremeyiz. Yani 1923'ler öncesi "tek ulus" (bizim açımızdan iki ulus) çünkü Kürdistan'da uluslaşma süreci 19. yüzyılda başlamıştır. Yani pazar ilişkileri '23'lerden sonra Kürdistan'da doğmamıştır. Eğer aksi iddia edilirse, yani kapitalizm Kürdistan'a 23'ler sonrası girmiş denilirse, o zaman tek ulus belirlemesi yapanların; bu anlayışlarından vazgeçmeleri gerekir. Ve Kürtlere ulus yerine milliyet ya da halk demeleri kendi açılarından daha bir tutarlılık(!) arz eder.b.n) olması (tek ulus olarak belirleşek bile) gerçeği bile, toprakların dörde bölündükten sonrası gelinen bugünkü haliyle tek ulus

olduğu/olacağı, belirlemesini yapmak; Güney Slavlar, Amerikalılarla İngilizler örneğinde görüldüğü gibi somutluğu ifade etmeyen, doğmaca bir belirlemedir.

Birisinde göçler, savaşlar sonrası yeni topraklara yerleşmek, diğerinde zora dayalı parçalanmışlık sonucu, sorunun özünü değiştirmez. Yani her ikisinde de ayrı topraklar üzerinde ayrı pazarlar etrafında ulus görüngülerini oluşturmaları gerçeğini yadsımaz.

ML'ler somut şartların somut tahlillerinden hareketle, Türkiye Kürdistan'ında hakim sınıflar, onların burjuva ideologları ve sosyal-şoven mentalite sahiplerinin "Güney Doğu ve Doğu Anadolu" diye adlandırdıkları bölgeleri yaşamakta olan 20 milyona yakın Kürt popülasyonu'nu, ulus olarak adlandırmakta çekinmedi ya da çekinmez. Bunun tersi belirlemeler, tarihsel gerçekleri yadsıyıcı/ona gözlerini kapayan şoven ve dar ufuklu idealist burjuvaların işi olmaktan başka bir anlam ifade etmez.

Bir ulus için bir toprak birliğinin olması zorunlu bir koşuldur, diye belirtmiştik. Bu koşul uluslar için zorunlu bir koşul iken, azınlık milliyetler için zorunludur diyemeyiz. Çünkü bir ulusun ortaklaşa yaşamlarını sürdürmelerinin tek yeri ancak belirgin topraklar olabilir. Daha sarıh bir dille ifade edecek olursak, herhangi bir ulusun farklı bir ulusun toprakları içerisinde ele alıp irdeleyemeyiz. Özcesi her ulusun toprakları o ulusun adıyla ancak ifade edilebi-

lirken, henüz ulusal görüngüsünü tamamlamamış azınlık ulusları (milliyetleri) bir ulusun toprakları içerisinde anmak yanlış şeyleri çağırıştırır. Çünkü azınlık milliyetler de gerek iktisadi (pazar) içsel birlikler, gerekse toprak birlikleri net ve belirgin olarak ortaya çıkmamıştır henüz. En belirgin özellikleri, dil birliği ve kültür ortaklaşlığında kendini gösteren ruhi şekillenme birliğinden sözedilebilir ancak. Bu arada henüz uluslar ortaya çıkmadan, yani iktisadi yaşantı birliği (pazar) öncesindeki tüm topluluklara da (toprak birliği, dil birliği, ve kültür birliği içerisinde olan) milliyetler denildiğini/ milliyetler diye anıldığını hatırlayalım. Sonuç olarak, bir ulustan söz edilince yalnızca o ulusa ait topraklar anlaşılmalı.

Bu belirlemeyi yaparken, yani konuya ilişkin bu ince noktalara dikkati çekerken, bugün ezilen ulus devrimcilerinin (milliyetçilerinin) zilgıt çekerek iddia ettikleri gibi. "Çeşitli milliyetler ve milliyetlerin yaşadığı Türkiye", "Çeşitli Milletler ve Milliyetlerden tüm Türkiye Proletaryası", "çok uluslu Türkiye", çok uluslu devlet olan Türkiye" vb, vb... terimleri kullanmakta, "Kürt ulusunu reddettiğimizi/bir ulusu yadsıyıcı terimler olduğuna ilişkin algılama ve yorumlamalarına haklılık payı vermez asla... Çünkü bu terimlerde yalnızca bir ulus ifade edilmemektedir. Eğer kullanılan terimlerde Türkiye vb. sözcükler yerine "çeşitli milletlerden ve milliyetlerden Türk Halkı, Türk Proletaryası" gibisinden terimler

konular/ya da kullanılırsa, ancak o zaman yorumlamalarında haklılık payı olur. Yoksa, çektikleri zilgıtlar boş yerdedir ve de savlamalar zorlamadır.

Bu tür ifade tarzları üzerinde hayli demegoji ve spekülasyonlar yapıldığından / yapılmakta olduğundan, bu demegoji ve spekülasyonları boşa çıkartıp mahkum etmek için konuya azıcıkta olsa açıklık getirmeye çalışalım:

Fazla uzağa ve ayrıntılara girmeden bu yönlü terimleri/nitelendirmeleri doğru ve yerinde kullandığımız; 20. yüzyılın en tutarlı enternasyonalisti ve dünya proletaryasının en büyük öğretmeni olan Lenin yoldaşın/ kullandığı terimlerden bir iki tümce aktaralım.

"Üzerinde durduğumuz bu ikinci varsayım, bizim kendi yetiştirmemiz sosyalist-şovenler, Plehenov, vs.nin yalnız kendi yurtlarına, yani özgür ve demokratik bir "büyük Rusya'da değil, aynı zaman da "Rusya'da yaşayan bütün milletlerin" (abç) proleter kardeşliğine, yani sosyalizm davasında ihanet eden hainler oldukları ortaya çıkacaktır"(9)

Rusya da, bazı tarihsel ve toplumsal koşullar nedeniyle daha çok uygarlaşmış ve daha ayrı -düşmüş, ayrılma haklarını en kolay ve en "doğal" biçimde gerçeğe dönüştürebilecek" iki ulus vardır. Bunlar Findandiya ve Polonya halklarıdır."(10) (abç)

"Rusya uluslarının"(abç) dürüst ve sağlam birliği, ancak böyle bir güven temeli üzerine kurulabilir."(11)

"Çarlık zamanında "Rusya'daki uluslar" (abç) sistemli olarak birbirine kıskırtılmıştır."(11)

"Rusya'daki ulusların işçileriyle köylüleri" (abç) emperyalist ve ilhakçı burjuvazinin tüm saldırılarına karşı koyabilecek tek bir devrimci örgüt içinde, ancak böyle bir birlik temelinde kaynaşabilir."(11)

Bu gibi ifade tarzlarını da hada çoğaltabiliriz, ancak aktarımların yeterli olacağı kanısıyla daha fazla örneklemelere girmeyi gereksiz buluyoruz.

Şimdi buna göre: "Rusya'da yaşayan bütün milletlerin", "Rusya'da... iki ulus vardır", "Rusya'daki ulusların işçileriyle köylüleri", "Rusya uluslarının dürüst ve sağlam birliği", vb. vb. tümcelerle Rusya'daki durum ifade etmeye çalışan Lenin'e, Şoven etkilemeler sonucu bu terimleri kullandığını söyleyebilir miyiz/ söyleyebilir mi? Yoksa, yine milliyetçi perspektiflerden hareket ederek Lenin'in bu terimleri kullanmasıyla, ona "sen Rus ulusu dışında diğer ulusları yadsımaktasın* pespayeliğini mi yapmalıyız? Hayır baylar hayır, ne Lenin yoldaş adı geçen terimleri kullanırken, Rus ulusu dışındaki ulusları yadsımaktaydı ne de biz ML'ler. Altını çizdiğimiz terimlerde ne bir gizemlilik, ne bir bulanıklık ve nede bir muammalı nokta yok ve gösterilemezde. Ya Lenin için de sosyal şovence terimler kullanıyor diyeceksin, yada Lenin'in kullandığı anlamda aynı terimleri kullanan biz ML'ler için yaptığın, "Sosyal-şoven etkilenmeler ve terimlerdir" belirlemesin-

den vazgeçeceksin. Bunun başkaca makul ve mantıklı açıklaması olamaz... Eğer Lenin söylediği için doğru, biz söylediğimizde yanlış diyorsan, o zaman buna pes doğrusu! diyeceğiz. Ve yorumlamanız için, idealist iplikten dokunmuş burjuva (pragmatistçe) bakış açısidir demekten çekinmeyiz...

Sözünü çeşitli ifade tarzları üzerine getirmişken, bu arada hakim sınıflar ve onların burjuva ideologları başta olmak üzere bir dizi küçük-burjuva anlayış sahiplerinin gerek yazılı gerekse sözlü ifadelerinde, "Doğu ve Güney Doğu Anadolu" diye belirttikleri topraklar Kürt ulusundan başka ulusların toprakları olmadığından bu bağlamda farklı ulusun yaşadığı toprakları Türk ulusunun topraklarıymış gibi coğrafi ve iklim koşullarına göre bölerek Doğu ve Güney Doğu diye lanse etme/nitelendirme Sosyal-Şoven yaklaşımlar ve etkilenmeler olarak belirtmemiz, doğru/nesnel bir belirleme olacaktır. Adı geçen bölgeleri, Türkiye Kürdistanı veya Kuzey Kürdistan olarak ifade etmek en gerçekçi ifade tarzı olacaktır. Çünkü, farklı bir ulusun yaşadığı toprakları görmezlikten gelemez Marksistler. Bir ulusu görmezlikten gelemeyeceği gibi, yanlış/sakat anlayışların amansız düşmanıdır da. Aksi davranış ve anlayışlar, düşüncede hakim sınıfların "Misaki Milli"ci kuramlarına, pratikte ise ırkçı-şoven uygulamalarına hizmet eder. Niyet ne olursa olsun, objektif olarak varacağı nokta budur. Toprak birliği sorununa ilişkin görüşlerimizi noktalardan bir noktaya daha temas etmekte yarar

görüyoruz.

Gerek 1638'de gerekse 1923'lerde Kürdistan'ın önce ikiye sonra dörde bölünmesi olayının büyük bir tarihi haksızlık olduğunu vurgulayalım. Bu tarihi haksızlığı sınıf bilinci ve kinlikle kınayarak protesto ederiz, ancak toprakların bölünmesi büyük bir tarihi haksızlık olmakla birlikte, bugün geline aşamada sınıf bilinçli proletarya, toprakların birleştirilmesini programına almaz. Çünkü bu tarihi haksızlık, geline süreçte, yani bugünkü sosyal gelişme ve sosyalizm mücadelesi önünde engel teşkil etmemektedir. Bu bağlamda, sınıf bilinçli proletaryanın örgütlenmede kendi programına dahil edeceği alan Türkiye Kürdistanı'dır.

Kim ne derse desin Türkler gibi Kürtlerinde belirgin bir toprak birliklerinin olduğu nesnel gerçekliktir. Kürtler ne bir azınlık milliyet nede başka bir ulusun halkı olmadığından, onlarında yüzyıllar boyu ortaklaşa yaşadıkları toprakları vardı. Bu gerçeklik ne kadar küllendirilmeye çalışılırsa çalışılırsa yinede onun maddiliğini ortadan kaldırmaya kimsenin gücü yetmedi/ yetmeyecekde...

KÜLTÜR BİRLİĞİ

Ulus bileşenini meydana getiren üçüncü önemli bir koşulda, kendini kültür ortaklaşalığında dile getiren zihinsel (ruhi) şekillenme birliğidir.

Aynı dili konuşan kararlı ve istikrarlı insan toplulukları ortaklaşa yaşadıkları topraklar üzerinde toplum-

sal olarak uzun zaman aynı tarihi ve koşulları paylaştıklarından aynı zihinsel (ruhsal) özellikleri de taşımaktalar. Eş deyişle, farklı farklı uluslar yalnızca yaşam koşulları bakımından birbirleriyle ayrılmazlar. Aynı zamanda ulusal kültürün özelliklerinde kendini gösteren tinsel şekillenmeleri bakımından da ayrılırlar.

Bu önemli koşulun daha bir algılanıp bilince çıkartılması için, kültür kavramını/olgusunu tanımlamasını yaparak açıklık getirmeye çalışalım konuya.

Bilimsel anlamıyla kültür-tarihin akışı içerisinde toplum tarafından yaratılan bütün maddi ve manevi değerlerin yaratılması/ kullanılması ve aktarılması ile ilişkili araçların kendisidir, diye tanımlayabiliriz. Bu tanımlamanın açıklamasını daha sarıh bir dille yapmaya çalışalım:

Kültürün, maddi ve manevi kültür diye ikiye ayrıldığını belirtmekte yarar var. Bunlardan maddi kültür denilince; tarih ve toplumlar boyunca üretim sürecindeki tüm üretim aletleri/üretim süresince edinilen tecrübeler/yetenekler ve maddi servetlerin tümü anlaşılmalı.

Manevi kültür denilince de; edebiyat, bilim, sanat, felsefe, eğitim, etik vb. değerler anlaşılmalıdır.

Günlük sosyal yaşantımızdaki ilişkilere de indirgendiğinde, yani konuşma dilinde ifade edilmiş ise şunu kapsar: Kişi veya kişilerin el-yüz yıkamasından tutulımda dans etmesine, oradanda insan düşüncesinin en yüksek noktasına dek

bütün davranış biçimlerini ifade eder.

Demek ki kültür, insanların bir ereğe göre meydana getirdiği maddi ve manevi değerlerdeki üretimin toplamıdır. İnsanlar kendi gereksinmelerini karşılamak için doğayı üretirlerken kendi kendilerini de üretmekteydiler/ üretmektedirler. Bu üretimlerinin sonucudur ki kendi ilkel (insansı) doğalarının karşısına yepyeni bir doğa-eş deyişle insansal bir doğa çıktı. Başka bir deyişle, eğer bu değerlerin üretimi insanlar tarafından yapılmamış olunsaydı, insansı atalarımız (antropoit) hayvanlar dünyasından ayrılmayacağı gibi, kendi geçim araçlarının üretimi sonucu doğan insansal özelliklerden de söz edemeyecektik bugün.

İşte insansal özelliklerin edinilmesinden günümüze dek üretilen tüm değerleri, eş deyişle kültürü ikiye ayırıp maddi ve manevi kültür diye ifade ederken, ikisi arasına kalın duvarların çekildiği/ çektiğimiz sanılmasın? Aralarında kalın duvarlar olmayacağı gibi iki değerinde birbirleri üzerindeki etkilerinde gözden kaçırmaz. Marksistler. İki değer bir-birleriyle olan diyalektik ilişkisini vurgularken, bunlardan maddi değerlerin birincil veri manevi değerlerin ise bunun türevi eşdeyişle, yansıması olduğunu da, belirtmekten kaçınmaz. Özcesi; her iki değerinde birbirleri üzerinde etkileşimde bulunarak diyalektik bir bağlantı içerisinde devinirlerken, manevi değerlerin maddi değerlerdeki değişim/ dönüşümlere koşutluk arz

ederek gelişip serpilir. İkisi arasındaki diyalektik bağları yadsımak, eş deyişle onları birbirinden izole edecek ele almak, yöntemde meta-fizik yorumlamada (bakış açısı olarak) felsefi idealizmden başka bir şey değil.

Yukarıda yaptığımız açıklamalardan çıkarılması gereken sonuç şu olmalıdır: Kültürün tarihsel-Toplumsal bir fenomen olarak sosyo-ekonomik formasyonlar (biçimlenişler) tarafından belirlendiği gerçekliğidir. Daha açık bir dille ifade edecek olursak, insanların tarih ve toplumsal yaşamları boyunca ürettikleri bütün maddi ve manevi değerlerin toplamının (kültürün) dile getirilmesi durumudur.

İşte aynı dili konuşarak aynı topraklar üzerinde uzun bir zaman ortaklaşa yaşayan topluluklar, bu çok yönlü üretim aksiyonlarının akışı içerisinde aynı zihinsel (ruhsal) şekillenmeleride sağlarlar. Bu ruhsal şekillenmelerin kaynağı tarih ve toplumlar boyunca aynı dili konuşup da aynı topraklar üzerinde ortaklaşa yaşayan insan kütlelerinin ürettikleri maddi-manevi değerlerin toplamı olan ve kuşaktan kuşağa aktarılan kültürün ta kendisidir. Eğer belirgin topraklarda uzun zaman aynı dil konuşulmayıp ortaklaşa yaşam diye bir şey sözkonusu olmasaydı, bugünkü dünyamızda farklı farklı kültürlerden ve kendini onda dile getiren farklı ruhsal şekillenmelerden söz edemeyecektik.

Demek ki ruhsal şekillenme, her ulusun kendisine özgü gelişen yaşam koşulları ile direkt olarak

koşutluk arz eden maddi ve manevi değerlerin toplamı olan kültür ortaklaşalığında şekillenmenin somutu kültür ortaklaşalığıdır.

Görülebileceği gibi, tarihsel-toplumsal formasyonlar (biçimlenmeler) transformasyonlar (değişim/dönüşümler) sonucudur ki günümüz reel dünyasında kararlı-istikrarlı topluluklar olarak görülebilen ulusların hepsinde de özgün birer kültür birlikleri varlaşmıştır.

Kültür birliğine ilişkin yaptığımız genel açıklamaları çeşitli milletler ve milliyetlerin yaşadığı Türkiye özgüline uyarladığımızda, farklı kültür birliklerine sahip bir dizi azınlık ulus (milliyet) ve ulusların (iki ulus) olduğunu hemen vurgulayalım.

Konumuz açısından daha çok önem arz eden bugün "Misak-ı Milli" sınırları içerisinde yaşayan Kürt ulusunun Türk ulusundan farklı kültür birliğine sahip olduğunu bilince çıkarmak için, daha çok Kürt-kültürü üzerinde durmaya çalışacağız.

Yüzyıllardır aynı topraklar üzerinde yaşayarak, aynı dili konuşan Kürtlerinde yerküremizde yaşamakta olan diğer farklı uluslar gibi, özgün ulusal kültürlerinin olduğu nesnel bir gerçekliktir. Yazımızın akışı içerisinde de temas ettiğimiz gibi, Kürtlerin de diğer uluslarda kendini gösteren, eşdeyişle; yüzyıllar boyu aynı dilleri konuşarak, aynı topraklar üzerinde ortaklaşa bir yaşam sürdürerek diğer uluslardan farklı bir biçimde ruhsal şekillenmelerini oluşturmuşlardır.

Fazla uzağa ve

ayrıntılara girmeden/gitmeden, onyıllardır TC hakim sınıflarının ve onların ideologlarınca propaganda edilegelen, eşdeyişle çeşitli uluslar ve milliyetlerden tüm kamuoyuna, aynı zamanda dünya kamuoyuna hayasızca/fütursuzca kendi medyaları aracılığı ile olsun çeşitli uluslararası kültürel etkinliklerde oluşan her türlü demagoji ve sahtekarlıklarla Türk-kültürüdür diye lanse ettirmeye/ettirilmeye çalışılan Adıyaman, Bingöl, Elazığ, Diyarbakır, Urfa vd. Kuzey Kürdistan il ve yörelerinin folklorün Türk ulusunun folkloral etkinliklerinden tamamen farklılık taşıdığını söylersek, aydınlatıcı olacağını sanırız.. Bu kültürel etkinlikler gibi farklılık arz eden bir dizi örnekler sunabiliriz, ancak konumuz başlıbaşına Kürdistan kültürünü irdeleyip/inceleme olmadığından, bir somut örneklemeyle yetindik.

Yukarıdaki somut örneklemeden de anlaşılacağı gibi, yalnızca Kürt kültürüyle Türk kültürü farklılık arzetmiyor, azınlık milliyetlerinde farklı kültürleri sözkonusudur. Bütün ulusların özgün kültürleri olduğu/olacağı gibi azınlık milliyetlerinde özgün kültürleri var. Bu yadsınamaz nesnel bir gerçekliktir.

Sonuç olarak bütün uluslar için zorunlu koşul olan farklı kültür birlikleri azınlık milliyetler (uluslar) içinde geçerli koşuldur. Azınlık uluslarda belirgin toprak ve iktisadi yaşam birliği yoktur, ama kültür ve dil birlikleri mevcuttur.

Buraya kadar üzerinde durmaya çalıştığımız üç önemli koşul bir ulus için

henüz yeterli koşullar değil. Eşdeyişle adigeçen üç göstergenin bir topluluk üzerinde bulunması o topluluklara kelimenin tam anlamıyla ulus dememiz için yeterli koşullar değil. Öyleyse kararlı ve istikrarlı topluluklardan oluşan ulusa-ulus dememiz, eşdeyişle o toplulukların ulus olarak görülebilemesini sağlayan son (dördüncü koşul) gösterge olan İktisadi Yaşam Birliği üzerinde durmaya çalışalım.

İKTİSADİ YAŞAM BİRLİĞİ

İktisadi Yaşam Birliğini, uluslaşma öncesi dağınık/bölük-pörçük bir şekilde yaşayan toplulukları tek bir organik (pazar) bütünlük içerisinde kaynaştıran içsel bir ekonomik (iktisadi) bağın olması diye tanımlayabiliriz.

Uluslar henüz şekillenmeden (doğmadan) önce ona öngelen topluluklarda; ortak bir dil, ortak bir toprak ve kültür ortaklaşalığında kendini dile getiren ruhi şekillenme birlikleri olmasına karşın, bu topluluklar birbirlerinden yalıtık bir biçimde bölümler halinde yaşamaktaydılar. Eşdeyişle bu bölümler arasında herhangi bir pazar-birliği yoktu. İşte bu bölümler halinde yaşayanın topluluklarının kendi aralarında içsel (organik) iktisadi bir bağlantı içerisinde olmamaları, o topluluklara ulus demememiz için yeterlidir. Aralarında savaşlar yürüterek birbirlerini yoketmeye çalışan ve bu ayrı bölümler halindeki topluluklar, ulaştırma yollarının ve

kapitalizmin gelişmesiyle birlikte, birbirleriyle ortak işbölümlerine girerek kapitalist üretim ilişkilerinin feodal toplumun bağrında gelişmesiyle birlikte, kendisi için üretim olan doğal ekonomiyi çözüp parçalaması sonucu birbirlerine yakın (bitişik-komşu) topraklar üzerinde prenslikler/beylikler halinde, ama birbirleriyle ilişkisiz (kapalı) bu topluluklar arasında ekonomik bir bağlantının oluşması sonucunu sağlayan kapitalizmdir. İşte bu ekonomik gelişmeler sonucudur ki, eşdeyişle aynı pazar için üretim aynı pazar etrafında yapılan tüketim sonucudur ki, uluslar doğdu. Böylelikle, öncesinde milliyetler şeklinde özellik taşıyan bu tarihsel olarak oluşmuş topluluklar yerlerini ulus görüngüsüne bıraktılar. Eşdeyişle, kapitalizmle birlikte milliyetler (ulusa öngelen üç temel ögeyi üzerinde taşıyan topluluklar) artık ulus oldular. Tek vurguyla, kapitalizm ulusların anası (doğurganı)dır dersek yanılığımız olmaz. Çünkü ulus ekonomik bir olgudur. Ekonomik olgudur çünkü; kapitalizmin şafağında doğmuştur. Ekonomik olgudur, çünkü; kapitalizm öncesi toplumsal formasyonlarda uluslardan sözedilemez/sözedemeyiz. Ve tek tümceyle yine diyebiliriz ki, uluslarla kapitalizm düşümdedir. Bu arada tek tümceyle de olsa önemli bir noktaya temas etmekte fayda var: uluslar, "kapitalizmin yüksek evresinde-eşdeyişle kapitalizmin egemen olduğu aşamada doğduğunu" söylemeye kalkışmak, modern uluslar (emperyalist) dışında kalan ulusları ulus

olarak belirlememe anlayışıyla eşanlımlıdır.. ML perspektif, ulusların kapitalizmin aşamasında doğduğunu kabul eder, bunun dışındaki anlayışları gerici/inkarcı ve nesnel olmayan mentaliteler olarak değerlendirmekten kaçınmaz.. Bu noktaya dikkat edilmelidir. İlerideki bölümlerde bu yanlış anlayışları ayrıntılı olarak ele alıp eleştireceğimizden, şimdilik dikkatleri çekmekle yetindik.

Demek ki, ulusu meydana getiren dört temel koşuldan en sonuncusu ve hemde en önemlisi olan İktisadi Yaşam Birliği (ekonomik birlik) koşulu ortaya çıkmadan/olmadan uluslar ortaya çıkmaz ve bu bağlamda da ulus diye bir fenomen de sözedilemeyecekti/sözedemeyecektik. Bu koşulun eksik olması halinde bir topluluk ne denli kararlı ve istikrarlı olursa olsun, yinede o toplulukları ulus olarak adlandıramaz/eşdeyişle ulus görüngüsünden söz edemeyiz. Adlandıramayız, çünkü; ulusu meydana getiren bireyler topluluğu arasında organik (içsel bağlantı) bağın tek kaynağı iktisadi birlik koşuludur. Adlandıramazlar, çünkü; ulus fenomeninin pınarı (kaynağı) olan iktisadi birlik olmasaydı, birbirine bitişik topraklar üzerinde ama birbirine kapalı ve bölümler halinde yaşayan topluluklar kaynaşamazdı ve bu nedenle tek ve aynı ulustan sözedilemeyecekti. İşte bu aynı pazar etrafında üretip aynı pazar etrafında tüketimi ifade eden iktisadi yaşam

birliğini, diğer göstergeler içerisinde en tayin edici (ulusun oluşumu için) öneme sahip koşul olduğunu söyleyebiliriz rahatlıkla.

Dahası da kapitalizm, eşdeyişle iktisadi yaşam birliği; dağınık/bölük-pörçük bölümler halinde yaşayan insan topluluklarını biraraya getirmekle/içsel bir organik bağ oluşturmakla kalmayarak, bu maddi ekonomik temel üzerinde siyasi olarak ulus bilincini beraberinde getirdi. Başka bir deyişle, ulusal bilinç iktisadi yaşam birliğinin sonucu olarak doğup/gelişip/güçlenmiştir. Eşdeyişle pazar, milliyetçiliğin ilk öğrenildiği okuldur...

Her ulus için ayrı bir iktisadi birlik zorunlu koşuldur dedik.

İktisadi Yaşam Birliği, ulusu meydana getiren bireylerin aynı pazar için üretim ve aynı pazarlar etrafında tüketimi ifade ettiğinden, farklı pazarlar etrafında üretim ve tüketimini yapan toplulukları bir ve aynı ulustan sayamayız. Eşdeyişle, tek ve aynı ulustan sayılabilmeleri için, ulus bileşenini oluşturan diğer üç koşulun yanında iktisadi yaşam birliğinin (pazarların) de aynı olması gerekiyor. Bir veya birkaçı eksik ya da uyumsuzluk içerisinde değilse, o ulusa ulus denilemez, ya da aynı ve tek ulustandırılar belirlemesi yapılamaz.

Özcesi, bugünkü reel dünyamızda onlarca ulustan söz ediliyor/ediyorsak, bu tüm uluslarında ulusal pazarlarının birbirinden ayrı ve farklılık taşıdığı anlamından başka bir

görüngüyü ifade etmiyor demektir. Aksini iddia etmek, eşdeyişle bütün ulusların bir pazar etrafında (iktisadi birlik içerisinde) üretip-tükettiklerini söylemek, tek bir dünya ulusundan söz etmekle eşanlamlıdır. Çünkü, bütün dünya ulusunun iktisadi Yaşam Birliğinden söz ediliyorsa-ulus diyorsak bundanda söz etmek zorunludur, o ulusu meydana getiren bireyler topluluğunun aynı ekonomik (pazar) ilişkisi içerisinde olduğu anlaşılmalıdır. Aksi tezler, nesnellikten uzak soyut belirlemelerdir. Marksistler keyfi niyetler ve istemlere bağlı olarak belirlemelerde bulunmayı reddettiği gibi, somut koşullardan ayrılmadan somut tahliller yapmak zorundadırlar da...

Konuya ilişkin kavranılması gereken diğer bir noktada şu:

Vaktiyle aynı ve tek bir ulus oluşturmalarına karşın, sonraları çeşitli nedenlerle değişik topraklara yerleşerek değişik iktisadi birlikleri içerisinde varlıklarını sürdüren yeni ulusların ortaya çıkması olgusudur. Yazımızın değişik bölümlerinde de ortaya koymaya çalıştığımız gibi, İngiliz ve Kuzey Amerikalılar zamanında tek ve aynı ulusu oluşturlarken, göç vb. nedenler sonucu yerleştikleri yeni topraklar üzerinde dilleri aynı olmasına karşın, farklı kültürlerle birlikte farklı pazarlar etrafından bir birlik oluşturlarken yeni bir ulusu/Kuzey Amerikan ulusunu oluşturdular. Yine aynı şekilde, geçmişte tek bir ulusu, Güney-Kuzey slavlar gelinen bugün ki aşamada iki farklı ulus olarak

şekillenmişlerdir. Bunlar gibi daha bir çok somut örnek sunulabilir. Ki yazımızın akışı içerisinde örnekler sunmuştuğumuz. Çünkü adı geçen ülkelerde bir dizi tarihsel ve toplumsal değişiklikler meydana geldi. Eğer bu toplumsal gelişmeleri (değişim/dönüşümleri) görmezlikten gelerek, adı geçen uluslara yinede "tek bir ulustur" diye belirlemede bulunursak, bugünkü Kuzey-Güney Kore ulusunu yalnızca reddetmiş olmayacağız, aynı zamanda Kuzey Amerikan diye bir ulusu da yadsımış olacağız. Oysa gerçekler iddia edilenin tam tersi bir seyir izlemektedir/izlemiştir. Yukarıda işaret ettiğimiz gibi tarihsel ve toplumsal değişimler sonucu, eşdeyişle vaktiyle tek ve aynı ulus olan uluslar sonraları iki ulusa dönüşmekte/ dönüşebilirliğini bize göstermektedir tarih. Bir ulusun iki ulusa dönüştüğü/dönüşebilirliğini yadsımak, Kuzey Amerikan ulusuyla, İngiliz ulusunun aynı pazar için üretim/aynı pazar etrafında tüketim yaptıkları saçma/sapan iddiasına götürür.

Yeri gelmişken bir noktaya daha dikkatleri çekmekte yarar var:

Hangi ulus olursa olsun o ulusun veya ulusların sosyo-ekonomik yapısıyla, eşdeyişle üretim ilişkilerinin seviyesi ve niteliğiyle değişik bir ulusun üretim ilişkilerindeki benzerlik/aynılık-sözgelimi, birisinde kapitalist diğerinde de kapitalizmin veya aynı şekilde her ikisinde de yarı-feodal ilişkilerin egemen olması gibi durumları o uluslara tek ve aynı ulustandır denilmesi/

dememiz için yeterli kanıt olarak gösterilemez. Bugün ezilenulusun milliyetçileri, Kürdistan'ın dört parçasında; "kapitalizmin egemen" oluşunu (bize göre yarı-feodal ilişkiler hakimdir.) Eşdeyişle feodalizmin tasfiye olduğunu ileri sürmekle ve bu bağlamda da "her parçada kapitalizm egemen üretim ilişkisi olduğundan" bütün Kürtler "tek ve aynı ulustur" demekten çekinmemektedirler. Bu teorileri ile ne denli Marksizmden uzaklaştıklarının farkındalar mı acaba?

Yazımızın akışı içerisinde yer yer üzerinde durup açıklamaya çalıştığımız gibi, "uluslar, feodalizmin tasfiye aşamasında değil, feodalizmin çözülmeye başladığı, eşdeyişle doğal ekonominin (kendisi için yapılmakta olan kapalı üretim) parçalanmaya başladığı ilk şafak vakti doğmuşlardır." Feodalizmin tasfiyesi demek feodal kalıntıların bir bütün olarak ortadan kalkması demektir. Bunun siyasi olarak doğurduğu sonuç ise, burjuva-demokratik-devrimin yapılması/tamamlanması demektir. Çünkü, hiçbir ülke gösterilemez ki orada "feodalizm ekonomik olarak tasfiye olsunda "siyasi olarak" burjuva-demokratik-devrim yapılmamış olsun." Kürdistan'daki durum (sosyo-ekonomik yapılanma) milliyetçi mentalite sahiplerinin iddialarının tam tersidir. Eşdeyişle, hakim olan üretim ilişkisi kapitalist değil, yarı-feodal üretim (kapitalist ilişkilerle feodal üretim ilişkilerinin yanyana yaşadığı ilişkisidir. Ezilen ulus milliyetçilerinin konuya

ilişkin yaklaşımları/tahlilleri zorlama bir teori olup nesnel gerçekliklerden uzak saçma-sapan düşüncelerdir.

Özcesi, nasilki uluslar kapitalizmin yüksek evresinde, eşdeyişle feodalizmin tasfiye edildiği kapitalizmin egemen olduğu aşamada doğduğuna ilişkin tezlerin ileri sürülmesi, safsata bir belirleme ise, aynı şekilde de aralarında iktisadi bir yaşam birliği olmadan farklı pazarlar etrafında üretim yapıp tüketen (aynı üretim ilişkilerine sahip olsalarda) uluslar da tek ve aynı ulus olarak belirlemekte, o denli zırva bir teoridir. Ve bu da sorunlara ML normlarla değilde, milliyetçi duygularla yaklaşıtlarının göstergesidir. Dahası da bir bütün olarak "Kürdistan'da feodalizmin tasfiye edilerek kapitalizmin egemen ilişkisi" olduğunu savlayarak oradanda aynı üretim ilişkilerine sahip oldukları için "tek ve aynı" ulustur diyerek için içinden çıkmak ve de ısrarla bu düşüncelerin savunusunu yapmak, sonuçta Kürtleri (her parça özgülünde) ulus değilde "halk" olarak belirlemesine götürür dersek, şaşılmasın!.. Bu, perspektif, somut gerçekliklerden uzak idealist iplikten dokunmuş öznel/filistence bir perspektiftir. Çünkü, konumuzun akışı içerisinde de açıklamaya çalıştığımız gibi İktisadi Yaşam Birliği, farklı pazarlar etrafında üretim yapıp tüketmeyi ifade etmez. Ulusu meydana getiren toplulukların tek ve aynı pazar etrafında organik bir ilişki içerisinde üretip-tüketmesini ifade eder.

Çeşitli ulusların tarihi

ve toplumsal gelişmelerinden hareketle, vaktiyle iki ulus (1923 öncesi) iken 1923 Lozan antlaşmasıyla zorla dört parçaya bölünmesinden sonra, eşdeyişle aradan geçen 70 yıllık bir süre içerisinde "dört ulus olarak" (ayrışmış) şekillenmiş Kürtlerden söz ediyorsak, bu somut tarihsel gelişmelerin bir sonucudur. Çünkü tarihi metaryalizmin hareket ettiği öncüller, somut tarihsel temellerdir. Eşdeyişle, gerçek temellerden hareket ederiz.

Diğer uluslardan da örneklemeler vererek konunun daha bir bilince çıkarılmasına yardımcı olalım.

Tarihi ML bir gözlükle irdeleyenler göreceklerdiki, vaktiyle İngilizler ile Kuzey Amerikalılar aynı pazarlar etrafında üretim yaparlarken, eşdeyişle aynı iktisadi yaşam birliğini (içsel ekonomik birlik) paylaşırlarken tek ve aynı ulusu ifade etmekteydiler. Ama sonraları farklı iktisadi yaşam birlikleri içerisinde bulduklarından iki farklı ulusu (İngiliz, Kuzey-Amerikalılar) meydana getirdiler. Yine aynı şekilde Doğu-Batı Almanlar devrim öncesi tek ulus olmalarına karşın devrim sonrası iktisadi yaşam birlikleri içerisinde, eşdeyişle farklı pazarlar etrafında üretip-tükettiklerinden iki ulus olarak biçimlendiler. Daha sonrası iki Almanya'nın birleşmesi bu gerçeği değiştirmez. Yine benzer özellikler Güney-Kuzey Yemen, Kuzey-Güney Kore ulusları içinde geçerlidir. Yukarıda sıraladığımız uluslardaki değişim dönüşümlerin eşdeyişle bir ulus iken, iki ulus haline

dönüşme seyirlerinin farklılık (birinde göç, diğerlerinde sosyal devrimleri olması gibi) arzetmesi farklı ulus olmaları/olmadıkları anlamını getirmez. Bu, biçimsel bir durumdur. Eşdeyişle, bir ulusun iki ulus haline dönüşüm seyirleri hangi tür yöntemle olursa olsun, sonuçta iki farklı ulus olma özelliğini/özünü değiştirmez. Özcesi, sorunda kavranılması gereken halka, iki ulus olarak görüngüleşip görüngüleşmemeleri noktasıdır.

Bu bilinçten hareketle, yukarıda diğer uluslardan örnekler vererek somutlaştırmaya çalıştığımız gibi, Kürtlerin de 1923 öncesi "tek pazar" (bize göre iki pazar etrafında "tek ulus" olmaları gerçeğini, '23'ler sonrasına aynı şekilde uyarlayarak "tek ulus"tur belirlemesini yapmak, tarihi ve toplumsal devrimlere (değişim/dönüşümlere) gözleri kapamaktır.

Yukarıda örnekler vererek açıklamaya çalıştığımız uluslarda, eşdeyişle önceleri tek ulus olmalarına karşın, sonraları iki ulus şekline dönüşümler ile Kürtlerdeki değişikliklerin farklı seyirler izlemesi, daha açıkçası aynı tür yöntemler farklı uluslara dönüşmemesi hali özde bir değişiklik yaratmaz. Sonuçta, hangi tür yöntemlerle bölünürse bölünsün bugün gelinen aşamada bütün dört parçadaki Kürtler arasında tam bir bütünselliğin (tek ve aynı ulus olarak) olmadığı nesnel görüngüsünün karşımızda gün gibi açık bir şekilde durmasıdır. Bu yadsınamaz nesnel bir olgu-

dur artık. Her kim her parçadaki Kürtleri tek başına ulus olarak değerlendirmiyorsa, o kimse ulus olgusunun ne olduğunu bilmemektedir. Ya da işine geldiği gibi yorumlamaktadır. Eşdeyişle, olgular olduğu gibi değil, ona yabancı anlamlar yükleyerek nesnellikten uzak keyfi/öznel niyetlerle soruna yaklaşmaktadır. Nasıl ki önceleri tek ve aynı ulus olarak yaşayan uluslar sonraları çeşitli değişim/dönüşümler sonucu farklı uluslar şeklinde görümlüştüyse, öylede Kürtler aradan geçen uzun yılların akışı içerisinde dört ulus olarak şekillendiler.

Nasılki diğer uluslar için vaktiyle aynı pazarlara-trafında üretim yapıp-tükettiklerinden dolayı tek ve aynı uluslarsa da sonraları pazarlar etrafında iktisadi birliklerini

oluşturduklarından farklı ulus olarak adlandırılıyorsa/adlandırırıyorsa Kürtlerinde '23'ler sonrası durumundan (dört parçaya bölünmesi) dolayı bugün kü şekillenmeler arasında iktisadi yaşam birlikleri olmadılarından -dört ulus olarak değerlendirmek zorundayız.

Parçalar arası ufak-tefek kaçakçılıklara ve kız alışverişlerinden hareketle dört parça arasında iktisadi yaşam birliğinin olduğunu söylemek/savlamak; ulus bileşimini meydana getiren dört temel koşulu kavramakla eşanlamlı olduğu gibi, iktisadi birlik (aynı pazar için üretip-tüketmek birliği) koşulunun ve anlama geldiğine ilişkin bilirsizliklerini de ortaya koymaktadırlar.

Stalin yoldaşında önemle

vurguladığı gibi, ulusları tek ve aynı bir ulus olarak değerlendirebilmemiz için, ulus bileşenini oluşturan bütün göstergelerin bir ve aynı anda o topluluk üzerinde olması zorunludur. Eğer bu belirlemenin doğruluğuna inanılıyorsa, neden hâlâ da dört parçadaki Kürtlere tek ve aynı ulus denilmektedir. Biz ML'ler bu tanımlamanın bilimselliğine inandığımızdan ve onun şavkıyladır ki bugün her parçadaki Kürtleri dört ulus olarak değerlendirmekteyiz. Çünkü her parçada yaşayan Kürt popülasyonunun kendi ulusal özellikleri mevcuttur. Bunu yadsıyanlar, ya gerici, şoven hakim sınıflardır ya sosyal-şoven mentalite sahipleridir ya da ulus görümlüsünü anlamayan/bilmeyen/bilmek-anlamak istemeyen ezilen ulusun milliyetçi devrimcileridir... Dört ulustur diyoruz, çünkü; tüm parçaların birbirleri arasında iktisadi yaşam birliğinden söz edilemez/edemeyiz.

Yazımızın akışı içerisinde ulus bileşenini meydana getiren dört gösterge üzerinde ayrıntılı bir şekilde durarak ulus görümlüsünü net ve anlaşılır bir şekilde ortaya koymaya çalıştık.

Ulus görümlüsü üzerine görüşlerimizi yine Stalin'in sözleriyle bağlayalım. "Demek ki ulusal olarak oluşmuş, kararlı bir dil, toprak, iktisadi Yaşam Birliği ve kendini Kültür ortaklaşalığında dile getiren Ruh-sal Biçimlenme Birliğidir."

Buraya kadar ulus ve ulusları meydana getiren görümlüler üzerinde durduk. Şimdi de heterojen uluslu ve milliyetli Türkiye'de Türk ve

Kürt ulusu dışında varlıklarını azınlık milliyet olarak sürdüren toplulukların neden ulus olarak değil de azınlık ulus olarak değerlendirdiğimizin sorusuna açıklık getirmeye çalışalım:

Yazımızın akışı içerisinde de Stalinden yaptığımız pasajlarla bir ulus için dört koşulun olması mutlak zorunluluktur. Başka bir deyişle adigeçen dört göstergeden o topluluk üzerinde herhangi bir gösterge eksik olursa, o ulusa (topluluklara) ulus denilemeyeceğini sarıh bir dille ortaya koymuştuk. Bundan hareket ederek azınlık, milliyetler görümlüsünü aynı şekilde ele alır irdelersek, büyük bir tarihi yanılğı içerisinde düşmüş oluruz. Eşdeyişle aynı kriterleri milliyetler görümlüsü içinde kullanmak/getirmek, Türkiye'de hiçbir milliyetten söz edilemeyeceği/sözetmeyenlerin mentaliteleriyle eşanlamlıdır. ML'ler bu yaklaşımları reddettiği gibi, o ulus görümlüsü için zorunlu olan koşulların aynısını milliyetlerde arama sevdasına girmez. O, bir topluluğa milliyet (azınlık ulus anlamında) denmesi için ortak bir dil ve ortak bir kültür birliği içerisinde olup-olmamalarına bakar. Eğer bir toplulukta ortak bir dil ve kültür ortaklaşalığında kendisini dile getiren ruhsal biçimlenme birliği var ise, o topluluklara azınlık milliyet denmesi için yeterli bir kanıt sayar. Çünkü, milliyetler olarak teşekkül eden toplulukların hiçbirinde (bazı istisnalar hariç) belirgin toprak ve iktisadi yaşam birliklerinin varlığından söz edilemez.

Söz edilemeyeceği gibi de belirgin topraklarının olduğu gösterilemez de. Elbette yaşadıkları topraklar var, ancak bu topraklar yüzyıllardan gelen, eşdeyişle tarihsel bir belirginlik arz etmiyor.

Bugün Türkiye'deki uluslar ve milliyetlere göz atıldığında bu durumlar açık ve rahat bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Yukarıda yaptığımız tanımlamalar ve belirlemelerden de anlaşılacağı gibi, ulus görümlüsü ile milliyet görümlüsü temelde farklı kavramlar ve görümlülerdir.

Bu tanımlamalara uygundurdeş olmayan uluslu Türkiye'de Ermenileri, Rumları, Arapları, Çerkezleri, Lazları, Abazaları azınlık ulus olarak belirleyebiliriz rahatlıkla. Adı geçen milliyetlerin tümünde kendine özgü (diğer milliyet ve uluslardan farklı olarak) dil birlikleri ve kültür birlikleri var ama, belirgin (sınırlarıyla, eşdeyişle yerleşim yerleri bakımından) toprakları ve pazarları (iktisadi birlikleri) bakımından belirginlikleri yoktur henüz.

Hemen hemen bütün milliyetler de Türk ulusunun toprakları içerisinde yaşamlarını sürdürmekte. Burada önemli bir noktaya temas etmek istiyoruz. Bir milliyet başka ulusun toprakları içerisinde gösterilebilir, ama bir ulus başka ulusun toprakları içerisinde gösterilemez. Çünkü bir ulus için ayrı toprak birliği şarttır. Eğer o ulusun ayrı bir toprak birliğinden söz edilemezse/yada yoksa o ulusa ulus demek için yeterlidir. Özcesi uluslar başka ulusların toprakları ile anılmazlarken milliyetlerin anılmasında bir sakınca yoktur... Bu noktaya

dikkatleri çektikten sonra, heterojen uluslu devlet olan Türkiye'de geçmişte ('20'ler öncesinde) ulus olupta sonraları ulusal niteliklerini yitiren Ermeni milliyeti üzerinde azıcık duralım.

Marksizmi kendisine kılavuz edinen her mentalite sahibi bir kimse '15'ler öncesi Ermenileri ulus olarak görmezlikten gelemeyiz. Bunu görmezlikten gelmek, ırkçı-şoven hakim sınıfların iktidarları döneminde yaptıkları ('20'ler öncesi) ve yadsıdıkları katliamları görmezlikten gelmekle eşdeğerdir. Ki bu anlayış, onların değirmenlerine su taşımaktan da başka bir anlam ifade etmez. Pratik olarak, 1915 öncesi Ermenilerini ulus olarak değerlendirmemek nasılki burjuvazinin ekmeğine yağ sürmekse, bugün gelinen aşamada hâlâ da Ermenileri ulus olarak görmek ve bundan hareketle de bir hak (siyasal bir devlet kurma hakkı) iddia etmek, aynı şekilde-farklı tonlarla da olsa-hem Ermeni hakim sınıflarına hizmet etmek hemde diğer hakim sınıflara hizmet etmektir.

'20'ler öncesi ulus özelliği taşıyan Ermeniler "neden azınlık milliyet durumuna dönüştüler" sorusuna yanıt vermeye çalışalım:

1915 ve 1920 yıllarına dek özellikle 19. yüzyılın sonlarında başlayan Ermeni katliamları Ermenilerin ulus olarak ortadan kaldırılması için yetmedi. Eşdeyişle adigeçen yıllara dek Osmanlı devleti tarafından yapılan tüm soykırımsal katliamlar, Ermeni ulusunu olgu olarak ortadan silmedi. Başka bir deyişle, tüm katliam ve zali-

mane baskılara karşın Ermeniler, hâlâ da belirgin toprakları üzerinde ortaklaşa bir şekilde ulus olarak varlıklarını sürdürmekteydiler. Bu durumları en son 1920 yılına dek devam etti. 1915 yılında birbuçuk milyona varan Ermeni katliamı hâlâ hafızalardan silinmemiştir/silinmeyecek de. Yapılan bu soykırımları yetmiyormuş gibi bir de sağ kalan Ermeniler zorunlu tehcir (göç) politikasıyla başka taraflara sürüldüler. Eşdeyişle, zorla yerlerinden/yurtlarından edildiler. İşte Ermeniler, bu gelişmeler sonucu olarak topraklarından edildiklerinden, katledilmeleri sonucu olarak ulus özelliklerini yitirdiler. Jenosidlerle yok edilen Ermeniler günümüzde belirgin alanlarda yaşamaktalar. Eşdeyişle, yağma-talan/katliam ve topraklarından kovulan Ermeniler çeşitli ülkelere ve şehirlere göçe zorlandıklarından ve göç ettiklerinden artık gelinen aşamada Ermenilerin topraklarından söz edemeyiz. Çünkü ora topraklarında başka uluslardan ve milliyetlerden nüfuslar yaşamaktalar.

Toprak birliklerinden edilen (kovulan) Ermenilerin kendi aralarında pazar birlikleri de söz konusu değildir. Çünkü, belirgin toprakları yoktur. Buna göre bugün Ermenilerin kendi üzerlerinde taşıdıkları dil ve kültür birliklerinden söz edilebilir ancak. Bu bağlamda da Ermenileri, ulus olarak değil de azınlık milliyet olarak değerlendirmek en doğru ve en nesnel belirleme olacaktır.

Sınıf bilinçli proletarya olarak, Ermenilerin ulus olarak katledilmesini büyük bir tarihi haksızlık olarak değerlendiririz. Kanemici-zorba iktidarlarca yapılan bu denli vahşane katliamları ve uygulamaları durmadan protesto eder, onları ayıplar ve sınıf kınıyla kınarız. Bu ML'lerin küçümseyemeyeceği bir görevdir. Ancak, ML'ler böylesine büyük bir tarihi haksızlığın düzeltilmesini programına koymazlar. Çünkü, günün meselesi olma özelliğini çoktan yitirmiştir. Eşdeyişle ulus görüngüsü olma özelliğini çoktan yitirmiştir. Ermenilerin ulus olarak düzeltilmesi meselesi güncelliğini çoktan yitirdiğinden ML'ler bu tipten sorunları programına dahil etmezler. Yazımızın akışı içerisinde de yer yer değindiğimiz gibi Kürdistan'ın dört parçaya bölünmesi de tarihi bir haksızlıktır. Ancak ML'ler Kürdistan sorununda izlediği hattı Ermeni meselesinde de aynı şekilde izlemeyi ilke edinmiştir/ edinmektedir. Eşdeyişle Kürdistan'ın dört parçaya bölünmesi gelinen tarihsel prosedürde sınıf mücadelesi ve sosyal gelişmeyi doğrudan kösteklemediğinden ve bu bağlamda da günün meselesi olmaktan çıktığından, kendi programlarına dört parçayı birleştirme sorununu almazlar. Bu ileriki bir sorundur. İşte ulus olarak yok edilen Ermeni ulusu da bugünkü haliyle sosyal gelişme ve sınıf mücadelesinin önünde engel teşkil etmediğinden, Ermenileri tekrar diriltmek

(ulus olarak düzeltmek/ yeniden şekillendirmek) gibi bir görevi programına dahil etmezler. Bu gibi sorunların düzeltilmesi gibi, eşdeyişle proletaryanın dikkatlerini temel meselelerden uzaklaştırıcı bir tutuma girmezler. Nasıki Kürdistan'ın dört parçaya bölünmüşlüğü'nün düzeltilmesi günün meselesi olmaktan çıkmışsa, öylede Ermenilerin ulus olarak varlıklarının düzeltilmesi meselesinde günün meselesi olmaktan çıkmıştır.

Aksini savlamak, öküzün altında buzağı aramaya benzer. Öküzün altında buzağı aramak nasıki saçma-sapan ve gerici bir mentalite ise, öylede Ermenileri ulus olarak diriltmek (düzeltmek) saçma-sapan bir yaklaşımdır.

Bugün diğer azınlık milliyetler (milli baskı altında tutulan) için yaptığımız eşit hak savunusunun Ermeniler içinde savunmayı görev biliriz. Bu nokta üzerinde ileriki bölümlerde tekrar duracağımızdan, geçiyoruz.

Sonuç olarak, Ermeniler her ne kadar soykırım ve zoraki göç yöntemleriyle ulusal kimliklerini (ulus olarak tabi) yitirdiyelerinde, milliyet olarak varlıklarını hâlâ da sürdürmekte. Çünkü, kendilerine özgü dil ve kültür ortaklaşlığında kendisini ifade eden ruhsal biçimlenme birliklerini hâlâ da koruyup taşımaktalar. Bu bağlamda Ermenileri milliyet olarak yadsıyıp görmezlikten gelmek. Güneş gibi nesnel olan bir öngörüngüyü reddetmekle eşdeğerdir.. Bu da ırkçı şovenlerin işidir ancak...

Türkiye'deki azınlık milliyetleri irdeleyip/inceleyen, bu arada son yıllarda gerek

hakim sınıflarca gerekse onların payandası durumundaki burjuva basınca alevi mezhebine ilişkin çeşitli demagoji ve spekülasyonların yapıldığı, hatta bazı anlayış sahiplerince "milliyet mi değil mi" tartışmalarının yapıldığı / sürdürüldüğü noktasına ilişkin azıcık açıklık getirmeye çalışalım düşüncelerimizle.

Konunun başında hemen vurgulamakta yarar var. Amacımız Alevi mezhebinin tarihsel-toplumsal irdelemesini yapmak değil. Ki bu nokta konumuz dışında kaldığından bunu geçiyoruz. Ancak bizi ilgilendiren mesele Alevilerin "milliyet olup olmadıklarına" ilişkin sorudur. Bunun üzerine görüşlerimizi ortaya koyalım.

Konuya girmeden, gerek hakim sınıflar gerekse onların direkt payandası durumundaki şoven basın ve onun kalemlerininin Alevi mezhebi üzerinde bu denli durmalarının esas nedenini; gelişmekte olan toplumsal (sosyal) ve ulusal kurtuluş mücadelesinin önünde devlet saflarına çekerek baraj oluşturmaları içindir, diye belirtelim. Alevi mezhebi bazı mentalite sahiplerinin iddia ettiği gibi ne bir milliyet, nede bir millettir. Onlar dini ideolojiler bazende aynı inançları paylaşan mezhepsel bir topluluktur. Bütün mezhepler gibi alevilerde dini inançlar etrafında ortak bir özellik taşımaktalar. Daha sarıh (açık) bir dille ifade edecek olursak, ulus milliyet fenomenleri mezhepler feomenininin temelden ayrılırlar. Dini yakınlıklar

(oda bazılarıyla) dışında hiçbir benzerlikleri yoktur. Eşdeyişle, milliyet ve ulus bileşeni mezhepler topluluğundan meydana gelmiştir. Çünkü mezhepler, dil, toprak kültür ve iktisadi yaşam birlikleri etrafında şekillenmeyip, onun tek bazı dinsel ideolojidir. Daha da açarsak: Bugün farklı farklı uluslardan teşekkül etmiş topluluklar da aynı mezheplerden sözedilebilir/ edilebilir, ama aynı mezheplere sahiptirler diye hepsine bir ve aynı ulustandır denilemez/diyemeyiz. Çünkü ulus bileşeni yukarıda saydığımız dört göstergeden herhangi biri eksik olursa ya da farklı olursa; o ulusa ya ulus denilemez yada bir ve tek ulustur belirlemesi yapılamaz. Farklı ulus ve milliyetlere sahip topluluklardan nüfusun belli kesimi aynı mezhepten olmaları aynı ulustan oldukları anlamına gelmez ve de gelmemelidir dedik. Bunu örneklerle somutlarsak: Türkiye'deki alevi mezhebinin Kürtlerin, Arapların, Türkmenlerin belli bir nüfusu teşkil etmektedir. Bu mezhebi farklı farklı uluslardan nüfusun belli bir kesimi oluşturmalarına karşın, bu toplulukların hepsinde sahip oldukları milliyet ve uluslar farklı farklıdır. Eşdeyişle farklı milliyetler ve uluslardan insanları bir araya getiren bu ideolojik dini baz, o topluluklar arasında dini inançları dışında ortak bir özellikleri barındırmamaktadır daha. Şöyleki, farklı uluslar ve milliyetlerden dini inançlar temelinde aynı özelliği taşıyan bu topluluklar arasında ne bir dil, ne bir kültür, ne bir toprak ve nede

bir iktisadi yaşam birliğinin olduğu söylenemez. Çünkü her birisi farklı topraklar, farklı kültürler, farklı diller konuşarak farklı pazarlar etrafında üretim yapmaktalar. Eğer mezhep görüngüsüyle ulus artı milliyet görüngüsünü eş değer olarak ele alırsak, birakalım dünyadaki mezhepleri bir kenara Türkiye'de onlarca ayrı mezhepten sözedildiğinden, o zaman onlarca da ulustan sözetmemiz gerekir. Bu saf-satalı teoriyi dini gerici ve hakim sınıflardan (işine geldiği zamanlar) başka kimselerin savunması akıl işi değildir. ML'ler bu türden saf-satalı teorileri reddettikleri gibi, bu-yanlı, yanlışı anlayışlara karşı mücadele ederler. Ve etmek zorundadırlar.

Sonuç olarak, alevileri ne bir ulus nede bir milliyet fenomenidir gibi değerlendiremeyiz. Eşdeyişle, Alevilik dini ideolojiler etrafında oluşmuş mezhepsel bir görüngüdür.

SONUÇLAR

-Ulus ve uluslar, ne bir din, ne bir ırk, ne bir ahlak, ne bir aşiretler, ne bir mezhepler, ne bir devlet ve devletler topluluğu vb. olmayan, ama tarihsel-ekonomik bir kategori olarak ortaya çıkan; diyalektik bir bütünsellik içerisinde dört ana koşulun (Dil, Toprak, Kültür ve İktisadi Yaşam Birliği) meydana getirdiği kararlı ve istikrarlı bir topluluktur.

-Uluslar insanların subjektif niyetleri ve istemleri sonucu olarak ortaya çıkmayarak, ondan bağımsız

bir şekilde nesnel bir toplumsal, tarihsel-ekonomik zorunluluk olarak ortaya çıktılar. Eşdeyişle uluslar, nesnel bir olgudur.

-Uluslar kapitalizmin şafağında ortaya çıkmıştır. Eşdeyişle kapitalizmle düşümdeş olup, kapitalizm öncesi toplumsal formasyonlarda ulus görüngüsünden sözedilemez. Ama ulusa öngelen milliyetler (halklar düzeyinde) de sözedilebilir. Ulusların doğuşuna koşut olarak ulusal bilinçde oluştu.

-Tarihsel-ekonomik bir kategori olarak kapitalizmle birlikte ortaya çıkan uluslar tarihin belli bir aşamasında doğdukları gibi öylede ortadan kalkacaklardır. Bu ortadan kalkış tüm uluslar ve milliyetlerin tek bir dünya halkına dönüşmesi evriminde gerçekleşecektir. Eşdeyişle birden bire değil, belli bir evrimleşme sonucu bu süreç gerçekleşecektir/ tamamlanacaktır. Bu toplumun adıda Komünist Toplumdan başkası olamaz.

-Ulus bileşenini oluşturan dört koşuldan herhangi birisi o topluluk üzerinde eksik olması o ulusa ulus dememek için yeterlidir. Eşdeyişle, dört koşulun bir ve aynı anda o topluluk üzerinde bulunması mutlak zorunluluktur. Başka bir deyişle ulus ancak bu dört koşulun tam ve eksiksiz bir biçimde biraraya gelmesiyle somutlanır.

-Ulus, bütün (dört) göstergeleri kendi üzerinde bir ve aynı anda üzerinde taşıyan sınıf ve tabakalardan her kesimi kapsamına alır.

-Ulus görüngüsü, milliyet, halk, devlet, mezhep, ırk, din

vb. fenomenlerden farklı spesifik çelişkilere sahip olduğundan farklı bir olgu olarak ele alınmalıdır.

-Milliyet (azınlık ulus) görüngüsü için dil ve kültür birliklerinin olması yeterli sayılırken, ulus için yeterli sayılmaz. Eşdeyişle milliyet, dil ve kültür ortaklaşalığı olgusuyla ifade edilirken, uluslar, yalnızca bu iki koşulla yetinilerek ifade edilemezler,

-Her ulus üzerinde yaşadığı belirgin topraklar anılabilir ancak. Bu koşul milliyetler görüngüsü için zorunlu bir koşul değildir. Eşdeyişle, azınlık uluslar başka ulusların toprakları içerisinde anılabilirken,, uluslar anılamazlar. Çünkü, bir ulusu diğer uluslardan ayıran en önemli etmen de farklı/belirgin topraklarının olması koşuludur. Bu olmazsa o ulusa ulus denmez çünkü.

-Ulus tanımlamasına uygun olarak "misak-i Milli sınırları" içerisinde egemen ulus olan Türkler dışında birde Ari ırkından (Hindu Avrupa Dil grubundan olan) olupta milli baskı altında yaşayan Kürtler ulus olarak yaşamaktalar.

-Heterojen uluslu devlet olan, Türkiye'de adı geçen iki ulus dışında bir dizide azınlık ulus (milliyet) yaşamaktadır. Bunlar; Ermeniler, Araplar, Rumlar, Çerkezler, Abazalar, lazlar vd.leridir. Hepside milli baskı altında tutulmaktadır.

-1920-'15'ler öncesi Osmanlı devlet sınırları içerisinde üçüncü bir ulus olarak yaşamakta olan Ermeni ulusu, gerek Osmanlı

devleti gerekse TC tarafından yapılan jenosid/zoraki göç vb. katliamla ve uygulamalarla ulus niteliğini yitirerek azınlık milliyet durumuna düştüler. Eşdeyişle, ML'ler Ermeni meselesini geline aşamada milliyet bazında ele alarak değerlendirir.

-Lozan Antlaşmasıyla dört parçaya-daha önceleri (1638 Kasri Şirin Antlaşması'yla ikiye bölünen bölünen Kürdistan'ın her parçasında yaşayan Kürtler bugün geline süreçte ayrı ayrı ulusları oluşturmuşlardır. Eşdeyişle, tek ulus olarak değilde dört ulus olarak şekillenmişlerdir. Çünkü dört parçanın kendi arasında İktisadi Yaşam Birliği bakımından bir bütünsellik yoktur ve söylenemezde.

-ML'ler gerek Kürdistan'ın dört parçaya zoraki olarak bölünmüşlüğü, gerekse Ermeni ulusunun ulus olarak katledilişlerini büyük bir tarihi haksızlık olarak değerlendirir. Ve bu uygulamaların sahibi tüm hakim sınıflar ve gericileri her fırsatta ayıplayarak kınayıp protesto etmeyi görev bilir. Ancak, bu tarihi haksızlıklar geline aşamada günün meselesi olma özelliğini yitirdiğinden, bunların düzeltilmesi/diriltmesi mücadelesini vermezler. Çünkü, adı geçen tarihi haksızlıklar ne denli büyük boyutlarda olurlarsa olsunlar, yinede geline aşamada sosyal ve sınıf mücadelesini desteklemektedirler. Bu bağlamda gerek dört parçanın birleştirilmesi ve

Ermeni ulusunu yeniden diriltmek mücadelesini kendi programlarına koymazlar. Dört parçanın birleştirilmesi sorunu ileriki bir sorundur. Eşdeyişle her parçadaki devrimler sonrasında Kürt ulusu ve halkı isterse, dört parçayı bir bütün haline getirip birleştirebilirler. Dört parçanın birleştirilmesi meselesi sosyal gelişme ve sınıf mücadelesini direkt olarak ilgilendirmediğinden, eşdeyişle kösteklemediğinden ML'ler örgütlenmede kendisine baz olarak aldığı/alacağı Kuzey-Kürdistan (Türkiye)'dir. Bu, dışındaki anlayışları reddederek mahkum eder...

DEVAM EDECEK...

KAYNAKÇALAR

- 1) Stalin, Marksizm ve Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu, sf.311
- 2) Age sf. 12
- 3) Marks-Engels (Alman İdeolojisi sf. 41)
- 4) Marks-Engels (Seçme Yapıtlar; cilt 1, sf.20)
- 5) Engels'ten aktaran G. Thomson (insanınözü saf.38)
- 6) G. Thomson (age. sf.52)
- 7) Stalin (M.u.s. SS, sf. 12)
- 8) Age sf. 13
- 9) LENİN (Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri; sf. 128)
- 10) Lenin (Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşlar, sf.96)
- 11) Age, sf. 342

sevmek en iyi şimdi.. döğüşmek yine şimdi EŞGALİ DAGLARA YAKIŞANLAR İÇİN..

çetin PİR

saklımız yok;
apaçık bir meydan okuyuştan geldik bugüne
uzun yürüyüşlerden ve ateşten geçip çok kuşatmadan
çok kurşundan geldik bu akran yarısı bu ay tutulmasına
avunmasın dedik ağrımız meydan okuduk ölüme, saklımız yok!

(U nutamıyorsunuz; biryerde oturmuş, susuyorsunuz. Birisi geliyor masanıza. Tanımıyorsunuz. Birinin anıdığı olarak geliyor masanıza. Nasıl oluyorsa gelir gelmez konuşmaya başlıyor. Yadırgıyorsunuz. Durmaksızın konuşuyor, yadırgıyorsunuz. Yıkımlardan sözediyor, bir düşkirimandan.. nasıl yalnızlaştığından sözediyor ve siz susmaya devam ediyorsunuz. Konuşan, sizin ölüm gibi suskunluğunuzun bile ayırımına varmadan kendisini kanatmayı sürdürüyor. Bakın, diyor; bir yoldaşım vardı, tanırınız. İşkencede direndiği için öldürüldü. Neydi ondan istenen.. biliyorsunuz elbette; partiyi ve yoldaşlarını ele vermesini istiyorlardı. Vermedi. Öldürdüler. Ama şimdi ne oldu? Onun uğruna öldüğü parti şimdi ortayerde! Herşeyiyle ortayerde..

Ortayere konuşuyor masanıza sonradan gelen; sizi tanımiyor. Siz onun kim olduğunu öğreniyorsunuz. TKP'liymiş, sonra TBKP'li!

Susup dinlemeye devam ediyorsunuz. O, yaralarını alıp masanıza koyuyor. Kanadığı yerleri bir bir göstermek istiyor. Sesinizi çağırıyor sesinin yardımına. Kanatan gözleriyle bakıyor size. Niye ağlamaklı olduğunuzu anlayacak durumda değil. Kalkıp gideceğinizi de farketmiyor. Konuşuyor. Siz gidecekken, ancak o an karşısındakinin yarasına eğilecek kadar kendinden uzaklaşabiliyor. Sizin niye böyle ölümüne suskun olduğunuzu aranızdaki tanıdığından soruyor; bugün iki yoldaşımızın daha öldürüldüğünü öğreniyor ki, o an susuyor. ve sesiyle sizin aranızda bir suskunluk koyuyor ve başını göğsüne düşürüp, susuyor.

O gün iki yoldaşınızı daha yitiriyorsunuz. O gün Hatice'yi yitiriyorsunuz. O gün annesi gözleri önünde mi kurşunlanıyor Cihan'ın.. Cihan?

Cihan'dan sözetmek için nasıl başlanır söze?)

NASIL YAZILSIN KI SİLİNİP GİTMESİN

CİHAN'dan sözetmek için nasıl başlanır söze.. annesi, gözleri önünde kurşunlanan çocuğa adını vermesinden mi andını emanet ettiği dağbaşındaki o gerillalardan mı.. nasıl, nasıl başlanır söze?

Bir şiirden emanet soruyla sorup duruyorsunuz; bu ölüm, nasıl? nasıl yazılsın, bu ölüm, nasıl?.

Ölüm, dağkuşları kadar çıplak değil mi? Nereye saklanabilir ölüm, hangi gerekçenin ardına.. ya, nasıl yazılabilir?

CİHAN'ı düşünüyorsunuz; yeterince yazılmadığını.. yazılanların yetmediğini ve yetmeyeceğini ve sanki buza yazıldığını ve eriyip gittiğini.. gidenin ardından methiyeler ya da meşiyeler yazmanın ölümü ne tamamladığını ne de tanımladığını.. tanımlayamadığınız bir susuşla bıçaklayıp duruyorsunuz kalbinizden geçen acı ırmaqlarını, ve orda durup bir şiire yaslanıyorsunuz; sen yoktum..

kirleniyordu ırmak çoğalıyordu gece

eşgalin dağlara yakıştı.. kavgaya adın

Gecenin sabaha yakın bir yeridir, işkence sonrasındır. Sonrası da derin acılardır ne ki direnilmişse onur yara sancıdır. Sonsuz acılar içinde onurunuz ve yaralarınıza yaslanıp direnişinizi biriktiriyorsunuz. O an bir fıslıltı duyuyorsunuz birden; kan gibi çığlıklardan gelen bir direnişçi sizin olduğunuz hücreye fıslıltıyor. Dönüp bakıyorsunuz. Kim? Anımsamaya zaman yok. Zamanın en kısa anında CİHAN'ı anlatıyor fıslıltı: Direniş sürüyor!

Süleyman CİHAN yoldaş *ben komünistim* diyor da başka bir şey demiyor!

O an doğruluyorsunuz yaslandığınız yaralarınızdan ve bir direniş bildirgesi olan bu fıslıltıyı alıp yüreğinize yazıyorsunuz. Apaydınlık bir şarkı olup sızıyor bu fıslıltı hücredekilerin saflarına, coşkulaniyorsunuz.

CİHAN yoldaşla buluşup birlikte kaldığınız eve dönemediğiniz günün akşamından bu yana ondan ilk haber alışınız:

CİHAN yaşıyor!

CİHAN direniyor.. ve siz zaten onun direneceğini biliyorsunuz. Onun nasıl direndiğini duymak sizin için yeni bir şey olmuyor. Ama bir şey tartışmasız olarak kendisini yeniden gerçekleştiriyor: Süleyman CİHAN ölüme an kala bir yerde de kimseyi yanıltmıyor; yoldaşları ve halkı biliyor ki o direnecek. Düşmanı, cellatları biliyor ki o direnecek. Beklenen ölüme susmaktı.

Sustu.
Sanki yeryüzü sustu o an; en güzel şarkıyı söylemek üzere sustu..

Sonra, durup düşünüyorsunuz; bu susuş nasıl yazılsın ki bu silinip gitmesin..

en sevdiğim memleket yeryüzüdür sıram gelince yeryüzüyle örtün üzerimi.

Dedi bu enternasyonal yürek, ve ardısıra söylensin ve durmaksızın çoğalsın diye şarkısını proletaryaya adını çocuklara ve eşgalini dağlara emanet edip, sustu.

O, komünistti.

Tanrılardan ateş çalmıştı. Prometheus ya da darağacında bile boyunegmeyen mağlupların tarihimize armağanıydı. Haklıların usanmazlığıydı ve ütopyasını yitirmeyenlerin ısrarı.. çocukluğunda taşıyıp getiriyordü ayaklanışçı Dersim mağluplarının yaralarını ve haklıklarını ve uslanmazlıklarını.. ayaklanmış ve yenilgi ve ölüm küllerinden kendisini yeniden yaratan ankakuşu olup yaralarını sarıyordu mağlupların. Sufle veriyordu yine daha haklı bir ayaklanmış ve gelecek için. Bu uğurda yüreğini çıkarıp ortaya koyuyordu. 73 Mayıs'ında bir armağan gibi korunsun ve çoğaltılsın diye halka ve tarihe emanet edilen direniş geleniğinin üstlenicisiydi.

Bu ülkem, diyordu,

bunlar dağların, ve işte nabzım!

O, önder bir komünistti.

Ömrünü ölümle ifade etmekten kaçınmayan bu komünist önderin mücadele kanıtı temel çağrısı ihtilal ve nihai amaç için hiçbir koşulda ödün vermemektir. Bu anlamda mücadele pratiği hayata, parti ve devrime karşı sorumluluğun asla ertelenmediği bir kararlılıktı. Paylaşımçıydı çünkü komünistti. Teorik-felsefi formasyonunu daha derinleştirmeye zaman bulamayacak kadar mücadele sıcaklığının ve ilişkin sorunların içinde sonsuz çalışkan ve alçakgönüllüydü. Bir uzun yürüyüşten geliyordu; direniş geleneğinden, türkülerden, yenilgilerden, miting ve işgal ve ayaklanıştan geliyordu. Gelip TKP/ML saflarında kendisine yer açıyordu. Siraneferiydi. Yürüyor ve safların önünde yer almaya başlıyordu. Unutamıyorsunuz; yıl, 1976'dır. KK hizbinin partiden tasfiyesi ve partinin yeniden merkezi örgütsel inşası gerekmektedir ki Süleyman CİHAN yoldaş böylesi bir anlamlı çabanın önderidir. Partinin 78'deki 1. Konferans'ında da MK üyesidir. Süleyman CİHAN, gösteriş-

siz ama ödünsüz kişiliğiyle yaşamın ve örgütlü mücadelenin ilişkin cephelerine kendisini bir bildiri gibi sürmeye devam etmektedir. Faşizmin kendisi hakkındaki vüremri onu mücadelenin sıcaklığından geri çekemez. Mücadele sürüyor. Parti içindeki tasfiyeci eğilimlerle de mücadeleyi sürdürürken çeşitli gerekçelerle partiden kopan ya da koparılmış devrimcilerin yeniden partiye ve devrime kazanılmasına özel bir önem veriyor. Çünkü sadece devrim dalgasının geri çekildiği dönemlerde değil, yükseldiği dönemlerde de böyle bir kan kaybına tahammül olmayacağına ayrılmadadır. Partili olmayı bilince çıkarmış ve bir yaşam tavrı olarak benimsemiş önder bir komünisttir o.. ki, 12 Eylül askeri faşist darbesi günlerinde de bu tavrı mücadele pratiği kanıtıyla ortayerdedir yine. O koşullarda bir yandan partinin 2. Konferans'ının sağlıklı bir şekilde başarılması için mücadele ederken diğer yandan mücadeleden kopuşlara ve tasfiyeci, mücadele kaçkını eğilimlere karşı tavrın önderliğini yapıyor. Ve askeri faşist diktatörlüğün yoğun takibi ve baskısı altında başarılı parti 2. Konferans'ında MK genel sekreterliğine seçiliyor..

(Unutamıyorsunuz; Bilges doruğuna yakın bir yerde, dışbudaklar arasında birkaç akransınız. Durmuş, aşağıdaki köye bakıyorsunuz. Çünkü faşizmin ölüm müfrezeleri köye baskın yapacak; haber ve gerekli önlemler alınmış durumda. Doruktan bakıp, gülümsüyorsunuz. Faşizmin ölüm müfrezesi bir talan gibi geçip gitmek istediği köyden bir yıkımla ve elleri boş olarak çekip gidiyor.. yeniden köye dönüyorsunuz. Kaldığınız yerden sürdürüyorsunuz tartışmayı ve yapılması gerekenleri.. derken, bir arkadaş geliyor kaldığınız yere. Anında uyarıyor CİHAN yoldaş; çalışmanızı ve sizi gelenden sakınıyor. Yadırgar gibi oluyorsunuz; gelen de yoldaşınız değil mi? Açıklıyor; bu kişi hakkında köylüler beni uyardılar ve ona fazla güvenmememi söylediler. Bizi seven bu insanların sezgi ve gözlemlerini önemsemek istiyorum, diyor. Susuyorsunuz. Bir zaman sonrasıdır artık, uzaktan öğreniyorsunuz. Öğreniyorsunuz ki o şahıs yakalanmış. Ya-

kalanmakla kalmayıp partinin olanaklarını ve yoldaşları ele vermek için ölüm timleriyle operasyonlara katılacak kadar alçalmış.. ki, azgın devlet terörü koşullarında bile kapılarını devrimciler her an açık tutan ve yoksulluklarını özveriyle paylaşan köylüleri bile birer birer ele veriyor. O an, halka, halkın sevgilerine güvenin ne kadar anlamlı olduğunu, CİHAN yoldaşın önem ve uyarısının ne kadar yerinde olduğunu bir kez daha anlıyor ve, unutamıyorsunuz!)

Amansız bir takibat ve ardından düşürülmüş vüremri ile giderek daha daraltılan kuşatma ortasında mücadeleyi sürdürüyorsunuz. Çünkü sosyalizme inanıyorsunuz. Devrime inanıyorsunuz. Partiye ve onun önderi CİHAN yoldaşa özellikle çok inanıyor ve güveniyorsunuz. Bu güven bütün kanıtları ve yalınlığıyla ortayerde. Örgütsel darbelerle, yakalanma ve ölümlere karşı direniyorsunuz. Direnmek yaşamın ilişkin cephelerinde daha sonsuzlaşan bir haklılık oluyor. Saflar daha kesinleşiyor ve artık söze yer bırakmazcasına yaşam gerekli ayrıştırmaları yapıyor. Direnenler yaşamın her cephesinde komünist olmanın onurunu ve gurununu yaşarken bedelini de canları pahasına ödemekten kaçınmıyorlar. Dağda, zindanda, gecekonduarda.. faşist cuntanın terörü sınıfın ileri unsurlarını ve daha özeldir komünist önderleri doğrudan ve ayrımlında hedef alıyor. Devrimci hareketler ağır darbeler alıyorlar ve pekçok komünist/devrimci/yurtsever insan öldürülüyor. S. CİHAN yoldaş ise uzun yıllardır ardından sürüklediği vüremri ile alay edeceğine önder konumuyla mücadeleyi sürdürüyor. Ama kuşatma daralıyor. S. CİHAN yoldaş özelinde, vüremriyle aranmasının ötesinde kendisiyle ilişkili olabilecek her insan cunta tarafından yoğun baskılar altında tutuluyor. O günlerde, ve unutamıyorsunuz; tartışmayla değerlendirilmiş bir gecenin saba-

ha yakın bir yerinde CİHAN yoldaş cebinden bir fotoğraf çıkarıyor. Bakıyorsunuz, zarif giysiler içinde 8-9 yaşlarında güzel bir kız çocuğunun fotoğrafı bu.. anlıyorsunuz; faşist cuntanın CİHAN yoldaşa karşılık rehlin aldığı kız çocuğudur bu, Cihan yoldaşın sevgili Eylem'i.. uygulanıyor S. CİHAN, uzun uzun bakıyor ve ardından başka bir odaya geçip kimi fotoğrafları yakıyor. (..)

Unutamıyorsunuz. Bu kuşatmayı yarıp geçmek gerekiyor. Buna inanıyorsunuz. O sırada ülkeyi terkedip gitmeyi kesinlikle doğru bulmuyor olsanız da CİHAN yoldaşa bir öneride bulunuyorsunuz. Bunu çok doğrudan söyleyemiyor ama başka bir gereksinimle gerekleştiriyorsunuz; yurtdışındaki parti örgütlenmesini disipline etmek, tasfiyecilerin etki alanlarını daraltmak ve enternasyonal yükümlülükleri doğrudan tartışmak için bir süre için yurtdışına çıksan..

Hayir, diyor; orada ilgili yoldaşlarımız var. Ben buradayım.. diyor ve başka bir şey demiyor. Her şey bu kadar kesin. Unutamıyorsunuz!

O gece partinin belirlediği mücadele taktiklerinin TKP/ML'nin 72 programatik görüşlerinden değil daha çok ülke devrimci/politik gündemi ele geçirmiş sağ oportünist yaklaşımlardan etkilendiği şeklindeki bir eleştiri de tartışılıyor, ve devrimci savaşı örgütlemek için geliştirilmesi gereken örgütlenme ve mücadele taktiklerinin neler olabileceği.. ne ki, CİHAN yoldaş kendisini bir kaygıdan kurtarıp bu olaya tam katamıyor; çünkü sabah olur olmaz birisine gitmek ve ondan, sorgudaki birinin gönderdiği haberin detaylarını öğrenmek gerekiyor. Parti yeni ve ciddi bir darbeyle karşı karşıya.. bu da uzun uzun tartışılıyor. Ve sonunda S. CİHAN yoldaşın değil, onun göndereceği bir arkadaşın o şahsa gitmesi ve bilgiyi alması tavrı oluşuyor.

Sabah oluyor, birlikte çıkıyorsunuz evden. Ayrılmadan önce de gece konuşulanların güne ilişkin kısımlarının uygulanmasıyla ilgili konuşuyorsunuz yine. Endişelisiniz çünkü, kalkıp kendisi gidebilir.. anımsatıyorsunuz, yanıtıyor; beni sağ ele geçiremezler, diyor; sağ ele geçirirlerse de sağ bırakmazlar..

Bunu çok iyi biliyor ve ürperiyorsunuz. Akşam oluyor. Belirlenen saatte belirlenen yere geliyorsunuz ki birlikte eve dönersiniz ve gelişmeleri değerlendirirsiniz..

Gelemiyor CİHAN yoldaş.

Artık gelemeceğini anlıyorsunuz. Ve bekleyiş kanlı bir çığlık gibi giriyor araya. Dönüyorsunuz;

dönüm eve fotoğrafını yakışın yerde duruyordu küller küller

[Unutamıyorsunuz; ele düşmüşsünüz. Uzun işkence günleridir. Gözleriniz kanlı gözbağlarıyla kapalı olarak işkence merkezinin bilmem kaçınıc katına çıkarılıyorsunuz ve orada söyleniyor size: Süleyman CİHAN kendisini buradan attı ya da attık, her neyse.. akibetin aynı mı olsun? Ölüm kadar kesin bir acıdır o an duyduğunuz; bir gözdağı da olabilir söylenen.. ama ya doğrusu? Çok zaman sonra öğreniyorsunuz ki ölüm girmiş yoldaşınızla aranızda.. artık unutamıyorsunuz.]

O, komünistti.

Esir düşmüş ama teslim olmamıştı. İşkencede bir ihtilal bildirgesiydi ve enternasyonal belginin bayrak taşıyıcısıydı:

serbama wahto mardayno nika!

O, komünist bir önderdi. TKP/ML'nin kurucusu ve önderi Kaypakkaya'nın emanet ettiği repliğin onurla üstlenicisiydi. Komünist olmanın onuru ve gururuyla ölürken de; Ben komünistim, dedi.

Eşgali dağlara yakıştı..

sezmek en iyi şimdi.. düşüşmek yine şimdi sol yanı göğsümüzün bir daha unutmaz seni

(Unutamıyorsunuz; esir düşse-
niz de teslim olmak istemi-
yorsunuz. Direniyorsunuz. Hü-
redesiniz ve mücadeleyi yeniden
üretmenin uğraşısı içindediniz.
Nasıl oluyorsa yüksek duvarları
nöbetçi kulelerini parolaları ve vu-
remirlerini geçip geliyor bir haber,
sızıyor hücrenizden içeriye; eylem
çocuklarıdır. Ve o an sanıyorsunuz
ki her hücreniz ihtilalin korla-
rı, ve kıpkızıl! Coşkusunuz çün-
kü;

Kandıra baskını!

Faşist cuntanın dağa taş bile
korkuyu ve teslimiyeti ve hatta
ihaneti ve ihbarı sindirmek iste-
diği koşullarda; sonsuz bir
halklıkla kentlerde, zindanlar-
da, dağlarda ve darağaçlarında
düşlerinin ve ihtilalin savun-
masını ömürlerini ölümle ta-
nımlama pahasına yapanlar, fa-
şizmi en militarize en güçlü
olduğu yerde vuruyor ve tes-
lim alıyolar! Gücsüzlüklerine
gülüp geçiyorlar..

O gülümseme coşkulu bir gü-
lüşe dönüşüyor direniş cephe-
lerinde. Doruklarda yeni ateşler
yakılıyor ve daha yirtılıyor ge-
ce.. vardiya dağılışlarında sınıf-
bilinçli proletarya daha coşkulu
ve zindanlarda haberler hücre-
den hücreye yıldırım hızıyla..
sürgünde de yüzler daha güleç
artık. Faşizm yenilecek halk ka-
zanacaktır. Zulmün amansızlı-
ğına aldanmamak gerekiyor.
Devrim kendi savaş gücüne gü-
venmelidir. Güvenmeli ve sa-
vaş gücünü rasyonalize ederek
eylem alanına sürmelidir. Kanıt
yine mücadelenin kendisidir;

Kandıra baskını..

Sonrası İstanbul. Çatışma..
çapraz ateşler ve barikatlar. Ge-
cip gidiyor partizanlar. Eylem
bir ayaklanmış çağrısı olarak da-
ğılıyor kentin karanlığına..

Sonrası kimilerinin dikkatsiz-
liği mi.. ama ödenecek bedel
ağır; canınız yanıyor çünkü
ayaklanmış çağrısının militan yo-
rumcusu sevgili Manuel DEMİR
yoldaş ele düşmesine karşın
teslim olmamanın onurunu ve

*o, öldü ve kanıyorken taa derinden
duyduğun kaç yaralı partizan çığlığıdır
seslerinde o derya hançerleniyor yeniden*

direniş kızılığını kentin gecesi-
ne yaşamıyla yazıyor. Başka
yoldaşlar da ele düşüyor o dö-
nemde ve S. CİHAN yoldaşın
yine yaşamıyla bedelini ödediği
bir duyarlılıkla, yakalanmaların
düzeyini öğrenmek ve partiyi
yeni darbelerden korumak için
bir eve gidince.. Baba ERDO-
ĞAN yoldaş da faşizme tutsak
düşüyor. Canınız daha yanı-
yor..

*(..)
(Tutsaksınız; nasıl oluyorsa bir
mektup gelip ulaşıyor hücrenize.
Baba ERDOĞAN yoldaş yazıyor
ve yazıyor. Gecikmeden..)*

Gecikmiyor Baba ERDOĞAN
yoldaş; çünkü hayata karşı so-
rumluluk ertelenemiyor. Parti-
ye ve devrime karşı sorumluluk
ertelenemiyor, asla! Tutsaklık
koşullarında da önder oluşun
gerekliklerini hem pratik mü-
cadeleyi hem de parti çalışması-
nı teorik/politik düzeyde yeni-
den üretmek karşılıyor. Tutsak
olarak tutulduğu zindandan
başka zindanlardaki yoldaşlara
ulaşıyor ve partiye karşı so-
rumluluk vurgusuyla düşünce-
lerini iletiyor. Parti içinde yaşı-
nan söz konusu bu saflaşmanın
kaçınılmazlığını, devrimin ka-
zanılması ve sürdürülmesi için
partinin yeniden yapılanması-
nın gerekliliğini, partiye progra-
matik ve örgütsel düzeyde sa-
hip çıkmanın sorumluluğunu
anımsatıyor Baba ERDOĞAN
yoldaş, tutsak olarak tutulduğu
yerden de insanları partiye ve
devrime kazanma uğraşısı ken-
di haklılığınca gerçekleştiriyor.

Çünkü o bir partilidir!

Sonra.. doğrudan ve yakıcı
bir hedeftir bu: FİRAR! Çünkü
örgütlü bir komünist O, ve bili-
niyor ki insan, daha özelde bir
ihtilalci hiçbir mekana sığmı-
yor, sığmaz!

O, bulunduğu köyden, kent-
ten ve hatta ülkeden firar edip
yeryüzü kalabalığına karışır.
Gider And Dağlarındaki sava-
şa katılır, Filipinler'de doruk
ateşi olur, Afrika'da ayaklanır..

Hiçbir mekana sığmaz bir ih-
tilalci. Zindana, asla! Kavga sü-
rüyor çünkü ateşböcekleri ken-
dilerini yakma pahasına da
olsa geceyi yakmaya devam
ediyorlar. Dağların çağrısını
alır Baba ERDOĞAN yoldaş,
dağlar çağırır onu.. üstelik, da-
ha tutsakken, firar etmek için
tüneller kazılması için örgüt-
lenirken Haziran 1989'da gerçek-
leştirilen parti 3.Konferans'ında
MK fahri üyeliğine seçilmiştir.
Sorumluluk daha ağırlaşmıştır.
Ki Mayıs 1990'da Devrimci Sol
tutsaklarla birlikte firar ettikten
sonra Parti MK SB üyeliğine ve
genel sekreter yardımcılığına
getirilir.

Parti, savaşı geliştirmek ve
ülke coğrafyasına yaymak ka-
rarındadır. Kürdistan cephesin-
den sonra Karadeniz Bölge-
si'nde savaş cephesi açılacaktır
ve gönderilen gerilla birlikleri-
nin komutanı Baba ERDOĞAN
yoldaştır. Firar sonrası yüzünü
başkalarının yaptığına yurtdı-
şına değil dağlara dönmekte-
dir; dağlara ve ihtilalin örgüt-
lenmesine!

Yine eylül; uzun askeri faşist
diktatörlük döneminde çeşitli
cephelerde mücadeleyi ve ör-

eşgalin dağlara yakıştı.. adın çocuklara

gütlülüğünü sürdüren Parti, sa-
vaşı geliştirmek kararındadır ki,
16 Eylül 1990 günü Baba ERDO-
ĞAN yoldaş komutasındaki ger-
illa birliği, Tokat'ın Almus ilçe-
si Gümelönü köyü jandarma
karakoluna karşı saldırı eyle-
minde bulunur. Düşmanın kıs-
men silahsızlandırılmasından
sonra geri çekilme anında mey-
dana gelen çatışmada düşmana
verilen kaybin yanısıra Baba ER-
DOĞAN yoldaş da yara alır.

Yoldaşlar yarasını da taşırlar
Baba ERDOĞAN'ın.. ama ölüm
azilerde artık.

*Çünkü yoğun kan kaybı..
Çünkü kurşun zehirlenmesi..*

*Ve ölüm!
Ve yine o enternasyonal belgi:
Bira, serbama wahto merdayno
nika!*

*Ölüm,
Nasil yazılsın ki bu ölüm?
İşte; dağları tutmuş bu ölüm
ve bu ayaklanış. İşte yine o şar-
kı o haykırış: No pasaran!
(..)*

*O, komünistti.
Eşgali dağlara yakıştı..*

yürüyenin önünde durulmaz!

*(Sözün başına dönüyorsunuz;
masanıza sonradan gelen birinin
ne kadar umutsuzlaştığına, reel
sosyalizm'in gümbürdeyen iflasın-
dan sonra ne kadar kekemeleşip
ütopyasızlaştığına ve duyduğunuz
acıya dönüyorsunuz; hem de o
gün, daha o gün iki yoldaşınızı yi-
tirmiş olmanın derin acısını yaşar-
ken..)*

Tarihin şimdiden yaklaşık
140 yıl kadar öncesidir: L. Rey-
baud, Ekonomi-Politik Sözlü-
ğünde sosyalizm maddesi için
şunları yazmaktadır; "Sosya-
lizmden söz etmek, bir ölünün
ardından mersiye okumaktır..
eylem gücü kırılmış, kaynak
kurumuştur.."

Anlıyorsunuz; insanlığın ger-
çek tarihine yapılan uzun yürü-
yüşte kimi uğraklarda alınan
yenilgiler, geri çekilmeler son-
rasında böylesi ölüm ilanları
hemen yazılageliyor. Şimdi de,
beyaz bayrakları kapan kimi
teslimiyetçiler emperyalizmin
kucağına koşaradım koşmakta-
dırlar. Emperyalist kuşatma ve
saldırganlık biraz da bu neden-
le daha pervasızlaşıp daha küs-
tahlaşmaktadır.

Anti-kömünist nağraların
gökyüzümüzü karartmaya ça-
lıştığı bu tarihsel uğrakta, bir
kez daha anlıyorsunuz:

Süleyman CİHAN,
Baba ERDOĞAN gibi ihtilal
bildirgeleri insanlık onurunun
önder temsilcileridirler.

*bir uzun yürüyüşten geldi onlar
bir uzun yürüyüşün önsafındaki
yıldız yıldız ışıktılar*

Değiştirilecek ve kazanılacak
dünyanın hazırlayıcısı olan bu
komünist önderler günümüzde-
ki teslimiyete, kötürümleşme ve
ütopyasızlaşmaya karşı en
ödünsüz yanıtırlar. Çünkü on-
lar yaşamlarıyla, örgütlü müca-
dele ve kesin tercih anındaki
kararlılıklarıyla buna kanıttır-

lar. Marx'tan Mao Zedung'a, pro-
letarya devrimini örgütlemek,
proletarya diktatörlüğü altında
da devrimi sürdürüp nihai ama-
ca ulaşmak çizgisinin temsilcisi
olan komünist önderler, bu çizgi-
nin ülke özgülünde sistematiğini
bulduğu yapılanmada İbrahim
KAYPAKKAYA'dan devraldıkları
yoldaşlık ve ihtilal ve direniş
gelenegini onurla sürdürmüşler-
dir. İnsanlık geleceğinin karartil-
maya çalışıldığı, her türden dev-
rimci değer ve yaşayışların
pervasızca incitildiği böylesi bir
tarihsellikte; sözkonusu alt-üst
oluşlardan da sonuçlar biriktiri-
lerek bu geleniğin bilinçle, yü-
rekle ve eylemlilikle yeniden üre-
tilip geleceğe taşınması
gerekliliğine şimdi daha çok ina-
nıyorsunuz.

*Çünkü haklısınız.
Sosyalizm, insanlığın gerçekle-
şebilir kanıtı ve hakedilmiş
umududur.*

*Çünkü sosyalizm gelecektir.
İnanıyorsunuz. Daha inaniyor
ve böyle bir gelecek için yürütü-
len mücadelede yitirilen yoldaş-
ların öğreticiliğine daha fazla ge-
reksinim duyuyorsunuz. Ardın-
dan, anılatırmaya vakit bırak-
madan onların öğrettiklerini ve
anılarını mücadele pratiğinde ye-
niden üretmek, yaşıyorsunuz.*

Komünist olmanın onuruyla,
ve onurlu ölümleriyle kavgaya
bir armağan gibi emanet edilen
Süleyman CİHAN ve Baba ER-
DOĞAN gibi yoldaşların ihtilal
çağrılarını;

*ve avunmasın ağırlar söyleyeceğiz daha
daha doğuşacağız tetik dursun kalbimiz
diye üstleniyor, ve mücadeleyi
kararlılıkla sürdürüyorsunuz. Ve
cellat kendi ellerindeki kana bo-
ğuluyor ve siz tanıklığa çağır-
dığınız tarihle yürüyorken; uzun
yürüyüşün bu uğrağında birağız-
dan yineliyorsunuz yine:*

YÜRÜYENİN ÖNÜNDE DURULMAZ!

Ölümünün 15. Yılında Başkan Mao ZEDUNG'u Anıyoruz!

MAO ZEDUNG SAVUNULMADAN MARKSİZM-LENİNİZM SAVUNULAMAZ!

"Mao Zedung'un ML'e katkıları kavranmadan günümüz dünyası anlaşılabilir. Mao Zedung teorisi ve kültür devrimi deneyimleri ile silahlanmamış bir parti devrimi sürdürülemez, bürokratik yozlaşmayı ve kapitalist restorasyonu önleyemez."

"Marksizm, ancak kapitalist toplumun ürünü olabilir. Serbest rekabetçi kapitalizm çağında Marx, emperyalizm döneminin bazı yasalarını önceden, somut olarak bilemezdi; çünkü —kapitalizmin son aşaması— emperyalizm ortaya çıkmamıştı ve buna ilişkin pratik yoktu. Bu görevi ancak Lenin ve Stalin üstlenebilirdi.

Dahi olmaları bir yana, Marx'ın, Engels'in, Lenin ve Stalin'in teorilerini kurabilmeler-

inin ana nedeni kendilerinin, çağdaş sınıf savaşımına ve bilimsel denemelere bizzat katılmalarıdır."

(M. Zedung)

Bu sözler Mao'nun Pratik Üzerine adlı makalesinde geçiyor. Mao burada, pratikle teori arasındaki ilişkiyi tahlil

ediyor. Ancak söyledikleri başka bakımlardan da aydınlatıcı.

Biz bu makalede kısaca Mao'nun teorisinin yerini arıyoruz. Onun teorisi hangi pratikleri, bilimsel denemeleri yansıtır?

Rekabetçi kapitalizm dönemini Marx ve Engels tahlil ettiler. Fransız, Alman 1848 devrimlerini, İtalyan burjuva hareketini, İngiliz Çartist hareketini — bizzat örgütleyicileri olarak— 1. Enternasyonal'i, Paris Komün'ü gibi önemli olayları yaşadılar. Bu dönemdeki devrim hareketlerinin, dünya devriminin strateji ve taktikleri, programları

ile ilgili teorileri kurdular. Doğu, tahlillerine dahildi. Bununla birlikte devrimin "fırtına merkezi" Batı idi ve bu nedenle

Doğu, tahlillerinde, hep ikinci unsur olarak kaldı.

Marx ve Engels emperyalizm çağının başlangıçlarını gördüler ama emperyalizm döneminde, dünyanın sosyal ve iktisadi konumlanışının, kapitalizmin bu yeni aşamasının özelliklerinin tahlilini Lenin yaptı. Kapitalizmin bu evrimi ile birlikte, devrimin "fırtına merkezi" Bazı Avrupa'dan Doğu Avrupa'ya kaydı. Lenin, bu nedenle, emperyalizm çağında kapitalist ülkeleri zemin olarak ve özel olarak da Çarlık'ta devrimin program, strateji ve taktik sorunlarıyla ilgili teorileri kurdu. İlk proleter devrimini yönetti ve proletarya iktidarının ilk yıllarını yaşadı. Teorisi, bu bakımdan, proletarya devriminin en karmaşık sorunlarında yanıtlar taşımakla beraber, Proletarya Diktatörlüğü pratiğinin sadece ilk yılları tecrübesi ile zorunlu olarak sınırlıydı.

Proletarya diktatörlüğü pratiğini Stalin yönetti ve bu dönemin teorisini kurdu. Proletarya devrimi döneminin yardımcı teorisini, diktatörlük döneminin hem teorisini hem de pratiğini kurdu. Ancak Stalin'in Proletarya Diktatörlüğü teorisi, pratiği, her şeyden önce bir ilk pratik oluşu ve son derece karmaşık ve güç problemlerle dolu oluşu nedeniyle eksik ve hatalı yanlar taşıyordu.

Mao'nun yeri, ML teorisinin kuruluşu ve geliştirilmesi bakımından bu noktada başlar. Zemin olarak da 1. Devrimin "fırtına merkezi"ni (bu merkez, sömürge yarı-

sömürge, yarı-feodal Doğu'dur). 2. "Emperyalizm ve proletarya devrimleri çağı" içinde, özel bir dönemdenilebilir ki bir "alt çağı", 3. Proletarya Diktatörlüğü pratiğini ve 4. Buna bağlı olarak, sosyalist ülkelerde sınıf mücadelesi, partilerde revizyonist çizgilerin egemen oluşu ve bu ülkelerin kapitalizme dönüşlerini alır.

Mao Zedung, işte bu yeni "fırtına merkezi"nin ve dönemin sosyal ve iktisadi özelliklerini tahlil eder ve devrimlerin programını, strateji ve taktiklerini ortaya koyar.

Lenin ve Stalin devrim dalgasının şahlanış dönemini yaşadılar. Mao bu dalganın geri çekilişi dönemini yaşadı.

Burada proletaryanın büyük öğretmenlerinin ML teorisinin kuruluşu ve çağ bakımından yerlerini ortaya koyarken, bunlar arasındaki devamlılık, bir sonrakinin, bir öncekinin teorisinde zaten varolan temeller üzerinde yükseldiği vurgulanmalıdır. Fakat hepsinde doğal olarak asıl kendilerinin bizzat yaşadıkları dönemdeki siyasal olayları ve dünya ortamını, o tarihsel dönemde sürmekte olan sınıf mücadelesini, üretim ve bilimsel deneme pratiklerini teorilerine temel aldıklarını ve bu yolla ML teorisini geliştirdiklerinde vurgulanmalıdır.

Biz bugünkü KP'leri Mao Zedung'un teorisine temel oluşturan pratikleri ihtiva eden aynı çağın aynı dönemini yaşıyoruz. Hala yeni

sömürgecilik dönemindeyiz. Hala dünya devriminin fırtına merkezleri ezilen Doğu'dur. Ve eski sosyalist ülkelerde kapitalist restorasyon. Gorbaçovculuk ve burjuva batıcı akımlar biçiminde hala sürmektedir.

İşte bundan dolayı Mao Zedung'un teorisi bizim için özel ve güncel bir önem taşıyor.

MAO ZEDUNG'un ML'e nitel katkıları "emperyalizm ve proletarya devrimleri çağı" ikinci döneminin Marksizmidir. Ve Mao Zedung teorisi ile silahlanmamış hiç bir akım, proleter olan bir devrimi ne başarabilir ne de sürdürebilir.

Mao Zedung'un teorileri kendine has, kapalı, ayrı bir sistem değil, ML'nin devamı ve onun günümüzde ulaştığı gelişkin düzeydir.

Mao:

★ Felsefe alanında, Diyalektik Materyalizmi geliştirmiş, özellikle diyalektiği daha kapsamlı derinlemesine ortaya koymuş; proletaryayı dünyayı değiştirme mücadelesinde, tahlil ve gerçekliği etkileme kapasitesinde, yönetim mükemmelliği ile silahlandırmıştır. O doğru olarak ve Lenin'e dayanarak gelişmeyi diyalektiğin "özü" —esas hareketin—, dolayısıyla madde-nin özü olarak ortaya koymuş, diyalektiği toplumsal pratikle yaratıcı bir biçimde birleştirmiştir.

★ Yeni sömürgecilik döneminde emperyalizmin genel özelliklerini ve emperya-

lizmin yarı-feodal iktisatla ilişkisini, bundan hareketle emperyalizm ile işveren arasındaki ilişkiyi, demokratik devrimlerin milli özelliklerini tahlil etmiştir.

★ Yarı-feodal ülkelerdeki devrimin yeni demokratik niteliğini, bu devrimlerle proleter sosyalist devrimler arasındaki bağıntıyı devrimin sürekli niteliğini,

★ Demokratik devrimde sınıfların mevzilenişini ve demokratik devrimin stratejisi olarak halk savaşını.

★ Proletarya diktatörlüğünün özgüllüğünün özünü ve biçimini ortaya koymuştur.

★ Sosyalizmin, özgün antagonist çelişmeler barındıran, sınıf mücadelesinin yeni biçimlerde, ama kesintisiz olarak hala sürdüğü bir toplum olduğunu,

★ Sosyalist ülkelerde, kapitalist resterasyonun asıl güçlerinin partiler içinde burjuvalaşan revizyonist klikler olduğunu,

★ Devrimin, Çin Proleter Kültür Devrimi biçimlerinde kesintisiz olarak sürdürülmesi gerektiğini,

★ Proletarya diktatörlüğünün, proletarya devletinin ordu ve polis gibi örgütlü askeri teşkilatları tarafından uygulanan bir devrimci baskı değil, halk kitlelerinin örgütlü kitlesel devrimci eylemleri oluşunu ortaya koymuştur, vs...

Mao Zedung'un ML'e katkıları olmadan günümüz dünyası anlaşılabilir. Mao Ze-

dung teorisi ile silahlanmamış bir parti devrimi sürdürülemez, bürokratik yozlaşmayı ve kapitalist resterasyonu önleyemez.

Ekim devriminden sonra bir çok devrimler oldu. Sosyalist kamp kuruldu. Ama sosyalist ülkelerin hepsi de tek tek kapitalizme döndüler.

Eski sosyalist ülkeler kapitalist iktisadın, sosyalizmden geriye dönüşle koşullanmış yeni bir versiyonunu oluşturuyorlardı. Bundan dolayı da burjuva akımlar ataktırlar. Devrimin "boş bir çaba" olduğunu, kapitalizmin "ebedi" ve "tek geçerli" ekonomik ve siyasi sistem olduğunu ileri sürüyorlar. Troçkizm de ataktadır. Troçkistler kendi teorilerinin bir doğrulanışı olarak gördükleri geriye dönüşleri, burjuvazinin ruh haletiyle kutluyorlar.

Bir KP bu olayları anlamadan sosyalist ülkelerdeki kapitalist resterasyonunun nedenlerini kavramadan devrim yoluna koyulmuş gidiyorsa, O, muhtemelen kapitalist resterasyona uğrayacak bir devrim için kan dökmeyi göze almamaklıklarını gösteriyor demektir. Kapitalist resterasyon bir pratiktir. Ve bunu anlamadan, bu tecrübe üzerine proletarya devriminin nasıl sürdürülebileceğinin teorisini kurmadan hareket edilemez. Bu problem Mao Zedung ile birlikte ele alınmıştır. Mao, Kuruşçevci revizyonizmle mücadelesinde, Çin'de Lin Biao, Liu Liu Şao Şi, Deng ve öteki burjuvalara karşı

mücadelesinde proletarya devriminin sürdürülmesi ve proletaryanın iktidarının icra biçiminin teorisini kurmuş; Stalin'in kapitalist resterasyonu, yalnızca veya esas olarak dış emperyalist abluka ve saldırılardan bekleme tek yanlılığını aşmıştır.

Mao, Stalin'in "uzlaşmaz sınıf çelişmelerinden arınmış sosyalist toplum" görüşünün hatalılığını ortaya koymuş, Proletarya Diktatörlüğünün ordu ve polis gibi devlet aygıtının baskı güçleriyle değil, bunlarla beraber ve ancak esas olarak, proletaryanın "sovyetler" gibi kitlesel iktidar organları aracılığıyla sürdürülmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

Mao, 1947'de önce Yugoslavya'da hortlayarak, Kuruşçevcilikle beraber sosyalist kamp içinde egemen olan revizyonizmin burjuva karakterlerini ortaya koymuş, revizyonizme karşı ML proletarya önderlerini savunmuş, döneminde uluslararası proletarya hareketine önderlik etmiştir.

Hocacı yarı-Troçkizmin inkarcılık ve iftira yağmuruna tuttukları "üç dünya teorisi"ni şahsına bağlı olarak saldırdıkları Mao Zedung, proletaryanın beş büyük öğretmenlerinden biridir ve sonsuz bir ışık, komünizm ışığı olarak elimizde kalacaktır. Ölümünün 15. yıldönümünde onu saygıyla anıyoruz. □

DEMOKRATİK DEVRİM ve İŞÇİ-KÖYLÜ İTTİFAKI ÜZERİNE

Devrimin en temel sorunu siyasi iktidarı ele geçirme sorunudur. Bu dün olduğu kadar bu günde, geçmişte burjuvazi için nasıl sa, proletarya açısından şimdi de temel bir meseledir. Bu tamamıyla doğrudur. Lakin bu meselenin bir yanını (dedik ya, temel yanını) ifade eder. Ama ne varki bütün mesele bununla bitmiyor. Devrimci bir sınıf partisinin, yani, işçi sınıfı partisinin üzerinde bütün ciddiyetiyle durması gereken bir başka mesele ise, bu amaca ulaşmak için gerçek dost müttefik güçler ile karşıt düşman güçlerinde doğru bir tanımlamasını yapması gerekir. Bir çok ülke devrimi tarihi; devrimci partilerin, devrimden menfaati olan gerçek dostları ile devrimin tam karşısında yer alan düşmanlarını yeterince açık-seçik bir şekilde tanıyamamaları yüzünden bir çok kez kesintiye uğramaktan bir türlü yakasını kurtaramamışlardır. Bu bakımdan devrimci bir sınıfın (işçi sınıfının) partisi olan öncününde zorlu bir sınıf mücadelesine soyunduğu günümüz koşullarında bundan

çok önceleri, daha 1972'lerde, İ. KAYPAKKAYA tarafından açıklığa kavuşturulan devrimin gerçek dostları ile onun düşmanlarının kimler olduğunu halka kavratmanın tam zamanıdır. Çünkü devrimin en sadık dostlarını bir araya getirmeden gerçek düşmanlarına karşı kalıcı zaferler elde etmek olanaksızdır.

Hiç kuşkusuz biz burada bir birleşmekten, gerçek dostların biraraya gelmesinden bahsederken, bundan kastımız esas olarak işçiler ile köylülerin, köylülerinde %80'ni oluşturan orta ve yoksul köylülerin birliğinden söz ediyoruz. Bize göre esas olan budur. Özellikle bu iki ezilen müttefik güç birleşmeden ne diğer ezilen sınıf tabakaların birleşmesi ve nede düşmanın yerinden yurdundan edilmesi söz konusu bile edilemez. İşte ilk etapta üzerinde duracağımız konunun esası burasıdır.

Açıktır ki her sınıf ve diğer sosyal tabakalar (yani işçiler, köylüler, orta burjuva mensupları vs.) devrime, bulunduğu ekonomik

sosyal ve siyasi koşulları nedeniyle katılır. Boğazına kadar tıka basa dolu, zenginlikten çatır çatır çatlayan bir sınıfın devrime yada devrimci mücadeleye katıldığını hiç duydunuzmu? Bu nasıl imkansızsa aynı şekilde ezilen her sınıf veya bu sınıfa mensup tek tek unsurlarında devrime aynı bağlılıkla katılması ve onu tek kurtuluş umdu olarak görmesi işin doğasına aykırıdır. Bu mücadelede kimilerinin baştan sona tutarlı, dayanıklı ve istekli olarak yer alması, kimilerinin deyim yerindeyse daha alttan alması, kimilerinin devrime karşı daha kuşkulu, kaypak ve sallantılı bir tutum içinde bulunması, sözü edilen sınıf ve tabakaların ve bunlara mensup tek tek bireylerin ekonomik varlıklarıyla doğrudan ilintilidir.

Şunu kendi kendimize sormalı ve cevap aramalıyız; Bizim dostlarımız ile bize düşman olanlar kimdir?

İşçilerin, köylülerin ve diğer ezilen kitlelerin başlıca üç düşmanı vardır. Bunlar emperyalistler,

kömprador kapitalistler ve büyük toprak ağalarıdır. Elbette düşmanlar bunlarla sınırlı değil. Bunların yanında büyük bürokratlar, tefeci ve büyük tüccarlar, vurguncu faizciler, spekülâtörler, holding paşaları, hayali ihracatçılar, eşraf takımı vs. gibi son derece debdebeli bir saltanat hayatı sürdüren bilumum düzenbazlar bizim düşmanlarımızdır. İşte ülkemiz işçi sınıfı ve tüm emekçi halk, aslında kuzu postuna bürünmüş kurttan başka birşey olmayan bu zorba güçler tarafından ezilmektedir.

Eskiden olduğu gibi bugünde bu zorba güçler devrimden menfaati olan sınıf ve tabakaları güçlü bir ittifak halinde ve tamamıyla birleşmiş müttefik güçler olarak ezerler. Türkiye'nin bir avuç para babası olan kömpradorların ve büyük toprak sahiplerinin varlığı tamamıyla uluslararası emperyalist efendilerine bağlıdır. Bu uşak takımı para varlıklarını efendilerine borçludurlar. Bu güçler Türkiye'de en zalim sömürüyü ve insafsız baskıyı temsil ederler. Bunlar için milyonlarına milyonlar katmak sü- içmekten kolaydır. Bir imzaya milyarlar kazandıklarını azmı duyduk! Devlet aracılığıyla bir seferlik hayali ihracat sonunda milyonları cebine indirenlerden geçilmiyor ortalık. Türkiye bir avuç kömprador, tefeci ve tahıl tüccarları, büyük toprak sahipleri ve her biri bir holdingin tepesine konan emekli paşalar tarafından soyup soğana çevrilen bir iskelet görünümündedir.

Peki ama nasıl oluyorda bu bir avuç sömürücü asalak, kendine tüm zenginlikleri talan etme hakkını bahşederken biz işçiler ve köylüler

ve tüm ezilen halk açlığa ve sefalete mahkum olmuşuz? Bunun sebebini hiç düşündünüz mü? Bu üç beş zalim, anadan doğma çok akıllıda biz aptalmıyız? Onlar Hz. Ömer'in hak sahibi torunlarıda peki biz neyiz? Onların bu zenginliği Allah vergiside bizim yoksulluğumuzun sebebi ne?

İşin aslına bakılırsa bunun cevabını bulmak o kadar zor olmasa gerek. Çünkü biraz kafayı işletir ve ezilmekte olan bir sınıfın duyarlılığını gösterecek olursak bunun sebebini kendimiz (aynen böyle) olduğunu rahatlıkla görebiliriz. Onların zenginliğinin bizim örgütsüz ve dağınık oluşumuzdan kaynaklandığını anlamamak mümkün değil! Biz; yani bu asalak yaşamaya alışmış sınıfları omuzlarında taşıyan işçiler, yoksul ve orta köylüler bize bir hiç olarak benimsetilmeye çalışılan gücümüzün değerini ve onun nelere kadir olabileceğini bir bilsek; aslında "kupon keserek" yaşayan bu insanların kanımızı emen bir sülükten farksız olduklarını rahatlıkla anlayabiliriz.

Düşman sınıflar bunlar olduklarına göre o halde dost sınıflar kimlerdir? İşte kafa yormamız gereken bir başka husus ise budur.

Yukarıda her sınıf, içerisinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve siyasi koşullarından dolayı devrime katılır dedik; nedir ekonomik, sosyal ve siyasi koşullardan dolayı devrime katılmak birazda buna değinelim.

Devrim nedir? Devrim deyince bizler bundan ne anlamalıyız? Şöyle ifade etmek lazım. Devrim çeşitli sınıf ve tabakaların mevcut düzeni kendi menfaatleri yönünde değiştirmek için giriştikleri bir şiddet

hareketidir. Geçmişte burjuvazi (yani fabrikaların, makinaların, iş aletlerinin vs. sahibi) eski sınıfları, bunlardan soyluları, prensleri, büyük toprak beyleri ve tüm kokuşmuş düzenin baş sorumlularını şiddetle yıkmıştı. Ama burjuvazi bu mücadelesinde yalnız değildi. Burjuvazi allem edip kalem edip işçi sınıfının da gücünü yanına almayı başarınca geriye siyasi iktidara elkoymak kalıyordu. Öylede yaptı! Eğer burjuvazi bu mücadelesinde işçi sınıfını kendi kuyruğuna takmamış olsaydı değil devrim yapmak ağzıyla kuş tutsa bile bir çam ağacını bile deviremezdi. Şimdi ise durum farklıdır. Şimdi devrime önderlik edecek sınıf burjuvazi değil, işçi sınıfıdır. İşçi sınıfının ise çağımızda gericileşen burjuvazi yıkma mücadelesinde ihtiyacını duyduğu güç ise köylülerin büyük gücüdür. Şöyle durup bir bakacak olursak ekonomik konumları gereği öncelikle iki temel müttefik güç olan işçiler ve köylüler en çok ezilen ve sömürülen güç olarak öne çıkmaktadır. İşçiler ve köylüleri sömürülen kurtulma mücadelesinde iki sıkı dost yapan tarihi ve toplumsal bağlar oldukça güçlüdür. Niye olmasın? Çünkü bu düzenin en önde gelen iki hamalı bunlardır. Bunu daha iyi anlayabilmek için işçilerin durumuna bakalım; Bu sınıf tarihi, toplumsal ve ekonomik yeri bakımından hem dünyada hemde Türkiye'de en devrimci olan sınıftır. İşçi sınıfı kuruluş mücadelesinde bütün devrimci hareketin öncü gücüdür. Bu sınıf çalışan, hayatını bu çalışmayla sürdüren, çalıştığı oranda kazanç sağlayamayan, sefil yaşamında daima güçlüklerle karşılaşan tek

sınıftır. Türkçesi "ölmüş torunlarını, zürriyetini, kendi haline bırakan geçimlerini sağlamak için gelir bırakmayanlardır."

Proleter ise başkalarını kendileri için çalıştıracığına bizzat kendi emeği ve çalışması ile hayatını kazanandır... Bugünkü kapitalist dünyada iki kabiliyet vardır. Biri soymak biri soyulmak... Burada proletaryanın payını sürekli ikincisi düşer. Bugün kim ki para artırmaz, kim elleri ve kafası vasıtasıyla çalışarak kendinin ve ailesinin ömrünü sürdürüyor, ölmüş çocuklarını ve torunlarını geride işçi olarak bırakıyor, kim kimin sermaye yağmaya gücü yetmez, burjuvaziye bağımlıdır o işçi sınıfına mensuptur. Bunların köşeyi dönme, zengin olma diye en küçük umutları yoktur. Bunlar bu umutlarını çok önceleri yitirmişlerdir. Onların umudu ve tek güvenecekleri şey elleridir. İşçiler zengin olmak için değil ölmek için çalışırlar. Bu bakımdan bu sınıfın bireyleri genel olarak ekonomik bakımdan hemen hemen sıfırdırlar. Bunların elinde hiç bir üretim aracı yoktur. Daha doğrusu bu üretim araçlarının (fabrikaların, makinaların vs.) özel sahibi değiller. İşte devrimin en önünde yürümesinin nedenleri herhalde anlaşılmıştır, bu sınıfın. Bu sınıf çeşitli dallarda üretim yapan fabrikalarda bununla birlikte madenlerde, demiryollarında ve limanlarda kendisini daha yoğun olarak gösterirken, hamallar, tezgahlar, nakliyeciler, inşaat işçileri vb gibi şekillerdede daha dağınık ve daha az yoğunlukta kendisini gösterirler. Bunlar her ne sanayi işçileri kadar olmasada ekonomik bakımdan sanayi işçilerine benzer-

er, ama daha az yoğun oldukları için kollektif hareket etmede ve üretimde onlardan daha az rol oynarlar.

Sınıfın, devrimde öncü ve önder olacak olan işçi sınıfının bu mücadelede temel müttefiki ise köylülerdir. Bizim gibi yarı sömürge, yarı-feodal bir ülkede köylülüğün neden temel bir müttefik güç oluşturduğuna onun durumunu inceleyerek bir bakalım.

Bugün, Türkiye'nin ekonomik ve siyasal haritasını önümüze aldığımızda Türkiye nüfusunun %50'den fazlasını köylülerin oluşturduğunu görebiliriz. Bunlar içinde de yoksul ve orta köylülerin kalabalık bir kesimi meydana getirdiğini tesbit edebiliriz. Oldukça kalabalık sayısına rağmen bu kesim yinede son derece dağınık bir vaziyettedir. Elleri bir parçacık tarlası olan veya bir parça toprağa bile sahip olmayan bu köylüler güçsüzdür. Bunlar iyice ufalanmış ve tıpkı mısır taneleri gibi oraya buraya serpiştirilmiş bir durumdadır. Tefeci kapitalistin en çok parasını sızdırdığı kimseler işte bunlardır. Büyük toprak ağaları, tefeci ve büyük tahıl tüccarları ve para babası eşraf erbabı tarafından bu köylüler, kanlarının son damlasına kadar sömürülmektedirler. Köylüler acılarıyla dolu yaşamlarında bir takım imtiyazlara (ayrıcalıklara) sahip olmuş, akrabalık ve ortak menfaat bağlarıyla birbirlerine bağlı bir avuç insanın kendilerini illiğine kadar sömürdüğünü her gün daha iyi görüyor ve bunun nedenini her geçen gün daha iyi anlıyorlar. Hani bir atasözü var "tok olan açın halinden ne anlar" diye. Bütün sömürücülerin sömürmek... daha

çok sömürmek için adeta can attığı yoksul köylülerin içler acısı bu halinden ancak tek bir sınıf, işçi sınıfı anlayabilir. Toplumsal bir bütün arzuetmeyen köylülüğün bu en alt tabakası, köylüler içinde, sömürden en çok payını alan kesim olmasına rağmen, devrimin en önünde yürüyen sınıfında en önde gelen müttefikidir. Korkunç bir sefalet ortamında yaşayan bu kesimdeki saklı bulunan gizli kuvveti hakim sınıflar çok iyi bilirler. Eğer kazanıldığı durumda bu kuvvetin, nelere kadir olacağını çok önceden hesabettiler. Onun içinde hakim sınıflar, bu halk kitlelerine karşı son derece çeşitli cambazlıklardan; en korkunç baskı şekillerine kadar uzanan karmaşık metodlara başvurdular.

Birkaç keçisinden, birkaç kuruş parasından, başını zor bela sokabileceği bir çürük damından biraz kışlık çökeleğinden, bir kaç parça ekmeğinden fazla bir şeyleri olmayan milyonlarca yoksul ve orta köylü kitlelerinin bu sefil yaşantısına rağmen onların karşısına geçip "köylü bu milletin efendisidir" demek, bu milyonlarca yoksul insanla alay etmektir. Bunca açlık ve sefaletle rağmen nasıl oluyorda köylüler bu milletin efendisi olur? Her bir yaması bir taraktan dökülen ve aklıktan nefesi kokan böyle bir "efendileri" kim yitirmişte biz bulalım! Bu işten alayan varsa beri gelsin!

Hiç şüphesizki "bu milletin efendisi köylüdür"vb. gibi şarlatanca ileri sürülen bu kandırmaca sloganlarla hakim sınıfların bir yerlere varmak istediği apaçıktır. Bu, hakim sınıfların, köylülerin En alt tabakasını oluşturan bu kesimdeki

gizli kuvvetin önceden sezilmesine ve onun kazanılmasına yönelik bir oyundur. en olmadık bir durumda bu köylüler ve başlarına ne belaların getirileceğini anlayan sömürücü sınıflar bu sloganı onları yatıştırarak bir ilaç olarak piyasaya sürmektedirler. Halbuki bu sloganı ileri sürenlerden bu kitlelerin, tıpkı kendilerinden öncekiler gibi en amansız düşmanlardır.

Ne gariptir ki 20. yüzyıldan 21. yüzyıla yöneldiğimiz şu sıralarda bile Pülümür'de Hüseyin Şahin'lerin, Bitliste Kamran İnan'ların, Mardin'de Ahmet Türk'lerin... bilmem nerede hangi ağanın, beyin yüzlerce binlerce dönüm araziye sahip olurlarken milyonlarca köylünün topraksız, az topraklı ve milyonlarcasının karın tokluğuna çalıştığı bir dönemde hâlâ aynı sloganı tekrarlamak... af buyurun ama komiklikten başka bir şey değildir. Dememiz o ki bir avuç Komprador burjuvazi ve büyük toprak ağalarıyla birlikte tam bir ittifak halinde bulunan tefeci ve tüccar takımının, faizcinin, büyük kasaba memurlarının bütün ağırlığıyla yüklenmiş oldukları köylüleri bu "milletin efendisi" olarak değil, ama tıpkı ataları gibi "yükü yüklenmiş ve her durumda kırbaça layık bir eşek" olarak gördükleri açık değil mi?

Ne varki özü toprak devrimi olan demokratik hak devriminde sağlam bir ittifakla birleşmiş olan Emperyalizm, Komprador kapitalizm ve feodalizm karşısında, bunların şehirlerde ve köylerde örgütlenmiş gücü karşısında köylülerin toplumsal bir devrim olacak olan demokratik halk devriminin başına geçmesi ve bunu başarıya ulaştırması mümkün değildir. Bu durumda köylüleri başka bir sınıfla, bu güçte ve yetekte olan başka bir sınıfla kura-

cağı ittifak üzerinden düşman güçleri yenme ve zafere ulaşma şansına ancak sahip olabilirler.

Bu ise, sayısının bütün azlığına rağmen, pratikte işçi sınıfı olabilir ancak. O halde ya hiç toprağı bulunmayan, yada bir kaç parçacık toprak ve bir kaç kuruş parasından başka birşeyi bulunmayan milyonlarca ve on milyonlarca yoksul ve orta köylü kitleleri kurtuluşu işçilerden beklemeyecekte kimden bekleyecek? Onlarla birleşmeyecekte kiminle birleşecek.

Hepsi iyi güzelde işçilerle köylülerin birleşmesi, başka bir anlamda işçi köylü ittifakı nasıl sağlanacak? Bu ittifak nasıl kurulacak?

Köylüler bir kez şunu düşündüermi hiç? "Biz bunca açlığa, yokluğa, yoksulluğa, baskı ve faşist teröre layıkmıyız" diye! Hatta biraz daha ileri gidip "Eğer biz bütün bu kötülükleri hak etmiysek bundan kurtulmak için ne yapmalıyız, kime gitmeliyiz, kiminle birleşmeliyiz?" Bunca yoksulluğun girdabına düşmüş köylüler yalnız değiller. Biraz yanlarına yörelerine bakacak olurlarsa hepsinin aynı durumda olduğunu görebilirler. Tarih boyunca insanlar yokluğa ve zulme karşı dayanışmayı ve bunun üzerinden birleşmeyi öğrendiler. Şimdide böyle olacak. Yeterki ezilmekte olan bir sınıfın, veya ağır bir yükün altında kalan bir insanın ne hissettiğini birlikte hissedelim. Hiç kuşkusuz bunun devamı mutlaka gelecektir.

Burada bir yanlış anlayama meydan vermemek için şu noktayı belirtelim, işçilerle birleşmeden söz ederken biz bunda köylülerin nerede bir işçi varsa onu arayıp bulmalarını ve sonrada "madem" ikimizin menfaatide aynı noktada gel öyleyse birleşelim!" tutumunu kasetmiyoruz. Apaçık ki köylülerle

işçilerin bu mücadelede sıkı sıkıya birleşmeleri ve kurtuluşa doğru yönelmelerinin yolu, pratik olarak öncünün önderliğinde bir araya gelmeleri ve onun önderliğinde savaşan halk ordusunun gerilla birliklerinde savaşa atılmaları anlamına gelir. İşçi sınıfının devrimimizdeki tarihsel rota onun bu savaştaki öncülüğü yada başka bir anlamda işçilerin köylülerin müttefik güçler olarak bu mücadelede yer alması, partimizin bu mücadeledeki ideolojik, siyasi, örgütsel ve askeri alanda önderliğini tesis etmiş olmasına bağlıdır. İşçi sınıfı demokratik devrimimizdeki öncü rolünü ML program aracılığıyla tesis eder. İşçi sınıfının devrimimizdeki tarihsel rolü onun "kara kaşlı kara gözlü" oluşundan yada birilerinin dışarıdan "ben yaptım oldu" tutumuyla açıklanamaz. Herşeyden önce ona bu görevi ne o; ne de bu yüklemiştir. Ona bu görevi tarih yüklemiştir.

Diğer yandan boğazına kadar açlığın batağına batmış köylülüğün devrimimizdeki temel güç olmasının anlamı şudur; Demokratik halk devrimi, özünde bir köylü devrimidir. Feodalizme ve emperyalizme karşı mücadelenin belkemiğini köylüler teşkil eder. Proletarya, demokratik halk devriminde esas olarak köylülere dayanmalıdır. Köylülüğün temel güç olması sorunu Mao Zedung yoldaşın demokratik halk devrimi teorisinin en temel unsurlarından birisidir. İ. KAYPAK-KAYA. "Demek ki köylülüğü temel güç kılan unsurlar bunlardır. Ayrıca feodalizmin bunaltıcı ağırlığı emperyalizm ve büyük toprak ağalarının çifte baskısı, tefeci ve tüccarların insafsız sömürsü, feodalizmin ideolojik dayanakları olan hacıların, şeyhlerin, dedelerin vb.vb. gibi feodal sınıf mensu-

plarının vurgunculuğu bütün bunlar köylülüğü devrimci kılan ve kurtuluş umudunu işçilerle birlikte olacağını güçlendiren başlıca unsurlardır. Bundan da anlaşılıyor ki nasıl ki işçi sınıfını toplumsal konumu itibarıyla devrimimizin önder gücü olarak kabul etmek zorunluysa, demokratik devrim, özü toprak devrimi olan devrimimiz gündemde kaldığı sürece köylülere dayanmak, onları temel güç olarak kucaklamak o kadar zorunludur."

Buraya kadar anlattıklarımızı köylülerin "burjuvazinin sermayesini, yani makina ve iş aletlerini, geçim için zorunlu yiyecekleri bir bütün toplumun malı haline, kendileri tarafından ortaklaşa kullanılan mallar" haline getirebilecek sanayi işçilerinin kurtuluşuna bağlamaları gerektiğini apaçık ortaya koyar niteliktedir. Lakin bu yetmez. Burada önemli olan köylülerin bu birleşmenin kendilerinin lehine olacağına iyice inanması gerekir. Ancak bu şekilde bu düzenden kurtulacağına ve demokratik devrim düzeninde insanca bir yaşama kavuşacağına inanması, inandırılması gerekir. Köylülerin, kendi gücünü birleştirmekten kurtuluşa giden yolda, emperyalizmi komprador kapitalizmi ve feodalizmi yıkmaya mücadelesinde bir adım bile ilerlemesi mümkün değildir. Bununla birlikte Türkiye halkının çoğunluğunu oluşturmaktan henüz çok uzakta bulunan işçi sınıfıda kendisine bir müttefik aramak zorundadır. İşte bu müttefik güçler en başta köylüler, olmak üzere, şehir küçük burjuvazisi ve orta burjuvazi olabilir.

Tarih olarak defalarca ispatlanmış aynı zamanda çok doğru olan bir söz var! "Devrimler tarihin lokomotifleridir!" Bu aynı zamanda devrimlerin ezilenler ve sömürülenlerin bayramı olmasını da

ifade eder. İşçi sınıfı; mülksüzleştirdiği sınıflar üzerinden tarihler boyu muazzam bir mülk edinen bir avuç para babası kodamanı ve kelle kulak yerinde mülk sahibi toprak ağalarını yıkarak bu lokomotifin iyi makinisti olduğunu gösterecektir. Ama bunu partisi aracılığıyla, diğer ezilen ve sömürülen sınıf ve tabakalarla, en başta köylülerle" usul usul giden güvenle gider" tutumuyla yapacaktır. Hiç şüphesiz ki, işçi sınıfı siyasi iktidarı işçi köylü temel ittifakı üzerinde kuracak ve bunu sağlam zeminlere oturtacaktır. Bu ise, halk savaşının seyri içerisinde kırlardan kentlere doğru, basitten karmaşığa, küçükten büyüğe, zayıftan kuvvetliye, alttan üste, küçük bir gerilla biriminden kızıl ordu alaylarının kurulmasına, küçük bir devrimci iktidar organının yaratılmasından ülke çapında tüm iktidarın ele geçirilmesine kadar uzun, karmaşık ve zorlu bir süreci içerecektir. Hiç kimse bunlar ha deyince kurulacak ve yine ha deyince işçilerin ve köylülerin birleşmesi sağlanacak diye hayaller kurmasın. Çünkü öncü ezilen sınıfların, en başta işçilerin ve köylülerin birleşmesine "bir kere yerleri tespit edilince" hemen ve kendiliğinden hizaya gelen "emre amade merasim kıtası" olarak bakmamaktadır. Herşeyden önce sınıf mücadelesi "bayram merasimi" değil! Devrim için girişilen ilerici bir şiddet hareketidir.

Buraya kadar kısaca işçilerin ve köylülerin bir çatı altında birleşmelerinin zorunluluğuna değindik. Gelecek sayılarımızda bu meseleye daha geniş yer ayıracağız. Bununla birlikte ayrıca, köylülüğün farklılaşmasının nedenlerini, devrimden menfaati olan diğer sınıf ve tabakaların ekonomik ve sosyal durumlarını, ezilen ve

sömürülen sınıfların nasıl, nerede ve hangi koşulda birleşebileceklerini vb. konuları daha geniş ve ayrıntılı olarak ele alacağımızı umuyoruz.

Sonuç olarak şunu söylüyoruz; yukarıya çekilmiş iki bayrak var!

Birincisi, emperyalistlerin, komprador kapitalistlerin, büyük toprak ağalarının ve bunlara yürekten bağlı bulunan bir avuç vurguncunun, tefeci ve tüccarın, holding paşalarının, hayali ihracatçıların, vakıf soyguncularının, vergi kaçakçısı düzen zenginlerinin vb. vb gibi bilumum namussuz ve alçaklar sürüsünün gururla toplandıkları beyaz bayrak! Diğer yanda başında proletaryanın örgütlenmiş gücü olan öncünün önderliğinde tüm ezilen ve sömürülen sınıf ve tabakaların birleşmeye başladıkları ve giderek daha çok birleşecekleri kızıl bayrak! Evet. Ya burada ya karşı tarafta! Ya "dünyada en şerefli şey direnmektir" diyecek ve zulme meydan okuyacaksın, yada ona boyun eğeceksin! Uzun sözün kısası ya bulunduğun her alanda ona karşı elinde en varsa direneceksin, ya da "bu milletin efendisi köylüdür" melodileriyle uyuyacaksın!... Orta bir yol ve orta bir yer yoktur.

Sözümüzü şu haklı sözlerle bitirelim:

"Bütün halkın başında ve özellikle köylülüğün başında, eksiksiz özgürlük için, tutarlı bir demokratik devrim için, bir Cumhuriyet için! Bütün emekçilerin, sömürülenlerin başında sosyalizm için! Devrimci proletaryanın pratikteki siyaseti, işte bu olmalıdır. Devrim savaşında işçi partisinin attığı her pratik adımın, her taktik sorununun çözümünü kucaklayan ve belirleyen sınıf sloganı işte budur." (Lenin) □

1977'de Taksim 1 Mayıs mitinginin kana bulanması ve onlarca emekçi ve devrimcinin öldürülmesi anısına kurulan Ümraniye'deki 1 Mayıs Mahallesi, birkaç yıkım yaşadıktan sonra 2 Eylül 1977'de binlerce asker ve polisin desteğinde yeniden yıkım ekipleriyle karşılaştı. Faşizm 1 Mayıs'ın anısını bile yaşatmak istemiyordu. (Nitekim bu mahallenin adını şimdi 'Mustafa Kemal' yaptılar). Ancak, halk beş bine yakın bir kitle ile direndi. 2500-3000 kişi neredeyse gün boyu panzer ve silahlara karşı taşlarla direndi. Sonunda 12 kişi ölü, 300 yaralı ve ikiyüze yakın tutsakla birlikte bütün mahalle de yıkıldı. Ama halk yılmadı, hemen o geceden başlamak üzere mahalleyi yeniden direnişçi bir ruhla inşaa etti.

Yayınladığımız bu şiir onun anısını taşıyor ve direnişçilerin kendileri tarafından, onun nesnel duygusuyla yazılmıştır. Aynı şiir daha önce Partizan özel sayısında yayınlanmıştır. Özü aynı kalmak üzere yazarı tarafından düzeltilmiş olarak yayınıyoruz.

Halk Demokrasisi

İki Eylül yetmişyedi güneşi
izlerken yoksul ve kahramanca bir dövüşü
karardı
Yoksul gecekonducular
isyan bayraklarıyla küme küme ayaklandılar
Bir yürek ve bir yumruk gibi
ve hırçın ve kararlı ve inatçı
Ellerinde kazmalar, kürekler ve sopalar vardı
ve yarın kent olacak bu kırdaki
yukarı doğru yürüyorlardı

"Barikat alanı", "direniş alanı"
ve "şehitlik alanı" oldu toplandıkları yer
daha dokuz'ken saatler
beş bin kişi doldurdu meydanı
ve on, ve onbir, ve onbirbuçuktu saatler
gözcüler haber ulaştırdı
"yıkıcılar geliyor"
joplari, panzerleri, bombaları ve akrepleriyle
akrep gibi bin altı yüz gri urbalı
arkasında destek duvveti askerler bekliyor
beyaz biğferleriyle her birileri
birer fruko kapağı taşıyorlardı başlarında
ve içlerine bozkurt yakalı siviller karıştı
ve yoksulların kabaran isyanı taşı
gelin ulan hey
yurt olacak yer tanık olsun şanıma

Ve öfke yayıkl göğüsleriyle bizimkiler
uzun sopalarını
öfke yazılı afişlerini
kürek ve kazmalarını hınçla kaldırdılar havaya
"Yaşasın 1 Mayıs-yıkıma son"
ve ötekiler bir adım daha attı
ve panzerin üstünden Amerikan borusu öttü
"Bu evler karımsuz yapılmıştır
bize engel olmayın
biz sizin düşmanınız değiliz
bizi zor kullanmaya mecbur etmeyiniz
yazıktır hepimize, sizinle anlaşmaya geldik"
ve bizimkiler
bir büyük ses yuuuh dedi onlara
"gecekondu hakkımız söke söke alırız

yıkıma karşı barikat kuralım"
Ve lastik kuyruklu griler
önlerinde Amerikan panzerleri
bir adım daha ilerlediler

Bizimkiler ayağını 1 Mayıs toprağına bastı haykırdı
"ölmek var dönmek yok"
"Öyleyse öleceksiniz" dediler katiller
Dozerler sol üst yanından yıkıma başladılar
çevresinde yeni silahlar ve eski katiller
siperlere yattılar

Orada işçiler, işsizler
işportacı ve dilencililer vardı
ve yıkılan her duvar
kırılan her briket için gözleri yaşardı
ve isyandı
panzerin önünde gergin bir yaya sıralı oktu
avuçları taşları sıkı-bıraktı
sıkı-bıraktı
ve sıkı kaldırdı havaya
ve komutansız kendine komut verdi
"hücuuuuummm"
ve katil yürükler dahil
bütün ölüm araçlarına karşı
bizimkiler kahramanca direndiler

Kanun ve adalet adına bizi vuranlar
panzerleri, joplari, makineli tüfekleri
miğferleri, çulları ve dürbünleri
ense yağları, göbek kıvrımları
çocuklarının giysileri kadınlarının yeisleri
yedikleri ekmek, içtikleri su
sıcak yatakları mutluluk uykusu
yaktıkları ışık ve ateş
araba, apartman ve gömme banyosu
bizim alın terimizdi
"gelin hey
bizi alın terimizle vuranlar
puşt zulasından, duvar köşelerinden
kıydıkça kuduranlar
sözümüz sözdür: ölmek var dönmek yok
Ve aynen öyle oldu

Aslan
Poyraz
Çaparoğlu
Cuma ve Hasan

tam on iki kahraman
ebedi yurt eyledi yurt olacak yer
ve ateş pınarıydı konducuların gözleri
dövüşteyken dönüp bakmadılar ölümlerine
zulüm çelik yürüklerine çarpıp kaçarken
eğilip saydılar ölümleri

★ ★ ★

Ve saat on dört'tü
beş binin üç bini kavga alanına çöktü
silah, ekmek ve su yoktu
çatlayan dudaklarıyla ter içinde tartıştılar
yaşlı-geç, kadın-erkekler
mahallenin içine çekildiler
kavga devam edecekti
kavga bir güne sığmazdı
uzun süren bir savaşta yeniden üretilecekti
işte budur halkın mantığı
dövüşmek-yenilmek, yine dövüşmek
ve o gün geri çekildik
yenildik
İsyan yan sokaklardan İstanbul'a aktı
ve tohumlandı gecenin rahminde
ve sabah yeniden kavga yerine baktı

Üç yüz yaralı ve yüz doksanimız tutsaktı
ve bir zafer anıtı gibi yeniden yükseldi 1 Mayıs
artık yaşayacaktır

★ ★ ★

Kavga sesleri geliyor
Ümraniye sirtlarında
yoksullar ayaklanıyor
Ümraniye sirtlarında
En önde bir çelik gibi
direndi bizim yoldaşlar
vuruldu yenilmediler
Ümraniye sirtlarında
Dersim'e haber salına
Hüseyin yoldaş vurulmuş
İsmail'e bir cephe
Ümraniye sirtlarında
Kızılkaya, bacı, kardaş
buğday başağından bir baş
yeşeriyor yavaş yavaş
Ümraniye sirtlarında

★ ★ ★

Göğsünde bir kızıl güneş
taşıyanlar bizim bizim
kavga meydanına ateş

taşıyanlar bizim bizim
Zulüm biler kinimizi
parti beller yönümüzü
bu dünyada kökümüzü
kazıyanlar bizim bizim
1 Mayıs'ın yoksulları
direndiler destan vari
zalim patron ağaları
kaşıyanlar bizim bizim
Bizim dünya dağ ile taş
olana dek sürer savaş
ne bir kırbaç ne eğilen baş
yaşayanlar bizim bizim

...ALMUSTA AÇAN GERİLLAYA

Baba Erdoğan'ın anısına

Sen ki,
gözlerinde ada taşıyan
ve ince akortlu santurlarla
yaban güvercinleriyle bütünleşen
dağlarda kanat çırpıp
ezgim budur diyen
dalgaları çakıl taşlarına tüveyçleyen
sloganlarda silahları gümüşleyen

Sen ki
yoksul köy akşamlarını
bir somun ekmekle bölüşen
günleri hüzünlere değil
direnmelere ön süren
yangın yürek
kızıl bayraklı burç
hırçın su...

biz senin ardında
silahlarımızı ayışığına çatıp
şafaklara kadar nöbet tutuyoruz

ARTIK
DAĞLARDA
ITIR
VE NANELERİN
YANINDA

GERİLLALAR DA AÇIYOR

M. Safa F.

Dağlarda TKP(ML) TIKKO Gerillalarının Saldırıları Yeni Boyutlar Kazanarak Devam Ediyor.

Tokat... Artvin... Tunceli'de Çatışma...

Artvin Şavşat'ta Karakol Baskını...

Tunceli Hozat ilçesi Zimek Köyü'nde Çatışma...

Tunceli Hozat ilçesi Altınçevre Köyü'nde Çatışma...

Doğu Karadeniz'in 12 Eylül süreci ile birlikte içine gömüldüğü sessizlik 20 Ağustos gecesi saat 02.00 sularında TIKKO Gerillalarının silahlarından çıkan kurşunlarla, yerini o mutlu ve özgür ortamın habercisi olarak karanlık semaları aydınlattı. 20 Ağustos'ta patlayan silahlar, 21 ve 22 Ağustos ve sonrasında devam eden gerilla eylemleri karşısında "güvenlik güçleri" basına "şaşırdık, beklemiyorduk" açıklamalarını yapıyorlardı. Tokat'ta şaşırışlardı. Artvin'de şaşırıldılar. Daha çok şaşıracakları bir gerçek. Çünkü; sömürü, zulüm ve katliamla sonuç almaya çalışan sınıflarının bu yöntemlere karşı halk kitlelerinin özgür geleceği için yola çıkan öncüler, onların anladığı dilde cevap vermeye devam ediyorlar. Bu durumun bir sonucudur ki; işte Bingöl Genç'te..., Elazığ Palu'da..., Diyarbakır Lice'de..., Dersim'in her yerinde..., Tokat ve çevresinde ve şimdide Doğu Karadeniz'de bağımsızlık, Halk Demokrasisi ve sosyalizm için, silahlar özgürlüğün marşını çalıyor.

ARTVİN: (Huriye Balıkçı)

★ 20 Ağustos gecesi, saat 02.00 sularında Artvin'in Şavşat ilçesine bağlı Çiftlik Köyü Jandarma Karakolu bir TIKKO Gerilla Birliği tarafından basıldı. Baskın sırasında 4 Jandarma eri öldürüldü ve bir o kadarda yaralandı. Jandarma karakoluna düzenlenen baskında gerilla birliğinin kayıp vermeden kademeli olarak geri çekildiği bu baskın sırasında 1 adet G3 ile birlikte çok sayıda askeri teçhizata el konulduğu açıklandı.

★ 21 ve 22 Ağustos geceleri birçok muhtarlık basılarak, mühür

ve devlet tarafından verilmiş uzun namlulu silahlarına teçhizatlarıyla birlikte gerillalar tarafından el konuldu.

★ 22 Ağustos gecesi saat 24 sularında hareket halinde olan "güvenlik güçleri"ne TIKKO gerillaları tarafından saldırı düzenlendi. Kayıplar hakkında bilgi edinilemedi. Örgüt tarafından dağıtılan bildiride ise kendi kayıplarının olmadığı açıklanmaktadır. Bu olaylardan sonra, dağlar ve sık ormanlar günlerce tarandı.

DERSİM: (A.Haydar Yurtsuz)

★ 17 Eylül 1991 günü sabah saat 08.00 sularında bir TIKKO Gerilla Birliği Zimek Köyü civarında "güvenlik güçleri" tarafından çembere alındı. Üç gün boyunca süren çatışmada içinde Subay ve Astsubaylarında bulunduğu toplam 17 "güvenlik görevlisi" öldürüldü. Bu çatışmada TIKKO gerillaları da 2 kayıp verdi. Ayrıca çok sayıda silahada gerillalar tarafından el konulduğu açıklandı.

★ 17 Eylül günü Hozat'a bağlı Altınçevre Köyü'ne giren TIKKO'ya bağlı bir gerilla grubu koruculara silahlarını bırakmaları uyarısı ve örgütün propagandasını yaparak köyden uzaklaştılar. Köyü terk edişleri esnasında pusuya yatmış korucuların arkadan yaptıkları saldırıya maruz kaldılar. Saldırıda gerillaların iki kayıp verdiği bildirildi.

★ TKP/ML Basın Bürosu tarafından basına gönderilen açıklamada ise; "17 Eylül 1990 tarihinde Tokat'a bağlı Aİmus ilçesi Gömelönü köyü karakolu baskını sırasında şehit düşen partimiz TKP/ML MK-SB üyesi Baba ERDOĞAN'ın ölüm yıldönümü olan 17 eylül günü TKP(ML) TIKKO

gerillaları önderimizin anısına bu eylemleri gerçekleştirdi" ve devamla "daha önce Artvin ve şimdide Tunceli'nin çeşitli yörelerinde gerçekleştirilen eylemleri basın PKK'ya mal etti. PKK'nın bu eylemlerle bir ilgisi yok" diye açıklanmaktadır.

★ Tunceli Ovacık ilçesinde Kenan İNCE'nin cenaze törenine katılan binlerce kişinin üzerine "güvenlik güçleri" ateş açtı. Cenazeden dolayı ilçe esnafı kepenk indirdi. "Güvenlik güçleri" esnafa saldırdı ve kapıları kırarak kepenk eylemini kırmaya çalıştı.

★ 27 Eylül 1991 günü TIKKO gerillaları Tunceli Ovacık ilçesi Eğripinar ve Ziyaret Köyü arasında "güvenlik güçlerine saldırdı. 2 asker öldü ve gerillalar kayıp vermedi. Saldırıdan sonra "güvenlik güçleri" dağı taşı havadan bombaladı ve ormanları ateşe verdi.

İSTANBUL

★ 17 Eylül 1991 günü İstanbul'un birçok semtinde ve okullarında Baba ERDOĞAN ve Süleyman ÇİHAN'la ilgili TKP(ML) TIKKO imzalı bildiriler dağıtıldı, çok sayıda pullama ve kuşe yapıldı.

★ 3 Eylül 1991 günü Mimar Sinan Üniversitesi öğrencisi Seher Şahin, polis tarafından okulun 3. katından atıldı. 5 gün komada kalan devrimci öğrenci Seher ŞAHİN 8 Eylül günü yaşamını yitirdi. Cenazesi devrimci arkadaşları tarafından Kozlu mezarlığına omuzlarda taşınarak, törenle toprağa verildi.

★ 13 Eylül 1991 günü İstanbul Yenibosna'da 3 polis memuru öldürüldü. Dergimize posta yoluyla gönderilen bildiride "eylemi Devrimci Sol SDB" tarafından gerçekleştirildiği açıklanmaktadır.

BASINA VE KAMUOYUNA

3 Eylül 1991 günü Mimar Sinan Üniversitesi Fındıklı binasının üçüncü katından, polisler tarafından atılan SEHER ŞAHİN, 8 Eylül günü Taksim İlyaspaşa'da alını. tanesi'nde şehit düştü.

SEHER ŞAHİN, TÖDEF'in al tüm ülkede geçirilen Re Dayanışma sırasında saldırısına gözaltına al direnmiş v içinde öldürülmüştür.

SEHER ŞAHİN bizlere dayanışmayı, paylaşımı öğretti.

SEHER ŞAHİN bizlere Demokratik Üniversite Mücadelesi'nde en önde koşmayı ve KATİL POLİSLER karşısında sıkı yumruğuyla direnmeyi öğretti.

Ve bizler SEHER ŞAHİN'in ve devrim mücadelesinde şehit düşenlerin aydınlattığı yolda kavgaya ve zafere olan inancımızla yürüyeceğiz.

DAYANIŞMANIN VE DİRENİŞİN SEMBOLÜ OLAN SEHER ŞAHİN ADI BUNDAN SONRA TÜM REHBERLİK VE DAYANIŞMA ÇALIŞMALARININ ADI VE SEMBOLÜ OLARAK ANILACAKTIR.

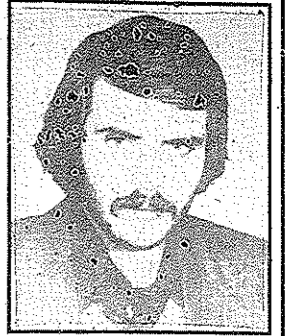
TÖDEF olarak yaşama geçirdiğimiz Rehberlik ve Dayanışma Çalışmaları'nı bugünden sonra SEHER ŞAHİN REHBERLİK VE DAYANIŞMA ÇALIŞMALARI olarak adlandırıyoruz.

Bugün, SEHER ŞAHİN'in katillerini teşhir etmek amacıyla 40 ilde gerçekleştirdiğimiz açlık grevine pek çok kesimden destek gelmiştir. Katil polislerden er veya geç hesap soracağız ve katil polislerin üniversitelere adım atamamalarını sağlayacağız.

TÖDEF
(Türkiye Öğrenci Gençlik Dernekleri Federasyonu)

10 Eylül 1980'de İstanbul Emniyet Müdürlüğü 1. Şube Ekiplerince

alındı. 1980'de Avcılar

Zeki YUMURTACI

ULMAYACAKTIR

Arkadaşları adına
Faruk Aydın

DÖNÜŞÜM YAYINLARI

ULUSLARARASI KOMÜNİST HAREKETİN BELGELERİ

- 1- 3. ENTERNASYONAL'DE ÖRGÜTLENME SORUNU
A.Bewer- A.Müller- B. Yakovlev
- 2- BURJUVA DEMOKRATİK DEVRİMİN PROLETER DEVRİME DÖNÜŞMESİ
● EK
KAPİTALİST ÜLKELERİN EKONOMİK COĞRAFYASI
K.Popov- A.S. Dobrov
- 3- POLİTİK BİR ÖRGÜTLENME BİÇİMİ OLARAK HALK DEMOKRASİSİ
A. Sobolev - H. Minc
- 4- 3. ENTERNASYONAL'DE FAŞİZM TARTIŞMALARI BELGELER - I (ÇIKIYOR)

- STALİN ELEŞTİRİLERİ ÜZERİNE
- EKİM DEVRİMİ ÜZERİNE
- KADIN SORUNU ÜZERİNE YAZILAR
- İŞÇİ SINIFI HAREKETİ ÜZERİNE YAZILAR
- DÜNYADA VE ÜLKEMİZDEKİ GELİŞMELER, ŞİMDİKİ DURUM GELİŞME PERSPEKTİFİ VE GÖREVLER ÜZERİNE
- TKP/ML 3. KONFERANS ELEŞTİRİSİ
- AEP DEĞERLENDİRMESİ (ÇIKIYOR)

Altınlar Mah. Hamam Sok. 2/6 Çağaoğlu-İst. Tlf: 528 03 41

DEVİRİM ŞEHİTLERİNİ ANIYORUZ!..

H.Hakkı ERDOĞAN

Köyü'nde Çatışma
çevre Köyü'nde Çat
ve devlet tarafından verilmiş uz
namlulu silahlarına teçhizatları
birlikte gerillalar tarafından
konuldu.

★ 22 Ağustos gecesi saat 2
sularında hareket halinde ola
"güvenlik güçleri"ne TİKK
gerillaları tarafından saldırı
düzenlendi. Kayıplar hakkında bil
edinilemedi. Örgüt tarafında
dağıtılan bildiride ise ken.

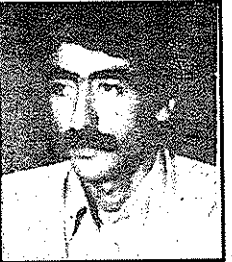
İbrahim KARA

Pir Hasan KULAÇ

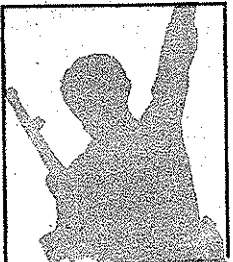

Sırma BOYOĞLU

Hüseyin ASLAN

Hüseyin
ÇAPAROĞLU
Hasan YILDIRIM
İsmail POYRAZ
Cuma GÜL

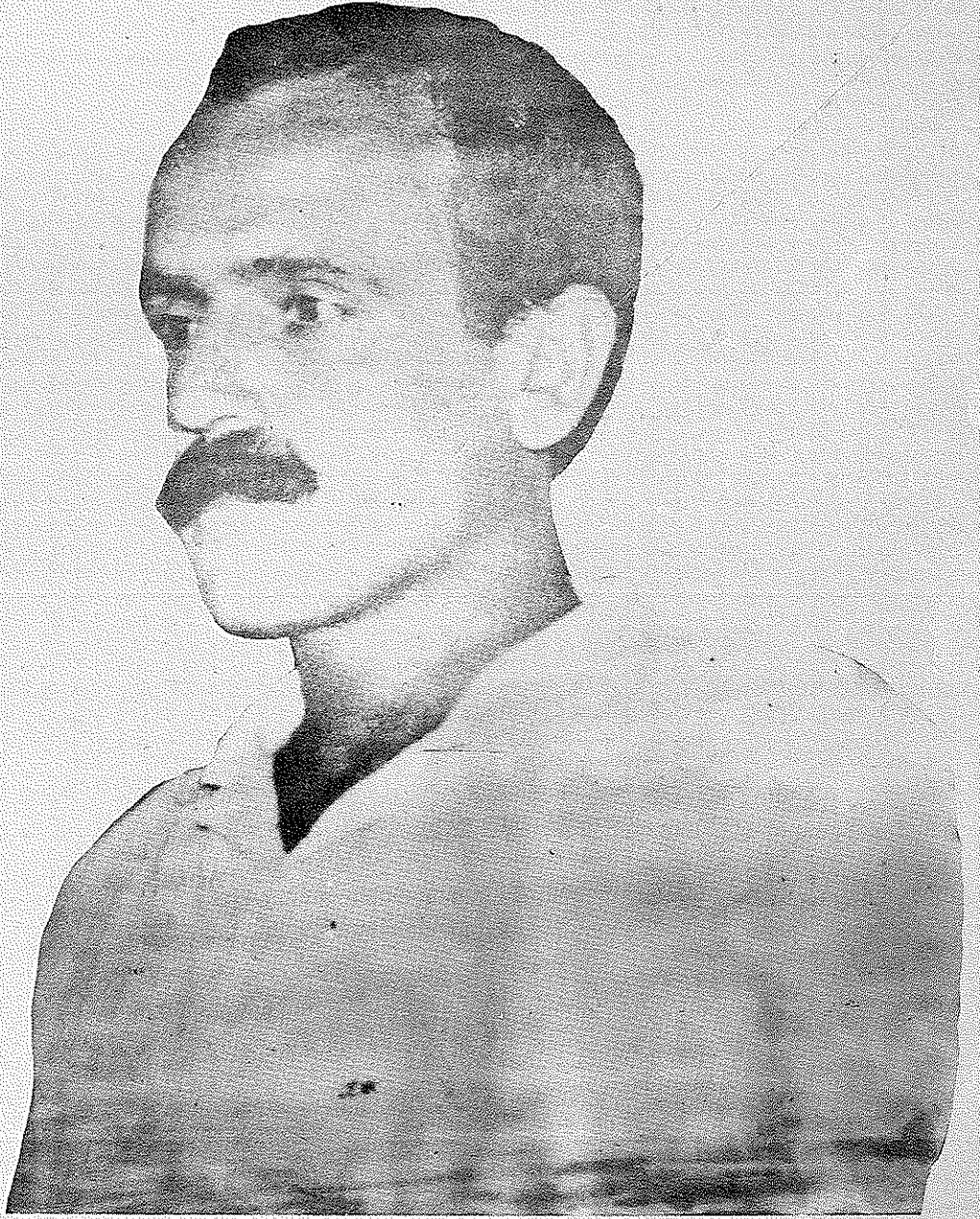
Munzur GEÇGEL

Ergin ALTIN

Taylan ÖZGÜR, İrfan ÇELİK, Hasan KIZILKAYA, Yusuf DAL, Pir
Ahmet SOLMAZ, Erkan ESKİÇIRAK, Erdener BOĞAN, Sahzuman
KANSU, Mustafa ÇEVİK, Didar ŞENSOY, D. Yaşar YOLDAŞCAN,
Kemal SOĞUKPINAR, Reha ŞEN, Fevzi YALÇIN, İsmail Hakkı ADALI

KOMÜNİST ÖNDER BABA ERDOĞAN,
DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ,
SOSYALİZM VE ALTINÇAĞ
MÜCADELEMİZDE
YAŞIYOR, SAVAŞIYOR!

MAO ZEDUNG SAVUNULMADAN ML SAVUNULAMAZ!

